

Наслов:
КУЋА У НАШОЈ КРВИ – ЈАСЕНОВАЦ
И СРПСКИ ЛОГОРАШКИ ЗАВЕТ

Аутор и издавач:
Владимир Димитријевић

Рецензенти:
др Зоран Чворовић
Жељко Перовић

Корица и прелом:
Жељко Перовић

Штампа:
Пи Прес, Пирот

Тираж:
500 примерака

Напомена: Илустрација на корици је израђена дигиталном оловком,
на основу детаља из „Скице за споменик у Јасеновцу” (1952),
хрватског вајара и сликара Вање Радауша.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ

КУЋА У НАШОЈ КРВИ

ЈАСЕНОВАЦ И СРПСКИ
ЛОГОРАШКИ ЗАВЕТ

ЧАЧАК, 2024.

Садржај

1. СРБОЦИД ИЛИ ПОЈАМ КАО СРЕДСТВО СВЕСРПСКОГ ПРОГЛЕДАЊА: УМЕСТО УВОДА

НАСЕЉЕ У НАШОЈ КРВИ: ЗАШТО СМО СВИ МИ ЈАСЕНОВАЦ – О ОВОЈ КЊИЗИ И ЈОШ ПОНЕЧЕМУ

ЗАШТО СМО СВИ МИ ЈАСЕНОВАЦ	17
МУЧЕНИЧКИ ПУТ ПРАВОСЛАВНИХ	17
ПАПИЗАМ ГОРИ ОД АТЕИЗМА	18
НАДУЖАСИ И ДВА ЖИВОТА	19
ДА ЛИ НАМ ТРЕБАЈУ ВАТИКАНСКЕ АРХИВЕ	19
ТИТОИСТИ И ДРУГОСРБИЈАНЦИ	19
ОПАСНОСТ НЕОУСТАШТВА	21
ОПЕТ „БРОЈКЕ И СЛОВА”	21
ХРИСТОВА И НАША ГОЛГОТА	23
ЗАШТО СЕ НЕ СМЕ ПРЕЂУТАТИ?	24

РАШЧИШЋАВАЊЕ ПОЈМОВА

КОНФУЧИЈЕВА ПОУКА	25
ОРВЕЛОВА ОПОМЕНА	26
КАКО СУ НАС ОСЛЕПЉИВАЛИ	26
ЕПИФАНИЈА ЈЕДНЕ РЕЧИ	27
СТРАДАЛИ СМО ЗБОГ УБИЛАЧКИХ ПОЈМОВА	27
ОСВЕТА КАО ОСВЕШТАЊЕ	28

2. ЛИЧНО И САБОРНО У „ЈАСЕНОВАЧКОМ ПИТАЊУ”

ЈАСЕНОВАЦ СМО МИ: НОЋНА МОРА И СТРАВНА ЈАВА ЛОГОРСКОГ УНИШТИЛИШТА СРБА

ДЕТИЊЕ ИСКУСТВО ЈАСЕНОВЦА	29
САН НЕДЕЉНОГ ЈУТРА	30

АНАЛИЗА МОГ СНА	31
УСТАШКИ ШПИЈУН У МОМ СЛУ	32
НЕОПХОДНОСТ ОСМИШЉАВАЊА	33
ПРОТИВ КРИВОТВОРИНА	33
СМИСАО НИШТИЛИШТА	34
ПОТОЊА И ЈЕДИНА ИСТИНСКА УТЕХА	35

СЕДАМСТО ТИСУЋА СВЕДОЧИЊЕ ЖРТВИ: СВЕТИ ВЛАДИКА НИКОЛАЈ И „НАШИ” РЕВИЗИОНИСТИ

ПИСМО ЗА РАЗМИШЉАЊЕ	36
О ПАМЋЕЊУ ЖРТВЕ И МУЧЕНИШТВУ	36
ПРАВОСЛАВНО УЧЕЊЕ О МУЧЕНИШТВУ	37
МУЧЕНИШТВО КАО СЈАЈ СЕЋАЊА	38
ПРВОМУЧЕНИК ХРИСТОС	38
ОБЛАК СВЕДОКА	39
СЛУЖБА НОВОМУЧЕНИЦИМА	39
СВАКО КО НАС ЈЕ УБИЈАО МИСЛИО ЈЕ ДА БОГУ СЛУЖИ	40
ПРАВА ВЕРА МОРА БИТИ ГОЊЕНА	40
СТРАДАЛЦИ СРПСКИ ИЗ ОБАДВА РАТА	41
МУЧЕНИШТВО КАО ОСЛОБОЂЕЊЕ	42
ШТА ЈЕ СМИСАО СТРАДАЊА	42
ПО ЧЕМУ СЕ ВЕРЕ РАЗЛИКУЈУ	43
КО ЋЕ СВЕДОЧИТИ О НАШИМ МУКАМА	44
САЖЕТАК СЛУЖБЕ НОВОМУЧЕНИЦИМА	44
МОЛИТВА СРПСКИМ НОВОМУЧЕНИЦИМА	46
НИКОЛАЈЕВО УПОЗОРЕЊЕ	46
СЛУЖБА НОВОМУЧЕНИЦИМА СРПСКИМ ОД УСТАША УМУЧЕНИМ САДА И НА ЦРКВЕНОСЛОВЕНСКОМ ЈЕЗИКУ	47

3. НОВА СВЕДОЧЕЊА О СРБОЦИДУ

НЕПОЗНАТА КЊИГА О СТРАДАЊУ СРБА У НДХ: СВЕДОЧИ ЖАН ХУСАР	51
ДУБРОВНИК И ПРИМОРЈЕ	52
СРБИ И АПРИЛСКИ СЛОМ	52
ХРВАТИ И НЕМЦИ	53
РАНИ ПОКОЉИ СРБА	53

СЛУЧАЈ ДОКТОРА ЛУКАЧА	54
СВЕДОЧЕЊЕ ИЗ 1942. ГОДИНЕ	55
УСТАШЕ И ВАТИКАН	55
КОРЕНИ КРВОПРОЛИЋА И СНАГА СРПСКЕ ЦРКВЕ	56
БУДУЋНОСТ ЈУГОСЛАВИЈЕ	57

„РЕАЛНИ ПОЛИТИЧАРИ” И ЊИХОВИ САВЕЗНИЦИ: БУГАРСКА СВЕДОЧЕЊА О УСТАШКИМ ЗЛОЧИНИМА

ТЗВ „РЕАЛНИ ПОЛИТИЧАРИ”	58
ШТА ЋЕ БИТИ СА СРБИМА У НДХ?	58
ШТА ЈЕ ЗАЈЕДНИЧКО БУГАРИМА И ХРВАТИМА	59
„ХРВАТСКО ЦВИЈЕЋЕ”	60
УБИЦА КРАЉА АЛЕКСАНДРА О СРБИМА	61
„ХРВАТСКО ЦВИЈЕЋЕ” ПРЕЛАЗИ КОД ТИТА	62
ЈОШ ЈЕДНА ПОРУКА НАШИМ РЕВИЗИОНИСТИМА	62

4. КАКО ЧИТАТИ КЊИГУ НАДУЖАСА

АНТРОПОЛОГИЈА УСТАШКОГ ЗЛА: ИЗ ИСТОРИЈЕ ЈЕДНЕ НЕПОКАЈИВОСТИ

ТАЈНА НЕПОКАЈИВОСТИ	65
УСЛОВИ ПОКАЈАЊА	66
СВЕДОЧЕЊЕ ВОЈДРАГА БЕРЧИЋА	67

ОД ЈАСЕНОВЦА ДО „ОЛУЈЕ”: НАД РАЗМИШЉАЊИМА ЕНРИКА ЈОСИФА

ЧИМЕ СУ КАЖЊЕНИ?	71
ШТА ЈЕ СРБИМА ЈАСЕНОВАЦ?	72
ТРИ СВЕТИЊЕ СРПСКЕ	72

ОТКЉУЧАТИ ТАЈНУ СРБОЦИДА: СЛАЂАНА ИЛИЋ ЧИТА ЈАСЕНОВАЦ

ПРЕД НЕИСКАЗИВОШЋУ ЗЛА	74
ДА ЛИ СЕ ИШТА ДОГОДИЛО	74
БОЈАН ЈОВАНОВИЋ О КОНТИНУИТЕТУ УСТАШТВА	75

„ПРИСНОСТ” УСТАШКОГ ЗЛОЧИНАШТВА	76
КАКО РАЗУМЕТИ УСТАШТВО	77
РИТУАЛНОСТ УСТАШКОГ ЗЛА	78
ИСКАЗ ЈОСА ОРЕШКОВИЋА	78
АНДРИЋ НАПУШТА РИМОКАТОЛИЦИЗАМ	80
ЈЕДАН „УСПУТНИ” РЕВИЗИОНИЗАМ У КЊИЗИ О СРПСКОМ НОБЕЛОВЦУ	80
ГРАЈФОМ ПРОТИВ РЕВИЗИОНИЗМА	81
УМЕСТО ЗАКЉУЧКА	82

5. ДВА ЈАСЕНОВАЧКА ЖИВОТА

СВЕТИ МУЧЕНИК ВУКАШИН ЈАСЕНОВАЧКИ: ИЗАЗОВИ И ОДГОВОРИ

СУМЊЕ И КОЛЕБАЊА	85
СПАСОЈЕ МАНДРАПА У ЈАСЕНОВЦУ	85
КО ЈЕ БИО СВЕТИ ВУКАШИН?	86
РЕЧ И ЧОВЕК	86
ФИЛОСОФ И СУМЊЕ	88
ХРВАТСКИ КОМУНИСТИ И ПРИЧА ДР ЗЕЦА	88
ХРИСТОНОСНА ЖРТВА ИЛИ САМОУБИЛАЧКИ ПОРИВ	89
СРПСКИ ПРОТЕСТАНТ О СРПСКОМ МУЧЕНИШТВУ	90
УМЕСТО ЗАКЉУЧКА	91

ЖИВОТ ЧОВЕКА НА БАЛКАНУ: СЛУЧАЈ ДР НИКОЛЕ НИКОЛИЋА

СМЕЈУ ЛИ СРБИ БИТИ ЖРТВЕ ГЕНОЦИДА?	92
КЊИГА КОЈА ЈЕ СТИГЛА ИЗ 1948.	93
КО ЈЕ БИО ДР НИКОЛА НИКОЛИЋ	93
СЛИКЕ ИЗ ПАКЛА	93
СМРТ КАО ПРИВИЛЕГИЈА	94
ГОЛООТОЧАНИН	95
ЗА РАЗМИШЉАЊЕ	95

6. ЗАШТО ЗАПАД РАЗУМЕ УСТАШЕ

ЈЕДНОМ КРИЖАРИ – УВЕК КРИЖАРИ ИЛИ ЗАШТО ЗАПАД НЕ ЖЕЛИ ИСТИНУ О ЈАСЕНОВЦУ И НДХ

ЗАШТО СУ БРИТАНЦИ СПАСИЛИ ПАВЕЛИЋА?	97
СВЕДОЧЕЊЕ ВАРДА ЧЕРЧИЛА	97
УБИЈАЊЕ ИНДИЈАНСКЕ ДЕЦЕ	98
„КУПУС И ПЕЧЕЊЕ – СЛАТКО ПОМИРЕЊЕ”	98
КО СЕ НИКАД НИЈЕ ВРАТИО ИЗ ШКОЛЕ	99
УЈЕДИЊЕНИ У ЋУТАЊУ	99
ОНИ СУ УВЕК ИНКАРНАЦИЈА ДОБРА	100
ЗАВЕТНА РЕЧ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА	101

СРБИ, ИНДИЈАНЦИ И „БЛАЖЕНИ АЛОЈЗИЈЕ”: НАД ПИСМОМ ХРВАТСКИХ БИСКУПА

ХРВАТСКИ БИСКУПИ ПОНОВО ЈАШУ	101
КАКО СЕ ХРВАТИ МОЛЕ СТЕПИНЦУ	102
ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: СРБИ	102
ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: СРПСКИ МАЛИ КОСТУРИ	103
ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: ЈАСТРЕБАРСКО И СТЕПИНЧЕВА ГРАЦИОЗА	104
ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: ДНЕВНИК ЈЕДНОГ ГРОБАРА	105
ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: ИНДИЈАНЦИ	106
ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: СРБИ И ИНДИЈАНЦИ	107

7. ТИТОИСТИ И ДРУГОСРБИЈАНЦИ

УДБОЗОФИЈА И СРПСКА ИСТОРИЈА: КО ЈЕ КРИО ИСТИНУ О ЈАСЕНОВЦУ

УДБА НЕ НЕСТАЈЕ, САМО СЕ ТРАНСФОРМИШЕ	109
ЛАЖНА ИСТОРИЈА ЗА СРПСКО РОБЉЕ	109
СЛУЧАЈ СЛАВКА ОДИЋА	110
СВЕДОЧЕЊЕ НИКОЛЕ МИЛОВАНЧЕВА	111
ЧТО ДЈЕЛАТ?	112

**ДРУГОСРБИЈАНСКИ ПОГЛЕД СА КАЛЕМЕГДАНА:
КАКО СЕ ПРАВИТИ ЕНГЛЕЗ КАД ЈЕ ЈАСЕНОВАЦ У ПИТАЊУ**

<i>ВОДИЧКИЊА (ЈЕЛ' ТАКО БЕШЕ НА РОДНО РАВНОПРАВНОМ ЈЕЗИКУ?) ПРИНЦА ЧАРЛСА</i>	113
ДОСЛЕДНОСТ ЧАРЛСОВЕ <i>ВОДИЧКИЊЕ</i>	113
СРБИ СУ СЕ, ДАКЛЕ, „АУТОВИКТИМИЗОВАЛИ”	114
ПОУКЕ ЧАРЛСОВЕ <i>ВОДИЧКИЊЕ</i>	115
<i>ЈАСЕНОВЧИЋ И СРЕБРЕНИЧЕТИНА</i>	116
ВЕЋ ВИЂЕНО	116
МАНТРА КОЈА СЕ ПОНАВЉА ДО БЕСВЕСТИ	117

**8. БЕСПУЋА КРОАТОФИЛНЕ БРОЈИДБЕ ИЛИ
КО НАМ ПРЕКРАЈА ИСТОРИЈУ**

**НЕ ПРИЧЕШЋУЈТЕ НАС ОТРОВОМ:
ЈАСЕНОВАЧКЕ ЖРТВЕ И БОРБА ЗА ИСТИНУ**

ТУЋА РУКА СВРАБ НЕ ЧЕШЕ	119
ЈЕДНО СЕЋАЊЕ ИЗ 1983.	120
В ЧЈОМ ДЈЕЛА?	121
ДУЧИЋ У БОРБИ ЗА ИСТИНУ О СРБОЦИДУ	121
ДУЧИЋ И КРОАТОЛОГИЈА	122
НЕДИЋ ЈЕ ПАВЕЛИЋ: ОСНОВНА ФОРМУЛА СРПСКИХ КОМУНИСТА	122
ШТА ДА СЕ РАДИ	123

**БРОЈ ЖРТАВА КОРОНЕ РАСТЕ,
БРОЈ ЈАСЕНОВАЧКИХ ЖРТАВА СЕ СМАЊУЈЕ**

СНАЖНИ ГЛАС ИСТИНЕ	124
САТАНИСТИ ПРОТИВ МУЧЕНИКА	125
ШТА СУ НЕМЦИ ПИСАЛИ 1988. ГОДИНЕ	126
ЈАСЕНОВАЦ ЈЕ ЗБИРНО ИМЕ	126
ОТРЕСТИ СЕ ЈАСЕНОВЦА	127
СЕНКА ДЕБЕЛОГ МРТВАЦА ГРОЗА	127

**„БРОЈКЕ И СЛОВА”:
ЈОШ ЈЕДНА ИГРА „НАШИХ” РЕВИЗИОНИСТА**

ГОЛДШТАЈН НА ТРИБИНИ У БЕОГРАДУ	129
THE NAME OF THIS GAME: НОВИ ЈАСЕНОВАЦ	
УМЕСТО СТАРОГ ЈАСЕНОВЦА	129
НЕНАВОЋЕЊЕ ОСНОВНЕ ЧИЋЕНИЦЕ	130
АКО НИСИ ПОЗИТИВИСТА, ТИ СИ НЕГАТИВАЦ	130
ЈАСЕНОВАЦ ЈЕ, ПРЕ СВЕГА, БИО ЗА СРБЕ	131
УЗ МАРШАЛА ТИТА, ЈУНАЧКОГА СИНА, НАС НЕЋЕ НИ ПАКАО СМЕСТ’	131
ЗАГУЦАН СИ ЈЕР СИ ПРАВОСЛАВАЦ: ЗНА ИСТИНУ ДУШАН ДРАГОСАВАЦ	132
СВИМ РЕВИЗИОНИСТИМА НА УВИД, ДА НЕ МИСЛЕ КАКО ЋЕ КРИВОТВОРИНА ЗВАНА „БРОЈКЕ И СЛОВА” ЛАКО ПРОЋИ МЕЂУ СРБИМА	133

9. РЕВИЗИОНИЗАМ КАО ДИЛЕТАНТИЗАМ

**О РЕВИЗИОНИЗМУ, ДИЛЕТАНТИЗМУ И ЂОРДАНУ БРУНУ
ИЛИ КОМЕ ЖРТВЕ ЈАСЕНОВЦА СЛУЖЕ ЗА ПОТКУСУР**

АНТИФА ХРВАТИ И ЕПИСКОП – РЕВИЗИОНИСТА	135
КАКО ТЕ МОГУ ЧУТИ?	136
ШТА ЈЕ ЦИЉ РЕВИЗИОНИСТА?	137
О ЈЕДНОЈ (НЕУСПЕЛОЈ?) ШАЛИ	137
ОПТУЖБЕ ПРОТИВ БРУНА	138
ЂОРДАНО ГОВОРИ	138
ШТА КАЖЕ ФРЕНСИС ЈЕЈТС?	139
ДИЛЕТАНТ – РЕВИЗИОНИСТА И МИ ДАНАС	140
О ЧЕМУ ЈЕ РЕЧ?	140

**НАПРЕДЊАЧКИ РЕВИЗИОНИЗАМ И КРАЈ
„СТАРОРАДИКАЛСТВА”: ДЕЈАН РИСТИЋ И
МАРКО АТЛАГИЋ ПРЕД ИСТИНОМ О ЈАСЕНОВЦУ**

ДЕЈАН РИСТИЋ КАО ЗНАМЕЊЕ ВРЕМЕНА	141
БРНАБИЋ СКУП И РЕВИЗИОНИЗАМ	142
АРМИЈА ИДИОТА И КОНТРОЛИСАНИ ХАОС	142

НЕСМЕНЉИВИ РЕВИЗИОНИСТИ	143
СЛУЧАЈ ДР АТЛАГИЋА	144
НЕОСПОРНА СВЕДОЧЕЊА	145
РЕЖИМ У СЛУЖБИ ПОРИЦАЊА СРБОЦИДА	146

10. СРПСКА КУЛТУРА СЕЋАЊА И ЈАСЕНОВАЦ: ИЗАЗОВИ И ОДГОВОРИ

УМЕСТО УВОДА

НИКОЛА ЖИВКОВИЋ: УГЛЕДАЈМО СЕ НА ДРУГЕ НАРОДЕ КАД ПАМТИМО СВОЈА СТРАДАЊА	149
СТЕФАН КАРГАНОВИЋ: ЈАСЕНОВАЦ КАО УПОЗОРЕЊЕ	150
ДРАГИША БОЈОВИЋ: ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ БОЛА	150
МИЛАН РУЖИЋ: ПОСЛЕ КОЛИКО ЗЛОЧИНА СЕ ПОСТАЈЕ УБИЦА?	150
ВЛАДИМИР УМЕЉИЋ: ИЗВЕШТАЈ ИЗ ЈЕРУСАЛИМА	151
СРЂАН ВОЛАРЕВИЋ: БРОЗОВ БЕТОН И ИСТИНА О ЖРТВИ ПРОТОЈЕРЕЈ – СТАВРОФОР ДР СТОЈИЉКО Н. КАЈЕВИЋ: САМО ЖРТВЕ МОГУ ДА ОПРОСТЕ	152
ДЕЈАН МИРОВИЋ: НА ШТА НАС ПОДСЕЋА ЈАСЕНОВАЦ? ..	153
ЈОВАН ПЕЈИН: ЈАСЕНОВАЦ У СРПСКОЈ ИСТОРИЈИ	153
МАРИНКО ВУЧЕНИЋ: ДВЕ ИЗЛОЖБЕ	153

ПРОТИВ ИГРАЊА БРОЈКАМА

ДРАГАН ХАМОВИЋ: ДА ЛИ СУ УСТАШЕ УРЕДНО ПОПИСИВАЛЕ ЖРТВЕ?	154
НИКОЛА МИЛОВАНЧЕВ: ПРОТИВ УМАЊИВАЊА БРОЈА ЖРТАВА – НАША НЕЧИЊЕЊА	157
ИСТРАЖИВАЊА У ЈАСЕНОВЦУ: УСПОМЕНЕ СЕСТРЕ ДР ВИДЕ БРОДАР	157

ИСТИНА О ХРВАТСКОМ РЕВИЗИОНИСТИ ИВИ ГОЛДШТАЈНУ

ДР СЛАВИЦА ГАРОЊА РАДОВАНАЦ: ИЗ ОДГОВОРА ИВИ ГОЛДШТАЈНУ	159
ЗОРАН КОЛУНЦИЈА: ДА ЛИ ЈЕ ЈАСЕНОВАЦ БИО ТАБУ ТЕМА?	160

ФАШИСТИ ИЛИ ХРВАТИ

МИЛОШ КОВИЋ: РАЗУМЕТИ ЗЛО	160
СЛОБОДАН АНТОНИЋ: КО ЈЕ НАПРАВИО ЈАСЕНОВАЦ – ФАШИСТИ ИЛИ ХРВАТИ	161
МИЛОМИР СТЕПИЋ: ЈАСЕНОВАЦ И СРПСКА СТРАТЕШКА КУЛТУРА	163
МИЛО ЛОМПАР: ГЕНОЦИД И СРПСКИ КУЛТУРНИ ОБРАЗАЦ	164

ПИСМО 105 СРПСКИХ ИНТЕЛЕКТУАЛАЦА:

Протест против порицања геноцида над српским народом	165
--	------------

**АЛЕКСАНДАР ЛАЗИЋ, ЗОРАН ЧВОРОВИЋ, ВЛАДИМИР
ДИМИТРИЈЕВИЋ – ПРОТИВ РЕВИЗИЈЕ БРОЈА ЖРТАВА:
ЗАШТО СМО ПОТПИСАЛИ ЈЕДАН АПЕЛ?**

СТВАРНО: ЗАШТО СМО ПОТПИСАЛИ?	169
ЗАБОРАВ ЖРТАВА	169
ЖРТВЕ У НДХ	170
ТИТО И УСТАШЕ	170
НАСИЛНО БРИСАЊЕ ПАМЋЕЊА	171
АКО СВЕ ОВО ИМАМО У ВИДУ	171
СВЕДОЧЕЊЕ УСТАШКОГ ЖУПНИКА	173
ШТА КАЖУ ЈЕВРЕЈСКЕ ЖРТВЕ?	173
И ШТА САД? ГОЛДШТАЈН И КОРБ	174
ЗАШТО РЕВИЗИОНИСТИ НЕ ТРАЖЕ ПОИМЕНЦЕ СВЕ ЈЕВРЕЈСКЕ ЖРТВЕ?	176

**11. РАЗГОВОРИ ПРЕД СВЕТИМ ХУМКАМА (ПИТАЊА
ПОСТАВЉАО ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ)**

НАДЕЖДА ВИНАВЕР: ЈАСЕНОВАЧКО ЗАШТО	177
---	------------

КАКО СУ СРБИ ПОСТАЛИ ХРВАТИ: РАЗГОВОР СА ДР ВЛАДИМИРОМ УМЕЉИЋЕМ, ГЕНОЦИДОЛОГОМ	182
---	------------

ИЛИРИ КОЈИ СУ СРБИ	183
КАКО СУ СРБИ ПОКАТОЛИЧЕНИ?	184
ОД СРЕДЊЕГ ВЕКА НАОВАМО	185

КАКО ЈЕ ДУБРОВНИК ПОХРВАЋЕН?	187
ВАТИКАН И ПАВЕЛИЋ ЗАУВЕК ЗАЈЕДНО	188

**ЕКОНОМИЈА ГЕНОЦИДА ИЛИ КАКО ЈЕ ВАТИКАН
ПРОФИТИРАО ОД УСТАША И НАЦИСТА: РАЗГОВОР
СА ДР ВЛАДИМИРОМ УМЕЉИЋЕМ**

ЛОВЦИ НА ГЕНОЦИДНИ ПЛЕН ИЛИ ВАТИКАН БРАНИ ПАВЕЛИЋА	190
УСТАШКИ ПАЦОВИ И ЊИХОВИ КАНАЛИ	192
О БЕКСТВУ ВРХОВНОГ ПАЦОВА И ЊЕГОВОМ ДИЛУ С ВАТИКАНОМ	193
КАКО ЈЕ ФИНАНСИРАН ПОКРЕТ „СОЛИДАРНОСТ“?.....	194
„СВЕТО” БАНКАРСТВО КРОЗ ВЕКОВЕ	195
КОМЕРЦИЈАЛИЗАЦИЈА ВЕРЕ И ДОЛАЗАК МАРКИНКУСА ..	196
ДЕЛА И ДАНИ ПАВЛА ШЕСТОГ	197
ВАТИКАН И МАФИЈА: НЕИЗМИШЉЕНА ПРИЧА	198
БАНКАР ПОСТАЈЕ БИСКУП	199
ПАПА ОД МЕСЕЦ ДАНА И ПАПА ПОЉАК	200
КУДА НАС ВОДЕ ПУТЕВИ КРВАВОГ НОВЦА?	201
СЛИЧНО СЕ СЛИЧНОМ РАДУЈЕ	202

**ВАТИКАН, ХРВАТИ И СРБИ У 20. ВЕКУ: РАЗГОВОР СА
МР АЊОМ ФИЛИМОНОВОМ – ПОВОДОМ СТЕПИНЦА,
АЛИ МНОГО ШИРЕ**

КАКО СУ ПОХРВАЋЕНИ КАТОЛИЦИ БАЛКАНА?	204
ВАТИКАН ПРОТИВ КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА	205
НДХ У ЕВРОПСКОМ КАТОЛИЧКОМ КОНТЕКСТУ	206
СУКОБ СТЕПИНЦА И ПАВЕЛИЋА?	206
ВАТИКАН ПОСТАЈЕ СВЕТСКИ ИГРАЧ	207
САВЕЗ ВАШИНГТОНА И ВАТИКАНА	207
ПОСЛЕ ПАДА БЕРЛИНСКОГ ЗИДА	208
ХРВАТСКИ БИСКУПИ ОЦРЊУЈУ СРБЕ	208
ВОЈТИЛА ПРОТИВ ЈУГОСЛАВИЈЕ	209
ПАПА ЈЕ СРБЕ ПРОГЛАСИО АГРЕСОРИМА	210
ПАПИНО БиХ ЛИЦЕМЕРЈЕ	211
КОСОВСКА ПОЛИТИКА ВАТИКАНА: ОНО ШТО СМО ЗАБОРАВИЛИ	211
ПОЛИТИЧКИ „СВЕТАЦ” АЛОЈЗИЈЕ	212

ЕКУМЕНИСТИЧКО ПРИЖЕЉКИВАЊЕ И ИСТОРИЈСКА СТВАРНОСТ	212
12. ПИЛСЕЛОВ ПОЗИВ НА ДИЈАЛОГ: ДОЗИВИ И ОДЗИВИ	
ЗОРАН ЧВОРОВИЋ: КОСОВО, ЈАСЕНОВАЦ, СРБИ	213
ЧАСЛАВ Д. КОПРИВИЦА: ЗЛОЧИНАЧКИ МРТВОЗОР ИСТИНЕ	214
НИКОЛА МИЛОВАНЧЕВ: И Г. ПИЛСЕЛ МОЖЕ ЈОШ ДА СПОЗНА ИСТИНУ О СТЕПИНЦУ И ЈАСЕНОВЦУ	215
НИКОЛА ЖИВКОВИЋ: СЛАТКОРЕЧИВА ПРИЧА И/ИЛИ ПРОЗИРНА ПРЕВАРА	217
13. РАСТАНАК СА ЧИТАОЦЕМ, САСТАНАК СА ПАМТИОЦЕМ	
УМЕСТО ЗАКЉУЧКА ИЛИ КАКВА СЕ ИГРА ИГРА	
ПОНАВЉАЊЕ ГРАДИВА: ШТА ЈЕ ГЕНОЦИД	219
ИСТИНА О ЈАСЕНОВЦУ	219
ИМЕНОВАТИ ЗЛО	220
РЕДУКОВАЊЕМ БРОЈА СРПСКИХ ЖРТАВА ДО РЕДУКОВАЊА СРБА	220
ТИТО INCOGNITO	221
ТИТО RECOGNITO	221
СРБИ ИЗ ХРВАТСКЕ ПОД БРОЗОМ	222
ДЕЈАН РИСТИЋ КАО ТИТОИСТИЧКИ ТУМАЧ	223
ОДГОВОРИ НА НЕСУВИСЛОСТИ	223
КО ЈЕ „ДЕТРАУМАТИЗОВАН“: СРБИ ИЛИ ХРВАТИ?	224
ОПЕТ И ОПЕТ: КО СТОЈИ ИЗА РЕВИЗИОНИЗМА	225
ОПОМЕНА	225
О НЕПРЕБОЛУ	226
ПУНИ ВАГОНЧИЋИ И РЕВИЗИОНИСТИЧКА „БРОЈИДБА“ ...	226
БРОЈ ГОСТИЈУ УСТАШКОГ „ХОТЕЛА“	227
ПРАВО НА СВОЈУ ИСТОРИЈУ	227
КАКО СМО ТУМАЧЕНИ У ХАГУ?	228
ВИ НЕ ВЕРУЈЕТЕ? ЧИТАЈТЕ!	229
КЉУЧНИ РАЗЛОГ ЈЕ ИПАК ОВАЈ	229
ПАМТИМО И ПАМТИЋЕМО	230
Ж. ПЕРОВИЋ: КЊИГА О КРВИ ПРОЛИВЕНОЈ ЗА ХРИСТА	233

1.

СРБОЦИД ИЛИ ПОЈАМ КАО СРЕДСТВО СВЕСРПСКОГ ПРОГЛЕДАЊА: УМЕСТО УВОДА

НАСЕЉЕ У НАШОЈ КРВИ: ЗАШТО СМО СВИ МИ ЈАСЕНОВАЦ – О ОВОЈ КЊИЗИ И ЈОШ ПОНЕЧЕМУ

ЗАШТО СМО СВИ МИ ЈАСЕНОВАЦ

У првом поглављу ове књиге, „Србоцид или Појам као средство свесрпског прогледања” понуђено је излагање појма Србоцида, значајног за разумевање геноцидног злочина који се у НДХ десио од 1941. до 1945. године. Јер, све почиње у језику – када је Анте Старчевић Србе прогласио „накотом за сјекиру”, логор Јасеновац већ је рођен у ђавољем уму који је Србоцидом руководио за време Анте Павелића. Појам српске освете као освештања сећања на жртву, сакрализације надумног страдања Христа и правоверја ради, такође је понуђен у уводу књиге.

Писац и приређивач дела под насловом „Кућа у нашој крви” заиста мисли да је сваки Србин, на себи својствен начин, Јасеновац; јер, по Шантићу, „у мени цвиле душе милиона” („Моја отаџбина”), и нас боле ране нашег рода. Свако од нас, макар да није имао ниједног рођака кога су усташе умориле у Јасеновцу, заклан је управо тамо, скупа са мушкарцима, женама и децом којима је право на живот одузето јер су били православни Срби. Али, по речима Светог владике Николаја, ови страдалци под хумкама покрај Саве победили су лажно, папско хришћанство, и учинили да Истина блиста заувек.

МУЧЕНИЧКИ ПУТ ПРАВОСЛАВНИХ

У тексту „Седамсто тисућа сведочиће жртви”, дата је анализа Службе новомученицима српским Светог владике Николаја, где је, између осталог, изложено православно учење о мучеништву, чији је Првомученик Христос, као и о смислу нашег страдалништва у доба НДХ. Никаквог смисла у том покољу нема ако нема васкрсења и живота вечног. Ако је иста судбина Вукашина Јасеновачког и Макса Лубурића, онда сви треба да нестанемо, сматрајући да је боље да се никад нисмо ни родили.

Мученички пут православних је, у суштини, литургијски. Символична слика жртвованог Христа (Агнеца) у облику малог детета које лежи покривено воздухом на дискусу поред путира на Часној трпези док му с обе стране прилазе анђели-ђакони који чинодејствују, фрескопише се у олтарској ниши православних храмова. Ова сцена је средишњи део већих композиција познатих као *Служба архијереја (Поклоњење жрјиви – Агнецу)* и *Небеска литургија* које се у православним храмовима сликају у доњој зони олтарске апсиде.

Откуда оваква слика? Од приложених дарова–хлебова за Свету Литургију, на жртвенику се одабирају они што ће се употребити на Литургији. При припремању Светих дарова читају се молитве у којима се спомиње страдање Христа Спаситеља. Ту се изговарају речи: „Пречистом крвљу својом искупио си нас од клетве законске; на крсту прикован и копљем прободен излио си бесмртност људима, Спаситељу наш, слава Ти”. Вадећи из једног хлеба–просфоре, – печатом означени део, Агнец, који ће после освештања бити сам Христос, свештеник говори: „У спомен Господа Бога и Спаса нашега Исуса Христа”, затим: „Као овца на клање би вођен и као безазлено јагње, немо пред оним који га стриже, не отвара уста своја; у смирености Његовој суд се Његов узео; а порекло Његово ко ће исказати? Јер се од земље узима живот Његов. Жртвује се Јагње Божје, које узео грехе света, за живот и спасење света”. А пробадајући Агнец говори: „Један од војника прободе Му ребра копљем и одмах изиђе крв и вода, и онај који виде посведочи и сведочанство је његово истинито”. Док свештеник припрема хлеб и вино, који ће постати тело и крв Христова, дотле на зиду пред њим стоји насликан Христос онакав какав се описује у овим молитвама.

Причешћујући се распетим Христом, српски народ се припремао за клање – проливена крв Господња освештала је крв Новомученика Српских, и Јасеновац је постао велики антиминос српског народа, на коме се служи Небеска Литургија, заветно уздарје српско за дар Христов Србима.

ПАПИЗАМ ГОРИ ОД АТЕИЗМА

Убијајући Србе, усташе су, у име папе римског, убијале Христа, и доказивале тезу Достојевсковог кнеза Мишкина да је папизам гори од атеизма, јер пропагира изопачени лик Јагњета Господњег. То, по стоти пут понављам, не значи да нема римокатолика који настоје да живе као добри хришћани, и то не значи да таквих хришћана није било и да их нема међу Хрватима. Такви нису убијали Србе. Ми се, међутим, овде бавимо усташтвом. Јер усташтво је борбени шовинистички папизам доведен до крајњих граница управо од стране потомака покатоличених Срба које су фратри и жупници учили да страствено поричу своју православну прошлост, и убијају оне који, самим својим постојањем, сведоче о пореклу новопечених Хрвата.

Затим су у књизи дата два, нама нова, сведочења о србоциду у НДХ – француског новинара Жана Хусара, који је на територији Југославије био од 1939. до 1943, проводећи ратне године у Сплиту, на од Италије окупираној територији, где је слушао сведочења Срба о дејству усташког крижа и самокреса; као и записе из бугарских ратних архива о усташкој србоцидној политици.

НАДУЖАСИ И ДВА ЖИВОТА

У поглављу „Како читати књигу надужаса” расправља се о антропологији усташког зла, ставовима српског Јеврејина Енрика Јосифа о хрватској непокајивости, као и о смештању Јасеновца у демонску ритуалност која је једног Андрића извела из простора римокатолицизма (Андрић је отишао јер није могао да има исту веру са Степинцем), о чему је, између осталих, писала Слађана Илић.

„Два јасеновачка живота” баве се контроверзама везаним за страдалништво Вукашина Јасеновачког (од тога да ли је постојао до тога да ли је био прави хришћанин), као и причом о југословенски оријентисаном Хрвату, др Николи Николићу. Године 1948, Накладни завод Хрватске објавио је његову књигу „Јасеновачки логор”, дело партизана, Хрвата, хуманисте и искреног верника у комунистичко боље сутра (што га је коштало Голог отока; био је прво у Јасеновцу, па на Голом отоку; у младости је, под Бечом, робијао као младобосанац). Николић је написао једно од најпотреснијих сведочанстава о паклу Јасеновца, јер је био лекар, који је видео много, и знао много.

ДА ЛИ НАМ ТРЕБАЈУ ВАТИКАНСКЕ АРХИВЕ

Када је ЦИА отворила своје архиве, сви смо сазнали да је Ватикан крио крволока Анту Павелића; знамо да је Ватикан пун блага које су усташе опљачкале од својих жртава, Срба, Јевреја, Рома; а оно најважније што знамо је да је Ватикан створио усташе. Мржња којом су ови демони у људском лику горели против Срба потицала је од чињенице да су они, већином, били потомци преверица, које, како рекосмо, братри и жупници нису учили Живоме Христу и љубави Његовој него бесу према онима који су остали верни крсту са три прста. Све кључне личности усташког покрета биле су надахнуте папистичком јересју, почев од ученика травничке католичке гимназије, и редовног саслужитеља на мисама, кољачког поглавника др Анте Павелића. Највећи усташки целат, Вјекослав Макс Лубурић, је знао да је српског порекла, да су му преци из данашње Црне Горе. То је кључно – усташе су постали чудовишта верујући да им је све допуштено паролом „Бог и Хрвати”.

Зато нам ватиканска архива, из које ће се опет селективно издавати документи на увид, ни не треба; наша је „архива” покланих, пресељених у Небеску Србију, која све памти, јер је у Јагњетовој Књизи живота. Увод у ту књигу је дело Николе Николића, писано са дна јасеновачког пакла.

А онда се питамо – зашто Запад разуме усташе. Како су убијана индијанска и српска деца? Како се Хрвати моле Степинцу као свецу? Зашто су Срби слични Индијанцима?

ТИТОИСТИ И ДРУГОСРБИЈАНЦИ

У поглављу „Титоисти и другосрбијанци” јасно се види да је удбашки србофобни приступ југословенском питању нераскидиво повезан са другоср-

бијанштином. У том свету, Јасеновац је „Јасеновчић”, а Сребреница „Сребреничетина”.

Другосрбијанци зато непрестано желе да ућуткају Србе који памте своје жртве, и сведоче да је другосрбијанска мржња простачка, кафански закрваљених очију преко којих су, ради имица, навучене тамне „рејбанке”. Тако код једнога (за кога се својевремено приметило да се „не зна да ли је лепши или паметнији”) читамо да патриоте нису ништа друго до „разлармана каста потконтиненталних Двопапкара, радосних да смрде” који имају „рутаве уши”; они су „фекалне Патриоте”, „задригли фашистоидни полусвет”; имају „гадна уста” и штошта „умеју да изарлаучу”.

А ово је опасно.

Геноцид почиње речима мржње.

Сетимо се само Анте Старчевића, који је Србе звао „пасмином славосербском” и „накотом за сјекиру”. Јован Скерлић је Старчевићеве речи сматрао само хистеријом на папиру. Али, дошао је Анте Павелић, и јасеновачке каме и маљеве су прорадили. Основни патос усташког покрета је био – одбрана „европске цивилизације” од „подлог Бизанта”, оличеног у „пасмини славосербској”.

Зато је европска Друга Србија тако слична кроатоликој србофобији.

Дубравко Јелачић Бужински, потомак бана Јелачића, 30. колозова 1991. у „Вјеснику” исписује овакве речи: „Оно што је одредило цивилизацијске и традиционалне норме живота европских народа, на страни нашег источњачког противника не постоји. Рећи да тамо (у Србији, нап. В.Д.) већ почиње азијатски светоназор било би увредљиво за Азију и њене часне земље. Примјер нашег непријатеља је уникатан. Он углавном сам ствара свој властити образац покварености. Води са нама бескрупулозну, дивљачку борбу, опремљен бизантијским репертоаром подмуклости и ритуалних злочина који ће сигурно ући у повијест заборављене средњевјековне окупности”. Познати католички идеолог и Туђманов сарадник, Живко Кустуић, у „Глобусу” 31. свибња 1991. каже да су Срби, захваљујући „партикуларном - империјалном” светосављу остали племе, не поставши нација, због чега не знају за демократију и плурализам, за разлику од Хрвата, који су васпитани на универзалистичко - наднационалном католицизму. Хрватски академик, Владо Готовац, у свом тексту „Зашто српски Бог мрзи Хрвате?”, објављеном у „Глобусу” 26. српња 1991, упозорио је да је „цијели интелектуални живот Србије прожет светосављем” које „не може бити европско, будући да искључује лаичку државу која није могућа као јединство вјере, власти и народа.” Због тога је Јеврем Брковић у „Гласу концила” 1991. године говорио да су Црногорци („Дукљани”) првобитно били католици, док их „геноцидни Сава Немањић” није „поправославио”, па се „Црна Гора мора вратити својим коријенима, својој аутокефалној цркви са елементима католичанства”. (1)

Јер, како је давно уочио др Жарко Видовић: „Хрватско-европска (ватиканска) варијанта српског питања је србофобија. Она, као садизам, тражи од Срба одговарајући механизам самооптуживања, „сарадње са тужитељем”, „конструктивну кооперативност”.

Зато је домаћим симболичким капоима, Титовим удбашима некад, а другосрбијанцима данас, лако, и њихов избор је једноставан. „Капо не батина сапатнике због неке ситне материјалне привилегије. (...) Он то ради зато што су Је-

вреји ЗАИСТА лење, паразитске свиње. (...) На једној страни су чисти, уредни, глатко обријани људи у блиставим чизмама. На другој страни су мршаве, праве креатуре у одвратним ритама. И избор је једноставан, баш као и објашњење стања и узрока”(1), вели Слободан Антонић.

ОПАСНОСТ НЕОУСТАШТВА

Зашто је неоусташтво опасно? У свом огледу на трајно актуелну тему, Марија Ђорић нас подсећа:

„1. Хрватски екстремни десничари, као и остали десничари тендирају да се врате у романтизирану прошлост. Најчешће се бира онај „најуспешнији” део прошлости. 2. Проблем са хрватским фашизмом је у томе што се никада после Другог светског рата није до краја спровео процес денацификације, као што је на пример, то урађено у Немачкој. 3. Као и свака врста екстремизма, тако и екстремна десница у форми неоусташтва у Хрватској јача у условима економских и друштвених криза. Безнађе младих људи и лош економски стандард лако доводе до ревитализације нацистичког сентимента. 4. Док се усташка идеологија темељила на идејама Анте Старчевића и Анте Павелића, савремено неоусташтво се првенствено позива на лик и дело Фрање Туђмана, као „оца самосталне државе”. 5. Неоусташтво добија легалитет и легитимитет од појединих представника власти, што указује на то да је хрватска демократија на крхким ногама и да није извршена „деконтаминација” елите. 6. Екстремна десница у виду неоусташтва је дошла данас на највишу тачку од 90-их година 20. века. То је потврдила и америчка агенција „Асошијетед прес” у свом извештају 2015. године поводом инцидента на фудбалској утакмици Хрватска-Италија, када је неко од вандала на терену спрејом исцртао кукасти крст. У овом извештају се такође указује на све већу фашизацију друштва, која се првенствено може видети у забрањивању ћириличног писма. 7. Неоусташтво се, уосталом као и класично усташтво, заснива на србофобији и антисемитизму, укључујући и анимозитет према свима онима који могу на било који начин угрозити хрватски идентитет. Самим тим представља озбиљну претњу демократији.” (2)

Смањивање броја јасеновачких жртава један је од кључних момената неоусташтва у Хрвата.

ОПЕТ „БРОЈКЕ И СЛОВА”

У поглављу „Беспућа кроатофилне бројидбе или Ко нам прекраја историју” бавили смо се настојањем да се број српских жртава у Јасеновцу смањи. Радомир Булатовић, историчар, аутор књиге „Концентрациони логор Јасеновац”, који се овом темом бавио још у доба СФРЈ, бележи о Градини, кључном јасеновачком стратишту: „Градина је била ликвидациони центар јасеновачког логора 1.217 дана. Ако се тај број помножи са 600 добија се бројка од 730.200 или множено са 500 износи 608.500 жртава. Може се рећи да Градина није довољно позната, јер су многи доведени директно на губилиште без пролаза

кроз логор у Јасеновцу. То се у антрополошким анализама видјело. Колики је то број, није могуће казати. Уобичајено процјењивање, да је у Градини страдало око 360.000 жртава није одрживо, чак и када би се узело да је дневно у њој страдало само по 300 људи, жена и дјеце. У том случају, ако се помножи 300 са 1217 дана, колико је Градина била стратиште, добива се број од 365.100 жртава. По истом поступку, за читав логор у Јасеновцу, када би се измножио број дана његова постојања 1.348 са дневним капацитетом убијања само од 300, добива се укупно 404.400 жртава. То је сигурно знатно више.”(3)

А нама данас ревизионисти, са мантијом и без ње, причају како је то све било мање, много мање, него што се о томе до сада писало. Да би се заборавиле слике које је Тамил Сијарић затекао у ослобођеном Јасеновцу, и које је записао из сећања преживелог, и које јасно говоре зашто је прецизна „бројидба” жртава била скоро немогућа: „Ми смо дознали о свим ликвидацијама заточеника у логорима, али нисмо дознали шта је бивало са сељацима који су довођени у Градину, Уштицу и на Саву више логора. Тамо су довођена по цијела села. И та села логор нису ни видјела, па се зато не зна ни њихов број. Било је много оних који су побијени одмах пред логором а да у логор нису увођени – као што је био случај и са око двије хиљаде заточеника из земунског логора које су Нијемци предали усташама.

Човјек у логору много види, али све не може видјети – јер шта ви знате кога све то доводе на обалу, чујете како се воз зауставио и како локомотива брекће, и знате да су то тамо доведене нове жртве. Наједанпут чујете усташке псовке, плач женски, врисак, запомагање, писку дјецe; и јасно вам је да то тамо усташе убијају.

А понекад није тако – него тамо на Сави чујете шкрипу компи и шлепова и знате да то превозе жртве преко Саве у Уштицу или на Градину да их тамо побију. Кроз ноћ отуд чујете пушке и стројнице и како запиште људски гласови.

Женски гласови се увијек јаче чују.

Жене пред смрт више протестују него мушкарци. А новодоведени заточеници више од старих. То долази отуда што су се стари заточеници навикли да смрти гледају у очи – и што се њихов живот у логору из дана у дан, из мјесеца у мјесец, из године у годину стањивао и стањио толико, да се прекине као конач... Према томе стари се заточеници смрти као смрти нису бојали, него су се бојали начина умирања, то јест средства којим ће бити уморени.

Ломаче су – да се поубијани спале и за њима не остане траг ни на земљи, ни у земљи – уведене касније.

Кад кажем ломаче, ја ту мислим на спаљивање великог броја лешева. А највише их је спаљено 16. априла 1945. године на Градини с друге стране Саве. Тамо су наједном почели да превлаче велике количине нафте, бензина и дрвета. Говорило се да се тамо гради нови логор, у који ћемо се преселити, јер је логор Јасеновац бомбардован. Гледали смо ноћу како тамо – преко Саве, у Градини, горе велике ватре. Чинило се да се пламен диже до неба.

Тамо преко Саве прво су превезли жене из женског, зиданог логора, побили их и спалили. Гласови који су отуд долазили били су страшни. И прије су отуд долазили гласови кад убијају, али ово је било нешто друго. Тамо гробари нису трепали. Па због тога нико жив не зна шта се дешавало на Градини.

Знали су – али нису стигли да кажу, они у гвожђе оковани заточеници који су тамо превозили нафту и бензин, али они су били строго одвојени од осталих заточеника. На крају су усташе – пошто су побили жене из женског логора, побили и њих.(...)

Ваздан је начина на које су људи завршавали свој живот у логору. Ко би их знао набројати: пушка, нож, сјекира, ватра, вода, јама, конопац, маљ и друго. Најзад је усташама било досадило да толике људе убијају на један, два, три или колико хоћете начина, па су тражили новину у томе, тражили су да разбију досаду убијања. А измислити нови начин није била лака ствар. Зато су по логорској усташкој сатнији разгласили да треба пронаћи нови начин ликвидирања заточеника.”(4)

И тако сваки дан. Што наши ревизионисти желе да се заборави. Бар кад су бројке у питању.

ХРИСТОВА И НАША ГОЛГОТА

А ми не заборављамо. Јасеновац је Христова и наша Голгота, пут ка Васкрсењу. Сада сви са Новомученицима Јасеновачким чекамо опште васкрсење из мртвих: „И видјех небо ново и земљу нову; јер прво небо и прва земља прођоше” (Откр. 21, 2). После смрти наше тело трули. Ово распадање читавог телесног састава је потребно да би се тела обновила, избавила од болести, недостатака, земаљске грубости. У овом смислу Свети Оци говоре о благодатности смрти, јер се кроз њу остварује лечење и преображај не само душе, него и тела. По речима светог апостола „тако и васкрсење мртвих: сије се у распаљивости, устаје у нераспаљивости; сије се у бешчашћу, устаје у слави; сије се у немоћи, устаје у сили” (1 Кор. 15, 42-43). Када сви устанемо из мртвих, наше душе ће се сјединити са нашим телима, и човек ће, као целовито психофизичко биће, ући у вечност – једни на вечну радост, са телима у Божанској светлости и благодати, а други на вечну муку, са телима унакаженим од греха и наopakости. Како су говорили свети – сада су наше душе одевене у тела, а тада ће тела бити одевена у складу са оним што нам је у души.

Каква је светлост засијати из тела Јасеновачких Новомученика! Како ће их Христос наградити! Каква ће бити њихова блажена вечност! А каква ће бити судбина усташких целата и њихових „благословитеља” – о томе нека свако мисли, нарочито они који верују у ватикански екуменизам и његову искреност!

У поглављу „Српска култура сећања и Јасеновац”, које је настало на основу зборника потписника ових редова, „Јасеновац и ми”, објављеног у новосадском „Прометеју” 2022. године, дати су ставови наших угледних интелектуалаца и јавних делатника, а у поглављу „Разговори пред светим хумкама” интервјуи са Надеждом Винавер, Владимиром Умељићем и Ањом Филимоновом које је потписник ових редова водио у потрази за пуном истином о јасеновачкој Светињи над светињама. Ту је и анкета о покушајима хрватског антифашисте и екуменисте, Драга Пилсела, да подржи ревизионисте из редова Српске Цркве.

Завршно поглавље има за циљ да покаже каква се игра овде и сада игра, и са којим циљем.

ЗАШТО СЕ НЕ СМЕ ПРЕЋУТАТИ?

Што сам старији и свеснији приближавања суда Господњег у часу одласка са овог света, све се више трудим да јасно саопштим оно што мислим о личностима и темама о којима пишем. Знам да ћу Христу дати одговор за сваку празну реч, а камоли за клевету. Наравно да не сматрам да је моја реч *Roma locuta, causa finita*. Она је моја, веома лична (али, не без чињеничне заснованости), није институционална и није коначна. И позив је на дијалог, ако је он међу нама данас уопште могућ.

У том смислу, оно што у књизи пишем о епископу славонском Јовану (Ћулибрку), Дејану Ристићу и Драгу Пилселу (између осталих), не значи порицање њихових боголиких личности и дарова које имају, као ни њиховог рада и стваралаштва. Епископа Јована сам упознао још пре монашења, сматрао сам га одличним есејистом и тумачем Црњанског, с њим сам сарађивао док је био уредник „Светигоре” (између осталог, он ме је, са покојним песником и новинаром Славком Живковићем, слао код Игора Шафаревича у Москву да урадим интервју), ценио сам његове напоре да популарну културу християнизује у мери у којој је то могуће, не заборављам његове јуначке дане на мученичком Косову и Метохији 1999. године. Имам разумевања за настојање Дејана Ристића да демистификује оно што се у популарним представама о нашој историји може демистификовати. Искрено уважавам становиште Драга Пилсела да усташка мржња не може бити основа било какве хрватске будућности и његову спремност да надиђе прошлост да би се са Србима опет могло живети. Ипак, када је ревизионизам везан за јасеновачке жртве у питању, ту не да не могу, него нећу да ћутим. Јер, како би рекао Иван В. Лалић у песми „Опело за седам стотина из цркве у Глини”:

Нећу да прећутим; зидови су прећутали
И срушили су се. Ја, један, носим њих у себи,
Урасли у моју зрелост, неизговорене,
Иструлелих лица. Не могу да их отерам
Из бескрајног стакленог простора ноћи без сна.
Они нису трава. Они куцају, ноћу,
Изнутра, пажљиво, на затреперене прозоре
Мојих очију; сви мртви, и свима су грла
Расцветана у ружу. Не, нећу да прећутим
То насеље у мојој крви, јер ја сам један,
А њих је тада било више од седам стотина.

Ако песник није могао да прећути седам стотина оних из цркве у Глини, јер се од прећуткивања руше зидови, онда ни ми не можемо да прећутимо седам стотина хиљада Новомученика Јасеновачких, јер ће се срушити сви зидови куће која се зове Српство. То је Христово Српство, светосавско и светозаревско Српство, новомученичко Српство, Српство Голготе и Васкрсења.

Јасеновац је насеље у крви свих нас. Ко нема, срцем и душом, стан у Јасеновцу, тешко да ће га имати и у Небеској Србији, једном од квартава Небеског Јерусалима, наше вечне отаџбине и очевине. А за вечност са нашим Новомученицима у Небеском Јерусалиму – Господу се помолимо!

*Уочи Ваведeња Пресвете Богородице,
славе манастира Хиландара, године Христове 2023.*

УПУТНИЦЕ:

1. Цитати према: Владимир Димитријевић, О лажи грађанизма, <http://91.222.7.144/prikazi/o-lazi-gradjanizma.html>
2. Марија Ђорић: Неоушташтво у савременој Хрватској, <https://www.ips.ac.rs/wp-content/uploads/2017/11/NI-27-2.pdf>
3. Радомир Булатовић, Утврђивање приближног броја страдалих лица у јасеновачком логору, <https://stanjestvari.com/2023/11/28/radomir-bulatovic-utvrđivanje-pribliznog-broja-stradalih-lica-u-jasenovackom-logoru/>
4. Тамил Сијарић, Ослобођени Јасеновац, <https://ssr.org.rs/oslobodjeni-jasenovac/>

РАШЧИШЋАВАЊЕ ПОЈМОВА

КОНФУЧИЈЕВА ПОУКА

Да би стварност функционисала како треба, морамо се ослонити на речи. Борис Над нас подсећа: „Када је Конфуцијев ученик Ци Лу упитао учитеља шта би прво учинио када би постао владар неке државе, Конфуције је рекао: „Прва ствар коју је потребно учинити је исправљање имена”; „Конфуције је сматрао да је за постојање добро уређеног друштва најважније исправљање имена (正名, zhèng míng)”. Паунд преводи изворно кинески термин са „ортологија”: језик мора да одговара појави, он мора да почива на „терминолошкој тачности”. Недостатак коренспонденције између „ствари” и „имена” има за последицу људски пад. „Ако имена нису исправљена, оно што је речено неће звучати разумно”, учио је Конфуције. „Ако речено не звучи разумно, онда се не може успешно извршити. Ако се не може успешно извршити, ритуали и музика неће цветати. Ако ритуали и музика не цветају, злочини не могу бити кажњени на прави начин. Ако злочини не могу бити кажњени на прави начин, обичан свет неће имати према чему да се равна и управља” (Разговори XIII, 3). „Људски пад” је, у то такође нема сумње, најдаље одмакао на Западу, са (нео) либералним капитализмом. Успон Америке прати не само деградација језика, већ и до сада невиђена деградација човека, људског бића.”(1)

Рат против смислености језика кључни је рат наших дана. Зато нам је потребна велика брига о језику. Без ње се не може ићи даље.

ОРВЕЛОВА ОПОМЕНА

Власт над појмовима је кључна власт. Зато у Орвеловом роману „1984” новогovor представља главно средство тоталитарне државе, о чему пише Милан Живковић: „Тако се језик у Орвеловој држави Океанији, где апсолутну власт има свемоћна Партија, жели довести до апсурда тј. таквог степена у развоју да ће његово директно значење бити у супротности са логичким мишљењем. Како то не би било могуће спровести до краја с постојећим енглеским језиком, па чак ни његовом екстремнијом модификацијом, рађа се нови језик – новогovor (Newspeak), о чијим ће формално-језичким карактеристикама, али и његовом друштвеном контексту бити највише речи. Дакако, такав језик несумњиво има као основу енглески језик и у Орвеловом делу читалац испред себе види новогovor у развоју, у тренутку када он још не доминира над постојећим језиком, али Партија чини све да га што више укључи у свакодневну употребу. И тако, све до испуњења коначног циља – потпуног нестанка староговора (Oldspeak), а у складу с тим и старог начина мишљења, и успостављања доминације новоговора с којим опет долазе нови обрасци у размишљању.”(2)

Владимир Умељић је, бавећи се теоријом дефиниционизма, истакао: „Ауторитативна узурпација власти над дефиницијама стварности са тежњом постизања монопола над истима, базична је карактеристика високих носилаца социјалних хијерархија и оних који теже том статусу. Она представља најделотворнији владалачки инструмент центара политичке моћи, оличених превасходно у државним, али и у њој подређеним социјалним структурама.”(3)

Свако ослобођење човека и заједнице почиње од речи. Морамо се служити својим речима и наћи своје појмове да бисмо свет учинили својим.

КАКО СУ НАС ОСЛЕПЉИВАЛИ

Наш народ је много пострадао од лажних појмова и погрешно коришћених речи. То нас је скупо стајало, почев од „југословенства” до „братства и јединства”. Ослепљујућу улогу нарочито су имале речи које су порицале да је у усташкој НДХ, а на темељу плана постављеног у доба Анте Старчевића, над Србима почињен геноцид. Јер, прво је Анте Старчевић, „отац домовине”, који данас у сваком хрватском граду има своју улицу, рекао да смо „накот за сјекиру”, па су, у Другом светском рату, секире, брадве и маљеви почели да падају по српским вратовима и главама. Хрват Јосип Броз, маскиран у комунисту – интернационалисту, ударио је на наше памћење тако што су његови измењари на споменицима побијеним Србима хрватске и муслиманске усташе означили као „фашисте”, а поклане и ујамљене припаднике народа Светог Саве назвали „жртвама фашистичког терора”. И оргија лажи је трајала и трајала.

Неки би да она траје док је света и века, од потомака усташа до србофоба Друге Србије.

ЕПИФАНИЈА ЈЕДНЕ РЕЧИ

А онда се појавио др Владимир Умељић и на тацни здравог разума и историјске свести, које, како рече Жарко Видовић, нема без свести о злу, донео појам Србоцид. Као и свака генијална реч за прогледавање, једноставно и јасно: Србоцид. Геноцид над Србима – Србоцид. Како се тога раније нисмо сетили? Било нам је на врх језика, али је Умељић, у име свих нас, написао и изговорио. Хвала му због тога.

Зашто Србоцид? Зато што, како би Умељић истакао:

- То је параметар брзог препознавања и дужег памћења, стога велико „С”, лична именица, као Холокауст или Порајмос.
- Језичка конструкција следи израза „геноцид” Рафаела Лемкина и одмах асоцира на њега.
- Грчко-латински корен овог *terminus technicus*-а чини превођење на било који језик света излишним, само се другачије проскрибује, а у складу са дотичним.

СТРАДАЛИ СМО ЗБОГ УБИЛАЧКИХ ПОЈМОВА

Они који су страдали у Павелићевој Ендехазизи страдали су зато што су били Срби православне вере, вековна сметња Ватикану за продор на Исток. Названи „накотом за сјекиру”, нашли су се под секиром јер су били сведоци усташама, веома често потомцима православних Срба, да постоји Истина Христова, сачувана у Православној Цркви, која не признаје усташког поглавара у Ватикану као „намесника Христовог на земљи”. Срби су страдали због ватиканске дефиниције „шизматика” као главне опасности по римокатоличко јединство и ширење међу тзв. „несједињенима”, као и због Старчевићевих дефиниција „пасмине славосербске”. Старчевићеви „стеклиши” (бесни пси, како су себе волели да зову, гризући ближње у име Велике Хрватске) пронели су идеју секире из 19. у 20. век, и Јасеновац је могао да почне. Придружили су им се, авај, и многи од оних које је Павелић звао „хрватским цвијећем”.

А сада оно исправљање имена у нас, о коме је говорио Конфуције, може да почне и то захваљујући појму Србоцид. Зашто му морамо дати места међу нама? Разлози су сасвим јасни. Ако имена нису исправљена, то јест ако су фашисти – шачица екстремиста у два камиона, рекао би Крлежа – убијали „жртве фашистичког терора”, онда то не звучи разумно, и ми немамо вербални кључ да њиме улазимо у своја трауматична колективна сећања, која морају добити катарзу. Ако немамо реч за кључаоницу наше страдалне повеснице, не можемо да успешно обавимо најважнији задатак: да осмислимо катарзичне обреде и посмртну музику за претке у нашем сећању, полазећи, пре свега, од Свете Литургије, као спомена на Жртву Христову, у којој свака невина жртва добија смисао. Ако немамо литургијско сећање на своје жртве, онда злочини не могу бити кажњени.

ОСВЕТА КАО ОСВЕШТАЊЕ

А зна се како је Владика Николај рекао да се треба светити за усташке злочине, а пренео нам чикашки прота Душан Поповић 27. 3. 1956. на сахрани великог Велимировића:

„Нећемо ми правити злочиначке и кукавичке освете над ничијом нејачи. Срби су увек били и остали Божји народ. И у цркви и пред црквом; и у двору и на дому; и на саборима и у војсци – свугде су Срби били отмени и господствени. Нећемо данашњицом ни сутрашњицом да омаловажимо славну нашу прошлост, и да оскрнавимо част нашег светлог оружја. Нећемо ми у крви освете над Хрватима. Ми нећемо као и они, под фирмом *Кристиа* и Хришћанства да прљамо наше чисте и невине руке у крви њихове деце, девојака, жена и стараца. Ми нећемо да се служимо средствима њиховим, јер бисмо били као и они. Али, то не значи да нећемо никакву освету. Поготову према онима који се не кају и не признају грех нечувених злодела у историји света. Ми ћемо им се осветити али овако: када се, ако Бог да, ослободи наша земља тираније, и када се ми вратимо, подигнућемо један храм, широк у ширину и висок до неба. Озидаћемо га тамо, далеко иза Дрине; тамо где су највише злодела починили. Оградићемо га огромним зидом, па ћемо онда са све – четири стране великим словима – ћирилицом – написати овако: 'Овај храм подижу Срби у спомен 800.000 најновијих српских мученика: нејаче деце, невиних девица, незаштићених мајки и сестара и оронутих стараца, које на нечувен начин у мукама уморише католици Хрвати, зато што бејашу *Срби и њихови православи*'. Тај храм, како га ја замишљам, биће највећа освета Хрватима, јер ће њих и њихове наследнике вечито опомињати, и грести им савест за нечувене злочине, које починише над незаштићеним робљем српским.”(4)

Тек кад се изврши ова *освета*, која је могућа једино као освештање, као преображење проливане крви у светлост Светиње, обичан свет ће, како би рекао Конфучије, имати према чему да се равна и управља.

Зато појам Србоцид треба усвојити лака срца и трезвеног разума, јер речи-ма гледамо, а очи су тек помоћ језику у коме се стани истина као оно што јесте, осмишљена Оним Који је Самоистина, Пут и Живот, заувек сачувана у Ономе Који Јесте – Христос, Алфа и Омега човека и света.

УПУТНИЦЕ (27.9.2022. године):

1. <https://iskra.co/reagovanja/boris-nad-kina-savremenost-i-tradicija/>
2. https://www.civitas.rs/03/Civitas_No_3.pdf
3. <http://sloven.org.rs/srb/?p=22537>
4. <https://iskra.co/reagovanja/sedamsto-tisuca-svedocice-zrtvi-sveti-vladika-nikolaj-i-nasi-revizionisti/>

2.

ЛИЧНО И САБОРНО
У ЈАСЕНОВАЧКОМ ПИТАЊУЈАСЕНОВАЦ СМО МИ: НОЋНА МОРА И СТРАВНА
ЈАВА ЛОГОРСКОГ УНИШТИЛИШТА СРБА

ДЕТИЊЕ ИСКУСТВО ЈАСЕНОВЦА

Сећам се свог детињег искуства Јасеновца. Наиме, негде кад сам имао девет или десет година, у ормару свог деде, у селу Кулиновци код Чачка, нашао сам књигу „За човјека”, некакво званично издање о „антифашистичкој борби” у логорима Југославије под окупацијом. И ту су била сећања на Јасеновац. Ту сам, први пут, читао сећања доктора Зеца о злочину усташе Жилета Фригановића над старцем Вукашином Јасеновачким. Било је и о погубљењу Божицара Ације и других комуниста.

Али, оно најстрашније је нечије сећање на др Хинка Пићилија, творца јасеновачког крематоријума. Овај монструм је, сећам се, са осталим усташама играо карте на стомацима несрећних логорашица, и опушке гасио у њиховим полним органима. Да, то је суштина усташког хрватства: углађени доктор Хинко Пићили, који спаљује живе људе у крематоријуму и пали стомаке невиних жена. Хинко Пићили, име у које је легао сав усташки гадалук, прикривен средњоевропским сентиментализмом, крволоштво које се крије у цвичеку Градске каване на Јелачић плацу...

Усташтво, сентиментализам са камом; као што је и американизам сентиментализам који пржи напалмом и жеже осиромашеним ураном...

Сви злочинци су сентиментални; Анте Павелић је сваке недеље, сведочи његова ћерка, присуствовао миси, и још министрирао...

Ту комбинацију сентименталног и чудовишног најбоље је изразио Лордан Зафрановић, у „Окупацији Дубровника”, када се привид госпарске узвишености претвара у крвави аутобус обасјан сечивом кољачких кама...

И тако, књига „За човјека” ме је трајно обележила; била је у кожном повезу, који је воњао на влагу. Тај специфични мирис влаге по кожном повезу никад нисам заборавио; он је у мени увек био Јасеновац. Сећам се, као младић, шетао сам улицом, и ветар ми је однекуд донео тај воњ, воњ повеза књиге „За човјека”. Јасеновац је био ту, као и име „Хинко Пићили”, име усташко, слаткасто-крваво. А као дечак, имао сам најстрашнију ноћну мору: да бежим од усташа,

и да бежим баш из Јасеновца, и да покушавам да се сакријем у неком јарку, а јарак пун змија...

И књига Данка Облака, „Модри прозори”, у којој се описује једно загребачко детињство уочи Другог светског рата, када се на зидовима појављују натписи ЖАП („Живио Анте Павелић”). Језа се осећа у ваздуху, и скоро да се може опипати... Осетио сам ту језу и у Карловцу, на Купи и Корани, где сам служио војску. Јер, у команди стана касарне „Петрова гора”, у којој сам служио свој пешадијски војни рок, стајало је, из усташког доба, једно мозаично У, невешто маскирано у извор пламена изнад кога стоје две укрштене пушке и петокрака.

Јасеновац је, дакле, нешто с чиме сам живео годинама; посетио сам га, уочи самог рата 1991, када је патријарх Павле ишао, с другим архијерејима, да тамо служи службу Божју. Ишла су два аутобуса – у првом су били наши епископи, а у другом ми, студентарија. Туђманови *муџовци* су нас, наоружани, заустављали и претресали, тражећи знамења српска... Били су уплашени и они, а и ми. Претрес у близини Јасеновца... А онда служба, у једном мирном, равничарском селу; свуда око црквене порте наоружани бојовници младе хрватске демократије... После нам једна госпођа каже, испод бетонског цвета који личи на У, да Богдан Богдановић, који је тај цвет пројектовао, не дозвољава да се испод њега пале свеће... (То је исти онај Богдан Богдановић, комуњара – другосрбијанац, који је својевремено тражио бомбардовање Београда, наводно да би отишао Милошевић.)

И ходали смо по хумкама, ходали, као да ту није пререзано толико грла људских, и као да потоци крви ту нису текли...

Свега тога сам се сетио кад сам решио да у књигу унесем своје чланке посвећене темама усташке квазидржаве геноцида, засноване на оном „Бог и Хрвати”, на ватиканско-старчевићевској идеји о шизматичима који се претварају у „пасмину славосербску, накот за сјекиру”.

Ова књига ће вам, између осталог, помоћи када се будете опредељивали за одлазак на море, које се толико рекламира као „хрватско” (пошто су, у „Бљеску” и „Олуји”, коначно десрбизирали „лијепу своју”, сада нам нуде „лијепо њихово” Јадранско море). И биће вам јаснији тај вечни хрватски цинизам, који је Спомен-дому у Глини, на месту где су усташе, у православном храму, клале своје комшије Србе само зато што су Срби, наденуо име „Хрватски дом”. А биће вам јасно зашто је гласник „Цркве у Хрвата”, „Глас концила”, објавио фељтон Томислава Вуковића који доказује да „никаквог покоља у Глини није ни било”.

А биће вам најјасније ко су мутанти који овде, у Србији, доказују да су нам Хрвати ЕУ браћа, и да се са јасеновачким жртвама може играти игра „бројке и слова”...

САН НЕДЕЉНОГ ЈУТРА

У недељу, 4. септембра 2022, пред буђење за одлазак у цркву, сањао сам сан од кога сам се једва опоравио. Као, идем у Загреб, да бих добио легитимацију за прелазак из Независне Државе Хрватске у Србију. Пут ка Загребу је сеоски, води кроз шуму. Маскирао сам се некако глупаво, али ипак мислим да ће вреде-

ти – имам обичне сиве панталоне и горе светлу домобранску (не усташку) униформу. Пролазим поред двојице – да ли усташа, да ли домобрана – и говорим „Хајл Хитлер” да бих заварао траг (осуђујем себе, у том сну, као колаборационисту, али ме страх за сопствени живот и жеља да побегнем у Србију сламају).

Долазим до уреда где се издају легитимације, и неки усташа ми каже да се у Хрватској више не поздравља Хитлер, него се само говори „Живио Анте Павелић”. Чиновник (или чиновница?) који издаје легитимације делује као да ће све бити у реду, али морам да идем на још једно место, где су такође релативно љубазни. За то време, кроз неке решетке, у долини, видим много породица са децом која такође чекају да приме легитимације ради одласка у Србију. Једној од таквих породица одбијају да дају потврду, и враћају их у долину, а ја знам да ће их побити, али ништа не могу да урадим јер сам паралисан страхом за сопствену кожу, иако себе осуђујем за лицемерје и знам да нисам прави хришћанин. Однекуд мислим о трагедији Ђенерала Недића.

Крећем (са својом женом, ваљда) возом према Београду, али један сумњичави усташа претреса вагон у коме смо и ствари које сам понео из Загреба. Мрмља нешто себи у браду, али ми не дозвољава да сазнам шта то мрмља. Покушавам да га уверим како су то неки моји папири, везани за књижевност; између осталог, преписка са Радетом Драинцем из 1938. Жена мобилним прича са сином, а ја мислим – када би он знао како нас усташа сада претреса, био би у страху. Мораћу да му причам, ако останем жив. Сумњичави Хрват се, после свега, смири, и ми возом стижемо у Београд, и пењемо се ка Тргу републике, где, као на неком брду, видим, сав срећан, споменик Кнезу Михаилу. Онај усташа се прерушио у шумадијског сељака, у новој народној ношњи. Пустио је бркове и носи шајкачу. Иако осећам олакшање што сам стигао међу своје, тешко ми је да га гледам, јер знам да је дошао да ровари по Србији.

То сам сањао. У цркву сам отишао са тешким осећањем, притиснут каменим ноћне море. Једва сам се опоравио на молитви, стојећи међу много деце која су дошла на молебан за почетак нове школске године.

Да ми је сан био значајан, види се по томе што сам га подробно, најподробније запамтио, што за мене није уобичајено. И не могу да га се сасвим ослободим док га не анализирам. Наравно, не у кључу психоанализе, него под обасјањем личног и националног наслеђа.

АНАЛИЗА МОГ СНА

Од чега се састојао мој сан у јутро 4. септембра 2022. године?

Прво, од исконског страха – маскиран у домобрана, срамно се плашећи за свој живот, ништа не чинећи за српске породице које сам видео у долини, ишао сам по легитимацију да бих се пребацио у Србију. Давао сам знаке колаборације да би извукао своју кожу. То је тај страх од усташа, онај из детињства, који ми још тиња у несвесном.

Онај воз, чији вагон претреса сумњичави усташа, воз је којим је мати Христина, игуманија љубостињска, Херцеговка, са својом породицом, у страху да би их усташе у сваком часу могле побити, стигла до Вишеграда и затим до

Недићеве Србије, спасавајући се од судбине многих својих земљака који нису били те среће. Мати Христина ми је често причала о свом трауматичном искуству, које ју је обележило за цео живот.

Оне породице, које сам, у сну, видео у долини, знајући да их чека смрт, потичу из исказа усташе Анте Гојчете, кога је саслушавао суд Динарске четничке дивизије (документ је објавио наш истраживач равногорског покрета, Милослав Самарцић): „Гојчета, који је ухваћен док је ишао на одсуство, је рођен 1923. године у Читлуку. Прије рата је био рудар, а у ово доба налазио се на служби у усташком Главном стану у Загребу, у Прерадовићевој улици бр. 5. На почетку испитивања окривљени је изјавио да је у усташе ступио по наговору поручника Мате Видовића, гостионичара из Дрниша, који је обећао „да неће ништа радити, само гонити Србе у логоре и клати их”. Видовић је такође обећао „добру плату, добру храну и спавање”. Тада је мобилисао још петорицу Хрвата из Читлука, који се у записнику наводе поименице. (...) У наставку, заробљени усташа је описивао како су у Загребу, на жељезничкој станици, хапшени Срби који су путовали према Београду са дозволом „Независне Државе Хрватске”. Он лично одвео је из воза четири породице, од којих су двије имале по четворо, једна двоје, а једна деветоро дјеце. Сви су спроведени у затвор у Петрињској улици, „гдје су у подруму и родитељи и дјеца били заклати.” (1)

То су радили, причао је Гојчета; скидали су са возова људе пуштене у Србију са усташким дозволама, и клали их.

УСТАШКИ ШПИЈУН У МОМ СНУ

Усташа маскиран у шумадијског сељака у мом сну потиче из књиге хрватског публицисте Александра Војиновића, „НДХ у Београду”, која говори о раду Павелићевог конзулата 1941. до 1944. у српској престоници.

Усташки конзулат је имао разгранату обавештајну службу у Београду и Србији. Пратили су све. Знали су чак и податке о епископу Николају Велимировићу, који је, 1942, кад усташки конзул Никшић шаље извештај Загребу, био конфиниран од стране Немаца у Љубостињи. Шпијун из манастира у срцу Србије, код Трстеника, доставља усташком конзулу, а Никшић јавља у Загреб, да „епископу Николају залазе представници свих србијанских политичких струја, па се приписује највише утјецају истога владике, да је дошло до примирја у Србији. (...) Планина Гоч испод које лежи манастир Љубостиња јест сабиралиште свих четничких и других легалних и илегалних србијанских борбених одреда. (...) Он је енглески ђак, а познат је као пријатељ Енглезке (...) Ради својих љевичарских проповиједи био је омиљен и цијењен код србског народа (...)” (2)

Усташки шпијун се до Љубостиње возио с једним возачем, који је, кад је наишао на четничку стражу у близини манастира, тврдио да су у питању манастирски радници. „Сигурно је”, вели Никшић на основу доставе свог шпијуна, „да су сви србски сељаци у то добро упућени, а напосе да су упућени како треба се пред странцима показивати у недужном свјетлу”. Иако, по Никшићу, у Србији свако дете зна ко је Дража, то нико неће признати. Да је усташки шпијун код владике Николаја био Србин, и да је знао шта и где треба гледати,

види се и по томе што је био пуштен у манастирску капелу, о чему Никшић јавља: „Приликом посјета манастиру Љубостињ упало је у очи да је у одјелу за молитву покрај неколико малих слика светаца објешена и слика Петра Другог уоквирена заједно са прогласом 27. ожујка 1941”. (2)

Онај хрватски шпијун из мог сна, са шајкачом, одатле је.

НЕОПХОДНОСТ ОСМИШЉАВАЊА

Нико мој није страдао у Јасеновцу. А толико мојих је страдало у Јасеновцу. И понекад сањам сневе какав је био овај, у недељно јутро на почетку септембра.

Ко зна колико нас, на овај или онај начин, носи Јасеновац у себи. Чак и кад покушавамо да га заборавимо, заборавити га не можемо.

Зато нам предстоји осмишљавање јасеновачког искуства, јер без свести о злу, како рече Жарко Видовић, нема историјске свести.

Значајан допринос контекстуализацији зла које нас је снашло је 172. број часописа „Култура”, који уређује, са колегама, Слађана Илић. Он је посвећен уградњи искуства колективног страдања у културу која нам је заједничка. Прилози се, између осталог, баве и апсолутним злом Јасеновца. Доступан на Интернету, часопис нам је насушно потребан. Свако би требало да га прочита.

Угледни антрополог Бојан Јовановић нас, у свом огледу „Меморисана колективна траума као чинилац националног идентитета”, подсећа: „Током свог постојања и историјског потврђивања на Балканском полуострву, Срби су били изложени великим страдањима од стране оних који су настојали да освоје овај простор. Ово страдање је посебно изражено у XX веку у којем је над српским народом у Независној Држави Хрватској извршен тотални геноцид. После Другог светског рата у комунистичкој Југославији та велика национална траума је потискивана и минимизирана. Уместо истине о њој створена је идеолошка лаж која се понавља до данас у циљу умањивања броја српских жртава. Осветљавање ове историјске истине је актуелно јер је након пола века дошло до обнављања усташке идеологије, нових злочина и погрома над српским народом у циљу стварања етнички чисте Хрватске. Жртве су проглашене агресорима, а њихово масовно убијање и протеривање се данас слави као највећи државни празник. Сакрализација злочина чија историјска дубина скрива тотални геноцид над српским народом постала је најбитнији чинилац хрватског националног и државног идентитета. Упитност тог монструозног пројекта тражи и адекватан одговор.” (3)

Још увек га немамо, али трагање је почело.

ПРОТИВ КРИВОТВОРИНА

Један од наших најважнијих задатака у овом тренутку је спречавање минимизације броја усташких жртава. Проф. др Славица Гароња Радованац у тексту „Дати име и глас жртви”, која се бави колективном траумом и геноцидом над српским народом онаквима какви су приказани у књижевности, истиче: „Срамно лицитирање жртвама Јасеновца након 80 година догодило се упра-

во зато што се није одмах после уласка у логор приступило систематском истраживању масовних гробница. (Уосталом, познато је да је мноштво жртава бачено у Саву, да доплута до куле Небојше на Калемегдану, многи су завршили у логорским пећима, а пошто логор никада није нападнут ни од једне партизанске јединице, усташе су несметано последњих месеци 1944. и 1945. уништавале трагове свих својих злочина, спаљивањем лешева или „млевењем костију”, како се налази у једном извештају. Тужно звучи данас констатација, да само оних, мало више од 80.000 несрећника, којима је забележено име и презиме, представљају јасеновачке жртве (Goldštajn, I. (2019) *Jasenovac*, Novi Sad: Akademska knjiga). На овом месту треба навести индикативно реаговање угледног издавача Зорана Колунџије из Новог Сада, на књигу Иве Голдштајна: „Чињеница да су Голдштајнови страдали у Јасеновцу (као Јевреји – прим. С. Г.), требало би да на публику остави утисак и учини његове тврдње објективним и у људском и у научном погледу. Међутим, има и других породица које бележе своје мртве на овом страшном месту. У књизи 'Шематизам Православне митрополије дабро-босанске за 1882. годину', наилазимо на пописана места и презимена на овом терену. Набројао сам око 7.800 презимена, међу којима је Колунџија мање распрострањено. [...] Преко Фејсбука је 2010. обављена анкета међу Колунџијама у свету и сакупљени су подаци (име и презиме, место одакле је и година страдања у Јасеновцу) који не могу радовати господина Голдштајна и остале ревизионисте историје: страдалих Колунџија у Јасеновцу је 173. За крај, мало математике – 7.800 презимена помножимо не са бројком страдалих Колунџија (173), него само са 100 и добићемо 780.000!” Колунџија, З. (12. септембар 2020) Јасеновац је табу тема, *Полишика*, стр. 15.” (3)

У Јасеновцу је страдало 173 човека, припадника српског народа, са презименом, иначе ретким, Колунџија. А колико је страдало Петровића и Павловића?

СМИСАО НИШТИЛИШТА

Смислом српског страдања у Јасеновцу бавио се Свети владика Николај у својој Служби новомученицима српским. Иако је та служба величанствено сведочење истине Христове која се јавила у закланима за реч Господњу, ипак нам треба још историософских тумачења. Једно од њих, под насловом „Траума Јасеновца”, дао је, у часопису „Култура”, Слободан Антонић, усуђујући се да поставља питање теодикеје јасеновачког логорског искуства: „И довољно је да се Бог, из разлога које тек ваља сазнати, макар делимично повуче и препусти човеку и његовој *аисолућној слободи* неко место – попут Јасеновца. Празнину ће одмах попунити зло, те сасвим лепо можемо сагледати сву дубину људске природе и њене *палости*. У том смислу, а као део *дешавања сјаса* (Heilsgeschehen), Јасеновац може бити, баш као место утонуло у *заборав светиа*, и језиво упозорење хришћанима да у последњим временима, велике апостазije и опште палости, и они, у тишини и таму, могу бити *заклани*, а да то нико не примети.

За хришћане, наравно, ни у Јасеновцу човек није сасвим напуштен – невин док страда, с њим страда и Христос, а ту је и Богомајка, да загрли и утеши. У Бога нема мртвих, Богу су сви живи, јасеновачка деца су у вечности живља не-

го што су била овде, на земљи, а многи хришћани верују да су сви они, невино и мученички пострадали, заправо Богородичини ратници есхатолошки последње битке између добра и зла, у којој ће пресудно допринети коначној победи. То ће бити освета Злом – том правом господару Јасеновца.” (3)

Као што рече Владика Николај: усташе су, за своју ревност у злу, „добро знану свима” – „похвале добили из пакла и Рима”. Тога се треба сећати, али се више треба сећати оних који су, како каже тропар Новомученицима, пострадали телом, растуживши земљу која је примила њихову крв, али и развеселивши небо, јер су спасили душе.

ПОТОЊА И ЈЕДИНА ИСТИНСКА УТЕХА

Сан који сам сањао у недељно јутро 4. септембра 2022. подсетио ме је да никад, али никад, не смем заборавити да је моје Ја, између осталог, Јасеновац. Да је наше МИ такође Јасеновац. Сви ми, Срби, спремни да носимо крст Господњи, јесмо заклани у Јасеновцу, и сви ћемо, Христом, из Јасеновца васкрнути да бисмо ушли у светлост Небеске Србије, која припада Небеском Јерусалиму, нашој вечној отаџбини и очевини.

Јер тако пише у Откровењу Јовановом, глава 17.

Отк. 17, 6; 9 – 10 – *И кад отворе њеши печат видех њог жртвеником душе закланих за реч Божију и за сведочанство Јањевево које имаху. И њовикаше њласом силним њворећи: Докле ћеш, Господару Свеши и Истиниши, одлаати да судиш и осветиши крв нашу на онима шио живе на земљи?*

Ако се отварање четири печата односи на протекле догађаје из Христовог живота, сасвим је исправно повезати ово (пето) отварање са пророцима и другим светитељима који су раније окончали и који вапе ка дуготрпљењу Божијем, а због којег је Он, прогоњен од Јевреја, трпео све до крсне смрти. Ако ово неко прихвата као пророштво о будућности, онда, у складу са учитељима Цркве, мора разумети да тај вапај против прогонитеља доликује закланима Христа ради, како би се тиме обратили достојни и свеопштим завршетком прекинуло безбожништво непокорних, *да не би њраведници ѡружили руке своје на безакоње* (Пс. 125; 3). Иако су безбожници већ искусили (ελεερασθησαν) гнев Божији, ипак је онима који су преостали кажњавање потребно ради преобраћања или ради вечног уништења.

Отк. 17, 6; 11 – *И свакоме од њих даде се хаљина бела, и речено им би да ѡочину још мало времена, докле се њајуни број сашрудника њихових и браће њихове, који има да буду ѡбијени као и они.*

Речи: *докле се њајуни број сашрудника њихових* показују да се свети на неки начин моле за свршетак света. Због тога им је и наређено да претрпе док не окончају и њихова браћа, да не би, по речима апостола, *они без нас досиили савршенство* (Јевр. 11; 40). Бела одежда указује на светлост врлине која је процветала (ελευθεουσα) у њима, у коју су они одевени, иако још нису добили оно што им је обећано. Будући слободни од сваке нечистоте и упокојени у крилу Авраамовом, истински се радују надајући се ономе што сада као да гледају у духовном огледалу.(4)

А кад се то збуде, Бог ће отрти сваку сузу бола из очију оних који принеше себе на жртву Христу, како у Јасеновцу, тако и широм наших мученичких земаља. (Откр.21,4)

УПУТНИЦЕ (4. 9. 2022. године)

1. <https://www.espreso.co.rs/vesti/drustvo/472377/ispovest-hrvata-koja-je-digla-srbiju-na-noge-klali-smo-srbe-i-lizali-nozeve-a-hrvatski-narod-je-navijao>
2. <https://pdfcoffee.com/qdownload/aleksandar-vojinovi-ndh-u-beogradupdf-pdf-free.html>
3. <https://www.casopiskultura.rs/casopisi/kultura-i-nacionalna-trauma/>
4. <https://svetosavlje.org/tumacenje-otkrivenja/19/>

СЕДАМСТО ТИСУЋА СВЕДОЧИЋЕ ЖРТВИ: СВЕТИ ВЛАДИКА НИКОЛАЈ И „НАШИ” РЕВИЗИОНИСТИ

ПИСМО ЗА РАЗМИШЉАЊЕ

Пише ми пријатељ: „Мислим да би ми требали да поставимо три питања директору Музеја жртава геноцида, као и председнику савета Музеја:

1. Да ли ће се огласити у погледу навода *Церузалеџ Постиа* да геноцида над Србима у НДХ није било?
2. Да ли они деле то мишљење?
3. Уколико се не огласе, да ли то значе да и они мисле да геноцида над Србима у НДХ није било, и да последично нема разлога за постојање Музеја жртава геноцида (ако га није било, не може бити ни музеј посвећен геноциду)?”

И ја се слажем са тим питањима. Док одговор на њих не стигне, читам Службу новомученицима српским, коју је написао Свети владика Николај. Чини ми се да је он пуноту истине знао боље и од директора и од председника управног одбора Музеја жртава геноцида у Београду.

О ПАМЋЕЊУ ЖРТВЕ И МУЧЕНИШТВУ

Жртва утемељује заједницу. Античка трагедија била је, како је доказао наш историософ др Жарко Видовић, ода у славу жртве која је утемељила заједницу. И Есхил и Софокле били су свештеници који су такве оде умели да певају (сетимо се само Есхилове трилогије „Прометеј ватроноша – Оковани Прометеј – Ослобођени Прометеј”. Извођена је у оквиру празника у току кога је Прометеј слављен као доносилац ватре и пријатељ људи.) Живот Православне Цркве је у свагдашњем оприсутњењу Голготске Жртве Христове у Светој Литургији. Жртвом Христовом се спасава и небо и земља и преисподња.

И српска историја почива на жртвеним главама – од Св. Јована Владимира и Св. кнеза Лазара до Карађорђа и ђенерала Драже Михаиловића. Без Жртве коју заједница памти, иста се расипа у прах и пепео на ветрометинама временитости.

Распамећивање Срба у XX веку спроведено је кроз заборављање српских жртава и свесно потискивање њиховог значаја. После Првог светског рата, српске жртве су објашњаване као жртве које су дале животе за Југославију. Док су аустроугарски официри примани у војску Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, иако су се борили против Срба на Дрини и другде, палили, убијали и пљачкали у својим „вражијим дивизијама”, ратни војни инвалиди верни дому Карађорђевој и Отаџбини просили су на улицама, гладни и незбринути.

Војска разграђене самосвести срамно се срушила у данима априлске издаје 1941, да би аустроугарски официри Хрвати отишли у редове домобрана и усташа, немачких савезника, а Срби у ропство Вермахта. А после Другог светског рата, ужас је био још већи: жртве усташа, убијене зато што су Срби православне вере, претворили су се у „жртве фашистичког терора”. Јаме у које су бацани биле су забетониране. Јасеновац је срушен до темеља, да би се у долини крај Саве подигао бетонски цвет комунистичког архитекте Богдана Богдановића. Уместо да логорски комплекс остане очуван попут Аушвица и Дахауа, све је прикривено, а ископавања жртава нису дозвољена. Људи су лишени имена и презимена, порекнуто им је порекло – све у име „братства и јединства”. Ова комунистичка девиктимизација Срба наставила се у ратовима с краја XX века на просторима бивше Југославије. Срби су стално приказивани као злочинци, а њихова страдања у светском рату порицана су. САД су сарађивале са Хрватима у том порицању.

Свети Николај Жички, светлоумни православни богослов и истински српски родољуб, знао је да је кључ будућности његовог народа управо у памћењу жртвеног служења Богу и роду оних који су од римокатоличке јереси пострадали у доба усташке страховладе. Они нису били жртве политичких прогона, него су убијени због исповедања истине Христове; зато су они мученици, то јест сведоци Цркве Божје.

ПРАВОСЛАВНО УЧЕЊЕ О МУЧЕНИШТВУ

У свом тексту о мученицима, свештеник Павле Флоренски се пита шта вернику, који није непосредно доживео Свету Тајну Цркве у њеној дубини – кроз созерцање! – гарантује да се Света Тајна заиста обавља; и одмах одговара: „Јамство постојања Тајне може бити само сведочанство неког сведока (...) Овај појам сведочења једна је од темељних појмова философије хришћанства”.

Речи из семантичког гнезда „мартурија” (сведочанство) у Новом Завету срећу се 174 пута (!) Од укупног броја речи које се у Новом Завету користе то је 1,38%; код Хомера такве речи се користе свега у 0,0037%, код Платона 0,102%, код Аристотела 0,018. Ови појмови су у индоевропским преводима новог Завета увек, у складу са контекстом, превођен на два начина – као сведочење и као мучеништво; „мартир” је сведок мученик.

То јест, по Флоренском, „мартир” у хришћанском смислу није просто сведок истине, као што није просто ни страдалник за истину, већ је „такав сведок који сведочи својим страдањима, и такав страдалник, чија добровољна страдања проистичу из самог садржаја његовог сведочења: та страдања оваплоћују објављену истину, објављена истина остварује се у тим страдањима”.

Мучеништво је, од почетка, било мера и провера црквене вере. Као што у паганству није било мученика за паганизам, тако је хришћанство без мученика незамисливо. Појам мучеништва проширио се на девство, монаштво и исповедништво; појавило се „бескрвно мучеништво”, а тропар мученицима се пева и приликом рукополагања свештеника и приликом Свете Тајне Венчања – дакле, и свештеничка служба и брачни живот немогући су без ношења мученичког крста на плећима. Брачне круне крунишу предбрачну чистоту, сведоче о човековом, Богом дарованом, царском достојанству, али и указују да је живот супружника страдалништво које води ка Васкрсењу.

МУЧЕНИШТВО КАО СЈАЈ СЕЊАЊА

Флоренски тврди, етимолошки анализирајући појам „мортирија”, да он има везе са „сијањем”, „борењем” и „сећањем”. По њему: „Сведочење истине јесте сијање. Али да би се сведочила истина, треба се борити, побеђујући таму незнања и лажи: сведок је борац и духовни победник. У борби се пак не само задају, него и примају ударци, и зато се мора страдати, мучити и суштајати, па чак и умрети. (...) Да, „мартир” не сведочи своје, не у своје име, не на своју иницијативу. Он се управља истином која објективно стоји пред њим и обавезно од њега захтева подвиг; истином која води у страдање, чак до крви и смрти (...) Не потврђује крв речи, као њихов спољашњи додатак, речи, а после крв; већ је просто крв у којој су речи, крв из које се као пара диже исповедање (...) Мучеништво је крв која говори о истини”.

Мученик је сведок зато што даје оно најдрагоценије – свој живот! – да би потврдио постојање вишње реалности, која јесте управо то – реалност, а не измислица. Пошто зна да је васкрсење сушта истина и темељ на коме све почива, мученик не може а да се не бори до крви да би посведочио благодат васкрсења која у њему већ обитава. Својом крвљу он запечаћује сведочанство да је видео други свет и да је то једини пут достојан човека каквим га је Бог замислио.

ПРВОМУЧЕНИК ХРИСТОС

Христос је Првомученик – Првосведок, Сведок верни (Откр. 1, 5); Он је „Амин, Сведок верни и истинити” (Откр. 3, 14) – јер би Очев Домострој без Христовог голготског Амин био неостварен. Апостоли су сведоци јединог Сведока, Који им каже: „Ви сте сведоци овоме” (Лк. 24, 48) – живота, смрти и васкрсења Његовог; они су Христови сведоци од Јерусалима до краја земље (Д. Ап. 1, 8). Апостоли себе називају сведоцима (Петар је „сведок страдања Христових” (2. Петр. 5, 1), а Јован, који виде пробадање ребара Христових, по-

сведочи и сведочанство је његово истинито (Јн. 19, 35). Апостоли нису никад доказивали да је Исус из Назарета „историјска личност”, нити су филозофски улазили у „тријадологију”; они сведоче да су чули речи Првосведока Христа о Њему, Оцу и Духу Светом и да су видели Његово страдање и васкрсење. Апостолство је сведочење до крви. Зато умученог од сатаниста, епископа пергамског Антипу Христос назива Својим „верним сведоком” (Отк. 2, 13).

ОБЛАК СВЕДОКА

Пошто мученици не беже од земље, него стреме Небу, они се наслађују преобиљем небеских откривења и озарења. Свети Стефан види „небеса отворена” и Христа „одеснују Оца” (Д. Ап. 7, 56). А Откривење Јованово, које непрестано говори о мученицима убељеним Крвљу Јагњетовом, препуно је и небеских виђења и тајни. Није случајно да су многи познији хришћани, приликом уласка у катакомбе, осећали небески мир и тишину, која радосно чека „пролеће тела”, како васкрсење назива римски апологета Минуције Феликс. Мученици су „облак сведока” (Јевр. 11, 37-38; 12, 1-2) који су својим присуством у Цркви покренули све, а најпре монаштво – добровољно умртвљење тела ради преображења и душе и тела благодаћу Божјом. Зато је монаштво и настало када је царство римско постало хришћанско – црвена нит сведочења животом нити је могла, нити смела да се прекине. По Флоренском, „подвиг хришћанског живота, какав год он био по својим спољашњим условима, унутарње јесте увек мучеништво, јер представља одвајање себе од овог света у име оног света”. То јест, опет по Флоренском, „свети је сведок и сведочанство, али не због тога што говори, већ зато што он јесте свети (...)” У „мртвим водама историје” он је свагда жив, показујући и доказујући да је живот јачи од смрти.

Пошто је то тако, основни парадокс хришћанства гласи: Црква се радује због оних који су Христу принели своју сведочанску крв! Та крв снажи Цркву, крепи је и доноси јој још чланова, којима постаје јасно да је Васкрсли Богочовек непобедив у историји. Све звери не могу победити Јагње Божје.

СЛУЖБА НОВОМУЧЕНИЦИМА

Завештајни храм Новомученика српских, о коме је говорио Владика Николај није подигнут. Хрвати су убедили свет (то јест, НАТО „међународну заједницу”, која је ХТЕЛА у то да верује, да би спроводила своје злочине над Србима крајем 20. века) да је Јасеновац био „логорчић” у коме су страдали извесни „антифашисти”, у незнатном броју.

Заборављање својих мученика води заборављању сопственог идентитета. На тај пут смо стали још у време брозоморе, и са њега још нисмо сишли. До када ћемо се тетурати ка понору, верујући да је то прогрес („Напред, па у кречану!” говорио је Владика Николај), остаје да се види.

Ипак, после Другог светског рата, Свети Николај Жички је решио да трајно овековечи спомен српских жртава пострадалих у Ендехазизи, чудовишној

творевини кroatокатолицизма. Написао је службу за појање у храмовима, под насловом „Ђердан од мерцана” (корала, нап. В. Д.) / Служба новомученицима српским / Седамсто Тисућа на број пострадалих за веру православно и српско име од усташа у Другом светском рату.” Први пут је у целини објављена у Сабраним делима Владике Николаја (књига XI), у Дизелдорфу 1978. Послужила је као основа за Службу српским новомученицима која се налази у Србљаку, и поје на Видовдан сваке године, уз службу Светом кнезу Лазару. (Занимљиво је да служба у Србљаку нигде не помиње усташе и Ватикан; да ли је то случајно, или због екуменског мира и помирења, не може се са сигурношћу утврдити.)

СВАКО КО НАС ЈЕ УБИЈАО МИСЛИО ЈЕ ДА БОГУ СЛУЖИ

На вечерњој служби, после појања првог псалма („Блажен муж који не иде на веће безбожничко, и на путу грешничком не стоји”), певају се и стихови вечерњег псалма („Нека се уздигне молитва моја као кад пред Тобом”), а затим Свети Николај Жички призива Господа да би појци могли да Га прослављају што је Србе удостојио да му принесу жртве – не као старозаветне, него „седамсто тисућа хришћанских жртава, / светосавске деце, православних глава”. Између стихира које се певају Свети Николај умеће цитате из Св. Писма Старог и Новог Завета који страдање Срба архетипски ситуирају у свештену историју спасења („Доћи ће време кад ће сваки који вас убије мислити да Богу службу врши, глагола Господ (...) Господе, убијају нас за Тебе сваки дан, поступају с нама као са овцама кланицама (...) Појте Господу – казујте дела Његова јер Он свети крв, памти је, и не заборавља јауке праведника”, итд.)

Свети Николај нас подсећа да су на Христа и Његову Цркву у прошлости мач дизали цареви Ирод, Нерон, Трајан и Диоклецијан, а да су њихови наследници, „ћесари са крстом”, наставили да убијају православне. Тиме нам он јасно ставља до знања да је римски папа непосредни наследник Ирода и Диоклецијана, утолико страшнији уколико се крије иза крста, којим „дође радост целом свету”, како каже једна православна молитва. Јасно је да Велимировић у том смислу само наставља мисао Достојевског, исказану у роману „Идиот”: римокатолицизам је гори од атеизма јер проповеда унакажени, великоинквизиторски лик Христов.

Такође, Николај подсећа на покоље које су папини следбеници чинили у прошлости над људима који другачије мисле: магдебуршки, сицилијски, масакр над чешким хуситима и Вартоломејску ноћ у Француској. Све је то био само „закуска пред гала вечеру / спремљену од Срба закраних за веру.”

ПРАВА ВЕРА МОРА БИТИ ГОЊЕНА

Господ је прорекао Својим следбеницима да ће их клати мислећи да Богу служе. Основна особина истините Цркве је ГОЊЕНОСТ. Али, начин на који су усташе свирепствовале, превазилази све од памтивека. И сама небеса су се грозиле гледајући „шта на земљи човек од човека ради” – вадећи везаном

робљу очи да би их однео свом „поглавнику”. Небеска Србија, ужаснута овим злочинима, у исти мах била је и радосна – јер Мученици су јасно сведочили Христа и Његово Царство, због чега ће бити скупа са својим светим прецима у Вишњем Јерусалиму. Дунав, Сава, Драва, Купа, Неретва и Врбас били су прекривени сплавовима лешева – „мртвих тела српских мученика / шта су сада Цркви и украс и дика”. У Дрину су скакале девојке српске да би спасиле своју част не од Турака, већ од „папских крижара”. Свети Николај о њима каже:

Устраши се река, устави таласе,
Дубине раскрили да гробница буде,
Над зеленом Дрином блеснуше голуби.
Девојачке душе! Небо их пољуби.

Крижари су драли српске свештенике, ране њихове посипали сољу, чупали им браде, пљували их у лице, премлаћивали старе владике моткама пре но што су их убили.

Српске мајке одсечених груди, деца распорена ножевима, витезови убијени маљем, жртве које су усташе живе сахраниле прошли су кроз узвишено друго крштење – крштење крвљу – и тако достигли пуно очишћење. Праведна крв спира све грехе и чини да свет прогледа, угледавши Христову истину.

СТРАДАЛЦИ СРПСКИ ИЗ ОБАДВА РАТА

У стихирима приликом изношења петохлебнице, Свети Николај описује величину српског хришћанског праштања аустроугарским злочинцима из Првог светског рата, који су скинули ознаке својих „Вражјих дивизија” и у нову државу ушли као „браћа”, да би своја, још крвавија, злочинства наставили у Другом светском рату:

Господ свевидећи и небесне силе,
Гледаше са гневом шта нељуди чине;
У првоме рату поднесмо страхоте
Што хришћанско име мраче и срамоте:
покоље латинске у дивном Подрињу,
Злочин и поругу на српску светињу,
Искрижане људе, обешене жене,
И гомиле живих ватром сажежене.
Ка’но скамењени духом се згрозисмо,
Ал’ рекосмо „браћа!” и све опростисмо.
Но то беше само предговор грозоти
Што с’ у Другом рату јави у полноти.
Ај, страдалци српски из обадва рата:
Рајска вам се широм отворише врата.

Крв праведника остала је да вапије са земље Богу, док је небо примило њихове душе, милујући их. Њихов бол ни громови не могу да раскрију – јер је превелики; ни столећа не могу песмом да их довољно прославе. Али, они нису први који су тако пострадали – календар је пун њихових предака. Они су само нова војска хероја Господњих.

Свети Николај Жички опомиње да је боље да се нису ни родили зликовци који су лили невину крв, а себе звали хришћанима.

На православне Србе насрнули су „жустри јеретици”, пуни мржње према истинитој Цркви Христовој. Убијајући невине, они су убијали сопствене душе.

МУЧЕНИШТВО КАО ОСЛОБОЂЕЊЕ

Мученичка смрт је ослобођење од тела, земљи је враћено оно што земљи припада, а сада су страдалници „духови бесмртни у бесмртном царству”. Свети Николај Жички кличе:

Сродници вам чине помене и даће,
Ал сва српска редом поколења знаће,
Знаће ваше муке, славиће вам име,
Кад год зовну Бога, зваће и вас с Њиме.

Праведничка судба је таква: они не примају плату на земљи, али их иста чека на небесима. Њихов је живот, по апостолској речи, скривен са Христом у Богу. А кад се јави Христос, живот њихов, онда ће се и они с њим јавити у непролазној слави.

На јутарњој служби пева се о мученицима одевеним у порфиру сопствене крви, које анђели сабирају, јер су њихове душе скупље од злата, сребра и корала. Телеса српских страдалника слажу се једно на друго, нова на стара, док главосече сатана хвата и стеже у свој обруч.

Подсећајући на реч Христову: „Пустите децу да приђу к Мени, таквих је царство Божије”, Свети Николај пореди српску дечицу поклану од усташа са оном децом коју је побио Ирод да би убио Богомладенца у Витлејему. Мученици се крштавају двојак: водом и крвљу, задобијајући тако двоструку славу Царства Божијег.

Истина је непобедива: мачеви се ломе о њена ребра. „Безумни крижари”, ватиканске слуге, то нису схватили; зато ће их у сновима заувек гонити душе њихових жртава.

ШТА ЈЕ СМИСАО СТРАДАЊА

Какав је, дакле, смисао страдања? Ево шта каже Свети Николај:

Нема лепше смрти од смрти за правду,
Ни љубави веће од смрти за ближње,
Мучеништва српска и стара и нова
У Књизи Живота црвена су слова.

Мучеништво је царски пут ка Христу. Наше мучеништво је, каже Владика Николај, уздарје српско васкрелом Сину Богородичином. Тих „седамсто тисућа” који су живот дали за Христа придружили су се српским витезовима из претходних бојева, бранитељима правде и истине.

Убијање браће је каиновски жиг на челу историје: Ирод је клао децу у Витлејему да би уклонио Христа, мислећи да ће му Христос отети престо; султани су убијали рођену браћу да би сачували престо... Кршћани Хрвати клали си Хришћане Србе да би могли да благују без њих и без своје савести. У томе их је подржао сатана, чија је највеће весеље „кад брат коље брата”.

Двадесети век је био век борбе против Истине, од тога је свет потонуо у најцрњу поноћ. Али, у дан Страшног суда, свака лаж ће бити разобличена, и правда ће заувек победити.

Знајући да је, после таквих злочина, тешко избећи освету злочинцима, Свети Николај се моли Богомајци да помогне Србима да се исцеле од горчина и не траже освету, јер „освета је Божја, није наше дело, / помози нам бити Христови свецело”; и још јој каже. „Прослави умрле и утешите живе, / Благослови праве а покарај криве”.

Православна Црква је мајка у црнини која се моли Богу за покој душе своје деце, и подсећа да је Каин због једног убиства остао проклет. Због убијања седамсто хиљада Авеља, њиховим убицама кућа ће остати заувек проклета (како је говорио Енрико Јосиф, они су добили најстрашнију казну: немогућност покајања.)

ПО ЧЕМУ СЕ ВЕРЕ РАЗЛИКУЈУ

Док је Христос, оснивач хришћанства, рекао да је душа вреднија од целога света, римокатолици – усташе спустили су јој вредност испод блата. Но, свако ће примити плату по делима својим: на Суду Христовом поделиће се, на леву и десну страну, проклети и благословени – први ради вечне муке, други ради вечнога живота.

У петој песми јутарњег канона Свети Николај Жички јасно разликује православну веру од римокатолицизма – по делима. Православна вера је „тешка као савест” и ником не обећава лак улазак у рај. Без суза, крви и страдања – нема светости. Римокатолицизам је „шарен” и „гладак”; у њему се тешки греси лако опраштају. Прођеш „троја врата” на поклоничком путу у Рим или прочиташ пет „розарија” (бројаница) – и већ ти је опроштено. Свети српски новомученици су се нашли усред сукоба праве и лажне вере и понели трнов венац да би добили венац славе. Као што су некад Свети Ђорђе Кратовац и Свети Ђакон Авакум мученички пострадали да би доказали да је права вера Христова јача од вере цихадске, тако су новомученици од усташке руке победили латинску јерес, па им Свети Николај Жички кличе:

Ој, страдалци нови под хумкама влажним,
победа је ваша над Хришћанством лажним!

Несрећа праведника Христом постаје срећа у вечности, а срећа безбожника претвара се у вечне муке. „Презирући људске сплетке и мучења”, српски страдалници стигли су у вечност, на рајску гозбу, не задоцнивши нимало.

КО ЋЕ СВЕДОЧИТИ О НАШИМ МУКАМА

У седмој песми на јутрењу Николај наводи примере за ову своју тврдњу: цар Ахав је убијао пророке, и постао поданик цара пакла; фарисеји су плували Христу у лице, и занавек остали поплувани; Кајафа се служио лажју и преваром, и остао вечно проклињан; Ирод се ругао окованом Христу, да би био од анђела посечен за ручак црвима; Пилат је осудио Христа на смрт, и тиме је римско царство себе осудимо на пропаст; Јуда је продао Христа, па се обесио...

С друге стране је крв мученика, од које беже демони; она је и крст освештала, учинивши га часним. Муке српске сведочиће сва природа и сви предмети злочина: крвави ножеви којима су деца вађене очи биће сведоци, као и гвожђе, и дрво, и стена. Сведочиће Дрина, Босна, Херцеговина, сремски манастири, поља Славоније, Бока, Далмација, Тронежа, Банија, Лика, деца без родитеља, гробља мученичка...

САЖЕТАК СЛУЖБЕ НОВОМУЧЕНИЦИМА

На крају осме песме на јутрењу, Свети Николај Жички даје сажетак свог сведочења о српском страдању од руке „браће” Хрвата – усташа верних Ватикану:

Свети новомученици, молте Бога за нас

Под туђим окриљем кретоше усташе,
Од главе до пете оружани тешко,
Те одојчад српску и бабе поклаше,
И то дело своје назваше витешко!

Свети новомученици, молте Бога за нас

Послодавац њихов из пакла се смије,
Такових слугара још имао није.
А за ревност у злу, већ познату свима,
Похвале добише из пакла и Рима.

Свети новомученици, молте Бога за нас

Дан ће да објави што ноћ црна крије,
никад грех у мраку без сведока није.
А на Суду Страшном, кад васкрсну мртви,
Седамсто Тисућа сведочиће жртви.

Пресвјетаја Богородице, спаси нас.

Крвљу Твога Сина свак се освећује
Ко се са љубављу њоме причешћује.

Причешћени Срби и своју крв даше,
 Отаџбину своју двојно освешташе.
 Нек синови знају, и унуци чују,
 Земљу своју свету ка' светињу шују.
 Одржи им памет, да се не обрне,
 И Србије свету грехом не оскврне.
 О Богородице, наша мила Мати,
 Под Твоје окриље потомке прихвати.

У деветој песми, уз припев „Свети новомученици, молте Бога за нас”, Николај се обраћа својој напаћеној браћи која су доживела оно што свет није видео од Неронових дана. У блиставој есхатолошкој визији претварања све српске земље у светињу, нови Златоуст сведочи да ће ускоро пшеница бујати из костију новомученика, и да ће је потомци сматрати за свето кољиво; да ће брат брату говорити да не сече дрво, јер је на њему њихов отац посечен за веру; да ће и стене бити свете, јер су на њима мајке српске бешчашћене и убијане; на хумкама ће се молити свештеници, јер су хумкама стотине живих погребених... Од српских цркава, свештеника и народа често су остајале само гомиле белог пепела. То је свети пепео. И вода и снег бејаху румени од мученичке крви – само образи целата нису на себи имали румени...

На крају, Свети Николај све позива на велико славословље:

Нек хвале Господа анђели и људи,
 Претци и потомци, живи и усопши.
 Нека хвале Бога поља и ливаде,
 Валовите реке и пећине мрачне,
 И зелене горе и долине тучне,
 Што невином крвљу залирене бише,
 Рујном, здравом крвљу српских мученика,
 Вредних домаћина и храбрих војника,
 Младића и деце и девица милих.
 Нека хвале Бога и немуште твари
 Господа што целим светом господари

Служба се обраћа и Мајци Божјој:

Наднеси се лицем над постељу болних,
 Стави благу руку на чело невољних,
 Лице Твоје – светлост у тами страдања,
 Рука Твоја – мелем у час умирања –
 Најсветлијег лица, најнежније руке,
 Мајко над мајкама, ублажи нам муке.

МОЛИТВА СРПСКИМ НОВОМУЧЕНИЦИМА

У молитви српским новомученицима, Владика Николај сведочи да су они избегли фараонски прогон својих мучитеља прошавши кроз море страдања у Обећану земљу вечности; побили су их одступници од истинитог Христа, којима је било допуштено да умуче њихова тела, али не и душе.

Обогативши земаљску Цркву славом, а небеску бројем, они се сада могу молити за спасење своје земаљске браће.

По Светом Предању, које Владика Николај истиче у молитви, мученици имају непосредан приступ Богу и Његовом престољу, власт над људским болестима – да их лече, и власт над злим дусима – да их одгоне. Зато их жички Златоуст преклиње да приступе Богу скупа са Светим Савом и да се моле: да се у Србима занавек одржи сећање на њихово страдање Христа ради; да то сећање Србе учвршћује у вери и поштењу, с колена на колена, до краја историје; да поштују сваку стопу земље где су проливени њихова крв и сузе, где су се чули њихови јауци и вапаји Богу, где су делови њихових тела разбацани и пепео развејан, како не би на себе навукли гнев Божји и Његових угодника.

Обраћајући се Богу, Николај Га моли да Србима отвори духовни вид како би свагда могли да Га гледају пред собом и живе по Његовим заповестима, удостојивши се вечног Царства. Последње речи Николајеве у молитви су вапај који и данас потреса сваког ко га чита:

Господе Боже, дугошриљиви и многомилостиви, чуј и услиши њас нас трешних. Знамо да је мучеништво твој дар онима који најпре сјасаваш и у дворе своје уводиш. Даровао си мучеништво српском народу у обилној мери, ради славе праведних, ради лека трешних, и ради сјасења свих. Да разумемо и благодаримо, помози нам, Боже.

Призри же, Господе, на немоћ нашу и не доустии да сјрадамо преко мере, и да дућим и тешиким мучењима не ослаби наша вера и нада у Тебе. Људи те прослављају или њлачем или њесмом. Заустави нам њлач и оћвори њесму, о Христие њобедоносни. Дућа је ноћ нашеј њлача, заћоведи зори да сване. Сабери нас из тућине одасвуда на свето оћниште наше, да би се, оћрејани и обрадовани, расћевали у славу Твоју. И ако још имамо трехова неоћраних крвљу и сузама, очисти их Ти милошћу Твојом. Помилуј нас и сјаси нас, не ћо заслутама нас трешних нећо ћо молитви Пречистие маћере Твоје и свих новомученика српских. Амин, Амин и Амин.

НИКОЛАЈЕВО УПОЗОРЕЊЕ

Сви знају шта се десило деведесетих година XX века. У својој књизи „Разбијање југословенске државе 1989/1992 – злочин против мира”, др Милан Булајић каже: „Одлуку о коначном разбијању југословенске државе покренуо је Вагикан – света Столица, Меморандумом државама КЕБС-а 26. новембра 1991; договорено је на састанку папе Јована Павла II са немачким министром Х. Д. Геншером 29. новембра у Ватикану – да се оствари прије католичког Божића 25. децембра 1991”. Одлуку Ватикана здушно су подржале САД и Ве-

лика Британија... Све се десило управо онако како је пророковао Свети Николај Жички пред смрт; у запису „Опомена Србима родољубима”:

„Према извештајима из Југославије, Српски народ може се поново наћи пред страшном трагедијом. Сви говоре: нека падне Тито, па ћемо онда лако! А нико нема плана шта ће бити после пада комуниста. *Хрвати имају план, инстиирисан од папе и подржаван од Италије*. Код њих нема странака; они не знају за демократију. Они знају и хоће једно: окупирати Босну и Срем и – Србе о врбе, или поклати или истерати из тих земаља. У моменту пада комунизма (ако Русија не интервенише) Хрватима ће се одмах доставити оружје и сви ће бити наоружани, док ће Срби бити голоруки као и при првом покољу. И усташе и оружје – све чека готово на граници Југославије, у Шпанији и у Аргентини. За 24 сата сва ће Хрватска бити под оружјем и сви гаулајтери на свом месту. Папа ће опет благословити покољ Срба и ућуткати њему наклоњене Англосаксонце.

А шта Срби партијаши мисле? Они мисле да, као и 1918. г. прво *расписани* изборе па нека народ (јадни, тужни, голоруки српски народ) искаже своју жељу и вољу! И ништа више. У тој једној мисли садржан је план свих српских демократских и полудемократских и левичарских и полулевичарских партија, па чак и националних, четничких и патриотских. Каква фантазија и какво лудило!

Питање је, дакле, не како оборити Тита него шта ће бити после Титовог пада. Ко ће српски народ наоружавати да се брани *од вечної и мноїо страшнїјеї неїријашеља*. И каква ће се власт одмах установити у српским земљама.”

Тако је говорио Свети Николај Жички.

Нити смо га слушали, нити га слушамо. Зато нам и јесте овако.

Свети владику Николаје, помоли се за нас, да прогледамо, и да видимо куда нас воде путеви далеко од Христа и Светог Саве, да се вратим на пут Истине и Живота. А нарочито те молимо: уразуми оне који умањују број новомученика Христових међу нама, и одричу се њиховог светог заступништва. Да их Господ преблаги уразуми и врати међу словеснике Његове и памтиоце жртава народа српског!

СЛУЖБА НОВОМУЧЕНИЦИМА СРПСКИМ ОД УСТАША УМУЧЕНИМ САДА И НА ЦРКВЕНОСЛОВЕНСКОМ ЈЕЗИКУ

Светог владику Николаја Бог је послао Србима у страшном 20. веку да би имао ко да им објасни смисао крви коју су пролили за Христа. Зато се треба сетити његовог текста о новомученицима пострадалим од папских крижара – усташа у 20. веку. У чланку „Најстрашнија инквизиција” он је писао: „То је крвава инквизиција над српским народом у сред 20-ог века. Чувена је по страхови шпанска инквизиција. Генерални директор ове инквизиције опуномоћен од папе, био је злогласни доминикански калуђер Томас де Торквемада. За 18 година његовог диктаторства сажежено је 10 220 људи, а уморено глађу, мучењем и тамновањем 114 401 лице. Дакле свега сто двадесет и пет хиљада за 18 година. Страшно. Али је несравњено страшнија инквизиција над српским православним народом у Југославији. Јер је ова инквизиција само за четири године убила седамсто хиљада Срба и Српкиња.

Додаћемо само изјаву члана парламента Западне Немачке Јакова Алтајмера, која гласи: „Запад је био забезекнут кад је гледао слике како усташе с бајонетима терају српско православно становништво да се покрштава у католичку веру”. И још: „Крвава владавина Павелићевих усташа постигла је максимум на пољу масовних покоља. Светска историја регистровала је многе крвнике и масовне убице, међутим ни један од њих није био толико свиреп да је тражио да му се у корпама сервирају очи његових жртава. То је био специјалитет Павелића и његових усташа.” Но сва злочинства над Србима нису још описана. Описаће се, објавиће. Мислили су све покрити мраком и лажном пропагандом. Али, нема пећине у коју су они бацали живе Србе, да се неко није успузао, нити реке у којој су топили Србе, да неко није испливао, нити ломаче, а да неко опаљен није избегао, нити сече, из које неко није изнео живу главу.

Треба ли Срби да се свете? Да не би дао Бог. Они који би се светили, не били ни Срби, ни хришћани. Јер Срби немају верске инквизиције у својој традицији, и Срби знају да Христос није обећао Царство небеско мучитељима него мученицима. „Доћи ће вријеме”, рекао је Он, „кад ће сваки који вас убије мислити да Богу служи. А ово ће чинити, јер не познаше Оца и Мене”. Отуда је Херве Лориер правилно назвао творце оне крваве оргије над српским народом: „Убице у име Божје”. Никад се Срби нису руководили паролом: „Циљ оправдава средства”. Зато се они неће ни светити, јер би то било против њихове вере и савести. Ако би се светили равном мером, они би морали да погребују живе људе, да пеку живе на огњу, да деру кожу са живих, да режу децу на комаде на очи родитеља, да копају очи, итд. А то Србин не би могао чинити ни над зверовима, а камоли над људима.

Па шта треба Срби да чине? Прво да се не свете. Јер ко се свети тај се не посвети. Него да оставе освету Богу, који је заповедио људима пре Христа: „Не свети се, моја је освета”. Друго, да јављају свету и објављују сва грозна дела најновије инквизиције над српским народом, да опомињу народе широм света, хришћанске и нехришћанске, да буду на опрезу за себе, јер се и њима може догодити што се догодило народу српском. Треће, да се диче и поносе са својих 700.000 мученика за Христа, да им зидају храмове на местима њиховог мучења, над њиховим гробницама.

Само тако ће српски народ имати за сву будућност једну непобедиву небесну армију од 700.000 Божјих мученика на својој страни као заштиту, одбрану и зајемчену победу. И – један морални капитал коме нема равна у свету.”

Ово треба памтити, и нашим ревизионистима поручивати. Али, има и још једна дивна вест. С радошћу је преносим.

Драга браћо и сестре, као што знамо, црквенословенски је свети језик свих православних Словена. Дочекали смо дивну ствар – један наш православни брат Бугарин превео је службу Светим Новомученицима Српским (њих седамсто хиљада) коју је написао Свети владика Николај управо на црквенословенски, да се поје њима Литургија овог света као и онога. Реч је о књижевнику, преводиоцу са више језика, синологи и полихистору Петку Хинову. Благодаримо на дивном преводу учињеном Бога и братства у Христу ради. Служба се може скинути са овог линка: https://petkohinov.com/knigi/700000_srpski_novomuceniki_v1.pdf

Брату Петку Хинову многаја и благаја љета! Свети Новомученици јасеновачки, молите Бога и за њега и за нас!

УПУТНИЦЕ:

1. <https://pokretzaodbranukosovaimetohije.rs/%d0%b2%d0%bb%d0%b0%d0%b4%d0%b8%d0%bc%d0%b8%d1%80-%d0%b4%d0%b8%d0%bc%d0%b8%d1%82%d1%80%d0%b8%d1%98%d0%b5%d0%b2%d0%b8%d1%9b-%d0%b2%d0%b8%d0%b4%d0%be%d0%b2%d0%b4%d0%b0%d0%bd%d1%81%d0%ba%d0%b8-%d0%bf/>

ЛИТЕРАТУРА

1. Владика Николај: Сабрана дела I – VI, Православна црквена општина Линц, Линц, 2001.
2. Милан Д. Јанковић: Епископ Николај – живот, мисао и дело I – II, Епархија шабачко-ваљевска, Београд 2002.
3. Свети владика охридски и жички Николај, Жича – Краљево 2004.
4. Св. Николај Охридски и Жички: О Европи, Петровград 2003.
5. Др Милан Булајић: Разбијање југословенске државе 1989/1992 – Злочин против мира, СКЗ, Београд 1994.
6. Геноцид у 20. веку на просторима југословенских земаља, Музеј жртва геноцида, Институт за новију историју Србије, Београд 2005.
7. У спомен Владике Николаја, Организација српских четника, Чикаго 1956.

3.

НОВА СВЕДОЧЕЊА О СРБОЦИДУ

НЕПОЗНАТА КЊИГА
О СТРАДАЊУ СРБА У НДХ:
СВЕДОЧИ ЖАН ХУСАР

У преводу и личном издању Раденка Ђурчића, међу нама се појавила књига француског новинара Жана Хусара, „Југославија 1939 – 1944”, која је у Швајцарској појавила у последњој години Другог светског рата. Код нас је непозната и некоришћена – поменуо је, успут, само велики српски родољуб, правник и историчар, др Лазо М. Костић, пишући о броју Срба умучених у НДХ.

У децембру 1945. године, у *Журналу региона Нејешајшел*, Еди Бауер је објавио приказ ове књиге, који даје њене основне карактеристике. Бауер је писао: „Дописник француског часописа AGFI, господин Жан Хусар, се обрео у Београду 15. децембра 1939. године. То је било у тренутку када су Савезници планирали да, по угледу на 1915. годину, успоставе фронт код Солуна који би, на неки начин, постао други *Солунски фронт*. Парадоксална еволуција догађаја је приморала господина Хусара да остане на југословенском тлу до 6. јуна 1942. године. Упућен до детаља у замршену југословенску политичку и остале мање познате ситуације, Жан Хусар је важан и поуздан сведок на којег се можемо позвати увек када тражимо објашњења за комплексну предратну и ратну ситуацију у тој земљи. Такође, овај дописник је нарочито значајан за тумачење периода након француског пораза од стране Немаца и чињеница око разлаза два југословенска покрета отпора, четника генерала Драже Михаиловића и партизана маршала Тита. Господин Жан Хусар у својој књизи детаљно описује и истиче да је војни пуч, који се догодио 27. марта 1941. године, дело српских официра као реакција на потписивање Тројног пакта од стране принца-регента Павла. Он такође у књизи сведочи о томе да су Хрвати отворено саботирали одбрану земље од освајача и да су се ставили под команду несрећног поглавника Анте Павелића, учествујући у грозном покољу над Србима у Босни и Херцеговини, Далмацији и Славонији. *У шом масакру је, у њериоду од маја 1941. до октобра 1943. године, њоклано око њеи стоишина хиљада мушкараца, жена и деце*. Међутим, ни такви злочини нису били препрека да Србија, под Титовом челичном руком, буде поново раскомадана на крају рата.”

У овом приказу, нећемо се освртати на целину Хусарове књиге, него ћемо се само осврнути на његово сведочење о злочинима усташа над српским народом. Хусара су ратне околности довеле у ситуацију да се, после априлског слома, нађе у италијанској окупационој зони, у Сплиту, где је остао до 1942, и бележио шта се дешава са Србима у НДХ. У тренуцима кад многи у нас покушавају да Хрвате „растерете” огромности усташког злочина, ово сведочење стиже у прави час.

ДУБРОВНИК И ПРИМОРЈЕ

Повлачећи се са страним дипломатама ка јадранској обали, Хусар се 11. априла нашао на територији Дубровника: „Дубровник је велики далматински град славне прошлости у коме усташки екстремисти не представљају више од десет процената становништва. Сада је спреман на предају. То је психоза фатализма и напуштености, инерција изазвана понашањем армије. Људи су безнадежни и не усуђују се да покажу храброст и пруже отпор. Они су се препуштали свему и свачему само да би спасили своју кожу. У само вече, војна команда места је одлучила да прихвати већ свршену ствар. Сутра ујутру ће бити извршена неминовна примопредаја власти у руке усташким руководиоцима, тим *квалификованим* представницима независне Хрватске, и биће им предат град на управу.”

Хрватски морнарички официри су, уочава Хусар, у априлском рату саботирали повлачење српских официра који су хтели да избегну заробљавање. Хусар сведочи да су Хрвати „успели да одложе покретање бродова усидрених у луци и онемогућили бекство својим дојучерашњим друговима који су остали изложени ризику да их непријатељ зароби. Таквом издајничком понашању хрватских морнаричких официра не можемо сада да измеримо домет и последице по судбину југословенске армије. Оно што је извесно то је да ће понашање хрватских морнаричких официра остати као пример подлости и оставити дубок траг у срцима војника и официра Срба.”

Али, после рата су нам, уместо памћења хрватске издаје, понудили братство и јединство: „Нико нема што Србин имаде: Србин има за брата Хрвата”, певали су Титови измеђари међу нама.

СРБИ И АПРИЛСКИ СЛОМ

Док траје априлски рат, Хусар јасно види херојску улогу Срба: „Кад се све оконча, да се тад присетимо да ниједан Србин, упркос свему, није прихватио пораз. Напротив, стоички је прихватио своју нову судбину, чувајући у себи идеју о побуни у инат онима чији су немар и несавесност дали допринос његовом паду.”

Судбина Југославије је јасна већ 25. априла, када Хусар бележи: „Окупирана од стране Немаца, Италијана, Мађара, Бугара и Албанаца, спутана унутрашњим проблемима, за које никад није нађено право решење, јучерашња Југославија је данас постала предмет бројних апетита и различитих интереса који се међусобно сукобљавају. Тако је она била изложена бруталном и до-

минантном нацистичком духу, анексионистичким амбицијама Италијана и незајажљивим хрватским захтевима. У ваздуху се осећало како се свему томе супроставља дух отпора читавог једног народа, жедног опстанка и слободе, народа српског.”

Само Срби су остали да се боре.

ХРВАТИ И НЕМЦИ

Хрвати се понашају слугерањски према Немцима. Хусар 30. априла бележи: „Оно што је Италијане доводило до врхунца беса то је хрватско клањање немачким официрима и војницима у свакој прилици, у пролазу. Такође, моторизоване немачке трупе су засипане гомилама цвећа уз повике: *„Живела Немачка, наша ослободишљка!”*”

Италијани Хусара пребацују ка Сплиту, и успут се нађу у колони немачких тенкова. Хусар бележи реакцију италијанског критичара хрватске сервилности с којим је био у ауту: „Након наглог кочења и бесног геста према аутомобилу који нас је пратио, на крају му се указа прилика и да проговори. Улазећи у насеље, колона успори вожњу. Људи који су стајали испред својих кућа изашли су да виде ове челичне грдосије како пролазе поред њих. Наједном (као по наређењу) већина хрватских сељака подиже руку и поздрави хитлеровским поздравом. Исто тако неки од њих почеше да кличу у славу Немачке.

Наш Италијан овога пута није издржао. Окрете се према њима и подвикну: „Само ви њих тако поздрављајте, па ћете видети колико ће вас то коштати.”

Узвикујући, он им припрети и песницом. Након тога се окрете ка нама, па упита: „Шта хоће ове хрватске цукеле? Ми смо их ослободили и ми им дајемо краља, а њима је сада потребна и немачка заштита? Да ли стварно осећају подршку и заштиту ових моторизованих Хуна?”

Потом, као да се мало прибрао, настави: „Немци су јаки, непобедиви и њихова дисциплина је изузетна. Међутим, њихов мир биће тежак исто толико као и ови њихови тенкови који нас окружују.”

Касније Хусар примећује: „Добро је да се зна да су у тој борби без милости, која се водила између Срба и Хрвата, италијански војници поступали као честити људи. Каква супротност између њих и немачких војника који се нису дуго премишљали да на добро познат и себи својствен начин регулишу сукобе! Када би случајно били умешани у обрачун Срба и Хрвата и ако би њиховим немилосрдним борбама немачке трупе биле ометане у својим покретима, онда би сви Срби, свештеници и остали, криви или невини, неизоставно били стављани пред цев.”

По Хусару, и Италијани и Немци су били окупатори, али је постојала разлика између њих: Италијани су били човечнији.

РАНИ ПОКОЉИ СРБА

Још док је пролазио кроз Метковић на путу ка Сплиту, Хусар бележи: „На сву срећу овде малобројан, српски народ је једним делом масакриран и већ

неколико дана река Неретва, која протиче кроз овај град, носи лешеве тих сиротих људи. За њих је та река истовремено и гробница. Продавнице које су раније припадале Србима су затворене. Најежио сам се од помисли да се на територији Независне Хрватске налази више од милион и по Срба и да су остали на милост и немилост усташком бесу. Како ће се одбранити тај српски народ ако се не организује и не покрене побуну?”

Већ 5. јуна Хусар бележи: „Трагедија, која се одиграла у Хрватској, Босни и Славонији је била ужасна. Наступили су покољи у низу и потпуно истребљење насеља са српским живљем. Ти градови су данас рушевине и заједничке гробнице на хиљаде унакажених лешева набацаних један на други! Слушајући описе злочина, имали смо утисак да све те области *пливају у крви*. Људски разум одбија да поверује у муке преживелих, иако су очигледне. Шпанска инквизиција, немачки масакри у Пољској чак и кинеска тортура изгледају као дечија игра у поређењу са оним што је усташка окрутност смислила против несрећне српске популације. Неурачунљива бестијалност је заплуснула један напуштен и незаштићен народ који није стигао да нађе начин како да умакне својим целатима.”

Запамтимо Хусаров израз: неурачунљива бестијалност!

СЛУЧАЈ ДОКТОРА ЛУКАЧА

Хусар у Сплиту непрестано слуша приче о усташким злочинима. И бележи, бележи: „На крају, и лекар из Мостара, најбољи хирург у том месту, докопао се Сплита и испричао ми личну авантуру. (Реч је о хирургу Феодору Лукачу, оцу познатог новинара, дугогодишњег главног и одговорног уредника часописа НИН, Сергија Лукача, прим. прев.)

„Ја сам осуђен на смрт са још пет виђених Срба у Мостару. Наш једини злочин била је наша националност и наша религија. Ухапшени смо око шест сати увече и након страшних мучења у свитање смо одведени на обалу реке. Потпуно голи, постројени смо леђима окренути према реци. Стрелачки stroj је био испред нас и свако од нас је био на нишану. Испаљени метак је само рањавао, а онда су људи падали у реку. Док је рањеник покушавао да се избори са водом, одозго, са обале, целати су се сатански церекали његовој неуспешној борби за живот. На крају би матица однела његово тело. Кад сам схватио да сам следећи, нисам чекао да пуцају у мене, већ сам се бацио у реку и заронио. Био сам шампион у пливању, тако да сам издржао под водом довољно дуго да им умакнем. Изашао сам из реке мало низводно. Касније сам имао среће да ме пронађе један сељак и сакрије. Преко њега сам ступио у везу са италијанским официрима којима сам објаснио свој случај. Успео сам да дођем овде преобучен у одело италијанског војника. Ипак, три четвртине мостарских Срба је побијено на зверски начин. Право је чудо да сам овде, ви управо разговарате са једним васкрслим човеком.”

Хусар уочава: „То је била истина. Он се изражавао тако тихо као да долази са неког другог света. Био је то човек кога су суграђани ценили и стручњак који је спасао животе многим Хрватима, а можда и усташама. Могли бисмо ис-

писати читаве томове о таквим злочинима са тачним именима и презименима. Што се мене тиче, немам више снаге да и даље слушам ове грозне исповести и беспомоћне крике који нас преплављају са сваке стране.”

Један искусни новинар и, по свему судећи, обавештајац, човек челичних нерава, повремено више није могао да слуша приче о ужасима из уста страдалих Срба, гоњених и убијаних само зато што су Срби.

СВЕДОЧЕЊЕ ИЗ 1942. ГОДИНЕ

Злочини нису престајали. Хусар, и даље у Сплиту, тачно зна шта се дешава на територији НДХ, па у мају 1942. године бележи у дневнику: „Нови талас свирепости је заплъснуо Хрватску. Српске избеглице су стигле до Сплита, па нам говоре о језивим догађајима. Требало би ставити на страну изоловане случајеве попут српског доктора Душана Митровића који је већ двадест пет година ординирао у градићу Ливно, у којем је лечио велики број Хрвата. Он је убијен, а претходно је био приморан да посматра ликвидирање своје породице – супруге и два детета. Усташе су у свом екстремистичком лудилу поубијале на хиљаде Срба на острву Раб, прозваном Острво смрти. Седам хиљада Срба је побијено за само неколико дана.

Градоначелник Вараждина, ноторни усташа, излепио је плакате по градским зидовима: „Будимо поносни! Оборили смо све рекорде у уништењу српства. У нашем граду више не постоји ни један жив Србин.”

Хусар пише: „Иако добро познајемо словенски темперамент, тешко је објаснити чињеницу да су се и бројни католички свештеници уплели у такве покоље и тако својим фанатизмом *ошћали* од Христовог учења. Шта рећи о католичким свештеницима у Ливну који су охрабривали и подстицали усташе на покоље Срба? О фра Леу Петровићу, гвардијану мостарског самостана, који је и сам организовао усташке групе? Или о католичком свештенику у Глини, који је охрабривао Павелићеве следбенике да убијају Србе у православној цркви која се налазила у истом градићу? Верска борба није од јуче и историчари су често били у недоумици кад је требало да опишу историјске догађаје, а да притом не компромитују понашање своје цркве. Ипак, да ли и данас, у двадесетом веку, правдање злочина од стране Божјих представника може бити схваћено у „контексту историјских околности”?”

Хусар је, стичући искуства са терена, у својој књизи поставио и питање одговорности Ватикана.

УСТАШЕ И ВАТИКАН

Французу је било јасно ко су усташе: „Усташе су професионални бандити и мучитељи. Они се нарочито увежбавани и припремани за убиства од стране свог шефа Анте Павелића. Он је од освете направио најкрвавији политички идеал. Убице су биране међу осуђеним криминалцима, психопатама и усијаним главама. Ти људи су месецима тренирани у нарочитим логорима у Итали-

ји. Тамо им је била школа за бруталности и освету. Они су пристигли у Хрватску заједно са својим шефом и пуштени су широм земље, као нахушкане звери одвезане с ланца, увежбане да свој крвави терор спроведу над Србима.”

Хусар зна да саме усташе не би могле да почине своја злодела без дубинске подршке римокатоличких структура: „Међутим, да би усташе могле да остваре једну такву пошаст, било је потребно да се нађе плодно тле. Авај, то им је омогућило огорчење хрватског живља заслепљеног, одавно, претњама екскомуникацијом из своје верске заједнице, као и захваљујући фанатизованом сеоском католичком клеру, који је био устремљен против Православне Цркве. Ниже свештенство није само толерисало све покоље већ је често и само било учесник у њима. Млади свештеници су узели пушке у руке.”

Хусар каже: „Изгледа да је усташке саучеснике, младе католичке свештенике, Ватикан само прекоррио, али их није изопштио. Како чудан фанатизам! Та непрекидна борба коју Католичка црква и православни воде у Југославији, није од јуче. Та је борба створила мржњу усташа”.

Ватикану је, сматра Хусар, НДХ као земља борбеног римокатолицизма била од користи: „Помислили су да је сад моменат да се уклоне православни свештеници чија је ревност сачувала нетакнуту масу православних верника. Та маса је бројала више од милион и по душа. Ако је Анти Павелићу била потребна помоћ младих фанатизованих свештеника да би реализовао свој програм истребљења, зашто Католичка црква није брзо реаговала и јавно подигла свој глас протеста против масовних злочина? Како један верник може прихватити да религиозна мистика, чак и кад је екстремна, примитивна и фанатична, пристаје да се удружи са злочинцима и убицама?”

Заиста – како? Одговора на то питање и даље нема.

КОРЕНИ КРВОПРОЛИЋА И СНАГА СРПСКЕ ЦРКВЕ

Разматрајући темеље усташке мржње према Србима, Хусар их опет види у Ватикану који је стално жалио због пропасти Аустро-Угарске: „Управо је Франц Фердинанд, пријатељ Хрвата, желео да створи трећу државу царства (у којој би се окупили словенски народи под влашћу Хабзбурга) са Загребом као престоницом. Границе те треће државе, у саставу аустроугарске империје, тачно су планиране онако како су омеђене границе данашње *Независне Хрватске*, коју су створили нацисти и поглавник. Такав развој догађаја објашњава страшну нетрпељивост и мржњу Католичке цркве према српском народу који је спречио реализацију овог пројекта.” По Хусару, „Ватикан својим непримереним ћутањем ствара осећање да се слаже са вековним сном хрватског римокатолицизма да помери границе свог утицаја према Истоку.”

Ипак, француски сведок зна да истребљење и покатоличавање неће сломити српски народ: „Пре свега, Срби, који су под незамисливим притиском прешли у католицизам, још увек мисле да њихова истинска вера није угрожена присилним покрштавањем. Сматра се да ће се ови Срби вратити у своју веру кад им крај рата донесе оно што жељно ишчекују. Тада римокатолицизам више неће моћи да рачуна на своје импровизоване *вернике* и зид православља биће

изнова подигнут. Међутим, тај нови зид православља ће овог пута бити још већи и чвршћи.”

Српска Црква је темељ српске несаломивости: „У току ове садашње драме, Православна Црква је похитала да помогне свом народу – и да га заштити и да, ако треба, са њим и умре. Срби су снажно привржени својој Цркви, сматрају је националном, зато што се саживела са патњом народа и његовом надом и зато што никакво страно уплитање нема утицаја на њену мисију. Католицизам никад неће моћи да нешто учини против једне овакве ове моралне снаге.” Запамтимо Хусарове речи: Српска Црква је била највећа морална снага Срба у Другом светском рату!

БУДУЋНОСТ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Када је 1943. године стигао у Женеву, Хусар је наставио да размишља о српско – хрватским односима, тврдећи да је „хрватско антисрпство било основни разлог за распад Југославије”. Због тога је Хусар сматрао Хрвати треба да снесу последице, али само „у мери у којој треба исправити недело и створити будућу коегзистенцију ослобођену злопамћења и скривених намера”.

Наравно, Хрватима у рату не пада на памет да се кају због било чега. Хусар пише: „У међувремену, Хрвати захтевају да се у обновљеној Југославији поштују садашње хрватске границе, успостављене 1939. године, споразумом Цветковић-Мачек, или чак Титовим новим федерализмом. Како Срби на то могу пристати кад им таквим концептом неће бити загарантована сигурност коју траже? Срби ће остати да живе на територији Хрватске као таоци неког новог српско-хрватског разрачунавања и будућих сукоба.”

Разлог српског непристајања на хрватске претензије је сасвим појмљив: „Срби се неће сложити да се све сведе на статистику живих, него ће настојавати и на статистици мртвих. Управо у областима које они траже за себе догодили су се серијски покољи и злочини против њихових сународника. Због тога данас чујемо Србе како истичу: „Границе српских области у Југославији обележене су гробовима и крстачама наших жртава у Босни и у Срему.”,

Хрвати, сматра Хусар, имају, поред НДХ, и резервно решење – Тита и Ивана Рибара: „Хрвате, прикривено али постојано, подржава Титова и Рибарова доктрина да будућа Југославија треба да постане федерална и да се посебно рачуна на мањине. Те мањине се налазе у земљи и то су Бугари, Мађари, Албанци, а њима би се могли придодати и Немци и Италијани. Сви ови народи би могли бити употребљени у напорима и плановима за стварање антисрпске коалиције што је, уствари, реалан циљ и намера тог новог Титовог федерализма.

Нормално је да Срби који су страдали од муслиманског издајства и отворене сарадње између Немаца и Мађара у масакрима и покољу Срба, покажу већу дозу непопустљивости у погледу мањина него што би то Хрвати показали. Хрвати сад контраударом подстичу мањине да захтевају заштиту и права уз помоћ политичке формуле која ограничава српски утицај.”

Хусар је предвидео формулу којом се владало у антисрпској Југославији: Хрвати су, потпомогнути авнојевским федерализмом, а удружени са србофоб-

ним мањинама, чинили све да српски народ трајно држе у подређеном положају. А Тито је, баш онако како је француски новинар записао, водио кроатофилну политику под видом социјалистичког федерализма.

Књига Жана Хусара, до сада непозната нашем читаоцу, почиње свој живот на језику оног народа коме се, као храбром и несаломивом у антинацистичкој борби, Хусар свим срцем дивио, позивајући Савезнике да на Србе никада не забораве градећи будућност нове, демократске Европе. Наравно, Савезници га нису послушали. То, међутим, није разлог да га ми, овде и сада, не читамо и не учимо се историјској истини баш из његовог дела.

„РЕАЛНИ ПОЛИТИЧАРИ” И ЊИХОВИ САВЕЗНИЦИ: БУГАРСКА СВЕДОЧЕЊА О УСТАШКИМ ЗЛОЧИНИМА

ТЗВ „РЕАЛНИ ПОЛИТИЧАРИ”

Уопште није случајно да је Херман Нојбахер, Хитлеров специјални изасланик за Балкан, рекао да је Немачка у Другом светском рату под окупацијом на Балкану држала само Србе и Грке – сви остали су били њени савезници. Тако је било и са Бугарима: и они су били немачки савезници. Као и у Првом светском рату, кад су окренули леђа Русији.

Ево шта пише митрополит Венијамин (Федченков) у својим сећањима на белу армију и генерала Врангела на Криму: „Као што је познато, Бугари су и тада били с Немцима. Једном сам у продавници срео Бугарина официра и рекао му са отвореним прекором:

- Како то ви, браћа Словени, које је Русија ослободила својом крвљу од турског јарма, сад војуете против нас?

- Ми смо – сасвим бестидно ми је на бугарском одговорио пуначки официр – реални политичари.

То јест – где ми је корисно, тамо и служим. Згадило ми се у души од такве бездушности и окорелости” (1, 66)

У Другом светском рату, Бугари су били уз Хитлера и Мусолинија. А имали су и своје представнике у усташком Загребу. И редовно су слали извештаје о томе шта се збива у Павелићевој злочиначкој квазидржави.

Неке од тих извештаја, битне за разумевање односа према Србима, превео је наш вредни историчар Петар Драгишић. Време је да их заједно прочитамо.(2)

ШТА ЋЕ БИТИ СА СРБИМА У НДХ?

Јордан Мечкаров, бугарски посланик у Загребу, извештава министра спољних послова Ивана Попова о разговору који је водио са усташким главешинама (23. јул 1941. године): „За највећу опасност сматра се постојање Срба и

Јевреја у држави и према њима се предузимају радикалне мере. „Уништавање српства”, рекао ми је министар унутрашњих послова доктор Артуковић у једном разговору, „сада је наш први задатак. Нећемо оставити никакво српско језгро у границама наше државе.” На моје питање, како ће поступати са том опасношћу, доктор Артуковић је одговорио: „Врло лако: половину Срба ћемо пребацити у католичанство (Срби већ масовно подносе молбе за прелаз у католичанство, само ми нећемо дозволити да се ту провуче ниједан свештеник или учитељ). Један велики део ћемо иселити, односно послати у стару Србију, а остатак, најактивнији део, биће физички ликвидан.”(2)

То је, дакле, политика као Србоцид. Усташе од почетка не крију да ће, као крволоци маскирани у државу, кренути у радикално истребљење српског живота. О томе говори челник министарства унутрашњих послова, Андрија Артуковић, пред крај живота доведен у Загреб на суђење, претворено у фарсу, на коме се, ето, *ничега није сећао*.

Однедавно су се појавиле тезе како исказ Милета Будака о Србима (трећину побити, трећину протерати, трећину покатоличити) никад није постојао. Али, Артуковић је исту причу причао Мечкареву. Она је била сама срж усташке политике према Србима. Будак није причао у своје име, него у име свих усташких главешина – главосека.

ШТА ЈЕ ЗАЈЕДНИЧКО БУГАРИМА И ХРВАТИМА

А 24. јула стиже и следећи извештај: „После предаја акредитива имао сам неколико разговора са министрима такозване четворке (Анте Павелић – поглавник, Миле Будак – министар просвете, Славко Кватерник – министар војске, Артуковић – министар унутрашњих послова), која управља Независном државом Хрватском. У свим сусретима и разговорима ова четворица су показала ванредну љубазност и пријатељска осећања према нашој држави и бугарском народу (...) Као лајтмотив разговора увек се провлачила фраза: „Бугари и Хрвати имају заједничког непријатеља – Србе и ка томе треба да буде усмерена наша политика. Без Хрвата и Бугара није могуће успоставити ред у овом делу Европе.”

Код нас ће српство, директно ми је рекао доктор Артуковић, министар унутрашњих послова (...) бити најрадикалније ликвидано. У Загребу неће остати ниједан Србин, а у целој држави Срби ће бити сведени на незнатну мањину. Сваки српски покушај саботаже или отпора ће бити немилосрдно угушен.

У неколико наврата већ су вршени покољи Срба у Хрватској. По улицама Загреба често се појављују званична саопштења у којима се наводе имена осуђених и стрељаних „саботера”, најчешће Срба.

У борбама против Срба Хрвати посебно рачунају на Бошњаке-муслимане, којима су дате велике привилегије и који се сматрају првим грађанима државе. Они с поносом носе традиционални фес, а у војсци имају посебне јединице и играју улогу поглавничког обезбеђења.”(2)

Покољи Срба у Хрватској трају, вели Мечкаров, а тек ће да их буде – опет обећава Артуковић. Да се не заборави: Павелић и његови крволоци се, са пу-

ним поверењем, ослањају на „хрватско цвијеће”, све са фесовима на глави. Тако то иде. Није случајно да су Срби, истински носиоци отпора Силама осовине на Балкану, данас ван Европске уније, а Хитлерове савезнице, Хрватска и Бугарска, у Европској унији. Тек да се зна шта баштини бриселска наказа, баба-девојка глобализма, која се стално бије у своја спарушкана, наводно антифашистичка, прса.

„ХРВАТСКО ЦВИЈЕЋЕ”

А 15. августа исти истоме пише о улози муслимана у НДХ: „Господине министре, у условима непомирљивог хрватско-српског непријатељства муслиманима је припала важна улога. Они су нека врста привилегованих грађана нове државе, којој су апсолутно лојални. Посредством лидера, у којима се спаја оријентална флексибилност и лукавост са политичком превртљивошћу и умешношћу средњоевропског човека, формираног у некадашњој Аустроугарској, они су потпуно укључени у власт.

„Увек уз власт”, била је девиза муслимана у тим крајевима, што много подсећа на наше Турке, независно од тога ко представља ту власт. Те њихове особине, уз изборне калкулације, омогућавале су им да буду на цени у Бечу и Будимпешти пре европског (Првог светског – прим. прев.) рата, да подржавају политички баланс и буду веза међу партијама бивше југословенске државе, да у владама – од Пашићеве до Цветковићеве – увек имају своје представнике, а да и овде, у Независној држави Хрватској, буду крем државе и усташког покрета, у којем имају важне кадрове.

Да би ојачали статус у новој држави муслимани не пропуштају да напомену да су били жртве претходног режима, наравно са Хрватима (...) Сада се подвлаче јаке везе између Хрвата католика и Хрвата муслимана, који су заједно страдали под југословенским јармом.

Штавише, цитирају се антрополошка истраживања угледних научника, попут Ваисбаха (Augustin Weisbach – прим. прев.), Глика (Leopold Glück – прим. прев.) и других, да би се доказала велика разлика између босанских Срба, с једне, и Хрвата католика и Хрвата муслимана, с друге стране. Језичка идентичност муслимана и Хрвата (јекавица) се супротставља српском наречју (екавица) итд

Засада су муслимани лојални. Узимају стоку, продавнице, куће, имања, и уопште све што је остало иза побуњених и прогоњених босанских Срба, а у државној хијерархији долазе на челна места.” (2)

Тако је то са „хрватским цвијећем”: Срби су их, наводно, сурово гонили, као и Хрвате, а сада су одани грађани НДХ. Јесте да су пре рата имали власт уз помоћ Југословенске радикалне заједнице Милана Стојадиновића, али, ето, били су „гоњени”. Тако су се осећали, скупа са Хрватима. И у власти су у НДХ, наравно. Павелић их је наградио јер су били „гоњени” у Краљевини Југославији. У власти, али гоњени. Шта би друго? И језик им је хрватски, а не српски. И расно се разликују од Срба. Сада могу да остваре своје вековне снове: користећи усташке злочине према комшијама православне вере, они, вели бугарски

дипломата, отимају имовину „прогоњених босанских Срба”. А Павелић и дружина трљају руке: чекају да истребе Србе да би се, после свега, ослободили и „хрватског цвијећа”. То им је био план. Прво Срби, па „цвијеће”.

Павелића је у намери спречио Тито. „Цвијеће” је пресадио у своју баштицу, у титотопијски „Твин Пикс”.

УБИЦА КРАЉА АЛЕКСАНДРА О СРБИМА

Бугарски аташе за штампу 9. марта 1944. јавља у централу о чему се разговарали представник Немачке телеграфске агенције Грунерт и Иван–Ванчо Михајлов, атентатор на краља Александра, који је рат провео у Загребу, под Павелићевом нарочитом заштитом: „Грунерт је, затим, поставио питање решења српског проблема. Немачки новинар, који је дуго живео са Србима, зна њихов језик, и добро их је упознао, сматра да су они непоправљиви; само њихово уништење као фактора на Балкану може да спасе овај део Европе од потреса. У вези са овим питањем Михајлов је одговорио: „Срби су као некакав пијан или луд човек у породици, чији скандали онемогућују мир. Нисмо за њихово физичко уништење, мада има неких горљивих усташа који сматрају да треба побити што је више могуће Срба. Међутим, ми сматрамо да се Срби морају притегнути и дисциплиновати, односно да буду (посебно нове генерације) изнова духовно формирани кроз процес образовања и васпитања. Разуме се, могло би се организовати и њихово пресељење на друге континенте (као што су се већ стотине хиљада Срба иселиле у Америку), и то оних који би представљали вишак радне снаге у Шумадији, када се у њој буду нагомилале избеглице. Наравно, то би било идеално решење проблема. Фактички, српско питање ће бити решено у констелацији сила (пре свега, после садашњег рата) које представљају једини реалан фактор у политици. Независно од тога, Србима се мора признати борбеност и амбиција. Ми Бугари смо изгубили много због наше претеране толеранције и вере да ће праведна ствар победити већ самом чињеницом да је праведна.” (2)

Грунерт, методични Немац, сматра да се Срби никад не могу поправити, и да је једини лек да буду уништени као политички чинилац, да не кваре Балкан. (Од Хитлера до Ангеле Меркел ништа се не мења).

Михајлов је нешто „блажи”: Србе треба раселити широм света (рецимо, у Америку), и преваспитати их школовањем, да буду покорни и да не праве проблеме. Он им ипак завиди на снази и одлучности, а сматра да је његов народ био „превише благ и толерантан”, па није остварио своје државотворне циљеве. (Те „благости и толеранције” Срби који су били под бугарском окупацијом до 1944. се нарочито сећају.) Уосталом, вели Михајлов, велике силе ће о томе одлучити.

Ипак, најважније размишљање убице краља Александра је оно да су Срби луди, ирационални, да праве скандале (што их чини неспособнима да буду било чији послушници и „реални политичари” с почетка овог текста, јер се понашају у складу са Дучићевим стиховима: „Пре свачији сужњи но ичије слуге”).

Срби – „лудаци” су против сваког злочиначког рационализма Запада. Како онда, тако и данас.

„ХРВАТСКО ЦВИЈЕЋЕ” ПРЕЛАЗИ КОД ТИТА

А бугарски новинар Сеизов јавља о положају муслимана у НДХ 14. априла 1944: „Пред распад Југославије становништво Босне и Херцеговине се састојало од око 1.000.000 Срба, 900.000 муслимана и 600.000 Хрвата. И Срби и Хрвати су само са муслиманима могли са имају апсолутну већину. Зато су и једни и други покушали да придобију муслимане. Према српским тезама, муслимани су Срби, а по Хрватима, они су Хрвати. У стварности, муслимани говоре чисти српско-хрватски језик, али се њихове масе не осећају ни као Срби, ни као Хрвати. Они немају одређену националну свест, а уместо тога их карактерише религиозни фанатизам (...)

У НДХ су муслимани добили иста права као и католици. У неким стварима су имали и више привилегија. Хрватски заменик председника владе је муслиман, бивши шеф муслиманске партије Џафер Куленовић. Има и других министара муслимана, као и много високих чиновника. (...) Муслимани су стали на страну хрватске државе и учествовали у гушењу српског устанка. Распалио се стари религиозни фанатизам између муслимана и Срба и наступио је нечувени међусобни покољ, у којем су, према хрватском министру унутрашњих послова Младену Лорковићу, муслимани имали око 100.000, а Срби око 300.000 жртава. Тако се између Срба и муслимана створила дубока и непремостива провалија.

Пре око годину дана, под утицајем слабљења вере муслимана у победу Немачке они су масовно почели да приступају Титовој организацији, у којој, како се претпоставља, већ има десетине хиљада муслимана. Опште је мишљење да је главни разлог за масовни прелаз муслимана на партизанску страну страх од српске освете у случају победе српских савезника. Срби се јавно заклињу да неће поштедети ниједног муслимана.” (2)

И тако даље, све до Изетбеговића – оца и сина.

Срби се заклињу, али то је само празна прича.

Претње углавном остварују Хрвати, скупа са својим „цвијећем”. Они планирају и изводе Србоцид, да би западна „уљудба” коначно тријумфовала. Срби су, тако су одлучиле све империје које покуравају Балкан, дивљач за одстрел.

ЈОШ ЈЕДНА ПОРУКА НАШИМ РЕВИЗИОНИСТИМА

Умањивање броја српских жртава усташког терора у пуном је јеку. Зато је историчар Петар Драгишић учинио праву ствар када је превео ове прворазредне бугарске документе. Да, за крај, запамтимо још један, по нашем мишљењу кључни, траг крваве историје на овом простору: запис о броју побијених Срба после годину дана од окупације Краљевине Југославије.

Ево шта је Богдан Филов, ратни премијер Бугарске, забележио у свој дневник, пошто је примио на разговор свог човека од поверења у усташком Загребу. Запис је унет у свеску под 22. априлом 1942. године: „Поподне сам примио Дочу Христову, који је такође био с нашим депутатима у Загребу (...) Поредак у држави се одржавао неуобичајеним усташким терором (...) Поглавник је признао

да је, да би се обрачунало са Србима у Хрватској, морало бити убијено 400.000 људи. Остало је још толико, са којима ће се обрачунати на исти начин.” (2)

Дакле, Анте Павелић ЗНА колико је Срба побијено само до априла 1942: ЧЕТИРИ СТОТИНЕ ХИЉАДА. Има намеру да их побије још толико, да би решио „српско питање”.

Још једна јасна порука за „наше” ревизионисте који непрестано покушавају да број српских жртава умање и уклоне истину о Србоциду са обзорја историјске свести и сећања овог мученичког народа.

УПУТНИЦЕ:

1. И. А. Иљин, А. И. Куприн, митрополит Венијамин: Врангел, Бернар, Стари Бановци, Дунав, Београд, 2013.

2. <https://stellapolarebooks.com/2021/09/06/%d1%83%d1%81%d1%82%b0%d1%88%b5-%d1%83-%d0%b1%d1%83%b3%b0%d1%80%d1%81%d0%ba%b8%bc-%d0%b4%be%ba%d1%83%bc%b5%bd%d1%82%b8%bc%d0%b0-%d0%bf%b5%d1%82%b0%d1%80/>

4.

КАКО ЧИТАТИ КЊИГУ НАДУЖАСА

АНТРОПОЛОГИЈА УСТАШКОГ ЗЛА:
ИЗ ИСТОРИЈЕ ЈЕДНЕ НЕПОКАЈИВОСТИ

ТАЈНА НЕПОКАЈИВОСТИ

Често сам се питао – чиме је Бог казнио усташке злочине и непокајивост њихових потомака, који и данас „Бљесак” и „Олују” обележавају као празнична славља анихилације Срба. Велики српски композитор, Енрико Јосиф, својевремено нам је открио о чему је реч: „Ево једне свете тајне, страхотне тајне, надистине. Дужан сам да је овде јавно изговорим, коликогод ми то тешко падало, јер ми се овде открила, јер овај скуп јесте посвећен.

Таквом истребљивачком смртилишту у појасу јасеновачком, Небо је одредило најужаснију казну. КАЗНУ НЕМОГУЋНОСТИ САБОРНОГ ПОКАЈАЊА.

Први пут одговорило ми се овде зашто нема покајања од оних који су позвани на потпуно покајање. Осведочило ми се овде да је на тим пределима и над тим пределима, где је извршена надсатанска злочиначка, греховна вечност, с Неба отпослата најтежа казна; обелоданило ми се, овде, просветљењем, да Небо не да, ВЕЧИТИ БЕСАМРТНИ БОГ – благословено ЊЕГОВО СВЕТО ИМЕ – не да да покајања буде, да саборног покајања буде. Казна најужаснијег надужаса!

Схватио сам још нешто пребитније: да, као Јеврејин и Хришћанин морам од сада јарко, ватрено, грчно, срчано, истрајно да молим Небо да помилује ту казну над казнама, да тражим помиловање за ту казну над казнама, да ГОСПОД облагодати опростом оне који су дужни да се покају за ова над недела, да то учине чистим срцем болне чедности, горећег сажаљења, усијаног милосрђа.

Схватио сам данас овде да је дужност нас преживелих да се молимо да се страхотна казна непокајањем, одређена од самог неба, скине са гробилишта јасеновачко-јадовно-градилишних... и да нашим умољењем омилоствимо БОЖАНСКОГ СУДИЈУ да омогући онима на којима је првенствено и превасходно да се искају, да окају неопростив злочин, да то и учине.

Усуђујем се још нешто рећи, а мислим да је ово тренутак који то заиста и дозвољава, да изнова кажем оно што стално носим у себи: колико год да је Јасеновац страховито, ујарено губилиште многих, а првенствено српског народа, мучилиште, смртилиште, истребивалиште, лешиниште његово, он је и највеће могућно надвечно искупилиште српске народне душе, најтрпељивије у овом палом људском роду. Изнова запрепашћен и удивљен, кажем: ЈАСЕНОВАЦ најсветије светилиште је сваког Србина; ЈАСЕНОВАЦ ујединитељ је саборне српске народне душе. ЈАСЕНОВАЦ нова је духовна престоница небеске Србије.” (1)

Тако је Енрико Јосиф говорио о Јасеновцу и плодовима непокајивости.

УСЛОВИ ПОКАЈАЊА

Својевремено сам нашем угледном антропологу и културотворцу Бојану Јовановићу поставио питање о усташком злу. Јовановић је био веома јасан: „Услов искреног покајања је признавање злочина као израз свести о учињеном и тежња за добијањем опроштаја. Међутим, не само да се злочин на Србима не признаје, већ се његово негирање оправдава кривицом жртве за оно што јој је учињено. Иако је агресијом паравојних формација према Србима и тадашњој легитимној војсци ЈНА, започела насилна хрватска сецесија и настављено разбијање државе које су започели Словенци, Хрватска настоји да оправда такве поступке, изнуђеном реакцијом на наводну агресију ЈНА на Хрватску. Таквим „алибијем”, злочин над Србима и највеће етничко чишћење протеривања српског народа са подручја на којима су вековима живели се оправдава а војна победа остварена уз логистичку и авијацијску помоћ НАТО пакта се слави као највећи национални успех. Тим слављењем се велича не само последњи већ и сви претходни злочини који су остали некажњиви. Будући да је енергија хрватског сепаратизма деведесетих проистицала из тежње ка обнављању НДХ, која је, како је истицано, била „повијесни израз хрватског народа”, слављењем тих злочина глорификовано је остварење сепаратистичког циља стварање етнички прочишћене хрватске државе. Геноцид над Србима извршен у НДХ, треба сагледати у историјском континуитету идеолошког расизма који почиње са Антом Старчевићем, Оцем Домовине, који је истицао да Србе, као нечисту пасмину, треба истребити и асимилovati на путу стварања Велике Хрватске, преко демонстрација усмерених против Срба крајем 19. и почетком 20. века, учешћа Хрвата у Великом рату и страшних злочина које је њихова „Вражја дивизија” починила над недужним српским становништвом у Мачви до монструозних злочина у Јасеновцу и геноцида у НДХ. Због комунистичке идеологије „братства и јединства”, ти злочини су потискивани, а политика заборављања је утицала да се у хрватском Маспоку 1971. године обнове националистичке тежње које ће свој пуни замах добити двадесет година касније.

Усташе као биолошки потомци Срба, – тако је, на пример, мајка Анте Старчевића, Милица, била Српкиња и примила је католичанство пре прве удаје, а отац Јаков потиче из Пазаришта, села покатоличених потомака херцеговачких Срба, – имале су јаку потребу да се дистанцирају од своје етничке браће и наглашеним гестом зла искажу припадност новој нацији. Психолошки чинилац нар-

цизма малих разлика био је погонско средство да се у оквиру идеологије расизма и усташтва изврше над Србима најсуровији злочини у људској историји.” (2)

Тако је нашу трагедију промишљао Бојан Јовановић.

СВЕДОЧЕЊЕ ВОЈДРАГА БЕРЧИЋА

Ево и незаобилазног текста Бранка Ђурице „Покољ због усташке значке”, у коме се суштина папистичке чудовишности излаже на овај и овакав начин: „Кад сам недавно у *Српском листу* прочитао да је у Бањалуци одржан помен Србима покланим 1942. око католичког самостана Петрићевац, учинило ми се да је тим поводом требало рећи и нешто више од општепознатог. Мада је тај ратни злочин био само један у незамисливом низу започетом готово одмах по проглашењу Независне државе Хрватске под окриљем Немачког Рајха, оно што га чини необичним јесте сама личност његовог извршиоца, ништа мање схватљива од Старчевићеве, Павелићеве или Туђманове. Наиме, по програму Анте Павелића – смишљеном још док је као политички емигрант, са око 200 присталица, уживао азил у Мусолинијевој Италији – за само једну ноћ између 4. и 5. фебруара 1942, усташе су под вођством петрићевачког жупника фра Томислава Филиповића поклате и крамповима и сличним алаткама „затукле” уснуле рударе у Раковцу, затим сељане Дракулића, Шарговца и Мотика, не штедећи ни жене ни децу – у свему око 2.300 душа. А све то без опаленог метка – само ножевима, маљевима и крамповима, али ручно – то јест „брахијалном силом” (*brachio* – рука, лат.).

Та појединост се не истиче у историјским хроникама, али је веома важна када се објашњава разлика између немачке технологије у холокаусту – масовног убијања заточених и изгладнелих људи хемијским или механичким средствима – и усташке свирепости, тешко упоредиве са било чим сличним у историји.

За све сам то, нажалост, сазнао пре тачно 25 година захваљујући случајном познанству са филмским режисером Војдрагом Берчићем, на једној пројекцији његових документарца у Новом Саду.

Тада је наиме ваљало да се новосадским ђацима прикажу два његова документарна филма: тада већ чувена *Девалвација једног осмеха* (о насмејаном зеничком ливцу Арифу Хералићу, чији је лик најпре красио хиљадарку да би се, како је она спала на безвредних десет динара, и он сам намрштио, пропио и тешко разболео) и други, документарно-играни краткометражни, загонетног наслова *De hoc tristissime eventu (Овим њрепшужним њоводом)*. Тај се – нетипично, пошто су се у СФРЈ клонили те теме као живе ватре, зарад „братства и јединства” и избегавања, како се то данас политички коректно каже, „говора мржње” – бавио ликом и делом Томислава Филиповића. На жалост, као да се неко и те вечери постарао да се прича о фра Сотони – како је народ назвао тог католичког попа – опет некако замагли, као небројено пута до тада: пројекција је била толико слаба да су се нестрпљиви ђаци разбежали под окриљем мрака – да бих од снажђеног аутора Берчића, Хрвата, сазнао да је већ навикао на такве „случајности”.

Јер, попут земљака и колеге Лордана Зафрановића, и он се беше филмским средствима супротставио заташкавању усташких злочина и лицемерја Католичке цркве у НДХ. Но, за разлику од Зафрановића, Војдраг Берчић није имао потребе да се служи туђим сведочанствима и историјским списима, већ је посегнуо за личним доживљајема и успоменама – будући, као партизански првоборац и дипломирани правник, иследник Војног суда који је у тек ослобођеном Загребу судио великој групи усташких злочинаца. Радило се наиме о готово целокупној влади „Независне државе” Хрватске, са њеним председником др Николом Мандићем, министрима, усташким пуковницима, домобранским генералима, једним адмиралом и двојицом „доглавника”: књижевником др Милом Будаком и Адемагом Мешићем. Међу њима се налазио и Томислав (Мирослав по рођењу) Филиповић-”Мајсторовић” – фра Сотона.

Филмским сликама, исказима очевидаца, те заплењеним документима, Берчић је покушао дочарати ужас зимског ноћног покоља по селима око католичког „Божијег дома” истичући, између осталог, и причу о 18-годишњој Душанки Гламочанин, која је бежећи пред кољачима похрлила под окриље комшије, фра Филиповића, да би јој он, грлећи је, зарио каму у леђа...

Берчићев филм се завршава затамњењем и гласом спикера који чита саопштење фрањевачке Конгрегације за „Босну Сребрену” издато непосредно по том масакру које почиње: „У овом претужном случају...” До данас, та благо прекорна изјава остала је једино званично реаговање Католичке цркве на тај чин једног њеног свештеника. У њој се обзнањује и да је фра Томислав, због окрвављених руку, *dismissio*... (отпуштен, рашчињен).

Нажалост, и то беше објављено само да се утишају протести високих немачких представника, по сазнању да је кољаче предводио тек постављени исповедник при Павелићевој личној гарди („Поглавниковом тјелесном здругу”).

Временом се формулација „*dismissio*“ показала веома корисном, пошто ће се Томислав, рођен у браку православке и католика, под својим првобитним, лаичким именом Мирослав тек прочути по новим зверствима за која поменута Конгрегација, а камоли цела Католичка црква, није званично и правно могла сносити никакву одговорност...

– Имао сам тада 27 година – казивао ми је Војдраг Берчић, на почетку наших разговора. – Сплићанин од старине, дипломирао сам на Правном факултету у Загребу, у рат отишао 1941, да бих као иследник Војног суда 1945. разговарао са овом злочиначком кликом, некадашњим господарима живота и смрти. Кад сам први пут наредио да ми изведу фра Сотону, он је – по мојим проценама – што лично, што посредно, уз помоћ потчињених кољача, убио 88.000 јасеновачких логораша, мада је признао само 38.000...

Дуго ми је требало да схватим тако нешто. Свест ми се опирала чињеници да је један свештеник могао то починити... Саслушавао сам га настојећи да у његовој психи откријем и најмањи симптом лудила, у медицинском смислу, ма колико тај појам био неодређен и међу самим психијатрима... Али мада сам био већ искусан правник, познавалац књижевности, мада говорим неколико страних језика и мада сам као борац већ доживео тешка искуства, ништа ми то није помогло да у овом злочинцу откријем било какав траг абнормалности...

Без нарочитог устезања објаснио ми је и откуд му надимак фра Сотона.

Злостављао беше једног логораша комунисту не би ли га натерао да призна да постоји Бог. Но, несрећни човек је тек када се фра Филиповић маши ножа изустиио: *„И даље не верујем да Бој постоји, али верујем да постоји Сошона. То стие ви!”*

Распоп се после хвалисао тим одговором по логору, тако и сам доприневши популарисању тог надимка.

Затим је Берчић од генерала Виктора Пребега, Павелићевог „маршала двора”, сазнао доста о најинтимнијим „поглавниковим” размишљањима, и његовом односу према другим блиским сарадницима, па и конкурентима такође заслужним за „ушашку ствар”.

Та своја сазнања допунио је разговорима и са Вјекославом Сервацијем-Бегом, аустроугарским официром који се бекством у инстранство спасао одговорности за злочине у Мачви 1914, да би у емиграцији међу првима дочекао и самог Павелића и постао његов најближи сарадник – убивши Густава Перчеца, Павелићевог такмаца за вођу емиграната, те поставши командант ушашког логора на Јанка Пустии у Мађарској где су обучавани атентатори на краља Александра у Марсеју 1934. Као организатора Ушашке војнице, домобранског генерала и човека који перфектно говори немачки, Павелић беше њега овластио да Немцима каже да ће, због Петрићевца, казнити кривца.

Овај полушваба или полумађар родом из Руме који се осећао Хрватом – све време настојећи на изворном писању свога презимена *Servatzu* – иследнику је, као најзанимљивије, објаснио Павелићеву склоност ка „брахијалној сили”:

– Док смо још били у Италији, Поглавник ми је често говорио: *“Хрватски народ је осуђен да несћане... Њега више неће бићи ако осћане Јуџославија и ако се ово насћави као досаг... Вјера која нас је дијелила од Срба несћаје... Ње више нема... У школама их уче да смо ми и Срби један народ... Они се међусобно жене... Разлике се љубе и несћају... Срби и Хрвати ће се сћоипиши... Хрвати ће се ирешвориши у Јуџословене ако ми шо не сћријечимо. А шо ирребамо сћријечииши брахијалном силом, јер она осћавља најдубљи, неизбрисиви шрај...”*

Колико је „поглавнику” значила „брахијална сила” открило се и у току процеса осталим злочинцима. Тако се сазнало и за кољачке ножеве направљене у немачкој фабрици *Solingen* по његовим нацртима. Уместо дршком они су се завршавали кожном наруквицом, тако да се и малим покретом руке наносила смртоносна рана. Таквим је „србосјеком” током једне „крваве купке” – кољачког такмичења у брзом клању – логорски стражар Петар Брзица, иначе студент права и ватрени активист омладинске католичке организације *Крижари*, једног дана заклао 1.360 заточених Срба, да би био проглашен „краљем србоклања” и награђен златним часовником, сребрним прибором за јело, печеним прасетом и боцом вина... После рата је узалуд захтевано његово изручење од САД где беше стигао „пацовским каналима” (тајним системом веза под покровитељством америчке безбедносне службе и Католичке цркве – нарочито Завода Св. Јероним у Ватикану, прим. уред.), нити је нађен кад га је 1970. једна јеврејска организација, уз 59 других нациста, тражила преко америчких служби за имиграцију и натурализацију...

Фра Томислав Филиповић имао је 25 година кад је, по завршетку теолошких студија у Сарајеву, постао жупник (намештење аналогно православном пароху, прим. уред.) у самостану Петрићевац, и кад је добио службени распоред за Ра-

му-Шћит у северној Херцеговини. Но, као присталица усташтва он је у јануару 1942, на сопствену молбу, примљен за војног капелана у тек основаном *Пољавничковом тјелесном здруу*, како се званично називала Павелићева гарда. Ту је међутим дочекан увредом, што га је усмерило у правцу неописивих злочина...

– Из емиграције у Италији је Павелић – казивао ми је Војдраг Берчић – са својих двеста усташа превезен аутобусима тршћанског градског саобраћаја неколико дана после 10. травња (априла) 1941, када је у окупираном Загребу бивши аустроугарски официр Славко Кватерник преко радија прогласио Независну државу Хрватску. Поглавник је стигао у Загреб тек 15. априла, пошто су се Немци и Италијани о томе усагласили у Карловцу, да би почео изграђивати „слободну Хрватску”... Мада у доста шароликим италијанским униформама, усташе-емигранти су се прсили пред одушевљеним присталицама, презриво их назвавши „насташе” јер су се и китили усташким знамењима. Сваки од тих новајлија требало је наине тек да докаже своју „каквоћу” извршавањем „борбених” задатака.

Но, у тој шовинистичкој багри само двојица су имала нешто војничког умећа, оба команданти злогласне Црне легије – Рафаел Бобан и Јуре Францетић. Остали су били само већи или мањи патолошки злочинци, „борбености” мерене способношћу за домишљато убијање становника своје тобожње државе... У неколико сам наврата међутим успео фра Сотону да „раскопчам” толико да је са мном разговарао готово пријатељски, те сам сазнао и зашто је извршио онај покољ у околини Петрићевца. Пошто је наине некако и прихватио боцкање „првобораца” у „тјелесном здругу”, да ће тек морати да полаже испит за правог усташу, један од „расова” га је јавно осрамотио.

Јер, припадници те Павелићеве гарде носили су нашивене на реверима ромбове са хрватском тробојком, као знак емигрантског стажа који се више није могао стећи. Кад се фра Томислав Филиповић у својој новосашивеној црној униформи појавио са свим усташким значкама па и тим ромбовима – а било је то на једном редовном поподневном пријему код генерала Сервација за „расове”, најистакнутије усташке прваке око Павелића – уместо дивљења изазвао је узбуну. Први је младом, поносно испршеном капелану пришао Вјекослав-Макс Лубурић, и камом му за трен ока исекао оба ромба са униформе... Уз простачку псовку повикао је: „Полако, попе, ово тек треба заслужити!”

Причајући ми о томе, Филиповића је поново обузимао гнев па сам га као тешио, а онда ми се поверио: „Знате, господине мој, лако је убити човека... Самокресом или ножем, свеједно. Али убити мало дијете, ту бих волио да видим ту господу, праве усташе! А ја сам у Јасеновцу, гдје сам премјештен последије Раковца, Шарговаца, Дракулића и Мотика, сатима и данима убијао баш дјецу. Једноставно, узимао бих дијете из мајчиног наручја и док њу срећују моји помоћници, дијете држим за ноге а главу му трескам о једно стабло поред Саве... И тако свакодневно, до последњег. Е, ту бих волио да видим ту усташку господу!”

У Јасеновцу је фра Сотона, упркос „казне” и онога *“dismissio”* које га је лишавало фратарског имена Томислав и капеланске дужности, био на командној дужности као Мирослав Филиповић, али опет потчињен Максу Лубурићу. Тај му је, чим се појавио у Јасеновцу, измислио и ново презиме – „Мајсторовић” – као посебно признање за злочиначка достигнућа.

Војдраг Берчић се посебно сећа и фра Сотониног одговора на питање откуд му толика мржња према православним Србима :

– „То сам, вјеројатно, повукао с мајчиним млијеком...”, рекао је, свестан да знам да му је мајка рођена као православка. – Ипак – сећа се Берчић – фра Сотона је два женска српска сирочета која су преживела страшну козарачку офанзиву сместио код своје рођене сестре и све време рата слао јој новац за њихово издржавање. Једна од тих сиротица је после рата била први председник општине Смедерево...

Над старим фрањевачким самостаном Петрићевцем из 14. века одавно се беше навукло проклетство, јер је околни српски народ на њега гледао као на ђаволско легло у којем се излегао и фра Сотона. И данас су многи зато уверени да је изненадна посета папе Ивана Војтиле 2003. баш овом католичком манастиру била с намером да се то проклетство прекине. Папа је наиме званично дошао поводом беатификације дотад готово непознатог Ивана Мерца, католичког омладинског активисте, „апостола хрватске младежи” умрлог 1928. При том је, насупротив очекивањима, Пољак избегао и најмањи помен масовног ратног злочина под руководством петрићевачког жупника, фрањевца Томислава. Надао се изгледа нечем другом, ако је веровати шабачком владици Лаврентију. Наиме, у интервјуу НИН-у поводом папине смрти, тај православни епископ је, сматрајући се дипломатом у мантији и малтене папиним интимусом, навео како је приликом те папске посете покушавао да удеси „случајан” сусрет папе и патријарха Павла, „екуменског зближавања” ради, али да су то осујетиле особе у католичким мантијама... И тако је папа Војтила – по сведочењу владике Лаврентија – отишао Богу на истину са једном једином неиспуњеном жељом – да својом ногом ступи на тло Србије! Заиста, шта рећи?”(3)

ОД ЈАСЕНОВЦА ДО „ОЛУЈЕ”: НАД РАЗМИШЉАЊИМА ЕНРИКА ЈОСИФА

ЧИМЕ СУ КАЖЊЕНИ?

Ових дана, док се у *Неовисној* Хрватској обележава злочиначка „Олуја”, и док се слави протеривање Срба са њихових вековних огњишта, опет се јавља питање: „Чиме су то, после свега што су учинили, од Бога кажњени следбеници усташких убица из Другог светског рата, који не само да се не кају за усташке злочине, него величају неоусташтво које је, уз помоћ хитлеровске Америке, протерало толики српски православни народ са земље њихових предака? Ушли су, ти исти следбеници мрака, у ЕУ, ено их у НАТО пакту, свима читају лекције из „демократије”! Има ли ту правде Господње?”

Велики српски Јеврејин, композитор Енрико Јосиф (1924 – 2003), о томе је, још крајем прошлог века, јасно рекао – Бог их је казнио тако што их је лишио покајања. А најстрашнија Божја казна је Његово повлачење, кад Вишњи пусти да људи жању што су са ђаволом сејали.

Ево Јосифових речи, да се подсетимо (изговорио их је кад је прочитао књигу »Вечни спомен – ЈАСЕНОВАЦ, место натопљено крвљу невиних«): „Јасеновац! то највеће грозилиште, гнусилиште, ништилиште, истребивалиште српског рода; ту где су вршена најсвирепија грдилишта од када је српских губилишта; ту где су људска бића сатирана крвождерјем крволоства којег ни врховни сатана не памти; ту где се у адској наслади пила крв православна устима једног фратра; ту се уздиже растућа васкрсна вечност, највеће светилиште српскога народа.(...)”

Иако смо о свим тим уморствима знали усменим предањем, када се та сведочанства читају данас, после 49 година, заледи се крв у жилама. Заледи се дах у устима. Заледи се вид у очима. Сећи живу децу, усред бела дана, пред мајком, оцем, заробљеницима, логорашима, и живе исечене удове убацивати у уста мајке која излуди... не... не... тада се отварају нове тајне истине зла, тајне о пореклу надзла.” (1)

Непокајиви су само демони. Они који се не кају за ужасе што су их починили, иду путем ођаволења, и то коначног.

Ипак, Енрико Јосиф није био никакав мрзитељ било кога, па ни непокајника, који се са усташама, до данас, поистовећују, и тим ходе путем у пакао. Рекао је тада и себи и онима који имају снаге за тако нешто. Треба се молити за покајање Хрвата. Човек остаје човек само док може да се каје.

ШТА ЈЕ СРБИМА ЈАСЕНОВАЦ?

Енрико Јосиф је подсећао Србе да им је Јасеновац највеће светилиште: „Овим жртвеним искупљењем, овом четрдесетдеветогодишњом светом ћутњом – а све у знаку умноженог светог броја 7, са седам пута седам - српских душа, српски народ је у дворанама бескрајног неба проглашен за исцелитељски народ, изабран да буде предводник уласка у НОВИ ЈЕРУСАЛИМ оним народима који ће бити спасени. У НОВИ ЈЕРУСАЛИМ који силази с Неба и који је већ сишао с неба, а да га ми, у нашем греху, не видимо, као што нисмо видели ни долазак Христа кад је дошао.

Желео бих да овде поновим речи ВЕЧНОГ ЗАВЕТА који се односи на последње време, а од овог тренутка и на српски народ, уз народ Израилља – два народа близанца у осами последњег времена, два народа небеског јарма – речи које гласе у мом окрњеном сећању: »Народе МОЈ, народа ГОСПОДА, уже нашљедства МОЈЕГА, нађоx те у земљи пустој, на мјесту страшно, где бучи пуштош, водим те унаоколо, учим те, и чувам те као зјеницу ОКА МОЈЕГА«.”(1)

Вреди памтити ову реч.

ТРИ СВЕТИЊЕ СРПСКЕ

По Енрику Јосифу, Срби имају три светиње – Светосавски, Косовски и Јасеновачки Завет. Зато је свима нама и говорио: „Сваки историјски народ, истинити историјски народ, има своја непролазна полазишта из којих гради своју освећену просвећеност.

Српски народ историјски је народ земаљског и небеског царства. Он има, као ретко који народ, три света изворишта и полазишта:

Древно косовско извориште скрушења;

Вечно јасеновачко-јадовно извориште искупљења;

Трајно светосавско, православно, хришћанско борилишно извориште ослобођења.

То су три неразориве изворишне светиње којима ће, БОЖЈОМ БЛАГОДАЋУ, пробуђена српска душа, у младим нараштајима, расти, развијати, остваривати се у дивотно чудо на овој земљи нечуда, од кад смо у себи укинули ЊЕГА, БОГА НАД БОГОВИМА, ЈЕДИНОГ СВЕСВЕТОГ.

Ту, ти јасеновачки јаде, где неутрошно почива вечни злочин над којим је Небо прогласило вечну казну проклетства - казну непокајништва!!!

Ту, ти јасеновачки јаде, где се уздиже најсветије искупилиште српског народа, његове девичанске хлебне народне душе;

Ту, ти јасеновачки јаде јадовни, који остајеш за сва времена вечити белег »гну собе пустошне«;

Ту, ти српски народе изабраниче, ту почев од Јасеновца, ти првенче, с народом Израилља, својим близанцем у распећу, прогонству, погромству, сеобству, предводиш васкрсно улажење оних народа спасених у НОВИ ЈЕРУСАЛИМ који силази с неба и сишао је, ПОСВЕЋЕН СИ вечитим, вечним посвећењем, твојим жртвама спаљеним на олтару искупљења, искупљеништвом.

Навире к теби чудо исцељења, чудо оздрављивања, чудо бистрења, чудо живљења.

Ко данас дира у Србију, после јасеновачког смртилишта, нека зна, и нека се зна, дира у ЗЕНИЦУ ОКА ЖИВОГА БОГА. Дира у зеницу ока Господњег.”(1)

Треба се сетити ових речи, које су речене у тренутку када је, крајем 20. века, аждаја Новог Усташког Светског Поретка кренула на Србе. Јер, НАТО Империја је Глобални Усташлук, што се видело још кад су подржали Туђмана, Новог Павелића, и што се види данас на Украјини, кад се ратује против Свете Русије да би православље, трн у оку Запада, било уништено. Срби и Руси могу одолети само ако не забораве да су народ Господњи, и да у тој тајни почива будућност човечанства – ако још има будућности, и ако није наступио час када ће вечност, Судом Божјим, окончати време, да сваки појединац и сваки народ приме по делима својим.

И у једном и у другом случају Јасеновац (саборно име за сва места страдања нашег народа у НДХ) јесте капија – ка будућности достојној човека, али и ка вечности, коју Бог дарује правом човеку. Срби су Срби Светим Савом и Лазаром, али и Новомученицима Јасеновачким, чије молитве нека нам буду у помоћи, да останемо, како рече патријарх Павле, народ Божји и по вери и по делима.

2022.

ОТКЉУЧАТИ ТАЈНУ СРБОЦИДА: СЛАЂАНА ИЛИЋ ЧИТА ЈАСЕНОВАЦ

ПРЕД НЕИСКАЗИВОШЋУ ЗЛА

Постоји заиста извесна „апофатичност зла”, оне „дубине сатанине” о којима говори Господ преко Светог Јована Богослова. (Откр. 2,24) Ако се то игде види, види се у Јасеновцу. Пред Јасеновцем се може изгубити вера у Бога Који је створио људе што су своју слободу употребили да постану усташки крволоци.

Зато је један од кључних задатака Срба, пре свега богослова, песника и интелектуалаца националног опредељења, да логорашко – између осталог, и јасеновачко – искуство интегришу у нашу саборну свест и савест. Управо у складу са оним о чему је говорио Жарко Видовић: ми се делимо на четнике и партизане, а за наше непријатеље смо логорашка нација вредна истребљења. Док то не прихватимо и не појмимо, остајемо бесловесни. Чак бивамо, како каже Никола Маринковић, народ који страда због свог идентитета о коме не зна ништа.

Зато драгоценост дело настаје када се неко, одлучно и умешно, подухвати осмишљавања искуства Србоцида, као што је то учинила Слађана Илић у књизи „Зло у књижевности и култури/ Колонијални ум српске транзиције”, која се недавно појавила у издавачкој кући „Catena Mundi”. Ова ауторка, која настоји да анализира различите видове културног рата у нас, да објасни самомржњу и аутошовинизам маскиране у космополитизам и еуропејство, велику пажњу је посветила месту Јасеновца и других стратишта у нашој култури сећања, сасвим у складу са захтевом Миодрага Павловића: „У рату овом који сећање брише/ Научите пјесан, то је избављење” („Научите пјесан”).

Јер, култура је саборно сећање.

ДА ЛИ СЕ ИШТА ДОГОДИЛО

Бежање од свести о злу које нас је снашло тешко смо плаћали. Нова бесловесност рађала је нова страдања. Слађана Илић нас подсећа да је тегиба трауматичних збивања после доласка титоиста на власт била отежана настојањем да се, у име „братства и јединства”, све заборави: „То је блокирало не само суочавање са злочином, већ и суочавање са траумом. Девиза *као да се ништа није догодило* доводила је до апсурдних појава: Зорка Мандић из Машвина (Кордун) чудом се спасла покоља којим је затрто њено село, али се, у *новој Југославији*, удала за усташког команданта, Мирка Радочаја – управо оног који је предводио покољ у Машвину (прешао 1943. у партизане); када су је питали како је могла то да уради, рекла је: „Сада је братство и јединство”.” (1,214)

По Бојану Јовановићу, о чијој је књизи „Антропологија зла” Слађана Илић писала, једна од кључних препрека на путу ка повратку истини о нама је титоизам. Јовановић титоизам, између осталог, дефинише као *антисрбизам*, што поткрепљује бројним примерима: „Титоизам је ојачао комунистички мит о великосрпској опасности којим је потискивана историјска истина о геноциду над Србима у оквиру нацистичке НДХ, а Титовим наређењем 1948. године укинута је Државна комисија за утврђивање ратних злочина окупатора и њихових савезника против народа Југославије. Како су међу тим народима највише пострадали Срби, јер је према немачким изворима само у НДХ убијено више од 750.000 жртава, овом Титовом одлуком је скривен геноцид који је извршен над њима”, а сматра да је „потврђивање српског националног идентитета схватано као највећа опасност за комунистичко југословенство, па је партијском и државном репресијом сузбијана свест о вредностима и значају српске културне традиције.”” (1,177)

Ослобађајући се заблуда титоизма, суочавамо се са трагедијом Србоцида у целини, без чега нема катарзе, која је, као и у Аристотелово време, очишћење душе путем страха и сажалења. То је страх од заборављања предачког бола; то је саосећање са онима који су, на удару зла, кренули у сусрет Христу, Јагњету Божјем, да би нас сачекали у Небеској Србији.

Покушаћемо да се осврнемо на неке од основних тема књиге Слађане Илић кад је у питању интерпретација Србоцида.

БОЈАН ЈОВАНОВИЋ О КОНТИНУИТЕТУ УСТАШТВА

Веома је важно суочити се са чињеницом да хрватско зло није никаква случајност, него феномен једног континуитета.

Пишући о „Антропологија зла”, Слађана Илић наглашава: „Јовановић указује на континуитет који постоји између деловања Анте Старчевића, масовних антисрпских иступа 1892, 1895, 1899. и 1902. године, који су „праћени и погромом Срба у Загребу и другим градовима Хрватске”, затим са деловањем „13. загребачког корпуса, чију је најелитнију јединицу представљала 42. домбранска дивизија, названа „вражја”, због монструозних злочина извршених над Србима у Србији 1914. године”, што ће све кулминирати у стварању НДХ и бројних концентрационих логора за уништавање Срба (њих 26) – од првог, основаног већ 15. априла 1941. године у Копривници (Даница), преко Јадовна, Госпића и Пага, па све до система логора Јасеновац и јединствених у историји концентрационих логора за децу у Јастребарском, Горњој Ријеци, Сиску, Ливну и на острву Пагу.” (1,163)

Не треба се, дакле, чудити усташтву: оно има дубоке корене у религиозно – политичкој и културној основи хрватског друштва. Крлежин покушај да се усташе маргинализују као шачица лудака из камиона, која стиже, с „бефелом” фашиста и нациста да би покварила хрватски имиџ крајње толеранције, само је пукост мистификације, покушај да се прикрије пуна истина о појави Павлићевих монструма.

Заборављање чињеница о Србоциду плод је титоистичког талога у нашој свести. Слађана Илић нас опомиње: „Но, никако не би требало да скрајнемо чињеницу да је ћутање савремене српске културе (а посебно уметности) о хрватском геноциду над Србима и о његовом срамном слављењу у данашњој Хрватској, само наставак полувековне титоистичке матрице *иланираног заборава и самозаборава*. И то се мора променити. Било би часно да на тој промени раде припадници културне елите или пак освешћени и непоткупљиви појединци. Српска култура у целини само ће тако постати боља и хуманија.” (1,198)

Кренувши путем *нейошкунљиве освешћености*, Слађана Илић нас подсећа на задатке које, у области колективне меморије, не можемо остављати по страни.

„ПРИСНОСТ” УСТАШКОГ ЗЛОЧИНАШТВА

Рат је рат, и у рату су убиства и злочини свакодневица.

Ипак, и ту постоје извесне нијансе. Рецимо, шездесет посто Американаца који су се борили у Другом светском рату нису осећали мржњу према непријатељу, него солидарност са саборцима. Чак су и недела чињена из те, у ванредним околностима наопако схваћене, солидарности.

Слађана Илић пише о злочинима нациста као својеврсној машинерији смрти, јер су своје жртве доживљавали као „хомогену масу” коју треба уклопити, али не и као личности. Нациста је био безлично оруђе Рајха, шраф у машинерији.

Ипак, усташе нису биле такве.

Бојан Јовановић истиче: „Такав злочин нису могли да почине неколико стотина психопата, умоболних и лудих усташа, како је то тумачено у комунистичкој Југославији, јер су у *орјанизованом* убијању Срба учествовали и Хрвати који, као добровољни Павелићеви целати, нису припадали усташком покрету. (...) *Систематско* убијање Срба у Јасеновцу и у другим логорима НДХ нису чинили службеници покорно извршавајући наређења својих претпостављених, попут неких Немаца у концентрационим логорима, већ злочинци који су *својеручно* убијали недужне и у томе *налазили задовољство*”. (1,164)

По Слађани Илић, усташе је одликовала крајња свирепост: „Злочинци често нису ни убијали користећи ватрено оружје, сматрајући смрт од метка сувише лаком, већ су имали *близак* контакт са жртвама – пошто су их клали, вадили им очи, одсецали им језике, низали их на жицу тако што су је провлачили кроз њихове уши и слично.” (1,165)

Усташко зло није било банално као оно које Хана Арент приписала Ајхману, самопроглашеном за пуког извршиоца наређења. Иако су усташе себе сматрале идеалистичким Хрватима који уклањају Србе као „страно тело” националног „организма”, па је кама само инструмент једне „хирурушке интервенције”, ни то није довољно да се објасни суштина збивања, сматра Слађана Илић.

Ни демонијаштво убица није коначан одговор, као ни психичка поремећеност.

Превише је система било у том лудилу.

КАКО РАЗУМЕТИ УСТАШТВО

Усташе, та, по Бојану Јовановићу, „најкрволочнија бића у историји човечанства”, не могу се разумети без снажног утицаја римокатолицизма, пошто је улога папистичког клера у логорима била огромна (ту треба узети и самостанске васпитанике, целате попут Љуба Милоша и Петра Брзице). То је један од битних узрока што је знатан део хрватског друштва одобравао усташтво, и његовог наслеђа се, осим формално, не одриче ни данас: „Обични Немци нису подржавали одвођење Јевреја у концентрационе логоре, али су, с протоком времена, постајали све равнодушнији према њиховом страдању. Но, када је реч о „обичним” Хрватима у НДХ, они су били не само равнодушни према ономе што државна машинерија ради њиховим комшијама Србима, већ – имајући у виду масовност стратишта и начине уништавања српских села (Србе су најчешће убијали становници суседних хрватских и муслиманских села) – слободно се може рећи да су многи „обични” Хрвати и муслимани узели активно учешће у јединственом геноциду извршеном *маљевима, секирама и камама*.

Равнодушности нема чак ни у суочавању са чињеницом да се Олуја слави као државни празник. Ово слављење је дубинско, у њему активно учествују шире категорије хрватског становништва, као накнадно легитимисање, одобравање коначног уништења и изгона Срба с подручја Лике, Кордуна, Баније и северне Далмације. У склопу тога извршен је и културцид спаљивањем 2,8 милиона ћириличних и екавских књига у Хрватској од 1990. до 2010. године, а да хрватска културна јавност није озбиљније протестовала због таквог вандализма. Чак и појава српских чоколадица на хрватском тржишту негативно је коментарисана у тамошњој националистичкој јавности. То показује одсуство равнодушности чак и у ефемерним или прозаичним стварима, те је само још један показатељ присутности *старої зла*, не толико његовог цикличног појављивања, колико његове дуготрајне ураслости у све поре живота обичних људи те заједнице. Доказе да је то тачно налазимо, нажалост, у најскоријим примерима којих је све више и који су заиста застрашујући – од легитимизовања усташког поздрава *за дом сиремни*, преко спаљивања лутке са ликом Милорада Пуповца на карневалу код Сплита, скандирањем „Убиј Србина” на спортским сусретима, цртање вешала за Србе („породично стабло”), до порука смрти упућених Новаку Ђоковићу, што свеукупно доста говори о природи данашње државе Хрватске и култури њених грађана.” (1,168-169)

Легитимизација зла као нечег нормалног, као односа према свету који је, чак и у грађанском смислу, не само дозвољен, него сасвим прихватљив, нарочитост је хрватског друштва. Чак и они Хрвати који се не поистовећују са Павелићевим наслеђем не желе (или не могу) да се суоче са масовношћу учешћа својих сународника у ономе што се дешавало. Усташко зло надилази свачији, па и хрватски, разум, те је лакше све порећи него се са свиме суочити.

РИТУАЛНОСТ УСТАШКОГ ЗЛА

Континуитет некажњеног чињења зла у Хрватској, од Јасеновца и Јадовна до Бљеска и Олује, довео је до његове наказне ритуализације. Слађана Илић каже: „Најпре, оргије масовних покоља и свирепости у погрому из четрдесетих година 20. века чиниле су, као што тврди Јовановић, *задовољство* починиоцима, због чега можемо рећи да је то колективно „уживање” хрватских нациста било *својеврстан вид свейковине*. Садистичка мучења и масовна сатирања била су заправо *риџуал* у ком су се злочинци, осим што су осећали задовољство, осећали и *шакмичарски*, па су тако неки од њих „заслужили” да се нађу и у Гинисовој књизи рекорда. Завршетак „пројекта Јасеновац” – као језгра плана о истребљењу Срба – били су Бљесак и Олуја, тако да је слављење злочиначког прогона Срба из Хрватске 1995. године истовремено и *свейковина* због успеха читавог великог плана о етнички чистој Хрватској, који је, заправо, остварен *здруженим деловањем Јасеновца-и-Олује*. Стога, онај који данас слави Олују, заправо суштински слави Јасеновац, Јадовно, Паг, Пребиловце. (...) Данашње слављење зла у „цивилизованој” и „просвећеној” Европској унији – чија је пуноправна чланица и Хрватска, затим стална афирмација културе хрватског нацизма (усташке песме Марка Перковића Томпсона [хр. Marko Perković Tompson], усташки поздрави по стадионима и спомен-таблама итд.), показују да хрватско зло никада није кажњено.” (1,171-172)

Пишући о радикалном злу нацизма, Ридигер Зафрански указује на размислања Ренеа Жирара, који је књигу о светом и насиљу саздао да би показао како људскост може да нестане ако се ритуализује зло: „Жирар дефинише „свето” као једну разграничену област у којој важе другачија правила него у осталом друштвеном животу, место узвишеног, које истовремено застрашује и нуди страхопоштовање. У „светом” се приносе крвне жртве које служе као замена, најпре стварне, а потом симболичке, које треба да растерете и „очисте” друштво. Зато код таквог „светог дела” и не може да важи друштвено уобичајен морал. Онај ко врши такво „дело” по правилу се приказује као неко ко се сам жртвује. Он жртвује своју нормалност и њену сигурност и на себе преузима напор чудовишног. Зато су се националсоцијалисти позивали на „хиперморал” (Гелен) који легитимише „свето” дело уништења. „Од вас ће”, говорио је Химлер у једном говору члановима СС-група, „већина знати шта значи када заједно лежи 100 мртваца, када их лежи 500 или 1000... То издржати и при том остати пристојан... (то је) славна страница наше историје која никада није написана и никада се не може написати.”” (2)

Тако су се формирале и усташе. Преузеле су на себе „напор чудовишног”.

ИСКАЗ ЈОСА ОРЕШКОВИЋА

Како се зло ритуализовало у појединачном животу, види се из исказа усташког бојовника Јоса Орешковића, датог пред партизанским судом 1942. године: „Јос као ђак шестог разреда госпићке гимназије ступио сам 1939. године у вјерску организацију ‚Крижари’. Ту су нас под фирмом вјере одгајали у усташком духу. На наше састанке долазили су Јурица Фрковић и Јуцо Рукавина и

држали нам предавања против Срба и комуниста. Наша парола била је: „У име Христа – убиј антикреста!“ Антикрести су били Срби, Жидови и комунисти. Организирали смо и своју ударну јединицу, која је ноћу нападала љевичаре. Кад је дошло до рата и расула југославенске војске, ми смо је разоружали. Одмах смо ступили у усташе, јер смо то сматрали својом националном дужношћу.

Мене, с још неким Госпићанима, одредили су у логор Слано, на отоку Пагу. Ту су се налазили највише Жидови и Срби, а било је и неких Хрвата – љевичара. Кад сам дошао онамо, запањило ме кад сам видио како муче оне људе. Спавали су под ведрим небом у жици. За храну им нису давали ништа осим сланих риба, али им воде нису давали, тако да су многи полудјели од жеђи. Уто је дошла нова скупина заточеника. Старјешине су нам дале наређење да одвојимо двјеста заточеника из прве партије, да их одведемо на море и побјемо. Ја и неки моји другови нисмо могли. Онда су нас грдили и предбацивали нам какви смо то ми Хрвати и усташе. Говорили су да није усташа онај тко не може с весељем убити Србина, Жидова и комуниста.

Да нас придобију за убијање, давали су нама младима вина и ликера. Доводили су пред нас заточене дјевојке, свлачили их до гола и говорили да можемо узети коју хоћемо, али да их последије акта морамо убити. Неки младићи опијени вином и занесени страшћу почели су тако убијати. Ја нисам могао. Гадило ми се и то сам јавно рекао. Након пар дана дошао је у логор неки виши функционер из Загреба. Звао се Лубурић. Дошао је да погледа рад логора. Тек тада је започело право клање. Све море око Пага било је црвено од крви. Лубурићу су реферирали да ја и још неки нећемо да убијамо. На то је Лубурић сазвао све усташе, постројио нас и одржао говор у коме је рекао да су издајнице усташтва они који не могу убијати Србе, Жидове и комунисте. На то је упитао тко је тај „усраша“ који не може да убија. Јавио сам се ја и још неколико. Како сам био први по реду од тих који су се јавили, Лубурић ме је позвао пред строј и упитао ме, какав сам ја то усташа кад не могу убити Србина и Жидова. Рекао сам му да сам спреман у свако доба дати живот за Поглавника, да мислим да бих могао убити непријатеља у борби, али да не могу убијати овако голоруке људе, а особито жене и дјецу. Он се на то насмијао и рекао да је и ово борба и да Срби, Жидови и комунисти нису људи, него звјерад и да је наша дужност да очистимо Хрватску од те куге, а тко то неће, да је непријатељ Поглавника и Хрватске, као и они. На то је позвао једног из своје пратње и нешто му шапнуо. Овај је отишао и донио двоје мале двогодишње жидовске дјеце. Лубурић ми је предао једно дијете и рекао ми да га закољем. Одговорио сам да не могу. На то су сви око мене праснули у смијех, ругали ми се и викали – усраша, а не усташа! Онда је Лубурић извадио нож и заклао преда мном дијете говорећи: „Ево, овако се ради!“ Кад је дијете вриснуло и прснула крв, око мене се све завртјело. Скоро сам пао. Један ме усташа прихватио. Кад сам се мало прибрао, рекао ми је Лубурић да дигнем десну ногу. Дигао сам, а он ми је под ногу ставио оно друго дијете. Онда је заповиједио: „Удри!“ Ударио сам ногом и згњечио главу дјетету. Лубурић ми је пришао, потапшао ме по рамену и рекао: „Браво! Бит ћеш ти још добар усташа!“ Тако сам убио прво дијете. Након тога сам се опио до смрти. У пијанству сам, заједно са друговима, силовао неке жидовске дјевојке, а онда смо их поубијали. Послије се нисам требао ни опијати.

Касније, кад је Слано ликвидирано, и сви његови заточеници побијени, послан сам у котар Кореницу на чишћење Срба. Што сам ту радио, знате...”(3)

Зато римокатолички Србин Иво Андрић више није могао да остане римокатолик: знао је он и за крижаре, и за убијање Срба и Јевреја као сакрализовано зло у НДХ. И знао је да челник „Цркве у Хрвата”, Алојзије Степинац, суштински (не рачунајући смушене покушаје самооправдања и мрмљање научених формула о „љубави к ближњему”) није ни прстом мрднуо да лудило заустави.

Римокатолицизма се Андрић одрекао 1942. године.

АНДРИЋ НАПУШТА РИМОКАТОЛИЦИЗАМ

У својим сећањима на писца, Лепосава Бела Павловић записала је шта се збило са Андрићевим римокатолицизмом. Наиме, једнога дана 1942, на врата њихове породичне куће бануо је он, и рекао да долази из полиције. Забринути отац Белин питао га је да ли су и њега почели да зову у полицију, и зашто, а он је рекао да је ишао сам. Ево разлога: „Из капута је извадио своју легитимацију и пружио ми је: „Ево, прочитајте, молим Вас, на глас”. „Име, Иво (...) презиме, Андрић, народност – српска, вероисповест – без вере”. Ево, због те рубрике био сам у полицији – прекиде ме он. У ранијој легитимацији стајало је да сам вере католичке...” – Једино су комунисти ти који стављају да су без вере – рече мој отац. – Тачно, нисам на то мислио, а сувише сам већ зашао у године да бих прелазео у православље, кад то није из убеђења. Немам ја ништа против католичке вере као такве, али да останем у њој данас, немогуће ми је. Добро познајем све оне у Загребу. Господину Степинцу било је довољно да, недељом, при одржавању мисе, горе са амвона, каже само три речи. Ниједна влас не би недостајала ни на једној српској глави. Али господин Степинац није нашао за вредно да те три речи изговори. А ја у овим временима не могу припадати једној религији, на чијем челу се, у мојој земљи, налази један Степинац...” (4,148)

Андрић оцењује, каже Слађана Илић, и пред саму смрт, 1974. године, да је хрватски национализам најопаснији „због снаге која иза њега стоји – Католичка црква, моћна, с неисцрпним средствима и образованим и дисциплинованим кадром [...] у атмосфери која унаказује душе људи нечим ирационалним и злим.” (1,32)

Криво је Хрватима што Андрић није Хрват. Превелики је он да би га се тек тако одrekli. Ако својатају Теслу, чију су родбину усташе побиле, зашто не би и Андрића? Зато се, и данас, чине покушаји да се Андрић „инкорпорира” у хрватску културу, а неки „великодушни” Срби, аутошовинисти и глупаци, спремни су да, упркос пишчевој вољи, у томе учествују.

Слађана Илић не спада у такве. Напротив!

ЈЕДАН „УСПУТНИ” РЕВИЗИОНИЗАМ У КЊИЗИ О СРПСКОМ НОБЕЛОВЦУ

У својој књизи, Слађана Илић се бавила биографијом Иве Андрића коју ју је, из скривене „колонијално – поучителне” перспективе, писао немачки

новинар Михаел Мартнес („У пожару светова: Иво Андрић - један европски живот”). Тумачећи проблематична места овог штива, нараслог на квасцу западноевропске надмености, Слађана Илић истиче да је Мартнес повремено преузимао непроверене информације не само о великом писцу, него и о ширим друштвеним околностима у којима је он деловао. Тако је, пишући о страхотама Другог светског рата у Југославији с којима се, на свој начин, суочио и Андрић, немачки биограф написао да су многи јасеновачки логораши умрли од заразних болести.

Мада јесте било логораша који су тако умрли, Слађана Илић истиче да „нажалост, већина уморених није ни имала прилике да се од било кога или било чега зарази, јер су жртве по правилу брутално убијане одмах по доласку у логор. Један од таквих случајева је злочин над пакрачким Србима, над седамдесет двојицом (...), који су одмах по доласку у Јасеновац поклани, управо на православни Божић 1942. године, када је и уприличено такмичење у убијању.” (1,31)

Слађана Илић додаје: „Посебно је проблематично, мада не и изненађујуће, Мартнсово тврђење да су „до краја 1945. у Јасеновцу убијене десетине хиљада људи”. У Јасеновцу, који је заправо био систем логора, убијено је најмање 700.000 људи. Поред тога, Јасеновац је био део „тоталног геноцида” и први велики логор за геноцид у Другом светском рату, а у масовним злочинима хрватских нациста над Србима активно је учествовао и католички клер. Ове чињенице, које страни читалац неће наћи у Мартнсовој књизи, важне су управо за биографију Иве Андрића, јер се тек у њиховом светлу може разумети Андрићева дубинска одвратност према хрватском националистичком становишту и његово јасно оптирање, управо 1942. године, за српски културни идентитет”.(1,32)

Андрић се у српском идентитету трајно учврстио сагледавајући усташко непочинство у име демонијаштва маскираног као „хрватска национална идеја”. И од свог српског идентитета није одступио ни у једном личном документу, све до смрти.

Хрвати не могу да нам га отму из низа разлога. Један од њих је и јасеновачко зло, које је хуманисту Андрића трајно одвојило од хрватске „уљудбе”.

ГРАЈФОМ ПРОТИВ РЕВИЗИОНИЗМА

У књизи „Зло у књижевности и култури”, као што видесмо у одбрани истине о јасеновачким жртвама пред Мартнсовим неслучајним нагађањима, веома је уочљива храброст неодустајне борбе против сваке врсте ревизионизма која пориче број српских *надстрадалника* у НДХ. Јер, њихово страдање је заиста *надстрадање*, и свако умањивање надстрадалничке жртвености је, свесно или несвесно, ругање онима који су легли у темељ будућности нашег мученичког, али свагда Христовог, народа.

Слађана Илић се због тога ослања на проверене и неупитне изворе, али и на савременог израелског геноцидолога Гидеона Грајфа. Он је, након озбиљних читања историје злочина у НДХ, веома јасан кад је број јасеновачких жртва у питању: „Из ваздуха можете да видите оно што не можете чак ни током посете неког места. Снимци из ваздуха који припадају архиви у Единбургу у

Шкотској откривају огромно подручје од 10 квадратних километара Јасеновца, где видите масовне гробнице од којих свака може садржати на хиљаде тела убијених људи. То је веома јак доказ онога што многобројни историчари и ја дуго тврдимо, а то је број жртава који најмање износи 700.000. И то свакако није коначан број јер се ту не убрајају лешеве жртава које је однела Сава, жртве које су претворене у пепео, оне од којих је направљен сапун итд. И то откриће је новијег датума. Оно се одиграло пре месец дана, док сам био у Србији. Како сам вам рекао: историја је као археологија.” (1,32)

Грајф истиче: „Јасеновац је империја зла. Било је 57 метода убијања. Јасеновац је био најбруталнији и највећи нацистички логор – већи од Аушвица, највећег нацистичког логора. Аушвиц је имао 40 км површине, а Јасеновац је имао 240 км – шест пута више. [...] Оно што одваја усташке злочине од нацистичких је то што је очито да су усташе уживале у злочину и крви. Немци су развили методе да деперсонализују ликвидације, да то ураде што чистијих руку. Са друге стране, усташе су у злочинима уживале. [...] Усташе су славиле смрт” (1,183)

Код нас, међутим, има оних који жестоко нападају Гидеона Грајфа као неког ко „претерује”, и „није научник”. А очито је у питању нешто сасвим друго – Грајфово сведочење је велика препрека сваком покушају ревизионизма.

Ревизионизам одговара многима: од Хрвата, преко НАТО империје, до неких који сматрају да словенски народи, попут Руса, Пољака и Срба, немају „пуновредне жртве”, него су пуки статисти Другог светског рата. Управо то је разлог да се ревизионистима свих боја и величина каже: „Нећете проћи!”

Наше саборно памћење ће вас зауставити у сваком покушају порицања истине о србациду.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Слађана Илић је, бавећи се темом србацида баш у књизи о злу у књижевности и култури, показала да је могуће, слободно и храбро, стајати на стражи своје људскости, али и националог идентитета; наравно, плаћајући цену која се мора платити – а то је остајање на медијској маргини. Њена позиција, јасно нам је, није битијно маргинална; напротив, она је у самом средишту наше самосвести, јер припада заветности Српства као непоколебљивом утемељењу личног и заједничког постојања. Али, та позиција мора бити медијски маргинална у тренутку у коме је Србија у колонијалном ропству, и под влашћу аутошовиниста у култури.

Покојни српски полихистор, Предраг Р. Драгић Кијук, говорио је да је важно да српски народ сачува бар пет посто нормалних, незгрбљених и непропузалих, да би имао ко да почне из почетка кад се промени светско – историјска ситуација, то јест кад нови почетак постане могућ. Гледајући даље и дубље од многих, Кијук је знао да ће се светска ситуација, кад – тад, променити, јер, како рече антички мудрац, „позван или непозван, Бог је присутан”. Такође, чини нам се да тих Кијукових пет посто, оних непобеђених, царски свесних ко смо, шта смо и куда идемо, јесу овде, међу нама, и да су спремни за широке културотворне замахе. Они чекају свој час, хришћански ведро и смирено, усправни

на рушевинама. Слађана Илић је, верујемо, један од таквих културотвораца. Промишљањем србоцида (и не само тиме, наравно, него и целином свог рада и јавног деловања), она заузима видно место међу ствараоцима који, слободном мишљу и оданошћу сопственим начелима, могу да почну са обновом саборне самосвести кад за то дође час. Хвала јој због тога.

Овај текст завршавамо позивом Миодрага Павловића да „научимо пјесан” и да је, упркос злу које нас је снашло, појемо, скупа са Новомученицима Јасеновачким, са нашим прецима и потомцима.

Браните се! Научите песму!
 Уђите кроз гусле у мраморно око,
 певајте, орите се, појте
 и стојте мирно кад се зачује питање
 ко ће међу вама да затвори врата,
 славословите док се храму не пробије теме,
 стаклени прозор нек се обрати мору
 док не проклија сиње срце,
 жаморите, жуборите, роморите,
 нека вас нађе светло као срп своје снопље,
 као што мученичка крв нађе своје копље,
 ускликните, утројте, узхвалите,
 док се и лобањи не отвори горњи вид
 и песма не покуља на слеме,
 попевајте, коледајте,
 усред овог рата који сећање брише
 научите пјесан, то је избављење!

УПУТНИЦЕ (4.9.2021. године):

1. Слађана Илић: Зло у књижевности и култури/ Колонијални ум српске транзиције, Catena Mundi, Београд 2021.
2. file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/kupdf.net_ridiger-zafranski-zlo-ili-drama-slobode.pdf
3. <https://jadovno.com/svjedocanstvo-o-zlocinu-u-logoru-slana-na-pagu/?lng=lat#.YTKNOI4zZPY>
4. Лепосава Бела Павловић: Сећање на Иву Андрића, Свеске Задужбине Иве Андрића, 14/1998.

5.

ДВА ЈАСЕНОВАЧКА ЖИВОТА

СВЕТИ МУЧЕНИК ВУКАШИН ЈАСЕНОВАЧКИ:
ИЗАЗОВИ И ОДГОВОРИ

СУМЊЕ И КОЛЕБАЊА

За усташоидне Хрвате, српско страдање у НДХ је мит. Један од оних који су оличење тог страдања, Свети новомученик јасеновачки Вукашин, за њих је такође мит. (1) Али, лик старца Вукашина је камен спотицања и стена саблазни и за неке међу нама.

Зашто?

Зато што Титови комунисти никад нису дозволили Србима да попишу своје жртве и да их подробно идентификују.

Ко је хтео да се бори за пуну истину, бивао је ућуткан, на овај или онај начин. И сада нам неусташе из Хрватске академије знаности и умјетности прете – спречиће нам пут у пропалу ЕУ (нарочито ово У, латиницом) ако се будемо бавили својим жртвама у Јасеновцу. (2)

Али се ми морамо бавити својим жртвама. Зато овај запис о Старцу Вукашину.

Крећемо од сведочења о још једном Мандрапи, његовом сроднику, у логору смрти. Да се види да је та породица постојала.

СПАСОЈЕ МАНДРАПА У ЈАСЕНОВЦУ

Ево шта каже Вукашин Жегарац у Београду 1942, пред Недићевим Комесаријатом за избеглице: „Бацили су нас у једну отворену шупу, која је била под водом, јер је тога дана падала киша и снег. Кад смо стигли у ту шупу, била је већ ноћ увелико. Уморни и испребијани и прегладнели морали смо одмах да легнемо у ту воду. Нису нам дали времена ни толико да се како тако снађемо и сместимо. Тако у води преноћисмо ноћ. Кад сам се ујутро смео да дигнем (јер нам није било допуштено устати пре одређеног знака, па чак и главу подићи), било је на нама 10 сантиметара снежног покривача. Био сам укочен каоклада. К томе су усташе целу ноћ обилазиле ту шупу и кундачили нас. Псовали су нам

све што нам је најсветије. Разуме се, да ујутро многи нису више стали на своје ноге. Много их је остало укочених и на мртво премлаћених. Крај мене је лежао Спасоје Мандрапа, чиновник финансијске дирекције из Сарајева и он је остао мртав, јер су га ноћу премлатили.” (3)

Мандрапе су постојале.

Још један Мандрапа је убијен у Јасеновцу.

КО ЈЕ БИО СВЕТИ ВУКАШИН?

Крајем маја сваке године у СПЦ се помиње Свети Вукашин Јасеновачки, од Мандрапа родом из Хецеговине, чија је породица живела у Сарајеву и била веома угледна и побожна. Доведен је у Јасеновац да би био заклан са хиљадама других Срба. Усташе су се, једне ноћи, такмичеле у клању, и највише жртава је побио извесни Жиле Фригановић (или Фрковић). Усташки зликовац, видећи Вукашина како спокојна лица и с неким недокучивим миром на лицу посматра страшно клање своје православне сабраће, доведе га преко реда пред ископану јаму, где су од раног јутра клали и бацали невине жртве, те решен да му разбије тај мир и спокојство, затражи од њега да викне „Живео Павелић”. Како Свети Вукашин није ништа одговарао, него је само мирно и спокојно ћутао, убица му је ножем секао једно по једно ухо и нос. Када му је мучитељ запретио да ће му и срце из груди извадити, ако не викне похвалу Павелићу, блажени Вукашин је, мирно погледавши у мучитеља, рекао: „Ради ти, дијете, свој посао!” Овај одговор разбеснео је убицу, па му је у бесу ископао очи, исекао срце, преклао му грло од уха до уха, и онда га ногама сјурио у јаму. Мучитељ убица је затим полудео, и ово је све испричао у логорској амбуланти доктору Неду Зецу, који је ово касније и записао и објавио. (4)

РЕЧ И ЧОВЕК

Лик Светог Вукашина није могао остати у српском мученикослову без пропитивања. Тако је Матија Бећковић, у једној беседи, о њему рекао: „О две хиљадитој години хришћанства уписан је Вукашин из Клепаца у свете српске мученике, а на икони новопросијаног светитеља нашла се његова реч: „Само ти, дијете, ради свој посао”. Седамдесетих година прошлог века у издању Јеврејске општине у Београду појавио се зборник успомена преживелих јасеновачких логораша: „Да се не заборави”. Ту је први пут објављен прилог психијатра др Недељка (Неда) Зеца у којем је описао сусрет са злочинцем који му се обратио за помоћ у време док је као јасеновачки заточеник радио у логорској амбуланти. (...)

Чуло се, потом, да је старац Вукашин пре рата живео у Сарајеву, да је рано отишао из свог села, да се презивао Мандрапа, да је то чувена и честита породица, да су и други његови сродници пострадали у Јасеновцу ... али, зачудо, нисмо видели ни његову крштеницу, ни његову фотографију. Иконописац га је видео и олицетворио као бркатог сељака у белој кошуљи, с прслуком и херцеговачком завратом, а прве његове иконе видели смо у Тврдошу и Острогу,

у цркви у Земуну и ХанOVERу. И лик му је општи, збирни и заједнички, какво му је и име. Нови нос, нове уши, нове очи, нови лик и ново име добио је тамо камо се запутио.

Кад ме је деведесетих година, док сам ишао у Житомислић и Пребиловце, пут навео на Клепаце упитао сам за старца Вукашина, али нико од оних које сам заустављао и питао није о њему ништа знао. Најпре сам помислио да Вукашин, можда, и није био из Клепаца и да се није тако ни звао. Могуће да се звао Вукашин из Клепаца, а да није ни Вукашин, ни из Клепаца. Др Зец записао је оно име које му је поремећени целат казао или како је запамтио да му је казао. А то је поуздано једино ако је један тачно запамтио, а други тачно записао. Али, могуће омашке небитне су и не тичу се суштине. Могао је то бити Крсто из Вукосаваца, Рашко из Тепаца, Вуксан из Сланаца, Вукман из Карловаца. И сви су они могли бити – Вукашин из Клепаца. Вук је збирно име српског народа. Вукашин, Вујадин, Вукота, Вуксан, Вучета, Вукашин само су изведенице из нашег заједничког имена. Старац Вукашин је и Стари Вујадин који не одаје своје јатаке ни за ноге, ни за руке, ни за лажљиве очи.

Несумњиво је оно најважније – да је тај један, који јесте, ма ко био и ма како се звао, пре него што је пострадао на правди Бога – рекао: „Само ти, дијете, ради свој посао.” За остале појединости др Зец није се ни распитивао, па је име записано без презимена, онако како се именују светитељи. Неспорна је само та реч која је пала на страшном месту, у одсудном часу, и добила космичке размере као дело једино могуће унутрашње слободе. И ма како се звао тај који је то изговорио, он је постојао, и постојаће док постоји онај који је из њега проговорио и језик на којем је та реч изговорена. Света је реч, а не човек. Реч је посветила онога који ју је изговорио, повезала и благословила његов живот и његову смрт. Биографија те речи једино је истинито житије тог светитеља. Реч је света, и свето је оно што је рекла, и свет је онај који је изговорио, а ко је он био најбоље је знао онај чији је праобраз узео и који је из њега проговорио. Посветила је уста која су је изрекла и оног чија су то уста била. Да то није била реч Божја не би била ни изговорена, ни запамћена, нити би прешла пут од Голготе до вечног живота. (...) Убица Жиле Фригановић сведочио је против себе и немамо разлога да му не верујемо. Помишљамо да претерује кад признаје колико је поклао, готово сумњамо да је могао заклати онолико колико се похвалио, не искључујемо ни могућност да је др Зец погрешно навео његово име, а једино не сумњамо у то да је реч која му је речена могао измислити.”(5)

Песник Матија Бећковић не изражава сумњу у речену реч, али као да изражава сумњу у идентитет старца Вукашина.

Миленко Јахура, у свом документованом истраживању овог случаја, бележи да се „може поуздано закључити да је Василије – Васо Витковић из Љубушког, стар око 93 године, невино, мученички пострадао у љето 1941, у геноциду Независне Државе Хрватске над српским народом у Виталини, МЗ Храшљани, општина Љубушки, да му је је при мучењу ножем сечена брада и драна кожа са лица и да је присиљаван, од стране злочинаца – усташа, да каже: „Живио поглавник” и да је на то одговорио кољачима „Ради, синко, свој посао!” (6)

Што не пориче реч старца Вукашина. Учвршћује је као општи став српских новомученика.

ФИЛОСОФ И СУМЊЕ

Философ Александар Пражић, у својој књизи „Национално самоубиство” (Пешић и синови, Београд, 2009), у којој поставља питање наше склоности колективном суициду, сматра да је Недо Зец целу ову повест измислио, и то по налогу комуниста. У њој му ништа није логично: „Пре свега, зашто би усташе имале психичке проблеме због учешћа у ликвидацији Срба? (...) Али, чак и ако је било тако, зар је хрватска држава толико оскудевала у психијатрима из властитог народа, који би на прави начин прискочили у помоћ тамо где су свештеници подбацили, да је душевно здравље својих елитних бојовника, па самим тим и борбену готовост хрватске војске, поверавала бризи припадника омражене мањине? (...) Ако су у Јасеновцу ликвидирани стотине хиљада Срба, зар је било тешко уклонити и једног тако незгодног сведока какав је био Недељко Зец? (...) Али, чак и ако допустимо да се све догодило баш тако, мада нам здрав разум говори да су све то пуке бесмислице, намеће се питање да ли је могуће за неколико сати заклати хиљаду и сто људи. (...) Дакле, све су то будалаштине, у које нико разуман не може да поверује, а ако и поверује, онда је сигурно посредни нека ирационална заслепљеност.”

Пражић се пита како је Фригановић, који се у клању такмичио с другима, могао да процени душевно стање старца Вукашина као стање апсолутног мира. Клање се одвијало као на покретној траци, па како је Вукашин могао то да гледа „са стране”? Зар је могуће да је усташа запамтио личне податке старца Вукашина у заносу клања, па их после пет месеци, пренео Зецу, који их је памтио све време у логору? Зар би усташа причао Србину како је клао Србе, а затим га молио за помоћ, и то на коленима? Зар би неко, коме су сечене уши и нос, од бола могао мирно да изговори речи које су му приписане?

По Пражићу, Недо Зец је био „слободњак” у логору, кога су усташе трпеле зато што им је био потребан. Касније је, да би избегао сумњичење комуниста, направио конструкцију о којој је реч: „При том, сигурно није био толико маштовит да измисли епизоду са Србином који кољачу каже: „Ради ти, дијете, свој посао!” То је, без сумње, истинит догађај, а доктор Зец, који је, чини се, доста времена проводио међу усташама, вероватно је чуо како га они кроз смех препричавају као забавну анегдоту. Те речи, кроз које се огласио српски самоубилачки порив, храбрећи неког млађаног кољача коме је у тренутку слабости задрхтала рука, он је касније искористио као шлагворт за своју прилично невесто срочену конфабулацију. (...) Трагање за одговором на ова питања упућује нас на хрватске комунисте као кориснике и могуће наручиоце измишљотине доктора Зеца.”

Тако каже Александар Пражић.

Већ му је одговарано, и то озбиљно и темељно. (7)

ХРВАТСКИ КОМУНИСТИ И ПРИЧА ДР ЗЕЦА

По Пражићу, хрватски комунисти, којих је било мало, али су на територији НДХ били распоређени на кључна места, имали су за циљ да на све могу-

ће начине спрече освету Срба Хрватима због усташких злочина. Они су Србе партизане усмеравали против Срба четника, као и против Италијана, који су спасавали српски живаљ од усташа. Хрватским комунистима ова је прича одговарала двоструко – показала је усташе као неспособне да реше хрватско државно питање, а Србима као узор дала неког ко је спреман да га закољу без отпора. Јер, по Пражићу, „да је искористио близину усташине главе како би му одгризао уво или кажипрстом ископао око, те тако скупо продао свој живот, то би већ било вредно пажње и похвале. Овако, он је значајан једино као жалостан симбол српског суспрезања агресивности према непријатељу и њеног окретања на себе, као конститутивне слабости која је најодговорнија за трагичну судбину целог народа у међуратном, ратном и послератном периоду”. Канонизујући старца Вукашина, по Пражићу, СПЦ је озаконила архетип „што се, ношен фасцинирајућом снагом митских представа, преко аветињског архетипског лика светог кнеза, одрицања од царства земаљског и опсесивног зова косовске раке, испољава у нама као једно од најмоћнијих оруђа националног самоубилачког порива, који нас помоћу њих хипнотише, пасивизује, заглупљује и истрајно мами ка колективној пропасти”.

Пражић је, иначе, изразити критичар култа Светог кнеза Лазара: „Издавши овоземаљско (и, самим тим, једино могуће) српско царство да би себи обезбедио место у анационалном небеском поретку, Лазар је стекао не само ореол српског светитеља, него и статус архетипског лика у болесном делу расцепљеног националног бића”.

Косовски култ је, дакле, болесна појава, сматра Пражић.

ХРИСТОНОСНА ЖРТВА ИЛИ САМОУБИЛАЧКИ ПОРИВ

Шта рећи на све ово?

Наравно да су усташе имале психичких проблема због клања. Зато су престано пили и опијали, и живели у сталном страху. Ђорђе Милиша, аутор књиге „У мучилишту – паклу Јасеновац”, објављеној о сопственом трошку 1945. (забрањена 1946. на захтев Ватикана) прича да је Макс Лубурић стрепоо од сопствене сенке. Том Милиши, касније новинару загребачког „Вјесника”, усташа Маричић, кољач, када се разболео од тифуса, био је присан; са њим је разговарао, призивао га, причао му о својој заљубљености. И претио му, повремено, да ће, кад се опорави, убити из револвера (што се није десило). И Милиша је био незгодан сведок, па је остао жив. (8)

Да ли је за неколико сати могуће заклати хиљаду и сто људи, у шта Пражић такође сумња? Ако се узме у обзир вештина клања, специјална сечива „србосеци” израђена у Немачкој, која раде „брзо и ефикасно”, и демонска опседнутост кољача – то је могуће. Није свако клање извршено тако да коначно убије жртву, нарочито кад су у питању биле масовне ликвидације. Не треба заборавити да су у јаме често бацани полуживи и недоклани људи, који су данима умирали у највећим мукама, затрпани у хумке са лешевима.

У тренуцима крволочног заноса, довољно је угледати једну личност која

делује мирно и сталожено, па да се сав занос, заснован на уживању у страху и мукама жртава, одједном сруши. Старац Вукашин је био ту негде, можда баш у реду за клање, а својим небеским, Христовим миром, сасвим одсутан. Фригановић му је, као таквом, име запамтио јер је Новомученик потпуно изашао из режима уобичајеног умирања логораша – његова неовдашња сталоженост је изговорила своје име које се заувек урезује у душу. И то је било зато што је Фригановић, видевши га и чувши, престао да буде машина за убијање, и дошао до прага људскости, које нема без савести. Као што смо рекли, неке усташе (не све усташе, наравно, али ипак) су осећале своје злочинаштво, па су тражиле помоћ – Фригановић не приступа Зецу као Србину, него као лекару, у ванредним условима логорског живота (као што се десило Маричићу са Милишом).

Влатко Мачек, који је и сам био заточен у Јасеновцу (у бољим условима него обичнин логораша, наравно), помињао је Љуба Милоша који му је рекао да зна да ће за своје злочине горети у паклу, али да ће горети за Хрватску.

СРПСКИ ПРОТЕСТАНТ О СРПСКОМ МУЧЕНИШТВУ

Домаћи протестант, Милош Богдановић, у својој књизи „Проклетство нације”, пориче било какву светост Светог Ђакона Авакума који је, одбивши да се потурчи да би спасао живот, 1814. изговорио кликтаву песму српског христовносног страдалништва: „Нема лепше вере од хришћанске: Срб је Христов, радује се смрти!”

Богдановић каже: „Запазимо да он не велича Христову личност, већ саму хришћанску веру. Запазимо и то да Ђакон Авакум не пева о Божјем карактеру, него о карактеру своје нације, што је такође другачије од, на пример, апостола Павла који уздиже Христову личност изнад заједнице светих: „Јер ми не проповедамо себе, него проповедамо Исуса Христа, Господа нашега” (Друга Кор. 4,5). На крају Авакум говори осветничке речи: „Скоро ћете и ви долијати...”, што је такође типична одлика непросвећених пагана, сасвим супротна Христовом учењу о љубави и благосиљању непријатеља (...) Авакумово страдање се веома разликује од, на пример, страдања Исусовог ученика Стефана, који страда не због неке оружане побуне, већ због тога што браћу позива на покајање. У Стефановом последњем говору централна личност је Бог који је показивао љубав према јеврејском народу и који је од тог истог народа одбачен. Стефанове последње речи стављају у први план Христову личност и откривају дух љубави и праштања према онима који га каменују (...)” (9)

Наравно, увек треба да будемо опрезни кад протестанти тумаче Свето Писмо, јер га они пречесто тумаче *pro domo sua*. Обратимо пажњу на речи које је Свети Стефан упутио Јеврејима који нису примили Месију, Господа Исуса Христа: „Тврдоврати и необрезани срцем и ушима, ви се свагда противите Духу Светоме; како оци ваши, тако и ви. Којега од пророка не протјераше оци ваши? И побише оне који предсказаше долазак Праведника, којег сада ви издајници и убице постадосте, ви који примисте Закон наредбама анђелским, и не одржасте”. (Д. Ап. 7, 52-53)

Свако писмен може да види да Првомученик Христов представницима СВОГ народа каже да су ТВРДОВАТИ, НЕОБРЕЗАНИ СРЦЕМ И УШИМА, као и да су ИЗДАЈНИЦИ И УБИЦЕ Спаситеља. Речи Светог Авакума Турцима да ће „скоро долијати” личе на учтивост у односу на речи Стефановог праведног гнева. Да и не говоримо о томе да речи Светог Авакума да је СРБ ХРИСТОВ и да се, због тога, РАДУЈЕ СМРТИ, јер је Христос смрт победио, управо указују на средишње место личности Господње у исповедању Авакумовом, као и у Стефановом. Православна Црква је, и то је сасвим јасно, Црква Авакумова управо онолико колико је и Стефанова. А протестанти Цркву немају.

Они немају да покажу своје мученике за веру Господњу, какви су били српски попови и калуђери кроз векове.

Милош Богдановић подвиг Светог Вукашина сматра изразом гордости. По њему, начин на који се Вукашин обратио кољачу није хришћански: „Од мученика Вукашина из херцеговачког места Клепци, усташе су тражиле да гласно викне: „Живео поглавник Анте Павелић!” иначе ће га убити. ПОСЛУШНОСТ ЗАХТЕВУ НИЈЕ ЗНАЧИЛА ОДРИЦАЊЕ ОД ХРИШЋАНСКИХ ПРИНЦИПА, ВЕЋ ПОСЛУШНОСТ ИСУСОВИМ РЕЧИМА О БЛАГОСИЉАЊУ НЕПРИЈАТЕЉА (подвукао В.Д.). (...) Овакав пример страдања није био у стању да у срцу непријатеља побуди љубав, јер ПОБУДЕ ОНОГА КОЈИ СТРАДА НИСУ ИЗРАЗ ЉУБАВИ ПРЕМА ХРИСТУ (подвукао В.Д.) и одбране хришћанских начела, већ су израз повређеног гордог ја. Христов дух опхођења према непријатељу је сасвим супротан. Он је показивао љубав и према онима који су га плували у лице”. (7)

Богдановић не уочава да је старчево обраћање усташи присним „Дијете” исто што и Христово благосиљање непријатеља, кога је демон обузео и навео на злочин. Његов небески мир и благосиљање убице били су усташи најстрашнија казна – он је ускоро полудео.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Став старца Вукашина није никакав израз српског самоубилачког порива, него реч свеколиког трпљења у Христу и веровања у коначну победу правде Божје, која је, после свега што се десило 1941-1945, казнила папине следбенике у Хрватској најтежом казном – непокајивошћу. Огроман број њих и даље верује да је усташтво било права ствар, и поистовећује се са злочинцима, чиме душе заувек губе – а има ли страшније казне од те?

Такође, ни то не смемо заборавити – поступак Светог Вукашина није био једини „модел” деловања Срба у НДХ: огроман број њих није се дао клати – они су се против усташа борили са пушком у руци. Јер, и јунаштво и мучеништво су део нашег народног предања.

Хрватским комунистима могло је, из њима знаних разлога, да одговара да се прича о старцу Вукашину, али они ту причу нису схватили из дубине њене хришћанске сложености, нити су је могли схватити – јер, били су безбожници. Њу, можда, ни Недо Зеџ није схватио – он ју је само пренео. А Срби, који су страдали и умирали вековима, нису то чинили због „самоубилачког” култа

Лазаревог, него зато што су знали да, осим овог, постоји и вечни живот, и да је земна отаџбина, за коју се треба свим срцем борити, ипак само припрема за живот у небеској Отаџбини, са Светом Тројицом.

Свети Вукашине Јасеновачки, моли Бога за нас!

УПУТНИЦЕ:

1. <https://www.hkv.hr/hrvatski-tjednik/20958-sveti-novomucenik-vukasin-jasenovacki-izmisljeni-je-lik-srpske-pravoslavne-crkve.html>
2. <https://www.novosti.rs/c/vesti/politika/1119542/primitivni-ton-mrznje-sanu-stavu-hazu-moramo-odreknemo-mita-jasenovcu>
3. <https://www.muzejgenocida.rs/dow/Jasenovacki-logor%E2%80%93Saslanja-srpskih-izbeglica.pdf>
4. <https://forum.krstarica.com/threads/zver-umorna-od-klanja-prica-o-svetom-starcu-vukasinu-klepackom.644680/>
5. <https://www.pecat.co.rs/2016/04/samo-ti-dijete-radi-svoj-posao-najvaznija-srpska-rec/>
6. <https://slobodnahercegovina.com/milenko-jahura-otkriva-starac-vaso-vitkovic-iz-ljubuskog-prvi-starac-vukasin/>
7. https://www.novosti.rs/dodatni_sadržaj/clanci.119.html:739588-NECE-MOCI-Nacionalno-samoubistvo
8. <https://pdfcoffee.com/qdownload/u-mucilistu-paklu-jasenovac-djordje-milisa-pdf-free.html>
9. http://www.enlite.org/prokletstvo_nacije.pdf

ЖИВОТ ЧОВЕКА НА БАЛКАНУ: СЛУЧАЈ ДР НИКОЛЕ НИКОЛИЋА

СМЕЈУ ЛИ СРБИ БИТИ ЖРТВЕ ГЕНОЦИДА?

Ових дана се, по ко зна који пут, креће у акцију смањивања броја жртава у Јасеновцу. Челник Музеја жртава геноцида у Београду, Дејан Ристић, никако да пређе цифру од сто хиљада, која му је однекуд октроисана (ваљда Срби не могу да имају „превише” жртава, јер су они „геноцидлије из Сребренице”, како је одлучио газда звани Нови светски поредак).

Ко год има мало логике, и ко, бар мало, познаје историјске чињенице, не може тек тако да се помири са таквим ревизионизмом. Довољно је, рецимо, сетити се колико је људи са Козаре одведено у смрт, па да све буде јасније.

Немачка и усташко-домобранска офанзива на Козару почела је 10. јуна 1942. и трајала до 18. јула 1942. године. Водила ју је Борбена група „Западна Босна”, чији је командант био немачки генерал Фридрих Штал. До краја јула опустошено је 130 села, у логоре је одведено 70.500 становника, од чега 23.800 дечака и девојчица.

КЊИГА КОЈА ЈЕ СТИГЛА ИЗ 1948.

Запамтимо: само са Козаре одведено је, у једном „цугу”, преко 70 хиљада Срба! Највећи број је дотеран у Јасеновац. Наравно, неки су преживели, али огроман број није. Читаве области су у паклу на обали Саве затиране, а све у име „лијепе њихове”.

Зато је вредно сетити се човека који је овај логор описао у свој његовој страхови.

Био је то др Никола Николић, чију је књигу „Јасеновац” у свет пустила издавачка кућа ННК „Интернационал” 2015. године, понављајући оригинално издање из 1948. Потоња два издања Николићеве књиге, која је објавио за живота, унеколико су „ублажена”, а самом Николићу нове усташе су претиле – што је утицало на аутора да обави извесне интервенције у првобитном тексту.

Није то ништа чудно: човек који је учествовао у, једином до сада, ископавању посмртних остатака логораша у Јасеновцу, оном из средине шездесетих година 20. века, академик Србољуб Живановић, морао је да бежи из СФРЈ, јер му је прећено да не објављује истину о истраживању.

КО ЈЕ БИО ДР НИКОЛА НИКОЛИЋ

Др Никола Николић рођен је у селу Барзоњи код Дувна 1896. године. Национално се изјашњавао као Хрват. Као гимназијалац, прикључио се „Младој Босни” (друговао је са др Младеном Стојановићем, једном од вођа партизанског устанка у Босни 1941. године, братом вајара Сретена Стојановића). На Бањалучком велеиздајничком процесу осуђен је на робију, а 1917. пуштен је из затвора и упућен на Источни фронт. У Русији је примио идеје болшевичке револуције, и оженио се Рускињом, с којом је живео до краја живота. Између два рата, радио је као лекар у Загребу и био припадник комунистичког покрета, због чега је и хапшен.

Због илегалних веза са партизанима, био је 1942. одведен у логор Јасеновац, у коме је боравио до фебруара 1943. године. Размењен је за групу заробљених немачких официра, и обрео се у Санитетском одсеку Врховног штаба, а постао је и шеф Медицинског одељења НОВ и ПОЈ. После рата, био је редовни професор Медицинског факултета Универзитета у Сарајеву, па је, зато што је бранио невино оптужене да су „информбировци”, и сам завршио на Голом отоку. Умро је 1986. године.

СЛИКЕ ИЗ ПАКЛА

Доктор Никола Николић је, како рекосмо, написао и 1948. објавио једно од најпотреснијих сведочанстава о паклу Јасеновца, јер је био лекар, који је видео много, и знао много. Он је јасеновачки логор представио у истини његове стравичности: „Сваке секунде, сваке десетине секунде јаукне смртно рањено дијете, мајка, и она мајка што под срцем носи чедо своје. Сваке секунде врисне смртно рањен младић, старац, сваке секунде прсну десетине лубања, сјевају

сјекире, ножеви, брадве. Сваке секунде прскају мозгови стотина људи, дјеце, мајки, сваке секунде шикне крв из артерија, бризне из вена. Сваке секунде замиру рефлекси исколачених, избезумљених очију, сваке секунде шило смртног страха прободе стотине срдаца. Сваке секунде грцају и гуше се у крви стотине и стотине! Сваке секунде...”

Наравно, усташе су се такмичиле у клању. И ту ништа није измишљено. Николић сведочи: „Пао је приједлог да се такмиче тко ће однијети победу у брзини клања. Добитник добива име „кољачког цара” уз посебну вечеру... Било је одређено, да се на дан 29. коловоза 1942. скупи што више људи за клање из логора. Не мање од две-три хиљаде”.

Победио је студент права са Широког Бријега, чувени Перо Брзица, који је за ноћ заклао 1360 људи.

Јасеновац је гутао и српску децу: „Усташе и Цигани (које су усташе користиле као целате, па их после убијале, нап. В.Д.) изводили су гушење над дојенчади и малом дјецом у самој Градини и у Старој Градишки. Друга врста гушења дјеце вршила се на тај начин што су живу дјецу стављали у вреће, завезивали вреће и бацали их у велику јаму, гдје су им мајке већ лежале заклане, и затрпавали их затим земљом. Дојенчад су гушили и у води”.

Сада ревизионисти у Србији траже да све јасеновачке жртве именујемо. Размишљају ли ти паметњаковићи колико је одојчади побијено, а да се њихових имена више нико ни не сећа?

СМРТ КАО ПРИВИЛЕГИЈА

Усташка чудовишта су била демони у људском облику. И о томе је Николић сведочио:

„Свукао је жену доктора Сохра и ставио жељезни жарач у пећ да се угрије...”

- Дакле, нећете да признате? – Извадио је из ватре усијано жељезо, које се грозно сијало.

- Дакле?

- У реду... када нећете...

Одмах се затим проломио врисак жене, пушило се и мирисало пржено месо. Цивидини јој је спалио брадавицу на сиси. Жена је пала у несвјест. Мала је врискала ужасним вриском: Мама, мама! Моја мама!...

Сутрадан су је поново извели из ћелије, поново палили другу брадавицу, прекосутра сполни орган и.т.д. ...

Др. Сохр је нијемо шутио.

Усташе се разбјеснише. Мајсторовић је пограбио усијано жељезо, стргао хаљиницу с мале кћеркице, која је била прекрасно дијете и усијаним жељезом на грудима дјетета испалио два велика слова УО (усташка обрана). Прекосутра јој је учинио то и на челу....

Испалили су дјетету очи

Једног јутра чусмо, да је те ноћи заклано све троје у Градини. Свима се одвалио тешки камен с душе! Коначно!”

Јасеновац је, дакле, био логор у коме је смрт сматрана олакшањем мука. Скоро привилегијом!

ГОЛОТОЧАНИН

Како се искрени комуниста др Никола Николић нашао на Голом отоку?

Драгослав Михаиловић, драгоцени сведок прошлости, и остао је жив јер га је Николић на „Мермеру” лечио од тешких последица злостављања. Михаиловић описује разлоге Николићевог страдања – бранио је невинне људе са свог факултета: „И када су на факултету почели да хапсе, почео је да трчи лево и десно. ”Ви, ви”, викао им је, „како се усуђујете!” Убрзо се нашао са онима које је бранио”.

Касније му је др Николић рекао да су Титови измећари и УДБА своје методе мучења смишљали у договору са психолозима и психијатрима: „Наговештај страхаота које су се одвијале на Голом отоку дао ми је својевремено др Никола Николић из Загреба, рекавши „да нису полицајци сами измислили сва она чуда на Голоме, већ да ту наука има упрљане руке”.”

Као личност, Николић је, вели писац „Петријиног венца”, био „уман и образован и у којечему смешно задрт и наиван. Био је добронамеран и добропамтило и, понекад, зајапурено свадљив. Био је храбар и тврд и није дао на се”.

Николић је преживео Голи оток, и вратио се својим пословима. Када је спремао друго издање књиге о Јасеновцу, беснео је МАСПОК. Михаиловић сведочи: „Тада су га, наводно, посетили неки људи. „Чујемо”, кажу му они, „опет то радите. Нама се, Хрватима, таква књига не свиђа. Ви имате синове и унуке. Ако не водите рачуна о себи, мислите бар на њих”.

Тако је то било, у „слободној” Титославији.

ЗА РАЗМИШЉАЊЕ

Ако ништа друго, вреди се замислити над чињеницом – један исти човек, лекар и хуманиста, др Никола Николић, робијао је под Аустро – Угарском (као младобосански идеалиста), под усташама (као Хрват – комуниста) и под Јосипом Брозом (као „информбировач”). И то је живот ЧОВЕКА НА БАЛКАНУ. Али не било ког човека, него човека поштеног, доследног, спремног да плати цену своје слободе. Има и оних других, тзв. „јајара”, мутивода и преливода који мењају мишљења и начине јавног понашања као доњи веш. И углавном су на власти. Или уз власт.

Никола Николић је, својим сведочењем – као историчар јасеновачког пакла и као човек од младости доследан свом југословенском и левичарском опредељењу – заслужио да га се заувек сећамо. Овај чланак је мали допринос том сећању.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Др Никола Николић: Јасеновац, ННК „Интернационал”, Београд, 2015.
2. Аиђелка Цвијић: „Човек са четири живота”, Илустрована политика, 30. јун 2015.

6.

ЗАШТО ЗАПАД РАЗУМЕ УСТАШЕ

ЈЕДНОМ КРИЖАРИ – УВЕК КРИЖАРИ ИЛИ ЗАШТО
ЗАПАД НЕ ЖЕЛИ ИСТИНУ О ЈАСЕНОВЦУ И НДХ

ЗАШТО СУ БРИТАНЦИ СПАСИЛИ ПАВЕЛИЋА?

Увек сам се питао – зашто је Запад, знајући ко је Анте Павелић, овог крво-лока пустио да побегне? Разумео сам разлоге Ватикана – они су, ипак, Хрвате доживљавали као своје „предзиђе” ка Истоку, православном. Али зашто су то учинили Британци? (1)

Зашто су га после скривале и покривале НАТО структуре?

Никад, али баш никад, нисам сумњао у то да су и Ватикан и англоамеричке елите знале све о усташама, и то боље од нас, али да су их, због нечега, покривали. А због чега? Шта смо им ми скривили да су дозволи да највећи крволоци са ових простора прођу некажњено?

А онда ми је све постало јасно.

Усташе су, ма како страхотни били, у суштини њихови. Они нису никакав плод Балкана, него сама „со соли” западне цивилизације.

Довољно је видети шта су људи са Запада чинили са домороцима на другом континентима, тамо где су отимали њихове земље и узимали њихове животе.

СВЕДОЧЕЊЕ ВАРДА ЧЕРЧИЛА

Индијански научник Вард Черчил, историчар који се бави геноцидом над својим народом, о томе је говорио у интервјуу Биљани Ђоровић: „Током четири века који се протежу од 1492, када је Кристофер Колумбо крочио на „Нови свет” Карипске обале, и 1892, када је Пописни биро САД закључио да је мање од 250.000 Индијанаца преживело унутар граница САД, индијанска популација за коју се процењује да је износила 125 милиона, редукована је за преко 90%. Људи су у милионима умрли од пресецања секиром или мачем, живи спаљени, растргнути коњима, ловљени ради забаве, бацани као храна псима, упуцани, пребијани, пробадани, скалпирани за награду, обешени о куке за месо, бацани

са ограде бродова у море, радећи до смрти као робови, намерно изгладњивани, смрзнути на неком од многобројних присилних маршева, у затворима и у непознатом броју случајева намерно заражени епидемијским болестима. Данас, када је индијанска земља расподељена међу освајачима а индијанска популација остала тако малобројна, или тако добро асимиллована да више не представља претњу Новом светском поретку, то стање се одржава кроз различите пажљиво калибриране праксе осиромашења и осипања, испирања мозга, индоктринације и опсесивне стерилизације. Земља на којој су Индијанци опстали након бројних пресељавања, користи се као складиште токсичног индустријског отпада насталог као продукт доминантног друштва. Та ситуација је толико акутна и неповратна да је неколико научних организација препоручило да се тај терен прогласи „жртвованим” националном комфору и просперитету.” (2)

Тако је то: побијеш људе, отмеш им земљу, а онда: „Мир, мир, мир, нико није крив”.

УБИЈАЊЕ ИНДИЈАНСКЕ ДЕЦЕ

Недавно је, покрај једне римокатоличке школе у Канади, откривено страшно непочинство – нађени су скелети индијанске дечице, ликвидирани у име „цивилизације и напретка”. (3)

Кевин Анет, који се деценијама бавио геноцидом над канадским доморцима, рекао је тим поводом: „Медијско откриће лешева 215 дечака и девојчица на гробљу Резиденцијалне школе за мале Индијанце у Камлопсу на западу Канаде је покушај да се једном заувек закопа прича о убијеним малим урођеницима који су били присиљени да похађају једну од 141 овакве школе широм земље. Овај број уморених малишана је тек 10 одсто стварно страдалих у овом концлогуру. Неоткопана тела деце још леже под темељима новосаграђених зграда ове школе и могу бити откривена уколико се наложи темељна полицијска истрага.” (4)

То јест, канадска држава (англосаксонска пореклом и односом према урођеницима) објавила је „истину” само да би умањила број оних који су побијени.

Да ли те, читаоче, ово подсећа на покушај да се број жртава Јасеновца смањи на стотинак хиљада? И да се та бројка заувек запечати, уз песмицу: „Мир, мир, мир, нико није крив”?

„КУПУС И ПЕЧЕЊЕ – СЛАТКО ПОМИРЕЊЕ”

Анет је почео да страда када је ударио на канадску државну комисију за (гле, чуда!) „истину и помирење” са индијанским становништвом: „Јавно сам критиковао рад те државно-црквене комисије, нарочито када је 2015. саопштила налазе да је у минулих 120 година извршен „културни геноцид” над Индијанцима, али не и ко је за то одговоран. (...) Према Комисији, у католичким црквама током свих тих година умрло је око 3.200 индијанске деце, углавном од заразних болести, а до 2021. званична процена се попела на 6.000 умрлих малишана. Премијер Трудо је 2018. признао „културни геноцид” над инди-

јанским народом, али је избегао помињање убијања деце. Онда су се недавно појавиле тужне слике из школе у Камлопсу које су шокирале свет. Ради се о фарси и покушају да се коначно стави тачка на страшну причу о судбини малих Индијанаца на тлу Канаде.” (4)

Пажња, пажња, пажња, опет и опет: индијанска деца су сурово побијена, а сада се умањује број уморених, да би се прикрила права, језива истина. И папи Фрањи је „жао”, и извиниће се он („Извини, било у брзини!”), али циљ је да се, на начин својствен Западу, све порекне.

КО СЕ НИКАД НИЈЕ ВРАТИО ИЗ ШКОЛЕ

Анет каже: „Они који су скривили геноцид сада затиру трагове размера злочина. Број од 215 малих скелета су у ствари тела деце која су сахрањена на гробљу поред школе, а темељи других зграда исте школе које су ницале поред централне, саграђене још 1890, крију још најмање девет пута толико жртава. Скривена су тела деце која су преминула у бројним медицинским експериментима над малишанима, нарочито после Другог светског рата. Остала су сведочанства преживелих Индијанаца која говоре да су тамо над њима рађени експерименти за рачун америчке војске и фармацеутске индустрије. Тестирани су, између осталог, на праг издржљивости бола, рађене су стерилизације дечака и девојчица, а у експериментима су учествовали и немачки лекари пребачени овде после Другог светског рата који су радили за потребе америчке војске.” (4)

Гле ти Американце, канадске савезнике и, у неку руку, старију браћу по истребљивању домородаца – вршили су огледе на живој индијанској деци. Да ли је, питам се само, поред стерилизације, било и неких вакцинација? Онако као код доктора Менгелеа? Шта ти, драги читаоче, мислиш?

Погледајмо опет игру бројки, као око Јасеновца. Сведочи Анет: „Званична статистика каже да је смртност у школама била испод један одсто, а преживели и књиге које нису уништене, тврде да се најмање 50 одсто малих Индијанаца није вратило са школовања. Реално - више од 60.000 деце је усмрћено. УН смо пријавили 29 масовних гробница деце у неколико десетина школа као и гробнице читавих села скривене под ледом Канаде.” (4)

Читава села постала су гробнице. Као у НДХ, зар не?

УЈЕДИЊЕНИ У ЋУТАЊУ

Школе у којима су убијана индијанска деца држао је Ватикан. Ко чита, сећа се, наравно, Јастребарског, јединог логора за децу у Европи за време Другог светског рата. Тамо су „часне сестре” у служби НДХ водиле рачуна о српској деци, помало их трујући.

Поново Анет: „Католичка црква од краја 19. века заједно са канадском државом кренула је у процес „социјализације” Индијанаца. Деца су од седме године на силу довођена у интернате где су, као у Камлопсу, по доласку били шишани до главе, даван им је број, а о њима су бринули католички намештеници. Деци је био забрањен матерњи језик и старији вршњаци су били обучени

да их туку ако проговоре на свом језику. Прво им је одузиман језик баш као вама Србима да би им касније мењана свест о пореклу. Српски народ је прошао кроз исто у прошлом веку по рецептима Католичке цркве. (...) Разлози су званично алтруистички, незванично, Католичка црква је тако постала највећи земљопоседник на свету. У резерватима где су смештени домороци ватикански свештеници су били, и данас су поглавари заједница и уценама или новцем купују локалне лидере. (...) За масовне гробнице деце у Камлопсу први пут сам сазнао од очевица који је радио на сахрањивању деце. Звао се Јеси Џулс. Он је први сведочио 1997. о страхотама које је видео, именовано је и одговорне католичке свештенике. Досад имамо 39 сведочанства, и то само из ове школе. О свему су обавештене и УН, али ћуте.” (4)

Дешава се исто као и са нама: целати и крволоци сад би да се, форме ради, „мире” са народом који су поклали, у име „будућности”, при чему прикривају праве размере злочина. Ево Анета: „Уништава се место злочина, а држава и црква се претварају да фали само „акција цивилног друштва” да дође до помирења народа који је истребљен и његових истребљивача.” (4)

Сада она песмица са почетка текста почиње да звучи као хорор: „Мир, мир, мир, нико није крив. Купус и печење – слатко помирење”.

ОНИ СУ УВЕК ИНКАРНАЦИЈА ДОБРА

Млади научник, Александар Ђокић, размишљајући о западном интервенционизму (а поводом Авганистана) бележи: „Нема никакве духовне разлике у Американцу који је линчовао црнца 1920-их година мислећи да он као белац представља не само супериорну, већ и морално исправну расу и неолиберала који 2020-их заговара ратове и окупације не би ли авганистанске жене биле ослобођене од закона и правила друштва у ком су одрасле. Та непрекидно присутна замисао да баш на Западу увек влада неко непобитно „добро”, неки модел који цео свет треба да усвоји, представља ништа друго до месијански комплекс који се у политичком смислу изражава кроз интервенционизам, што и доводи до стварања империја. Интервенционистички начин размишљања неминовни је део целокупне европске цивилизације. Европљанин не може да поднесе да неко други може гајити вредности супротне његовим, да тај други уопште има права на то.(...) Можда ће једног дана и друге цивилизације осим европске – исламска, кинеска, индијска и многе друге, транзитирати ближе ка европској вредносној позицији, али које право Европљани имају да их присиљавају на тако нешто? Ово није само морално-филозофско питање ван домена практичне реалности, јер се интервенционизам транспонује и на наметање стандарда Европске уније и НАТО-а, на усмереност наднационалних институција ка потпуном лишавању држава њиховог суверенитета. Ламентом над вредностима друге културе, коју недовољно познајемо и разумемо, призивамо насиље над сопственим друштвом, јер ЕУ и САД ће сутра у Русији или Србији ослобађати хомосексуалце, трансцендере, као што су 1999. године ослобађали јадне Албанце од „геноцида”.” (4)

Ко пристаје на ту игру, нека зна да пристаје на улогу саучесника у великом злочину.

ЗАВЕТНА РЕЧ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА

Не смемо пристати на зло.

Морамо се борити против зла.

Не смемо се одрећи својих жртава.

Нећемо дати да их пребројавају они који нам не мисле добро.

Нама, Србима, остало је да увек будемо са Христом, Распетим, али и Васкрслим, држећи се речи великог Његоша да „васкрсења не бива без смрти”. То је наша нада у свету очаја и лудила, у који нас је увео Запад својим крижарским безбожјем и нечовечношћу која превазилази границе разума.

Нека нам Бог помогне да, како рече Патријарх Павле, *ако већ морамо да сирадамо, њо буде на њишу љравде и истине Божје, не због нељравде наше или мржње ма љрема коме.*

А злотворима и тлачитељима ће доћи црни петак. И то у понедељак.

Томе нас учи Косовски завет.

УПУТНИЦЕ (1.9.2021):

1. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/novi-dokumenti-cia-e-britanski-tajni-agenti-jedva-su-spasili-pavelica-od-hapsenja-793216>
2. <https://facebookreporter.org/2016/04/04/biljana-djorovic-razgovor-sa-ward-cercilom-ta-mala-stvar-genocid-nad-indijancima/>
3. <https://www.danas.rs/svet/ostaci-tela-215-dece-namestu-bivse-skole-za-indijance-u-kanadi/>
4. <https://www.novosti.rs/c/planeta/svet/1006735/intervju-teolog-kevin-anet-kanadi-pobijeno-cak-60-000-dece-indijanaca>
5. <http://www.pecat.co.rs/2021/08/avganistan-ruska-perspektiva>

СРБИ, ИНДИЈАНЦИ И „БЛАЖЕНИ АЛОЈЗИЈЕ”: НАД ПИСМОМ ХРВАТСКИХ БИСКУПА

ХРВАТСКИ БИСКУПИ ПОНОВО ЈАШУ

Хрватски бискупи, на челу са ноторним кардиналом Бозанићем, по ко зна који пут правдају блаженога им Алојзија, и тврде да су логори за српску децу у НДХ, Сисак и Јастребарско, лечилишта, у којој је улога Степинчевог римокатолицизма била крајње лековита. Наравно, чињенице о Степинцу и улози његових истовераца у НДХ су сасвим другачије, али ко им шта може? Они су у ЕУ и НАТО пакту, и могу да пишу и причају шта год хоће. Мада се, наравно, чињенице знају. (1)

Један пријатељ ми, пошто смо причали о свему, шаље електронско писмо: „То је све јасно. И не би било проблема – препустимо Хрвате Богу, Који их је казнио вечном непокајивошћу – да они који би требало да чувају достојанство наше Цркве и народа нису провели године и године „тупећи зубе” у некаквом дијалогу с хрватским бискупима о томе да ли је Степинац светац или није, и

играјући, како ти кажеш, игру „бројке и слова” са јасеновачким жртвама. Паре за тај „дијалог” узимали су са оне гомилице коју је народ српски и православни направио од својих убогих дарова. И после свега су добили писмо хрватских бискупа, који бране Степинца и слична чудовишта ватиканског кошмара. Срби су, по ко зна који пут, згранути. „Ма је ли можно”, питају се, као оне две домаћице у Бајфордској ТВ серији за децу, „Невен”. Увек исто – Хрвати нам пљују у лице, а ми им нешто доказујемо и чудимо се како су тако „злочести”. Као, они не знају, наивни су.

Мени једно није јасно – како неки могу да канонизују умучену децу српску, побијену од папиних усташа, и да „воде дијалог” о Степинцу. Можда сам глуп, заостао, прост, лишен екуменске љубави, али ми се смучи кад видим да достојанство Срба нема ко да институционало брани.”

Разумео сам свог пријатеља. Не бих био тако оштар, али разумео сам га. Јер, папа Иван Павао Други је Степинца увео у ватикански календар, и Хрвати му од 1998. служе службе и подижу храмове. И моле му се, него шта! (2)

КАКО СЕ ХРВАТИ МОЛЕ СТЕПИНЦУ

Ево молитве Хрвата Степинцу као свецу: „Господине, Боже наш, Ти си блаженом Алојзију Степинцу дао милост чврсто вјеровати у Исуса Христа и спремност трпјети за њега све до мученичке смрти. Помози нам слиједити његов примјер и његов наук да бисмо љубили Христа како га је он љубио и служили Цркви како јој је он служио све до даривања властитога живота за њу. Његова жива вјера у Исуса Христа и постојана љубав према Цркви нека нас учврсте у борбама живота на путу вјечнога спасења. По његову заговору удијели милост свога благослова нашим бискупима, свећеницима, редовницима и редовницама, свећеничким и редовничким приправницима, нашим обитељима, да буду чврсте у вјери и благословљене новим и бројнијим животима. Буди утјеха свим старијим особама те помоћ болесницима и патницима. Очеве и мајке, дјецу и младе очувај од унутарњих и вањских погибелји душе и тијела. Удијели милост свећеничких и редовничких звања нашој жупи, нашој бискупiji и Цркви у Хрвата. По његову заговору удијели ми милост. По Кристу Господину нашему. Амен.” (3)

И химне му певају, него шта! (4)

Ко не верује, нека чита и гледа!

Хрватски бискупи нас уверавају да је њихов светац Степинац помагао страдалну српску децу, и да часне сестре које су надзирале „прихватилишта” за малишане одвојене од, углавном побијених, родитеља, беху сушта доброта и милосрђе.

Како је то стварно било?

ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: СРБИ

Вања Шмуља, Споменка Кузмановић и Љубица Милекић у каталогу бањалучке изложбе о страдању Срба у НДХ пишу о усташким логорима за децу у

Сиску и Јастребарском: „Прихватилиште у Сиску било је најзлогласнији логор за дјецу у НДХ. Кроз овај логор је, у двије године његовог постојања, прошло око 7 000 дјеце, многа од њих су била млађа од годину дана. Мали заточеници смјештани су на више локација а у свакој од њих услови за преживљавање били су минимални. На голом бетону, у мемљивим просторијама без прозора, лежала су „дјеца пуна гнојних рана и краста, а свакоме дјетету цурио је из уха гној по којем су милили црви. Њихове очи су биле упаљене и густо су сузиле. Плач дјеце језиво је одјекивао у тим хладним зидинама”, забиљежила је Јана Кох у свом Дневнику након посјете Солани.

Прихватилиште у Јастребарском, које би се по Бреслеровим ријечима морало звати „не прихватилиштем него умирилиштем козарачке дјечице”, чинила су три објекта: преуређене штале италијанског логора у Јастребарском, дворац Ердедијевих у Јаски и једна барака (пошто су усташе непосредно пред долазак дјеце порушиле двије од три бараке) у Доњој Реци. Барта Пулхерија, часна сестра и управница логора у Јастребарском, није дозвољавала коришћење домске запреге за довожење млијека из оближњег села, па се оно свакодневно кварило на високим температурама, док су дјеца умирала од глади. Ни према његоватељицама нису биле боље. Како самостан у Јаски није дозвољавао покопавање шизматика крај католика, његоватељице су лешеве дјеце морале носити у Доњу Реку да би их сахраниле. Носиле су их на рукама, пјешнице, или на бициклу...” (5)

Толико о екуменизму, оновременом. Тек да се не заборави.

ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: СРПСКИ МАЛИ КОСТУРИ

Танкоћућине екуменистице из Другог светског рата чињаху и ово: „Након дозволе добијене од усташких власти, Хрватски Црвени криж издаје налог Драгици Хабазин да организује преузимање дјеце из Старе Градишке, Млаке, Јабланца, Уштице, Хрватске Дубице и Јасеновца. Транспорт из логора Стара Градишка урезао им се свима у памћење. „На поду једно до другог и једно на другоме лежала су непомична дјечија тјелашца. Били су то мали костури, на чијим лицима су сијале велике ужарене упале очи. Лежала су дјеца на трулим даскама у жутој каши по којој је плазило на тисуће муха. (...) Једна од нас сестара отворила је врата која воде на таван. У тај су се час почели котрљати у собу „болнице” костури умрле дјеце. Ту су на таванско стубиште смјештали мртву дјецу из болнице, мртву покрај тешко болесних. Ови још мало живи костури морали су износити мртве на стубиште... Дјецу су осудили на страшну полагању смрт од глади.” – остало је записано у Дневнику Јане Кох.

За један број дјеце која су послије логора преживјела и прихватилишта, наступио је други живот када су колонизована или усвојена. Али то је био дословно други живот. Под другим именом, будући да своје нису упамтили, а били су одвојени од свих који су га знали, које „мора свакако одговарати ћудоредним осјећајима и у правилу мора носити хрватско народно обиљежје”, како је дефинисано „Законском одредбом о уређењу правног положаја државне сирочади”, уз вјерску припадност по службеној дужности одређеној у Министар-

ству здравства и удружбе, сви рођендан славе истог дана, „10. травња” (5)

Тако су усташе „спасавале” српску децу – мењали су им веру, имена и идентитет, и свима одређивали рођендан 10. април, дан када је основана НДХ.

ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: ЈАСТРЕБАРСКО И СТЕПИНЧЕВА ГРАЦИОЗА

Историчар Огњен Карановић пише: „„Надстојница” или управитељка „завода” била је часна сестра *Ана Барџа Пулхерија*, иначе свастика усташког доглавника *Милеша Будака*, упамћеног по злу чувеној „рецептури” коначног решења за егзистенцију српског живља у НДХ (*шрећину њобити*, *шрећину њрошјерати* и *шрећину њокрстиши*). Њена заменица, економ дома, била је *Марија Иновшек*, часна сестра *Грациоза*, родом из Осијека, из кога је у Јастребарско дошла 1941. године. Грациоза је била задужена и за „вјерску наставу и предгој дјеце”, као и за физичка кажњавања малишана. Страхотне методе које је користила дубоко су остале укорене у туробном сећању и „менталном здрављу” хиљада заточених девојчица и дечака. Често би девојчицу, коју је желела да повреди или убије хватала за ногу или руку, да би је потом без равнотеже „вукла” уз или низ степенице, при чему би лобања детета остајала трајно оштећена, након чега би његов нејаки организам умирао у најгорим мукама. Бестијалности сестре Грациозе и других редовница Светог Винка Паулског, највише би се очитовале у редовном пребијању деце у току „верске наставе” која је била организована у локалном римокатоличком храму *Цркви Светио Паула*. Наиме, одмах по доласку у јастребарске казамате, па и пре самог чина „покрштавања”, сва православна и јеврејска деца била би подвргнута изузетно напорним, ригорозним часовима „веронауке” које би организовала сестра Грациоза. Без обзира на узраст и „педагошку подобност”, сва деца имала су дужност, на првом месту, да „напамет” усвоје знања о историјату усташког покрета, као и „катекизам” римокатоличке вероисповести. Евентуални пропусти у процесу усвајања наведеног знања, сурово су кажњавани премлаћивањем деце или коришћењем „специјалне казне” коју су присутне часне сестре и усташе изводиле под називом „крампус”. У локалном говору становника јастребарског подручја, реч „крампус” имала је значење „ђаво”. Сама казна састојала се у поступцима које ћемо сада покушати детаљније да опишемо. Како је „настава веронауке” извођена у подрумским просторијама храма Светог Паула у Јастребарском од пет часова ујутро, у случају „тежег васпитног прекршаја” (рецимо поспаности код деце), часна сестра Грациоза наредила би казну „крампус”. Затим би сву децу (без разлике, да ли су учествовала у „прекршају” или не) из подрумских просторија одводили у тавански простор и ту их на часак остављали у потпуном мраку. Након тога, усташки солдат који је имао задатак да непосредно изврши казну, пред престрављеном децом појављивао би се прерушен у костим „ђавола”, са батеријском лампом, којом би осветљавао своје „демонски искежено лице” у једној руци и тешким ланцем од гвожђа у другој руци. Потом би снажно „витлао” тим ланцем насумице ударајући децу по њиховим малим телима. Након наведеног премлаћивања, много деце би остајало „на

месту усмрћено” са смртним повредама и крварењима унутрашњих органа или разбијеним лобањама, а преживели би често били трајно осакаћени и са видљивим ожилцима на телу, али и оним невидљивим у њиховим праведним и невиним душама. Једном приликом, у току извођења злочиначког „крампуса”, једна девојчица је успела да ухвати своје око у руку, које је јој било избијено када ју је у главу погодио гвоздени ланац. Поменути девојчицу сестра Грациоза је одвела у кухињу и послужила јој чај, за који је рекла да ће од њега „вјечно заспати”. Такође, остала су мучна сведочанства да су часне сестре тукле и присиљавале децу, посебно девојчице да непрестано одају поштовање и дивљење усташком поглавнику Анти Павелићу, НДХ, да певају усташке песме, али и да обављају послове послуживања сестринства и њихових „угледних гостију” из реда усташких руководиоца, међу њима и Будака, који су логор у Јастребарском често посећивали. Међу тим милосрдним сестрама, поред Грациозе, истицала се и „милосрна” сестра *Божимира*.” (6)

Хрватски бискупи о својим часним сестрама мисле све најбоље. Не заборавимо: Пулхерија, која је *уредовала* Јастребарским, беше рођака Милета Будака, творца успешне србоубилачке формуле зване ТРИ ТРЕЋИНЕ (убити, протерати, покатоличити, и мирна „лијепа њихова”).

ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: ДНЕВНИК ЈЕДНОГ ГРОБАРА

Огњен Каравовић наставља: „Усмрћену децу сахрањивао је градски гробар *Фрањо Иловар*, који је о укопима водио брижљиву евиденцију у својој бележници, а исту је историографија упамтила под називом *Дневник Фрање Иловара*. Поменути историјски артефакт, заправо не поседује тај, помало еуфемистички описан, „дневнички карактер”. Фрањо Иловар је водио своје личне статистичке белешке са повременим кратким наративним описом „посла” који је обављао за потребе система логора Јастребарско. Увидом у наведене записе, али и каснијим сведочењем Иловара пред истражним и правосудним органима Друге Југославије, непобитно је утврђена смрт преко 1.000 дечака и девојчица, које је потом градски гробар сахрањивао ван градског гробља у масовним и необележеним јамама или гробним местима. Поменути начин сахрањивања српских дечијих жртава изричито су налагале часне сестре, у првом реду Пулхерија, јер су сматрале да српско-православним покојницима, па ни „шизматичкој деци” није место на званичном градском гробљу. Према сведочењу Иловара, надстојница логора, у „сумраку ума”, саветовала је градског гробара како да поступа са телима деце-мученика: *... Њих треба даље у шуму, да им се мјесто не зна...* Мртва дечија тела полагали би у киштре и неугледне сандуке, некада и по десетак посмртних остатака малишана у један неугледни сандук. Иловар није водио евиденцију из алтрустичких или хуманих разлога, који би се састојали у тежњи да постратним генерацијама, али и „неизбежној” правди, остави непосредне доказе првог реда о ужасима и примерима геноцида над српском децом, који су се одвијали у јастребарским казаматима. Фрањо Иловар је записе уносио да би „по евидентираном учинку”, односно у складу са бројем убијене или уморене, а потом сахрањене деце, код усташких вла-

сти и сестринства логора могао да наплати своја потраживања за обављене послове. Тако су записи остали веома штур и често описани само цртицама и рецкама, где су наведени знаци указивали на број сахрањене деце, неког, конкретног датума. „Дневник” је водио од 22. јула до почетка новембра 1942. године, а следећим речима и знацима описивао је детаље „учињеног посла” и захтева за новчану накнаду: ...*Примио на рачун копања гробова 10.000 куна за 100 комада дјецe покопанe...* Један од последњих уноса односи се на број од 468 „комада” укопане деце, на основу чега је, како је написао, Иловар зарадио 38.456 куна. Рачуне које је подносио Иловар, својим потписом верификовала је часна сестра Гауденција. Усташка пропаганда бестијално је износила неистине о дешавањима и стању деце која су се налазила у систему казамата логора Јастребарско. Захваљујући преживелом детету-логорашу Драгоју Лукићу, потоњем председнику Удружења преживеле деце логораша Јастребарско, сазнали смо за размере дате пропаганде, која је тврдила да је Јастребарско уствари само прихватилиште за ратну сирочад у коме се о деци брину часне сестре. Готово истоветан наратив може се пронаћи и у историографији о Јастребарском у модерној и демократској Хрватској од 1990. године. Праву истину о поменутој пропаганди сазнајемо из редова каталога и пратећих материјала изложбе *Били су само дјеца*, аутора Драгоја Лукића, организоване у Музеју жртва геноцида у Београду, пре неколико година: „...И управо онога јулског дана када је Фрањо Иловар сахранио *107 комада дјеце*, лист „Нова Хрватска” од 23. јула 1942. године, објавио је преко читаве странице репортажу у којој се између осталог каже: *Дјеца која су ослобођена од партизанској ройства, ојорављају се од претрљених пашњи на државном добру у Јастребарском. У недавним подухватима који су већ сада уродили великим успјесима, хрватске војничке поштројбе у сурадњи са савезницима ослободиле су и сјасиле, међу великим бројем живља, и мноћбројну дјецу. С подручја бојних дјелатности, она су упућена у привремене сабирне логоре, како не би били изложени побиљима оторчених борби. Међу онима које је хрватска војска ослободила партизанској ройства и насиља нашло се мноћ дјеце која су у ройству партизана доведена у врло лоше стање. Пошћо су дјеца била у великим скућинама, с шћоја је шребало у најкраће вријеме дјецу из логора смјестити у дјечије домове и друћа склонишћа...*” (6)

То су била духовна деца Алојзија Степинца.

Хрватски бискупи верују у хрватску пропаганду из 1942. И данас, и данас. Што да не? То је њихова сакрална традиција. Croatia Sacra, да тако кажемо.

ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: ИНДИЈАНЦИ

Крајем маја 2021, у Канади су, како рекосмо, нађени остаци преко две стотине деце, чак и оне од три године, откривени су на месту некадашње интернатске школе за домородачку децу, на југу провинције Британска Колумбија, око 350 километара од Ванкувера, код града Камлупса.

Дакле, у Канади су држава и ватикански клер организовали интернате за преваспитавање малих Индијанаца, који су тамо масовно умирали. Премијер Џастин Трудо је откриће гробнице назвао потресним подсетником на срамотно

поглавље у историји Канаде.

Шестогодишња истрага канадског интернатског система, кроз који је прошло најмање око СТО ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА домородачке деце која су насилно одвајана од својих породица, утврдила је 2015. да је реч о „културном геноциду”. Циљ – претварање Индијанаца у „праву расу”. Белу, дакако. У интернатским документима се наводи да су ученици били изложени епидемијама малих богиња, туберкулозе, грипа и других заразних болести, а процењује се и да је у њима умрло на хиљаде дечака и девојчица. За многе се узрок смрти не зна, а документација је углавном уништена.

Геноцидолог Кевин Анет је, у интервјуу „Вечерњим новостима” 2017, сведочио: „Све је почело 1992, када сам као протестантски свештеник добио намештење на западној обали Канаде у Порт Албернију. Тада је отпочео мој рад са урођеничким народом и почео сам да добијам информације и директно сагледавам шта је прави узрок високог процента зависности од дроге, високе стопе самоубистава и насиља у породици међу урођеничком популацијом. То је била директна последица живота у црквеним школским интернатима за Индијанце у које су деца одвођена након отимања од родитеља.” (7)

Канада је 2008. упутила извињење Индијанцима („Извини, било у брзини”), а давали су и одштету. Папа је ових дана отишао у Канаду да се извини. Жао му је, наравно што су се римокатолици тако понашали према урођеницима. (8) И његови канадски бискупи дају Индијанцима неку одштету.

ЧИЊЕНИЦЕ КАО ТАКВЕ: СРБИ И ИНДИЈАНЦИ

За разлику од Индијанаца, којима се Канада, комонвелтски драгуљ у круни краљице Елизабете Друге („God save the queen and her fascist regime”, да парафразирамо *Пистолсе*), ипак нешто *извињавала* и нешто *кеширала*, Срби, које је НАТО Хрватска убијала од 1941. до 1945. и од 1991. до 1995, заувек их протерујући са огњишта, никад никакво извињење и никад никакве одштете неће добити. А папа никад неће доћи у Јастребарско и Сисак, јер то није Канада. Али ми морамо памтити шта је било са нашом децом у НДХ. (Ево једног подсетника, који је направио баш Драгоје Лукић, и сам преживели из усташког пакла). (9)

Остаје нам да заувек памтимо, помињући нашу децу – мученике, онако како је певао Свети владика Николај: „Свети новомученици, мол’те Бога за нас/ Под туђим окриљем кретоше усташе, / Од главе до пете оружани тешко./ Те одојчад српску и бабе поклаше./ И то дело своје назваше витешко./ Свети новомученици, мол’те Бога за нас/ Послодавац њихов из пакла се смије./ Такових слугара још имао није./ А за ревност у злу, већ познату свима./ Похвале добише из пакла и Рима./ Свети новомученици, мол’те Бога за нас/ Дан ће да објави што ноћ црна крије./ Никад грех у мраку без сведока није./ А на Суду Страшном кад васкрсну мртви,/ Седамсто Тисућа сведочиће жртви.” (10)

Света децо мученици сисачки и јастребарски, од паписта, непријатеља Христових, убијени, молите Бога за нас!

УПУТНИЦЕ:

1. <https://www.vladimirdimitrijevic.com/images/e-knjiga/knjiga-stepinac-za-pocetnike-dr-vladimir-dimitrijevic-2018.pdf>; <https://www.vladimirdimitrijevic.com/sr-rs/video/141-stepinac-za-pocetnike-fond-strateske-kulture-intervju.html>; <https://www.vladimirdimitrijevic.com/images/e-knjiga/kanonizacija-alozzija-stepinca.pdf>; https://www.youtube.com/watch?v=5csePLnLZC4&ab_channel=FondStrateskeKulture; https://www.youtube.com/watch?v=1C00IOMFfRs&ab_channel=FondStrateskeKulturehttps://www.youtube.com/watch?v=mfaIC9ve7BA&ab_channel=FondStrateskeKulture)
2. https://www.youtube.com/watch?v=QrNHg6epeWg&ab_channel=%C5%BDupaRa%C5%BEanac; https://www.youtube.com/watch?v=YYVVUXqiIUs&ab_channel=LectioBrevis
3. <https://b-m.facebook.com/NovaEvangelizacija/photos/a.1467690906653248/3717719018317081/?type=3&source=48>
4. https://www.youtube.com/watch?v=J9aqjxeKVxc&ab_channel=KazoMika%C5%A1ek
5. http://anatomijazaborava.nub.rs/fileadmin/user_upload/Katalog_ANATOMIJA.pdf
6. <https://www.kcns.org.rs/agora/ustaski-koncentracioni-logor-za-decu-jastrebarsko-umiljate-oci-zorke-delic-skiba-2/>
7. <https://www.novosti.rs/c/planeta/svet/1002180/mracna-istina-kanadskom-genocidu-kevin-anet-jos-2006-pokrenuo-istragu-smrti-hiljada-domorodacke-dece>
8. <https://www.npr.org/2022/07/25/1113498723/pope-francis-apology-canada-residential-schools-indigenous-children>
9. <https://polja.rs/wp-content/uploads/2016/10/Polja-390-391a-27-29.pdf>
10. http://www.jasenovac-info.com/bogosluzenje/Sluzba_Novomucenicima.pdf

7.

ТИТОИСТИ И ДРУГОСРБИЈАНЦИ

УДБОЗОФИЈА И СРПСКА ИСТОРИЈА:
КО ЈЕ КРИО ИСТИНУ О ЈАСЕНОВЦУ

УДБА НЕ НЕСТАЈЕ, САМО СЕ ТРАНСФОРМИШЕ

Аутор књиге „ОЗНА – мач револуције”, Коста Николић, једном је рекао: „Одељење за заштиту народа – Озна, прва је тајна комунистичка полиција чија амбиција никад није била да служи друштву већ да њиме господари. Из ње су настале све остале тајне структуре на територији Југославије. Озна је формирана само с једном задатком, да контролише власт у држави и зато се увек фиксирала изнад система. Никада није нестала, само се више пута трансформисала, савршено се прилагођавајући политичким околностима. Ознино братство није идеолошко, већ интересно. Свеједно им је да ли влада идеологија комунизма, национализма или европских интеграција”. (1)

И сасвим је у праву.

Удбаши се никад нису бавили само политиком и економијом. Њих је занимало све, а нарочито култура. И историографија, као део културе. Требало је писати „праву верзију” догађаја, ону која им омогућује да заувек владају.

ЛАЖНА ИСТОРИЈА ЗА СРПСКО РОБЉЕ

Повремено међу нас *уиадну* чудне историјске приче, које би требало да нас увере како је историја Срба прича о некаквим робовима, неспособнима да дејствују у стварности, погнутима и повијенима без икакве могућности да се усправе. Срби, тобож, увек трпе окуртне владаре и ништа не раде да би са себе скинули окове.

Наравно да није тако: сетимо се само 19. века у Србији. Овај народ је, борећи се за своја права и слободе, протерао са престола кнежеве Милоша, Михаила Обреновића и Александра Карађорђевића, као и краља Милана. Стално се бунио и тражио још више демократије, док на престо није ступио Петар Први Карађорђевић. Као што нисмо трпели турско ропство, него смо се сваки час дизали на устанке, па је, како рече Владика Николај, „Срб милет” био

најомрзнутији у Турској, тако нисмо трпели никакав ауторитаризам власти у ослобођеној Србији. Први који су устали против диктатуре краља Александра Карађорђевића били су, опет, Срби, од Драгољуба Јовановића до Милана Гавриловића.

Тек је Броз потомке Обилића повио до црне земље. Да се згрбе и да да пузе заувек – то му је био циљ. И зато су удбаши у народ убацивали причу да су Срби робови који трпе тиране.

Увек сам се питао – ко смишља квазиисторијске митове, ко их пласира, ко нам намеће своју верзију догађаја.

Сада сам сигуран: где год видите крупну лаж, знајте да се УДБА поигравала, са неким дезинформационим циљем, српском историјом.

Није случајно што су многи пензионисани удбаши (а имали су, ако се сећате, бенефицирани радни стаж, и много слободног времена у пензији) каријеру окончали као историчари – аматери.

СЛУЧАЈ СЛАВКА ОДИЋА

Авај, удбаши су држали под кључем наше архиве, спречавали да се сазна пуна и права истина, пре свега о српским жртвама Другог светског рата. Они нису дозвољавали да се сазна шта се збивало заиста, а све у име „братства и јединства” и Броза у чијој су се сенци крили, као стоноге и ухоложе под каменом.

Ни до данас нисмо сазнали пуну истину о Јасеновцу – између осталог, зато што су Брозови удбаши ту истину прећуткивали онда када ју је требало, на сав глас, објавити.

Недавно се, у издању Архива Војводине, Архива Републике Српске и Епархије бачке, појавила насушна књига „Усташка зверства / Зборник докумената 1941-1942”, коју је приредио наш угледни историчар Милан Кољанин. Она је настала на основу архивске грађе коју је, до смрти, код себе чувао удбаш Славко Одић.

Ево шта Кољанин каже о удбашком историчару – аматеру: „Рођен је ратне, 1915. године у Бихаћу, а Други светски рат га је затекао као студента технике. После разбијања и окупације Југославије 1941, био је један од организатора Народноослободилачког покрета у Средњој Босни и Босанској Крајини. Славко Одић, био је политички комесар вода, секретар штаба бригаде, политички комесар батаљона, помоћник команданта места и подручја, командант подручја, помоћник шефа обавештајног центра штаба корпуса и члан Одељења за заштиту народа (ОЗНА) при Врховном штабу Народноослободилачке војске Југославије. Носилац је Партизанске споменице 1941. и резервни пуковник. У послератном периоду, Славко Одић је радио у Савезном секретаријату за унутрашње послове, односно у Управи државне безбедности, а затим у дипломатској служби као генерални конзул у Торонту и начелник у Државном секретаријату иностраних послова. Широј јавности, Славко Одић познат је пре свега по својој историографској и публицистичкој делатности. (...) Као руководилац у Управи државне безбедности, Славко Одић је имао на располагању и немачке архивске фондове међу којима се издвајао фонд немачког Заповедника Поли-

ције безбедности и Службе безбедности у окупираној Србији (Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des Sicherheitsdienst, скраћено: BdS, у даљем тексту: Заповедник полиције у Београду). Почетком осамдесетих година прошлог века, овај фонд је готово у целини предат Историјском архиву Београда. Од тада, то је један од основних извора за истраживање периода Другог светског рата у окупираној Србији, делом и у НДХ и другим деловима Краљевине Југославије. Педесетих година 20. века, овај фонд је био основни извор за писање једне публикације за интерну употребу у Управи државне безбедности под насловом Немачка обавештајна служба. У шест томова представљена је немачка обавештајна служба и њено деловање у Краљевини Југославији, пре свега током Другог светског рата. (...) Славко Одић је неко време био спољни сарадник Института за савремену историју у Београду, у којем је аутор ових редова провео свој радни век. Институт је 2005. године, објавио књигу *Зашићо Јасеновац није ослобођен* чији коаутори су били Славко Одић и Славко Комарица.”(2)

Удбаш је, као да је то његова бабовина, чувао драгоцене архивске документе, уместо да су се њима бавили историчари који је требало да прецизно утврде број жртава усташког терора.

Мада то и није оно најгоре: ипак их је Одић оставио архивама Србије. Могао је, да је хтео, и да их уништи, као што је ко зна колико докумената уништено.

СВЕДОЧЕЊЕ НИКОЛЕ МИЛОВАНЧЕВА

Наш познати правник и историчар, Никола Милованчев, тим поводом бележи: „Јуна 2020. године је др Марија Елизабета Милетић, млађа сестра Виде Бродар, потписала изјаву у вези с научним радом комисије у Јасеновцу 1964. Доносим део тог текста у преводу са словеначког: „Сестра је добила задатак на свом радном месту, али су детаљи и захтеви поруџбине и поручиоца остали углавном у тајности, пошто су истраживање затражили највиши органи Југославије и да о томе није пожељно говорити. **Стога моја сестра до своје смрти никада није дала никакву јавну изјаву и увек је одбијала да разговара са новинарима, иако није било непосредних претњи или забрана. У вези с овим је осећала одређену нелагоду, можда чак и страх.**

Сестра је целог свог живота била оптерећена Јасеновцем, не само због стравичних налаза или тежине самих радова на ископавању, већ првенствено због недостатка било каквог званичног деловања у вези са овим масовним покољима. **Не само да жртве нису пребројане, нити је процењен број жртава у обележеним гробницама, него ни све гробнице нису биле означене као такве.** Већ тада – 1964. године – све је указивало на намеру највиших власти Југославије да се ратни злочини прикрију и забораве, те да се недужним жртвама ускрате достојна сахрана и спомен. Моју сестру је посебно болела чињеница да је међу жртвама било много жена и деце. У теренским истраживањима 1964. године је установила да много људи уопште није ни доспело у логор у Јасеновцу, јер је пуно жртава погубљено одмах по доласку транспорта и сахрањено у масовним гробницама у околини Јасеновца.

Када су 80-их и 90-их година прошлог века почеле да се појављују процене које су број убијених у логору Јасеновац и у његовој околини смањивале на 40.000 до 80.000 лица, моја сестра, др Вида Бродар, ове је оцене прихватила са огорчењем. Она их је доживљавала као намерно смањивање и прикривање стварних размера злочина, јер је сматрала да је стварни број жртава многоструко већи.” (3)

Зато је данас могуће манипулисати бројем жртава – све се, зато што је удбашка екипа крила архивску истину (рецимо, још не показују Степинчеве дневнике, иако их имају) свело на „мож` да бидне, а не мора да значи”.

ЧТО ДЈЕЛАТ?

Шта да се ради?

Кад нам се ради о глави, дужни смо да радимо за истину, и да се боримо за истину. Јер само она ослобађа.

Треба објавити све што су удбаши крили, и разобличити све што су кривотворили.

То је наша дужност према прецима и потомцима.

А најважније – утврдити истину о српским жртвама 20. века, не обраћајући пажњу ни на мртву Југославију, ни на повампирену југоносталгију.

То је једини пут ка стицању историјске свести, без које ћемо потонути у националну деменцију.

Упутнице (14.9.2021. године)

1. [https://klubglasnik.com/v/dd79b53c-6581-4429-b55d-9938df66dfb6/%D0%A2%D0%B0%D1%98%D0%BD%D0%BE-%D0%B1%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%88%D0%B0-%D0%BC%D0%BE%D1%9B%D0%BD%D0%BE-%D0%B8-%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%80%D1%99%D0%B8%D0%B2%D0%BE-\(%D0%92%D0%B5%D1%87%D0%B5%D1%80%D1%9A%D0%B5-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8-%D0%94%D1%80%D1%83%D1%88%D1%82%D0%B2%D0%BE\).aspx](https://klubglasnik.com/v/dd79b53c-6581-4429-b55d-9938df66dfb6/%D0%A2%D0%B0%D1%98%D0%BD%D0%BE-%D0%B1%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%88%D0%B0-%D0%BC%D0%BE%D1%9B%D0%BD%D0%BE-%D0%B8-%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%80%D1%99%D0%B8%D0%B2%D0%BE-(%D0%92%D0%B5%D1%87%D0%B5%D1%80%D1%9A%D0%B5-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8-%D0%94%D1%80%D1%83%D1%88%D1%82%D0%B2%D0%BE).aspx)

2. https://www.academia.edu/44762094/%D0%A3%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%88%D0%BA%D0%B0_%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D0%B7%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0_1941_1942_

3. <https://stanjestvari.com/2021/03/10/nikola-milovancev-zatakavanje-jasenovackih-zlocina/>

ДРУГОСРБИЈАНСКИ ПОГЛЕД СА КАЛЕМЕГДАНА: КАКО СЕ ПРАВИТИ ЕНГЛЕЗ КАД ЈЕ ЈАСЕНОВАЦ У ПИТАЊУ

ВОДИЧКИЊА (ЈЕЛ ТАКО БЕШЕ НА РОДНО РАВНОПРАВНОМ ЈЕЗИКУ?) ПРИНЦА ЧАРЛСА

Када је принц Чарлс, представник краљевске куће која влада Великом Британијом, монархијом свагда непријатељски оријентисаном према српском народу, правио своју турнеју по НАТО Балкану (и као представник НАТО империје), Калемегданом га је водала ноторна левичарка и југоносталгичарка, историчарка Дубравка Стојановић. (1) Била је то иста она која је недавно, поводом отвореног писма против ревизионизма кад је број жртава Јасеновца у питању, изјавила: „Злочин геноцида не зависи од броја убијених. Он је дефинисан као злочин са намером да се уништи један народ или његов део. Дакле, кључна је намера, а у случају НДХ постоји прегршт доказа да се радило о злочину са намером да се униште Срби, Јевреји и Роми. А што се броја жртава тиче, они су научним методама утврђени на око 100.000 Срба. Кома је то мало, нека додаје! То је ненаучна и идеолошка злоупотреба историје у политичке сврхе.” (2)

Није та изјава, кад су бројке у питању, ни за какво чуђење. Дубравка Стојановић је остала верна самој себи.

ДОСЛЕДНОСТ ЧАРЛСОВЕ ВОДИЧКИЊЕ

Сетимо се доба Гаше Кнежевића, када је дотична поучавала Србе да се ни пошто не смеју осећати као жртве. Тако је у недељнику „Време” 17. маја 2001. нудила, као грађанистички Васа С. Тајчић, *своје мисли великих људи*: „Основни научни закључак нашег одбора врло је забрињавајући: основна шема на којој функционишу уцбеници историје јесте подела између нас и других: ми смо историјски исправни, ми никада ништа зло другоме нисмо урадили, ми никада нисмо водили освајачке ратове, увек смо тежили да се ослободимо туђинске власти, ми смо храбри, достојанствени, правдољубиви (...) Ствара се менталитет жртве, који сам по себи није добар јер се заправо тиме ствара менталитет изабраног народа над којим се непрестано, у некој историјској правилности, дешавају неке више-мање необјашњиве појаве, неки злочини, као да је то нека врста усуда. С друге стране, то води у самоизолацију, видите себе потпуно одвојено од других народа.”

Својевремено је, за „Слободну Европу”, причала и о свом виђењу „јасеновачког наратива”: „Јасеновац се, на жалост, увек користи за подизање тензија и ту је онда најмање важан Јасеновац и његове жртве. Он је ту нека врста ‚робе‘ за сталну злоупотребу кад год је потребно освежити то виђење српског питања.” Злоупотреба јасеновачких жртава је, подсећа наша саговорница Дубравка Стојановић, почела у другој половини осамдесетих. Тада се овај усташки

логор у салонима српских националиста почео представљати као табу тема социјалистичког режима, иако је споменик жртвама подигнут још 1966. године. На телевизији су се емитовале специјалне емисије, у којима су се посебно истицали представници СПЦ. Националистичка офанзива је, објашњава Дубравка Стојановић, у српском друштву генерисала осећај колективне жртве. „Како показују све анализе, тај осећај је идеалан покретач за агресивност, јер се врло брзо, већ крајем осамдесетих и почетком деведесетих, почело говорити о потреби за ‚превентивним ратом‘, којим би се спречио нови геноцид. Зато и говоримо о злоупотреби жртава, јер се показало врло брзо да жртве заиста никогa нису интересовале. Оне су биле остављене на првој кривини, чим више никоме нису биле потребне. Јасеновац и јама су били искоришћени за осећај угрожености нације који се онда преокреће у агресивну националну политику”, констатује Стојановић. И данас се манипулише бројем жртава, па се у појединим круговима наводи цифра од око 700.000 убијених. Тај је број исписан на великом пану у Меморијалном центру Доња Градина, који се налази на територији РС-а.

Неспорно је да су Срби највише страдали – али подаци Музеја Јасеновац наводе да их је убијено више од 47.000, од укупно 83.000 именом и презименом идентификованих жртава, иако тај број није коначан.” (3)

Туђман је живот свој уложио у ове цифре, зар не?

А и Велика Британија је крајње задовољна оваквом верзијом приче о распаду Југославије: криви су „аутовиктимизовани” Срби, које су СПЦ и национална интелигенција „ложили” да су жртве, и они су, ти наопаки „ортодокси”, кренули да руше и ломе.

СРБИ СУ СЕ, ДАКЛЕ, „АУТОВИКТИМИЗОВАЛИ”

У интервјуу датом „Пешчанику” 2020. године, Дубравка Стојановић је истакла: „Ако себе ставите у положај једине и највеће жртве, онда није могуће да у томе буде неке конкуренције. Још је мање замисливо да прихватите да је ваша страна учествовала у злочинима над другима. Да би се од Сајмишта направило спомен подручје холокауста, било би неопходно признати да је Београд био први град *Juden frei*, очишћен потпуно од Јевреја, и да су, поред немачких, у томе учествовале и домаће снаге. Овде се и даље шире свесне дезинформације да је Сајмиште било у НДХ, то чак и пише на једној комеморативној плочи. Та територија је била изузета од НДХ и припадала је Београду, јединој престоници Европе која је имала четири логора на својој територији! Али, овде то идеолошки не може да се призна, јер не желите стварну историју, не свиђа вам се, не „слажете се с њом”. Хоћете ону историју која се уклапа у слику коју о себи желите да направите. У овом случају је то слика жртве број 1. Ако нисте способни да погледате своју слику у огледалу, ако то упорно одбијате, ви као друштво не можете да „одрастете”, нисте спремни за захтевније задатке будућности него се и даље самосажалевате. Заробили смо се у том наративу и не умемо из тога да изађемо. Управо из те слике жртве број један излази читав низ проблема о којима смо говорили.” (4)

Поводом филма „Дара из Јасеновца” Предрага Антонијевића порука историчарке – НАТО левичарке је такође јасна: „Осим једне жене и мале групе Рома филм не приказује да су, поред Срба, у Јасеновцу масовно убијени Жидови, Роми и Хрвати антифашисти. Тиме је филм на трагу пропагандних партизанских филмова који су као жртве приказивали само партизанске борце, а не и цивиле. Селекција жртава је не само ружна и фалсификат историје, него је и опасна игра с историјом”. (5)

Тако је то: и у филму Срби од себе праве жртве, а камоли у стварности.

ПОУКЕ ЧАРЛСОВЕ ВОДИЧКИЊЕ

Јасно је шта нам *водичкиња* Чарлса & Камиле поручује: Јасеновчић мали, у Кроацији лепој, ништа је према четири логора у Београду (која су, кажу историчари, оснивали, и њима управљали, немачки окупатори, али су, зна *водичкиња*, Срби за то криви), а ту је (ај, ај, ај) и Београд „Јуден Фрај” (зна се, такође, да су *надљуди* Немци побили београдске Јевреје, и да су колаборационисти међу Србима имали споредну, најспореднију улогу бедних трчкарала и ухода, а да нису, као *нижа раса*, вршили ни стрељања, ни гушења гасом, што их не ослобађа оног дела историјске одговорности која им припада).

Године 1993, аустријски историчар Валтер Маношек објавио је књигу „Србија је очишћена од Јевреја: Војна окупациона политика и уништење Јевреја у Србији 1941-2”. Код нас је преведена под насловом „Холокауст у Србији”. То је најпре била докторска дисертација одбрањена на Бечком Универзитету, у којој је Маношек показао и доказао да су у убијању Јевреја у Србији учествовали не само нацистички „специјалци”, него и обична војска, Вермахт. Ево шта Маношек каже: „Уз помоћ Вермахта у Србији је ликвидација Јевреја, наког угушивања жена и деце, још у пролеће 1942. коначно завршена – у време када је прва фаза индустријског угушења Јевреја у Белзец, Собибору и Треблинки („Рајнхардова акција” под вођством Одила Глобочника) била тек покренута. Након што је акциона група А убила етничке Јевреје, Србија је била друга по реду земља у којој је „коначно решење јеврејског питања било завршено”. Када је у августу 1942. године генерал Лер (Loehr) постављен за Вермахтовог заповедника за Југоисток у Солуну, поносно му је реферисао начелник војне управе у Србији, СС групенфирер Харалд Турнер: „...Јеврејско питање, као и циганско питање, у потпуности ликвидирано. Србија је једина земља у којој је решено јеврејско питање и циганско питање”. (6)

Зна *водичкиња* исто што и Маношек. Али, ако хоћеш да будеш, онако баш *свешки*, уз Чарлса & Камилу на Калемегдану, не можеш да цитираш Маношека. Чита се то што пишеш тамо где одлучују ко ће бити *водицкиња*. Ако лепо пишеш, ако политички коректно говориш, и ако се све то свиди онима на *надлежном месту*, можеш у шетњу Калемегданом. Са све становницима Бакин-гемске палате, потенцијалним владарима монархије која је увек волела Србе. Као и Хабзбуршка монархија, уосталом.

ЈАСЕНОВЧИЋ И СРЕБРЕНИЧЕТИНА

И ми, Срби, вели *водичкиња* Чарлса & Камиле, нисмо никакве жртве које смеју да се „самосажалевају”, него геноцидлије, које се морају суочити са својим вукодлачко – дракулским испадима, и понизно признати: Јасеновчић није ништа у односу на Сребреничетину. Сребреничетина је, од почетка, СВЕТСКО ПИТАЊЕ (7), први геноцид Европе, страхаота над страхаотама – а Јасеновчић де-минутивчић историје, узгредица, *шакорекух*, ситничница из кољачке ситничарнице, од *срећне руке Пешра* Брзице и њему сличних србосека у људском облику.

Свака жртва Сребренице је, из перспективе Чарлсове *водичкиње*, ЖРТВЕТИНА, а у Јасеновцу све неке жртвице, Јевреји, Роми, антифашистићи мали, и нешто Срба, колико их је већ научник Фрањо Туђман избројао.

Да ми Бог опрости цинизам: не поричем злочин који су недостојници и срамотници овог народа починили у Сребреници, нити удео страних и домаћих тајних служби у том злочину – јер НАТО бомбе по Српској 1995. нису биле могуће без западне „license to kill” у источнобосанској варошици. Али, Сребреница је ратни злочин, а Јасеновац геноцидни надујас. (8)

ВЕЋ ВИЂЕНО

У апелу групе интелектуалаца, после изјаве Дубравке Стојановић да је атентат Благоја Јововића на Анту Павелића био „крвна освета” (и става њеног колеге да не би било усташа да није било власти Карађорђевића), истакнуто је, још 2020. године: „Све указује на то да се српској култури и данас, 40 година после смрти Јосипа Броза Тита и 60 година од смрти Анте Павелића, намеће хрватско старатељство, прикривено иза западњачких, титоистичких, југословенских фраза. Сарадња између комуниста и хрватских шовиниста одавно је утврђена историјска чињеница. Оно што је већ у болшевичкој Русији уочио Станислав Винавер, удруживање хрватских франковаца и комуниста, остварено је у титоистичкој Југославији, распарчавањем српског народа и његовим претапањем у нове, синтетичке нације, уједињењем Хрватске и ширењем њеног утицаја на све југословенске републике. Очигледно је да је ова коалиција преживела распад друге Југославије.” (9)

Али, не заборавимо: стављање Срба под туторство Хрвата дело је Велике Британије. Још је Ситон–Вотсон сматрао да тако треба; по речима Мила Ломпара: „Када је Ситон–Вотсон, човек који је јако много утицао на положај Срба и у Краљевини Југославији, написао – пре Првог светског рата – да би он победу српске идеје сматрао победом источне над западном културом, чиме би, као неко ко припада западној култури, био ожалошћен, онда је такав начин мишљења био оно што је предодредило положај нашег народа у XX веку. Јер, та реченица у његовом писму тачно показује улогу културолошке предрасуде, која је дубља од идеолошког слоја.” (10)

Британцима је и Анте Павелић био представник западне *уљубе*, па су га, после свих злочина које је у НДХ починио на челу ђавољих слугу Ватикана,

пустили да побегне, иако су знали где је и били кадри да га ухапсе кад желе. У том удруженом злочиначком подухвату су били са Американцима (као и данас, уосталом, широм света): знали су му путању, могли су да га приведу правди, могли су да му суде, али су рачунали на њега као на савезника у будућем, „хладном”, рату. (11)

МАНТРА КОЈА СЕ ПОНАВЉА ДО БЕСВЕСТИ

Кад неко води принца Чарлса & Камилу Калемегданом, и баш ужива у аристократском друштву (иако левичар/ ка) он/ она, као историчар/ ка мора да заборави да су Британци Павелића заштитили да не изађе на суд, после свих чудовишности које је починио.

Јер, важнији су му / јој Чарлс & Камила од тамо неких *широкаваца* и *факина* са Козаре, из Славоније, Херцеговине и Срема, којима је Јасеновац био широм отворен. Да би се било у друштву Чарлса & Камиле, да би им се објаснило где су се граничили Беч и Београд, важно је у јавном простору *ретиона* доказивати да бројке Новомученика Јасеновачких нису битне. Морамо знати само једно (онако како то желе газде из Енглеске, од Ситон – Вотсона до Бориса Џонсона): да се ПРАВИ геноцид десио у Сребреници. И припадници западне *уљудбе*, уосталом, чим се роде и прогледају, унапред знају да су Срби криви за све, и да они нису никакве жртве, него су се само „аутовиктимизовали”, да би лакше правили „Велику Србију”. Ко хоће у шетњу Калемегданом са најVIPима, треба да се слаже са *уљудбеним нарашћивом* НАТО Запада. То треба понављати као секташи мантру: „Харе Рама, Харе Кришна, Кришна Кришна, Харе Харе”...

Ово је, пак, другосрбијанска мантра: „Срби су криви, Срби су криви, Срби су за све криви!”

Једном речју: „Харе Харе” - за добре паре. И за славу овога света.

Мада: sic transit gloria mundi!

А нама, православним *широкавцима* и *факинима*, који не пристајемо на кољачку уљудбу Запада, остаје да идемо путем Новомученика јасеновачких, следбеника Јагњета Христа закланог од постања света ради нас људи и ради нашега спасења.

УПУТНИЦЕ (17.9.2021. године):

1. <http://www.nspm.rs/hronika/dubravka-stojanovic-princ-carls-iznenadjenda-je-na-uscusave-u-dunav-bila-granica-sa-austro-ugarskom.html>
2. <https://pokretzaodbranukosovaimetohije.rs/%d0%b4%d1%83%d0%b1%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%ba%d0%b0-%d1%81%d1%82%d0%be%d1%98%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%9b-%d1%83-%d1%98%d0%b0%d1%81%d0%b5-%d0%bd%d0%be%d0%b2%d1%86%d1%83-%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0/>
3. <https://www.slobodnaevropa.org/a/zloupotreba-jasenovca-za-bildovanje-nacionalizma/27445492.html>
4. <https://pescanik.net/intervju-7/>
5. <https://radiosarajevo.ba/vijesti/regija/poznata-srbijanska-historicarka-uzasnuta-filmom-dara-iz-jasenovca/408024>

6. https://kupdf.net/queue/valter-mano-scaron-ek-holokaust-u-srbiji_59154422dc0d603d62e5e554_pdf?queue_id=-1&x=1631828570&z=MTc4LjlyMy4xMTYuMTk0
7. <https://rs.n1info.com/vesti/a69178-dubravka-stojanovic-o-srebrenici/>
8. <https://pokretzaodbranukosovaimetohije.rs/%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B5%D1%80-%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2-%D0%BE-8000-%D1%83%D0%B1%D0%B8%D1%98%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D1%86%D0%B8/>
9. <https://www.novosti.rs/c/vesti/politika/910976/protest-protiv-poricanja-genocida-nad-srbima-profesori-akademici-potpisali-peticiju-protiv-revizije-istorije>
10. <http://sloven.org.rs/srb/?p=19499>
11. <https://www.vecernji.hr/vijesti/ni-sad-ni-britanija-nisu-zeljeli-uhititi-pavelica-934665>

8.

БЕСПУЋА КРОАТОФИЛНЕ БРОЈИДБЕ ИЛИ КО НАМ ПРЕКРАЈА ИСТОРИЈУ

НЕ ПРИЧЕШЋУЈТЕ НАС ОТРОВОМ: ЈАСЕНОВАЧКЕ ЖРТВЕ И БОРБА ЗА ИСТИНУ

ТУЋА РУКА СВРАБ НЕ ЧЕШЕ

У марту ове, 2021. године, Александар Нећак, Јеврејин који се годинама бори за културу сећања на жртве Другог светског рата међу србијанским Јеврејима, али и међу Србима, јасно и гласно је поручио: „Кад код се помену сећања на јеврејске жртве из периода Холокауста, као ехо одјекне: „А наше српске жртве, њих је било највише?”

Ни један Јеврејин из Србије никада није спорио постојање и бројност српских жртава, НИКАДА. То што се ми сећамо наших жртава, и што се на исти начин и уз дужно поштовање сећамо и свих других жртава, не значи да смо једини дужни да се боримо и за меморијале српским жртвама.

Наравно да смо се увек залагали за сећање на све жртве, али драги српски пријатељи, налазите се у свим релевантним институцијама, налазите се на врло важним и респектабилним функцијама, има вас највише у овој земљи, па покрените озбиљну иницијативу да се обележе и меморијализују сва стратишта, све српске жртве.

Да ли вам то неко брани?

Не.

У питању је КУЛТУРА СЕЋАЊА која овде не станује.

Музеј геноцида годинама посвећен српским жртвама ради у неусловним просторијама, без простора за сталну поставку и повремене изложбе, промоције књига, едукативна предавања итд.

Свакодневно спомињање Јасеновца неће решити проблем.

У Београду, у целој Србији не постоји не један трг, улица, сокак, пролаз, плато, ћошак који носи име Јасеновачких жртава.

Зашто?

Туђа рука свраб не чеше.” (1)

А извесна домаћа рука је, пак, са нашим непријатељима, почела да ради на умањивању броја жртава Србоцида.

Да велича књиге попут оне Иве Голдштајна, која као да је писана да би се, у једној – две реченице, саопштило да не вреди вадити кости јасеновачких жртава, јер су оне, сматра Иво Премудри, пропале, нестале, ишчезле. Нису нестале кости диносауруса, али кости побијених Срба јесу, уверава нас он.

А ми знамо да се, још увек, ископавање може спровести, с обзиром да је највећи број костију у Градини, на страни Републике Српске. И мада модерна форензика чуда чини, са све снимањима из сателита, нама не дозвољавају да кренемо у ексхумацију и достојно сахрањивање жртава јасеновачког лудила.

ЈЕДНО СЕЋАЊЕ ИЗ 1983.

И 1983. године кости су биле ту. Младен Диклић, који је био акцијаш на ОРА „Јасеновац”, сећа се како је то било кад је истина костију проговорила: „Већ на почетку смо имали непријатних искуства у Новској и околини, где су поједини проусташки елементи, псовали српским бригадирима мајку српску. Али, све се то заташкавало зарад „Братства и јединства”, које, види се из наведеног, никада није заживело у тим хрватским крајевима. Једино су, нажалост, Срби били опредељени за тако нешто, и највише су се управо они и изјашњавали као Југословени.

Недуго по почетку акције, река Сава је имала низак водостај, и почеле су да се појављују људске кости, а и на насипу, који се оронио, свугде су се виделе кости. Одмах је наложено да се из свих присутних бригада, издвоје појединци, и да се направи посебна бригада, која је упућена на вађење костију.

Кости су вађене и из саме реке, муља, обале и насипа... Налажени су окови са ланцима на тим костима... А костију је било много, цела обала... а и дубље на копну су се видела огромна улегнућа у земљи, на великим површинама, која недвосмислено показују да су то групне гробнице. Што се и испоставило тачним. Кости смо слагали на гомиле, покушавајући да их колико толико класификујемо... лобање, бутне, карлице, вилице, пршљенови... Гомиле су постајале све веће и веће... Ни броја се не зна колико их је било... Сећам се да сам на једном месту, приметио део дечје ципелице, и полако разгрћући земљу, извадио сам скоро цео дечији скелет... Кости су се осипале, јер су биле прекриване кречом, чији трагови су се и даље видели на појединим деловима. Налазили смо и разне друге делове одеће, накита, зубних навлака. Претпоставка је била да су овде побијени пред крај рата, када су усташе биле већ у паници, јер зна се да док је логор „нормално” функционисао, све предмете су усташе одузимале, и накит, и златне навлаке и наочаре... И управо јер су били у журбу да побију сведоке, и заташкају злочине, нису стигли још и да пљачкају.

Вероватно су политичари тадашње Хрватске, затечени количином извађених костију, наредили обуставу даљих ископавања, и организовали брзу сахрану истих на скромној церемонији. Јер, ваљало је заташкати колико су људи побили усташки злотвори.

Е, управо да би сакрили истину, и обуставили су све то. А да би се све то урадило ваљано, било би потребно организовати радне акције са више бригада, само за вађење костију, јер је заиста велика површина земљишта у питању,

и заиста где год да загребеш мало, појављују се људске кости.” (2)

А домаћа рука, која сарађује са Голдштајном, наставља посао хрватских комуниста и хрватских екумениста.

В ЧЈОМ ДЈЕЛА?

Док се српски историчари и ангажована интелигенција лавовски боре за истину о броју српских жртава у Јасеновцу, из самог срца ствари креће ревизионизам, чији је циљ – шта? Пристајање на октроисану бројку наших жртава? Братство – јединство? Нова Југославија? Долазак *шолеранџној* папе Фрање у посету храму Светог Саве? (3)

Шта год да је циљ, не може да се не осети узнемиреност (рекао бих „гађење”, али да ме не оптуже за *хиперемоционализам*, а треба да се правим, са толико усташко - ватиканских жртава над собом, у Небеској Србији, да ћу писати *sine ira et studio*).

Шта год да је циљ ревизиониста, тешко је не сетити се Дучића и његове борбе за истину о страдању Срба у НДХ, коју је, кад је видео српске кукавце на хрватској страни, описао, во времја оно, кроз величанствену песму: „Мој добри роде, сви су лагали, / И твој су видик сав помрачили; / За својом срећом само трагали, / И свуда крали, и све тлачили.//И место млека, крв су сисали,/ У страдањима твојим дугима,/ Твоје су светло име брисали,/ Да не знаш ко си међу другима.//С убицама су цркве стварали,/ И с издајником горде тврђаве; / У заклетви те свакој варали,/ На води дигли мосте рђаве!//На згаришту ти држе говоре,/ На губилишту подло пирују,/ На буњиштима саде ловоре.../ И мртве уче сад да мирују.//Мој добри роде, сви су рђави,/ Вапај твој не чују што тугује!// Издајник и сад још у тврђави, / С убицом жртва сада другује.//Ломан је, роде, мост на провали,/ Свуд су у причест отров ставили.../ С лупежом све су новце ковали,/ Са кривоклетником завет правили”.

Неко би да нас „причести” отровом лажи.

А српски интелектуалци на то не пристају. Узор у борби им је, између осталог, Јован Дучић, као што су овима, са мантијом и без мантије, духовни преци комунисти.

ДУЧИЋ У БОРБИ ЗА ИСТИНУ О СРБОЦИДУ

Трагови поделе између националне емиграције на једној и комунистичких превратника на другој страни, која ће трајати све до распада СФР Југославије, могли су се јасно уочити још у Другом светском рату, када је Јован Дучић, песник и дипломата, стигао у САД да сведочи о страдању Срба у НДХ, што су се нашли на удару своје дојучерашње *браће* Хрвата. У новинама српске емиграције, „Американски Србобран”, нарочито после објављивања текста „Покољ Срба у Независној Хрватској”, насталог на основу извештаја архиепископа СПЦ (чланак је на насловници изашао 4. новембра 1941. године), Дучић је, озбиљно и одговорно, писао о апсурдима Краљевине Југославије, која је, наносећи

огромну штету Србима што се у њој никад нису до краја интегрисали, у исти мах Хрвате држала силом у свом оквиру, што их је, психолошки и политички, припремало да 1941. године стану на страну Хитлера и Павелића и крену у крвави обрачун са српским народом.

У свом америчком, мисионарском изгнанству, Дучић је, ударио не само на „најхрабрији народ на свету”, Хрвате (храбре не зато што се ничег не боје, него зато што се ничег не стиде), него и на издајнике и глупаке у српској елити, који су свој народ и довели до Јасеновца и Јадовна пошто су све време мантрали о Југославији као јединој мери и провери српског националног живота. Јер, уједињења са Хрватима и Словенцима не би ни било без великих србијанских утописта који су понављали „Брат је мио које вере био”, и певали химне троименом СХС народу, који „једва чека” слободу из пијемонтског Београда.

ДУЧИЋ И КРОАТОЛОГИЈА

Обрачунавајући се са „југославизмом”, Дучић је истицао да је, када смо изишли из ратова 1912-1918, Краљевина Србија имала највећи углед међу народима: три победничка рата, херојство српске војске, сјај српске династије, финансијску стабилност, одличне везе са савезницима, културним и богатим, а благонаклоним нашем народу. Међутим, уместо готовине, почели смо да живимо на вересију. Створена је нестабилна држава са римокатоличким народима бивше Аустроугарске, с којима нисмо имали ни заједничку културу, ни традицију, ни законодавство. Хрвати, каже Дучић, никад нису желели Србе као браћу, Београд као престоницу, а српског краља као свог суверена. За трагичну одлуку о стварању Југославије били су, по Дучићу, криви пре свега представници самоуверене србијанске елите, који нису знали с ким имају посла, нити су познавали „хрватску малу историју” и „хрватску чудну и компликовану психу”... А онда је, у СХС утопији, од Срба предуго скривана хрватска мржња према заједничкој држави, и њихова спремност за обрачун са „шизматичком” већином у крајевима преко Дрине и Саве. Српска политичка елита је издала народ који јој је веровао, сматрао је Дучић и о томе писао у „Американском Србобрану”. Од његових предсмртних текстова настала је књига „Верујем у Бога и Српство”. (4)

НЕДИЋ ЈЕ ПАВЕЛИЋ: ОСНОВНА ФОРМУЛА СРПСКИХ КОМУНИСТА

На Дучића и „Американски Србобран” насрнула је левичарско – комунистичка „Слободна реч”, под непосредним надзором Коминтерне, у којој је пашкиле против српског песника писао будући распоп Никола Дреновац. Борећи се за „братство и јединство”, будућу чаробну формулу Титове Југославије, Срби комунисти у САД су писали: „Већина вести које овамо стижу о покољу Срба од стране читавог хрватског народа су обичне лажи, измишљене да се заваде Срби и Хрвати. Павелић и његова руља убија и најбоље синове хрватског народа – Крлежу, Херцегу и хиљаде других. Живот др Мачека је у опасности.

Али не заборавимо да ми Срби имамо Недића. Не заборавимо да је господар и Недића и Павелића нико други до Хитлер”. (5,184)

По Кринки Видаковић – Петров, овај став је био заснован на пропагандистичким кривотворењима, од којих су најзначајнија два фалсификата. Она истиче: „Први је усиљено наметање паралелизма између Павелића и Недића, ситуације у Хрватској – где су немачки нацисти дочекани са цвећем – и оне у Србији – подељеној у више окупационих зона, где је у немачкој окупационој зони успостављена сурова политика кажњавања цивилног становништва (100 за сваког убијеног и 50 за сваког рањеног немачког војника), где су стрељања почела одмах, а већ у октобру извршена масовна стрељања цивила у Краљеву и Крагујевцу. Други је умањење покоља Срба и увећање страдања комуниста у НДХ (Крлежа, који је живео у Загребу до краја рата, проглашен је једном од првих жртава). Ако су Срби у „Слободној речи” проглашавали усташке покоље за измишљотине и лажи, није се могло очекивати да ће их Хрвати у америчкој дијаспори демантовати, па ни хрватски чланови владе у избеглиштву који су долазили у Америку у то време”. (5,84)

Јован Дучић се, међутим, није колебао у изношењу истине о страдању Срба у НДХ. Није се ни освртао на писање „Слободне речи”. Његов интелектуални и морални ангажман за време Другог светског рата надахнуће многе у дијаспори да наставе пропућеном, свакако Дучићевом, стазом у сведочењу истине о српском становишту у доба Титославије, комунистичке утопије на власти.

ШТА ДА СЕ РАДИ

Не пристајемо на лаж о Јасеновцу.

Не пристајемо на лаж о Јасеновцу.

Не пристајемо на лаж о Јасеновцу.

Свим силама ћемо, колико нам Бог и Новомученици помогну, бранити истину о нашим страдалницима који су, како рече Владика Николај, победили лажно хришћанство. И форензика и историографија су на нашој страни. А пре свега су на нашој страни они који су поклани због верности Богу и Божијој правди. Поклале су их усташе, који су, опет по Светом Николају Српском, „за ревност у злу, добро знану свима, похвале добили из пакла и Рима.” Од оног Рима с којим би да нас, преко костију највећих патника у новијој историји човечанства, мире и постмодерно унијате.

И да „уче мртве сад да мирују”.

Нећете нас, господо, „причестити” отровима ваших лажи и екуменистичких *бегасића*.

Истина коју носимо, ако Бог да, победиће. Јер Бог је истина.

Упутнице (27.9.2021.година):

1. <https://jadovno.com/necak-kultura-secanja-ovde-ne-stanuje/#.YVIUp7gzZPY>
2. <http://www.zlocininadsrbima.com/Novost.aspx?Naslov=Brig%D0%B0dir-Diklic-s%D0%B5c%D0%B0-s%D0%B5-v%D0%B0dj%D0%B5nj%D0%B0-k%D0%BEsti%D1%98u-%D1%98%D0%B0s%D0%B5n%D0%BEv%D0%B0ckih->

- muc%D0%B5nk%D0%B0-iz-S%D0%B0v%D0%B5-1983.-g%D0%BEdin%D0%B5
3. <https://www.autograf.hr/vazno-mit-o-700-000-ubijenih-srba-u-jasenovcu-rusi-bas-spc/>
4. https://www.zapadnisrbi.com/images/PDF/Jovan_Ducic_Verujem_u_Boga_srpstvo.pdf, приступљено 25.4.2019.
5. Кринка Видаковић – Петров: Од Балкана до Тихог океана/
Култура и књижевност српских исељеника у САД, Књига
друга, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2014.

БРОЈ ЖРТАВА КОРОНЕ РАСТЕ, БРОЈ ЈАСЕНОВАЧКИХ ЖРТАВА СЕ СМАЊУЈЕ

И мртве уче сад да мирују (Јован Дуцић)

СНАЖНИ ГЛАС ИСТИНЕ

Данас Српска Православна Црква слави – календар вели – седамсто хиљада Христових сведока јасеновачких, мученика принетих Богу. Баш очи тог дана, угледни српски историчари и интелектуалци устали су против покушаја смањивања броја жртава у овом логору ужаса, речима јасним и одлучним: ”Недостойно и нестручно поигравање бројем жртава Јасеновца заснива се, типично за порицатеље геноцида, на занемаривању свих историјских извора и накнадном домишљању како би се потврдила унапред задата теза. Поређења ради, тако нешто, када је реч о холокаусту над Јеврејима и геноциду над Јерменима, у јавности Израела и Јерменије било би потпуно незамисливо. Како је наведено у једном од два протестна писма преко стотину јавних личности, објављених пре годину дана, у којима је већ упозорено на појаву порицања усташког геноцида у српској јавности (веб-странице *Нови стандард*, 29. 7. 2020 и *Шање ствари*, 19. 8. 2020), умањивање броја жртава холокауста у шеснаест европских држава и у Израелу сматра се порицањем геноцида и законски се кажњава. Тада је затражено, „по угледу на Русију, Израел и Јерменију, укидање било какве толеранције према свим видовима порицања геноцида над српским народом”. Недавно су и Извршни одбор и Одељење историјских наука САНУ упозорили на умањивање броја жртава хрватског геноцида којим се бави новопостављени директор Музеј жртава геноцида и затражили изјашњење Министарства културе и информисања Републике Србије (31. 5. 2021). Захтевамо да одмах престане јавна «лицитација» бројем жртава логора Јасеновац, смишљена да би се релативизовао и порекао геноцид над српским народом у Независној држави Хрватској. Тражимо да Србија и Република Српска, по угледу на остале европске земље и Израел, донесу законе којима ће овакве појаве коначно да буду спречене.” (1)

Јасно, једноставно, свима појмљиво: последњи је час да се то уради, да једног дана не би било да је више Срба умрло од короне него од усташке каме и маља у Јасеновцу.

Број жртава се, наравно, смањује да би се Срби лишили права на мучеништво и да би све што су преживели било проглашено за митоманију. Ако то

дозволимо, ништа смо – и као појединци и као народ. Јер бисмо се одрекли оних који су наши заступници пред Богом, чија крв и сузе умивају васељену.

САТАНИСТИ ПРОТИВ МУЧЕНИКА

Срби су заиста били мученици на удару усташких сатаниста, маскираних у борце за римокатоличку веру и хрватску државу. Марко С. Марковић, у тексту о логору Јасеновац према јеврејским сведочанствима, даје неке од слика које јасно потврђују о каквом сатанизму је реч: „Било је уобичајено да кољачи пију крв својих жртава. Саломон-Моника Мусафија је присуствовао сцени кад је крвник Рашид пред свима испунио своје обећање да ће се Бруни Дијаманту „живе крви напити“: „Док се јадник још копрцао у ропцу, зликовац му је пио крв. Клечао му је на прсима и са гркљана му је пио крв, а ми смо то морали да гледамо“. Јаков Атијас оживљава успомену на крволока Љубу Милоша који је „забио своју каму једном Србину у прса и рекао да је ’слатка српска крв’ испијајући је са длана“. А Садо Коен-Давко се нашао на лицу места у тренутку кад су усташе стрељале њиховог колаборатера Шпилера, Јеврејина који се на крају пред њима компромитовао у „златној афери“. Шпилера није одмах оборио плотун. Пришао му је муслиман Шабан Мујица, звани „крвави Мујо“, извукао нож и преклао га преко гркљана, а подметнуо шаку под врат одакле је крв млазом текла па попио пуну шаку и облизао нож ликујући: „Алај је слатка крв, нека сам се и твоје напио“.

Било је и колективних „игара“ или такмичења, да би се видело ко ће надмашити другог у обести и зверствима. Тако је Исидор Леви био присиљен да присуствује „ногометној утакмици“ усташа са одрубљеном главом Сарајлије Булата, а затим да са осталим затвореницима дефилирају пред истом главом којој су ставили цигарету у уста. Садо Коен-Давко ће морати да буде очевидац усташког надметања у брзини стрељања, под командом бившег фратра Филиповића-Мајсторовића и да гледа како један за другим падају 25 Јевреја, због бекства тројице јеврејских заточеника. Егон Бергер није могао заборавити усташки конкурс за најсвирепије убијање који је опет организовао Мујица, обећавајући победнику 100 цигарета: „Награду је добио један усташа који је изградио клинац од десет центиметара. Тај дрвени клинац стављен је жртви у отворена уста, тако да је у устима стајао окомито. Жртва би ударцем кундака у подбрадак била усмрћена тиме што је клинац зашао у лубању, а код неких провирио кроз тјеме“ (...) Можда Јосип Ерлих заслужује да му се остави завршна реч: „Оно што смо ми проживели за време нашег заточења у концентрационим логорима Стара Градишка и Јасеновац никада се неће моћи тачно описати. Ово је само бледа слика свега. Таквих злочина нити је било а не вјерујемо да ће их икада више бити. Ми преживели логораши не желимо ни нашем највећем непријатељу да то доживи. Свет треба да живи у љубави и слози, али и да се подсети на оно што више не сме да дозволи да се врати. У ту сврху треба да послуже и ова сећања“. (2)

Ерлих је у праву: оно зло које се не памти ће се свакако вратити. Нема историјске свести без свести о злу, говорио је Жарко Видовић. Порицање броја

српских жртава у Јасеновцу је увод у трајно брисање наше историјске свести и националне савести. А онда нас чека нови србосек.

ШТА СУ НЕМЦИ ПИСАЛИ 1988. ГОДИНЕ

Све се знало. Знало се и зна се. Ево једног записа из дневника Николе Живковића: „Пре подне у улици Кнезебек, у „мојој” књижари „Марга Шелер” купио: Vladimir Dedijer, Jasenovac - das jugoslawische Auschwitz und der Vatikan; 1988; Freiburg, 273 стр. Немачко издање је тако објављено само годину дана после српског, а оригинални наслов гласи: „Ватикан и Јасеновац”, „Рад”, Београд 1987. Немачки издавач даје кратак преглед ауторове биографије, а о самом књизи каже: „In diesem Buch legt er umfassend und erstmalig für Europa Dokumentationsmaterial über das bis dahin unbekannteste Massenverbrechen während des Zweiten Weltkriegs vor: die Ausrottung von 800.000 orthodoxen Serben...Unglaublich, aber bewiesen. Ein Tabuthema, über das zu schreiben sich bisher erst Karlheinz Deschner traute. Ist schon diese geschichtliche Tatsache in unseren Breiten wenig bekannt, so entzieht sich ein anderer Fakt völlig der Kenntnis: die maßgebliche Beteiligung des Vatikans an diesen Massakern.” Издавач овде са поносом истиче, да је у овом делу „по први пут у Европи сакупљен материјал, који говори о истребљењу 800 000 православних Срба. О овој табу теми до сада је имао храбрости да пише само Карлхајнц Дешнер. Мало је позната чињеница, да је хрватски геноцид над Србима био подржан од стране Ватикана.”

Тако су писали Немци: осамсто хиљада жртава!

Данас се, преко Александра Корба и њему сличних Немаца, све то брише. На делу је нова агенда. Срби не смеју бити жртве.

ЈАСЕНОВАЦ ЈЕ ЗБИРНО ИМЕ

У разговору са покојном др Надеждом Винавер, потписник ових редова је чуо кључну идеју за разматрање свега што је битно у вези са Јасеновцем – Јасеновац је, у ствари, збирно име за све што су Срби преживели у НДХ: „У Хрватској је било много логора и стратишта, али је Јасеновац постао опште име за сва места где су убијани Срби на територији НДХ. У себе је упио прве „сабирне” логоре: Госпић, море око острва Пага, беспућа Велебита и друге дубоке јаме, воде више река а нарочито Дрине, Саве, Дунава, сеоске бунаре, запаљене цркве пуне српског народа, безимене утрине... На великој територији коју су усташе прогласиле својом независном државом, масовна убиства Срба почела су одмах по њеном оснивању, 10. априла 1941. Потпуно синхронизовани, на међусобно врло удаљеним местима (без савремених средстава обавештавања), потпуно су исти начини убијања (од опкољавања села до похода на школе са православном децом...), исти методи мучења са таквим детаљима да је свима одувек морало бити јасно да је учење за таква дела било добро организовано, да су припреме биле систематичне, да ниједан крај НДХ није прескочен, да су „радне” групе спремно чекале да покажу свој науч. Њихов радни учинак је

био високопродуктиван, ниједан метод није заказао, ниједна справа за мучење и убијање није подбацила, ниједна жеља убица није остала неиспуњена. То је реалност коју нико не може оспорити.” (3)

Та чињеница о Јасеновцу указује да масовност усташих злочина није могла бити последица деловања само једног камиона усташа, о коме је говорио Мирослав Крлежа. Иза злочина су стале велике масе становника НДХ које су у својим комшијама Србима виделе опасност што ју је треба уништити на сваки могући начин. У неком забитом херцеговачком селу нико није ни чуо за Павелића, ни за Кватерника, али им они нису ни били нарочито потребни да би кренули да кољу православне комшије. Довољно је што је село имало жупника, чија се проповед састојала из поучавања пастве да мрзе „Влахе” и „ркаће”.

И то је данас проблематично: Хрвате, каже НАТО империја, нико не сме да подсећа на мрачну прошлост. Они су ЕУ будућност.

ОТРЕСТИ СЕ ЈАСЕНОВЦА

И Хрватима је, наравно, јасно да се морају отрести Јасеновца као инцидента, да би и даље, без гриже савести, могли бити ватиканско „предзиђе кршћанства”. Или предзиђе НАТО пакта. Или шта већ треба да буду. У интервјуу Анте Павелића шпанском фашистичком листу *Arriba* од 26. маја 1943. јасно се види да је усташтво само прича о „предзиђу”. Јер је, како рече поглавник, „балкански дух имао експанзивну моћ која је успјела да продре до граница Беча. Аустро-Угарска је имала снаге да гони тај дух ка Југоистоку, гдје није више представљао никакву опасност. Дужност је Хрватске да настави са овим притиском на балканске обичаје док их не сведе у њихове праве границе.” (4)

Хрватски велеум др Јосип Корски, у својој књизи „Из идеала у стварност” (објављеној 2005. године) јасно ставља до знања зашто се Хрвати не могу покајати за Јасеновац: ако би то учинили, порекли би сву своју „државотворну” политику која је увек била у служби „западних вредноста”. Корски истиче: „Уочавање различитих догађаја из наше недавне прошлости спада у нужне задатке јавнога живота. Међутим, Јасеновац је опасан за Хрватску јер је око њега створена политичка легенда која је за вријеме Другога свјетског рата послужила за рушење Независне Државе Хрватске, а након комунистичке побједе за брутално уништавање политички активних дијелова хрватскога народа и за оправдавање насилног укључивања Хрватске у Југославију.” (5,344-345)

Тако Хрвати. Знају шта хоће и докле могу.

А ми, Срби, треба да пристанемо на октроисане бројке својих мученика, да би нас уклопили у Нови поредак.

Није него!

СЕНКА ДЕБЕЛОГ МРТВАЦА ГРОЗА

Да додамо и ово: у позадини домаће ревизионистичке другосрбијанштине, која, захваљујући неким у мантији и неким без мантије, улази у главни ток државних планова меморијализације србцида, али и у главне медије, стоји,

поред „страног фактора”, и „Дебели Мртвац Гроз”, како је владика будимски Данило звао Јосипа Броза.

О томе је, 2015, такође говорила Надежда Винавер: „Кад немачки речник Дуден (Политика, 10. мај 2015.) објашњава појам „усташа” као „хрватски националистички покрет који се у Другом светском рату борио против српског централизма”, то није ништа друго до понављање речи Јосипа Броза из његовог чланка објављеног у децембарском броју Пролетера 1942. Јосип Броз се присећа предратне намере Срба да „србизују Хрвате и Словенце”, а да су Хрвати „као најснажнија индивидуалност међу осталим угњетеним народима Југославије, давали најжешћи отпор против такве великосрпске националне политике”. Ова реченица, као и цео чланак, којим се резимира незадовољство Комунистичке партије Србима, јесте као нека овера разложног постојања логора Јасеновац. То је у ствари безгласна сагласност уредништва са активношћу те фабрике смрти и са геноцидом над српским народом на целој територији НДХ.

Како онда очекивати да Врховни штаб на челу са Јосипом Брозом (и Андријом Хебрангом као секретаром Партије) ослобађа Јасеновац где су заточеници чекали, чекали, организовали се како су могли да помогну у нападу за ослобођење и сањали свој трагични сан. Уместо тога, Партија је наређивала да се уклоне омиљени партизански команданти који су тражили дозволу да покушају са ослобађањем логора или бар да прекину муке заточеника. Партизанске снаге на челу са Јосипом Брозом никада нису покушале да ослободе логор Јасеновац.

Трагичност логораша је трострука: зато што су се нашли у логору, најгорем од свих концлогора; зато што су их изневерили они у које су полагали наду; зато што су по директиви комунистичких власти морали остати без белега, без знакова који подсећају на њихове патње и без трага поштовања и захвалности.” (3)

Због тога су потписници најновијег апела против ревизионизма заслужили сваку част и похвалу од свог намученог народа. Уз њих су, чврсто верујемо и молитве Седамсто хиљада Новомученика Јасеновачких, који су одевени у халјине беле и окупани крвљу Јагњета Христа. У њих се уздајући, а Богу Правди се молећи, чврсто стојимо на бедему истине о нашем новом мучеништву, темељу и крову Небеске Србије.

УПУТНИЦЕ (13.9.2021. године)

1. <https://pokretzaodbranukosovaimetohije.rs/%d0%bf%d1%80%d0%be%d1%82%d0%b5%d1%81%d1%82%d0%bd%d0%be-%d0%bf%d0%b8%d1%81%d0%bc%d0%be-%d0%b7%d0%b1%d0%be%d0%b3-%d0%ba%d0%b0%d0%bc%d0%bf%d0%b0%-d1%9a%d0%b5-%d0%bf%d0%be%d1%80%d0%b8%d1%86%d0%b0%d1%9a/>
2. <http://borbazaveru.info/content/view/4827/68/>
3. <http://www.pecat.co.rs/2015/10/nadezda-vinaver-jasenovacko-zasto/>
4. https://www.rastko.rs/filosofija/bsijakovic-balkanistika_c.html
5. Dr. Ivo Korsky, *Iz ideala u stvarnost*, Zagreb, 2005.

„БРОЈКЕ И СЛОВА”: ЈОШ ЈЕДНА ИГРА „НАШИХ” РЕВИЗИОНИСТА

ГОЛДШТАЈН НА ТРИБИНИ У БЕОГРАДУ

Године 2019, у Београду је представљена књига др Ива Голдштајна о Јасеновцу. Књига је, на трибини, добила заслужене похвале (има ту шта да се похвали, наравно), а онда је Голдштајн почео да прича причу како свака јасеновачка жртва мора имати име и презиме да би била призната, и истакао је да, ако се буде ишло тим путем, жртва неће бити више од сто хиљада.

Наша угледна научница и књижевница, Славонка пореклом, Славица Гароња Радованац, која је присуствовала трибини, забележила је следећи случај: „Међутим, када се након излагања из публике за реч јавио и један средовечан господин – наводећи да му је мајка пореклом из села Кусоња код Пакраца, и да су у познатом погрому 13. августа 1942. усташе сравниле са земљом ово село Западне Славоније (163 становника спалиле у цркви или побацале у оближње бунаре, а прецизном цифром – 497 житеља отерале у логоре Стара Градишка и Јасеновац), из којег је његова мајка, тада 15-годишњакиња, само случајем преживела, док на десетине чланова њене породице нису – поставио је питање (након рата су преживели житељи свих села самоиницијативно почели да праве спискове по сећању, по кућама, по укрштају података о несталима) да ли проф. Голдштајн зна шта је било са тим списковима и да ли су они укључени у ту процену, односно, да ли су икада ти спискови стигли у неку послератну архиву о Јасеновцу.” (1)

Стигли? Можда јесу, али ми о томе ништа не знамо. Није знао ни Голдштајн. Али је покушао да се извуче.

THE NAME OF THIS GAME: НОВИ ЈАСЕНОВАЦ УМЕСТО СТАРОГ ЈАСЕНОВЦА

Славица Гароња Радованац сведочи: „Др Голдштајн је тада направио чудну формулацију „да цифре нису важне”, са опширним дигресијама, које су стигле све до сукоба деведесетих.” (1)

Иако се игра зове „Бројке и слова”, ако су бројке веће од сто хиљада (колико нам је дозвољено да имамо жртва у Јасеновцу), онда бројке нису важне.

Прелази се на слова. Пише се и штампа свашта, све тим словима. О рату деведесетих, рецимо.

Миц по миц, и неко напише да није Јасеновац Јасеновац, него је Сребреница Јасеновац. (2)

Тако се игра та игра.

Ното ludens је човек, па то ти је.

Ала је леј овај свей:

Прво кољеш,

*Па њодитнеш Јасеновачки цвети.
Па оиеш.
И оиеш.*

НЕНАВОЂЕЊЕ ОСНОВНЕ ЧИЊЕНИЦЕ

Шта ревизионисти, међу којима је и Голдштајн, не уочавају? Шта је „слепа мрља” њихових истраживања? Славица Гароња Радованац каже: „Иво Голдштајн није навео основну чињеницу да је Јасеновац био „проточни логор”, тј. колико је становништва дотерано, толико је истог дана логораша побијено, рачуна се да је 300–400 сваког дана одвожено на Градину, или чак побијено испред улаза у логор, „јер није било места”, а врхунац је представљао Божић 1942, када је побијено више од хиљаду заточеника (неки и не ушавши у логор).” (1)

Основна теза свих ревизиониста је, пак (*ој*ако „пак”) – мора се навести име сваког убијеног логораша. То од Јевреја нико не тражи: они имају нешто више од четири милиона имена жртава холокауста, али тврде да је убијено шест милиона, и ко покуша да оспори ту цифру, заврши на суду као ревизиониста. Боре се људи за своје, и то је то! Нема шале! Озбиљна прича државе Израел и јеврејског народа, што се види и из саопштења Јад Вашема, сасвим недавно објављеног. (3)

А код нас, ко хоће да је „озбиљан историчар”, одмах пориче „превелики број” убијених Срба, и тиме доказује како је „просвећен”.

То је та игра „бројки и слова”: смањујеш број јасеновачих жртава, и неко позлађује слова твојих „научних студија” и „коначних резултата истраживања”. Чак и ако не мариш за пуноту чињеничне истине, можеш постати „стручњак за геноцид”.

АКО НИСИ ПОЗИТИВИСТА, ТИ СИ НЕГАТИВАЦ

Људи са мало свести и савести, који не пристају на игру „бројки и слова”, бивају проглашени за митомане и свађалице, који неће не само да опросте, него ни да забораве. Инфантилна НВО игра „Мир, мир, мир, нико није крив” је једини начин да дође до „помирења и суживота”. Жртве су жртве, а живот тече даље, зар не? Зар није најплавље море у „лијепој њиховој”?

Славица Гароња Радованац нас ипак подсећа: „Треба прочитати књиге Николе Николића, Душана Јеринића, Дане Павлице (тек недавно обелодањена сведочења и документа), па спознати све размере тих страдања српског народа на територији Славоније, Поткозарја и босанске Посавине, али и из читаве НДХ. По тој простој, али страшној рачуници, када се зна да су читава села западне Славоније и босанске Крајине на тај начин збрисана са карте (само после козарачке офанзиве страдало је око 80.000 њених становника, цивила, који су углавном завршили у Јасеновцу), могу се замислити размере страдања, која сада „позитивистичка наука” (нема имена, нема жртве), и овом књигом уводи као једину релевантну чињеницу и истину. Да је реч о минималним разликама, не би било спорно, али је реч о озбиљном размимоилажењу, које се разлику-

је скоро десет пута од, нажалост, реалног стања ствари. Човек из публике је додао, а и сама се с њим потпуно слажем, да је после рата било довољно (политичке) воље да се упореде спискови становника српских села по попису из Краљевине Југославије пре 1941, и након рата 1945/46, могло је да се види која су све села збрисана и колико је њиховог становништва нестало у рату.” (1)

Наравно, комунисти су увек лагали и увек све прикривали. Било им је потребно „братство и јединство”. Плус чињеница да су Срби пре рата били „хегемони” у Југославији, тлачитељи осталих „народа и народности”. Нису имали право да, чак ни у смрти, буду Срби. Писали су Титови измеђари на српском надгробном камењу да су у јамама и логорима сахрањене некакве „жртве фашистичког терора”. Убили су их непознати фашисти, својеврсни кентаури и харпије Другог светског рата, а не прве комшије ватиканског духа.

ЈАСЕНОВАЦ ЈЕ, ПРЕ СВЕГА, БИО ЗА СРБЕ

Зато Славица Гароња Радованац, помињући број убијених као озбиљну тему с којом нема играња, подвлачи: „Да се од тог броја и половина односила на остала усташка стратишта широм НДХ, цифра страдалих само у логору Јасеновац вишеструко би премашила овај број, који, нажалост, протежира и нова књига о Јасеновцу др Иве Голдштајна. И да се подвуче, уз част и поштовање за све жртве – Јевреје, хрватске антифашисте и Роме – да је логор Јасеновац био, пре свега, логор за уништење Срба, у којем је 95 одсто жртава било из редова српског народа преко Дрине, односно с обе стране Саве и из Срема, а у духу доктрине о етнички чистом хрватском и католичком простору – геополитици старој више од сто педесет година, која се некажњено спроводила и након Другог светског рата, може се рећи све до краја 20. века.» (1)

И још се спроводи, госпођо професоре.

Срби немају право да сазнају пуну истину о свом страдању.

Као што је нису знали ни у доба маршала Тита: „Друже Тито, маршале, наша борба таква је: наша борба захтијева кад се гине да се пјева”. Ко пева, зло не мисли.

Да и не говоримо о томе како, док певаш Титу, не можеш да бројиш жртве у Јасеновцу.

УЗ МАРШАЛА ТИТА, ЈУНАЧКОГА СИНА, НАС НЕЋЕ НИ ПАКАО СМЕСТ

А ево и рецепта како се, игром „Бројке и слова”, долази на чело Музеја жртава геноцида у Београду. О томе је, својевремено, писао Маринко Вучинић: „Један од примера како се односимо према култури сећања можемо видети у начину како историчар Дејан Ристић, у свом медијском походу на заблуде српске историје, интерпретира „заблуду” која третира Титов однос према Јасеновцу. У тексту објављеном у часопису *Недељник*, он наводи следеће ставове. „Након великог страдања у Другом светском рату, народи који су чинили Југославију су и поред неких зверстава која су се догодила, одлучили да покушају испочет-

ка. Зато је било потребно истаћи идеју братства и јединства и ослободилачки карактер Другог светског рата. Сходно томе, најпре се приступа обележавању бојишта и организованог јавног меморијализације ратника. Чекало се, јер је било психолошки неопходно да се савлада једна таква траума. Прво да се сазна шта се заправо догађало у логорима, а затим и да се траума превлада. Да је Тито имао било шта против, у том тренутку када је био најјачи, не би дозволио да се било шта ради. Држава је меморијализовала Јасеновац, држава га је и подигла и та прва поставка била је одлична. Према белешкама истакнутог југословенског функционера Душана Драгосавца, Тито се у Јасеновцу први пут нашао 1945. године. Док на том месту није било ничега осим рушевина чије је рашчишћавање трајало и том приликом је у његовом друштву био Иван Стево Крајачић. Други пут је Тито у Јасеновцу био између X и XI конгреса СКЈ (1974-1978) када су са њим логор посетили Кардељ, Милош Минић и Драгосавац.”” (4)

Па да, тако је, другови и другарице (укључујући и нашег *демитологизатора*, друга – господина? - Ристића): друг Тито је све то *меморијализовао*, само што је претходно наредио да се грађевине Јасеновца сруше. Није он рушио, али се ништа није рушило без његовог знања и одобрења, укључујући и Његошеву капелу на Ловћену. Ми, за разлику од Немаца који су оставили Аушвиц за сведочанство свима, нисмо сачували трагове најкрвавијег логора у Европи за време Другог светског рата. Ту је порастао „камени цвет” титоистичког славопојца – споменичара Богдана Богдановића, оног што се, у последњој деценији 20. века, залагао за демократизацију Србије путем НАТО бомби.

ЗАТУЦАН СИ ЈЕР СИ ПРАВОСЛАВАЦ: ЗНА ИСТИНУ ДУШАН ДРАГОСАВАЦ

Маринко Вучинић, опет, и опет крајње логично: „Неминовно се поставља питање да ли ми још увек чекамо да се савлада једна таква траума, како наводи Дејан Ристић, или треба да поклонимо наше поверење белешкама или верујемо на реч југословенским функционерима Душану Драгосавцу, Стеви Крајачићу, Милошу Минићу и Едварду Кардељу? Интересантно би било да нам Дејан Ристић пружи неки конкретнији доказ о посетама Јосипа Броза Јасеновцу, јер је опште познато да је сваки његов корак био помно бележен, документован и објављиван. За наш однос према Јасеновцу много је важнији став Ивана Миладиновића: „У тој пројектованој слици о стратишту провејавала је тврдња да Тито није знао за његово постојање. У мноштву докумената откривених последњих година, посебну пажњу привлачи његов извештај Коминтерни од 4. априла 1942. године, пронађен у московском архиву, да се најстрашнији концентрациони логор у Хрватској налази у Јасеновцу. Вођа партизана јавља да је „целат Павелић у овај логор бацио више од 10.000 најбољих синова Хрватске”. Ниједном речју не спомиње да је у Јасеновцу заточено највише Срба из Хрватске и Босне и Херцеговине.”” (4)

Дакле, ко хоће да дође на чело Музеја жртва геноцида у Београду, треба да удари по „српским историјским митовима”, и да тврди како је Тито посећивао Јасеновац, макар и тајно, како часном *иоонирском речју* сведоче његови

сарадници (јер ПИОНИР значи „Поштен-Искрен-Одан-Напредан-Истрајан-Радан”), међу којима је и најистинитији од свих сведока, Душан Драгосавац.

Тако се креће ка „истини и помирењу”. Тако се победи у ревизионистичкој игри званој „бројке и слова”.

СВИМ РЕВИЗИОНИСТИМА НА УВИД, ДА НЕ МИСЛЕ КАКО ЋЕ КРИВОТВОРИНА ЗВАНА „БРОЈКЕ И СЛОВА” ЛАКО ПРОЋИ МЕЂУ СРБИМА

Доносимо два документа из књиге епископа Атанасија Јевтића, „Великомученички Јасеновац после Јасеновца”, чисто да се зна да озбиљни Срби неће да играју игру звану „Бројке и слова”.

Ко је и зашто одлучио да се 1946-47. затиру трагови логора Јасеновац?

Предлажем, да истраживачи покушају пронаћи одговор на нејасноће:

1. Зашто, гдје и тко је одлучио да се 1946. и током 1947. године предузму мјере затирања трага бившег КЦЛ „Јасеновац”? Споменуо бих да је логорски зид био у 70-80 % своје дужине читав. Да су зидине стражарница, тј. осматрачница биле само дјеломично урушене. Да је тзв. цигланска пећ Рингоф, преуређена за крематориј, била доступна и проходна за све до 1950. године. Да су зидине електричне централе, столарије, ланчаре и пилане могле бити врло успјешно конзервиране и сачувана. Да је дрвена платформа звана Граник изнад ријеке Саве, за убијање и бацање жртава у Саву, урушена 1948. године. Жичана ограда и пољски бункери из круга осигурања Јасеновца и бившег логора постојали су на дан ослобођења мјеста Јасеновац (2. V 1945). У насељу Јасеновац, Соколски дом, власништво српске ратарске омладине, ослободиоци су затекли читавог. Тек по доласку јединица на наредне војне задатке, дом је до темеља изгорио. Слично је било и са још неким објектима јавног значаја.

2. Негдје и нетко је одлучио да се Јасеновчанима и Србима и Хрватима понуди расељавање и да се напусти Јасеновац. Да се све поруши, засади шума и на све заборави. Став Јасеновчана је био, да остану одакле су и поникли. Прекор и порука Јасеновчанима од Андрије Хебранга била је: ...”економска биједа ће вас раселити”. Узгред да напоменем да је Јасеновац прије II свјетског рата имао око 600 радних мјеста, а већина је била у индустријским погонима у Јасеновцу. Јасеновац у поратним годинама тоне. Већ годинама је евидентно нестајање репродуктивне генерације. Овај проблем заслужио би да се изучи са социолошко-економског аспекта. Јасеновац и Јасеновчани су ипак кажњени.

Радован Тривунчић (у реферату на Округлом стоу Јасеновац, 14. и 15. новембра, 1986. – В. Дедијер, Вајшкан и Јасеновац, Београд, 1987, стр. 675) (5)

Фалсификовање истине о броју жртава у Јасеновцу

Једини од петнаест чланова породице преживео сам страхоте Јасеновца и Старе Градишке. Јављам се поводом чланка новинара Стевана Зеца, објављеног у „Политици” од 15. новембра (1989) и телевизијске емисије „Порота” (ТВ

Београд, 13. XI 1989), посвећене расправи о жртвама геноцида, у којој су учествовали поједини квазиисторичари од чијих изјава ми се коса дизала на глави. У име истине и људског достојанства шаљем овај прилог као доказ о трагедији и масакру мојих ближњих и даљних. Ја сам једини живи сведок масакра који је учињен над нашом петнаесточланом породицом која је побијена и помрла у логорима Јасеновац и Стара Градишка. У ова два усташка логора страдало је на хиљаде жена, деце и људи, који се воде као нестали јер једноставно нема преживелих чланова породице који би посведочили да су убијени. Мислим да појединци хоће да умање број жртава да би смањили број убица.

Рођен сам 1930, године у селу Доње Водичево код Босанског Новог, од оца Николе и мајке Маре. Наводим имена чланова моје породице који су убијени у Јасеновцу и Старој Градишки. У Јасеновцу су убијени Никола и Љубан Томић. У Градишки су побијени следећи чланови породице Томић: Мара, Радојка, Роса, Душанка, Драгица, Божо, Љубо, Јелена, Зорка, Драгиња (и њена мајка чије име не знам), као и Даница Шкоро. Сви су били из Доњег Водичева. О осталим страховтама које сам видео у логору не могу да пишем.

Да ја нисам преживео сви ови моји ближњи и даљњи водили би се као нестали, али не у Јасеновцу и Градишки. Непосредно после рата, у мојој рођеној општини морао сам уз помоћ два сведока да доказујем да сам ја – ја.

Душан Томић, Загар („Политика” од 27. XI 1989) (5)

Упутнице (1.9.2021. године)

1. <https://www.politika.rs/scc/clanak/427624/Pogledi/Koliko-je-bilo-zrtava-u-Jasenovcu#!>
2. https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2020&mm=04&dd=22&nav_category=167&nav_id=1677491
3. <https://www.politika.rs/scc/clanak/486260/Zvanicni-stav-Centra-Jad-Vasem-o-tekstu-u-Dzeruzalem-postu>
4. <http://www.nspm.rs/politicki-zivot/jasenovac-i-nasa-kultura-secanja.html>
5. <http://www.rastko.rs/cms/files/books/4972107448986.pdf>

9.

РЕВИЗИОНИЗАМ
КАО ДИЛЕТАНТИЗАМО РЕВИЗИОНИЗМУ, ДИЛЕТАНТИЗМУ
И ЂОРДАНУ БРУНУ ИЛИ КОМЕ ЖРТВЕ
ЈАСЕНОВЦА СЛУЖЕ ЗА ПОТКУСУР

*Заиста ме изненађује чињеница да су Срби гео шoи
покушаја дисторзије, укључујући неке владике Српске
православне цркве. Не знам чиме су они моштивисани и никада
нећу моћи да разумем да Срби напaдају соистивене иншeрeсе*

Гидеон Грајф у интервјуу недељнику „Печат”

*Већ су ме иишaли како се осјећам после шoиa,
иа сам у шaли рекао као Ђордано Бруно*

Епископ славонски Јован у интервјуу недељнику „Глобус”
поводом саопштења СА Синода СПЦ о његовом ревизионизму

АНТИФА ХРВАТИ И ЕПИСКОП – РЕВИЗИОНИСТА

Нама, Србима, потпуно је јасно зашто се у Хрватској сва левичарска (крлежијанска) интелектуална „опорба” дигла у заштиту епископа СПЦ који умањује број жртава Јасеновца, тражећи, после осам деценија од Србоцида у НДХ, поименичне пописе наших страдалника (што нико не тражи од израелских стручњака, који, наравно, имају имена побијених од Немаца и њихових слугу, али немају сва имена, јер се број јеврејских жртава не одређује само према броју пописаних имена).

Хрватски антифа левичари епископа – ревизионисту подржавају јер, као и Крлежа, мајстор титоистичких уравниловки, настоје да све сведу на *камион усташа*, па да, лаким кораком, наставе у НАТО Еуропу која је, наравно, а каквом би другом била, углавном *левичарска*. Јесте, убијани су Срби, али не у толиком броју, и, наравно, из тога се не могу извучити никакви закључци за

данас, а камоли да су невини људи протерани са своје постојбине у „Бљеску” и „Олуји” јер су били потомци покланих у Павелићевој НДХ који нису хтели нову, Туђманову НДХ. Србима се, пошто су били чобани и следбеници Милошевића, то све десило по заслуги. (Такав је, отприлике, и наратив лојалних српских појединаца из загребачке средине, који антифашизам своде на партизанштину).

Ниједан хрватски интелектуални *ојорбеник* не немерава да сувише угрози званичну загребачку тезу да је узрок српског страдања „балван револуција”, а не чињеница да је Туђман наставио тамо где је Павелић стао, и да је иза „Бљеска” и „Олује”, као и иза Павелића, стајао крвави Ватикан, чијем папи један српски епископ ових дана љуби руку, и чита му молитве за успех кардиналско – бискупске „синоде”, са све разумевањем за *несџандардне сексуалне оријентације*, које, а шта би друго, траже благослов од Фрање.

Од „танкоћутног” екуменисте Драга Пилсела до самоувереног свезнадара др Дејана Јовића, блиског другара једног српског инстаграм – мудраца са панагијом, сви су на страни епископа – ревизионисте, уз, наравно, крлежијанске прекоре „балканском примитивизму”. Суштина је, увек и свагда, само у том несрећном *камиону усџаша*, који је покварио идеју Ситона – Вотсона да Југославија може да постоји, али под хрватском културном хегемонијом – зато су Британци и подржали Броза, а прикрили Павелића, који је одлепшао у Аргентину.

КАКО ТЕ МОГУ ЧУТИ?

Ако Србин (укључујући и епископа) у Хрватској жели да добије било какво право гласа, чак и у недељнику „Глобус”, он мора бити са ликовима попут Пилсела и Јовића, који су антиушашки расположени, и који, кад треба, могу да ударе и по „Цркви у Хрвата” и Степинцу, али који сву страхоту (па и бројчану) Србоцида у НДХ проглашавају некаквом српском „десничарском” причом. Ненаучном, наравно.

Понављамо: пред нама је титоистичко – крлежијански наратив у новом, пост – *постмодерном* руху.

Све је сасвим у складу са тезом *новјесничара* Иве Голдштајна који у својој књизи о Јасеновцу каже да се не треба бавити тим бројкама, осим званичних, а камоли ископавањем јасеновачких масовних гробница, пошто је време уништило тела побијених. Палеонтолози налазе кости диносауруса, али, ето, кости српских жртава су се распале, па не вреди копати. Прихватимо спискове које је направила данашња Неовисна Хрватска, и то је то. *Roma locuta, causa finita.*

Разумљиво је то, можда, у Хрватској, где је *антишифа* партизанштина максимум свих максимума анифашизма, али није прихватљиво у Србији, где хрватско левичарство, упркос струци и науци, *уредује* Одбором за Јасеновац СПЦ и управом Музеја геноцида, на чије је чело доведен лептирасти господин на научном нивоу далеко испод историчара – сарадника „Политикиног забавника” (без шале, јер је, на пример, сјајне текстове о српској средњовековној историји у „Забавнику” својевремено објављивао др Радивој Радић).

ШТА ЈЕ ЦИЉ РЕВИЗИОНИСТА?

Паметни Срби знају шта раде ревизионисти међу нама. Богдан Златић, ученик Жарка Видовића, јасан је, бар кад је у питању изјава левичарског професора – лумена из Загреба, који је бранио владику славонског тврдећи да потписници апела против његовог ревизионизма немају „тежину”: „Ниједан владика Српске Православне Цркве који је пао у руке хрватских власти 1941. није преживео рат. Преживеле су само оне владике из НДХ које су пале у руке италијанским фашистима или немачким национал-социјалистима. Двојици ЕПИСКОПА СПЦ – Петру (Зимоњићу) и Сави (Трлајићу) се изгубио сваки траг – ишчезли су. То су били највиђенији Срби тог времена, па се ипак ни данас не зна где почивају, иако су имали „тежину”. Нека нам сви који се данас баве пребројавањем српских жртава које немају „тежину” објасне најпре где почивају ова двојица српских владика. Овде није реч о ревизији историје, него о најави њеног понављања у овом веку, након геноцида учињеног у више наврата у прошлом. Да је о томе реч сведочи овај текст који дели људе „по тежини”, па је ваљда тако настала разлика између 100 и 700 хиљада жртава, оних 600 хиљада су ваљда „лаки” па су зато ишчезли. Зато, довиђења у следећем геноциду, браћо Срби. Немојте да после кажете да нисте знали – за то нас данас припремају, и зато нас деле на „тешке” и „лаке”.” (1)

А сад да пређемо на Ђордана Бруна, велику звезду свих левичара и свих времена. Тек да видимо каквим кривотворинама оперишу „наши” ревизионисти који себе пореде са њим.

О ЈЕДНОЈ (НЕУСПЕЛОЈ?) ШАЛИ

Наш угледни православни апологета, Родољуб Лазић (човек који је први у СПЦ разобличио неофанариотске јереси несрећног папопоклоника, митрополита Јована Зизјуласа), подсетио нас је на самопоистовећење епископа – ревизионисте са Бруном: „Ђордано Бруно!? Тиме он, у ствари, хоће да покаже своју наводну слободоумност и жртвовање за истину, с једне стране, и на скудоумност и заблуделост Синода, с друге стране. Али убеђен сам да то није шала, да еп. Јован стварно тако мисли. А ако му поверујемо да се шалио онда се ради о неславној, тачније блјутавој шали. Међутим, званично је Бруно осуђен због више јеретичких мишљења која је износио у вези са догмама Римокатоличке цркве о св. Тројици, божанству Христовом, Богородичиној девствености, затим због прихватања реинкарнације ... Тако да ни са те стране није паметно поредити се са Бруном.”(1)

Наравно, историја западне инквизиције, која прогања и спаљује људе због њиховог мишљења није наша историја, али просветитељско митотворство (чији су потомци, неким нашим архијерејима омиљени, загребачки „љевичари”) јесте тврдило да је инквизиција спаљивала многе само зато што су били напредни научници. Такав је, наводно, био случај Ђордана Бруна, сажеженог на ломачи због тога што је следио Коперника.

Али, то, као и гомила левичарских „бедастоћа” маскираних у „науку”, уопште није тачно. У својој књизи „Ђордано Бруно и херметичка традиција” Френсис Јејтс, најугледнија историчарка ренесансног окултизма, показала је да је Бруно суђено због антихришћанског магизма и паганског херметизма, а не због хелиоцентризма (уз то, имао је везе са протестантима енглеским и француским, који су били политички непријатељи папства по преимућству).

Кратко изложење инквизиторског поступка према Бруну налазило се у архиви папе Пија Деветог, и објавио га је кардинал Меркати 1942.

ОПТУЖБЕ ПРОТИВ БРУНА

Бруна је оптужио његов ученик Ђовани Моћениго, који је венецијанској инквизицији рекао следеће: „Да сам га чуо како говори да овако како Црква сада поступа није онако како су поступали апостоли (...) јер је ту по среди само незнање, и ниједна религија није добра; да му се католичка свиђа више од других, али је и њој потребно много поправки; да тако није добро, али ће убрзо свет видети велике реформе”; да говори како се „неки диче да имају највеће виђено знање, јер говоре да знају нешто што не разумеју, и то је да је Бог један и тројни, а да је то немогућно, да је то незнање и огромно светогрђе против Божијег величанства”; „да је Христос био несрећник и да је чинио несрећна дела да би заводило народе, и да је лако могао предвидети да ће бити погубљен”; „да је велико светогрђе када католици кажу да се хлеб претвара у тело”; „да је свет вечан, и да је бесконачно много светова, и да их Бог непрестано ствара бесконачно много, зато што каже да може све што хоће”; да верује „да душе створене делом природе прелазе из једне животиње у другу”; да се бави магијским вештинама и гатањем; „да Девица није могла да роди”; „да би требало прекинути расправу и укинути приходе фратрима, зато што каљају свет; да су сви магарци”; „и да је, ако не чинимо другима оно што не желимо да буде учињено нама, то довољно за добар живот”; „и да су сви други грехови смешни”; „рекао ми је да је у Риму већ раније имао расправе с Инквизицијом поводом сто тридесет тачака”; „осим тога ми је рекао да много воли жене, и да још није стигао до оног Соломоновог броја; и да црква чини велики грех када прави грех од нечега што тако добро служи природи, и да он то сматра за велику заслугу”. (2)

ЂОРДАНО ГОВОРИ

Инквизиција је Бруна оптужила да је веровао у вечност првобитне материје која је истоветна са душом света, у то да бесконачни узрок има бесконачне последице, због чега Бог стално ствара нове светове, да је антихришћански учио о односима универзалне и појединачне душе, која је саставни део душе света, да је тврдио да се ништа не рађа и ништа не распада и да су звезде анђели, да планета Земља има чулну и разумну душу, као и да човекова душа нема облик људског тела. Само пета тачка оптужбе била је везана за Коперникову теорију, коју је Бруно уклопио у свој окултни систем. Такође, према оптужбама, учио

је да Дух Свети није један од Тројице него „душа света”, *anima mundi*, и да су, сасвим у складу са кабалистичком традицијом, постојали људи пре Адама.

Чувени кардинал Белармин био је један од учесника у процесу, па је Бруно привремено повукао своје окултистичке тезе, али им се касније вратио. Између осталог, изјавио је: „Говорећи хришћански и по теологији и ономе што сваки верни хришћанин и католик мора веровати, заиста сам имао сумњи поводом имена личности Сина и Светог Духа, јер нисам сматрао да су то две личности различите од Оца, осим на начин на који сам рекао раније, филозофски говори; посматрао сам интелект Оца преко Сина и Љубав преко Светог Духа, не признајући ту реч „личност” за коју се код светог Августина каже да није стара реч, него нова и из његовог времена; и то мишљење имао сам од осамнаесте године све до сада, али заправо никада нисам порицао, нити поучавао, нити писао, него само сумњао у себи, као што рекох”. (2) Такође, заступао је аријанску јерес која пориче Христа као Бога, тврдећи да је Арије „погрешно схваћен”.

ШТА КАЖЕ ФРЕНСИС ЈЕЈТС?

Како каже Франсис Јејтс, Бруно је пред инквизиторима јасно устврдио да је космос бесконачан јер Бог, као бесконачан, не ствара ништа ограничено. Према Питагорином учењу, Земља, као и Месец, јесте звезда, а светова је безброј. Бог јесте непојаман, али није тројичан, и његови атрибути су Сила, Мудрост и Доброта („*Potenzia, Sapienza e Bonta*”), који се код човека одражавају у уму, разуму и љубави („*mente, intelletto ed amore*”). Дух Свети није Божанска Личност: „*Spiritus Domini replevit orbem terrarum, et hoc quod continet omnia*”; „*Spiritus intus alit totamque infusa per artus mens agitat molem*”. (3)

У том смислу, вели Франсис Јејтс, Бруно је ренесансни неоплатоничар – херметичар: „Они који су били заточени с њим су рекли да им је казао како крст на коме је Христос био распет није онакав каквим се приказује на олтарима хришћанским, него је у стварности био онакав какав је приказан на грудима богиње Изиде, и да су га хришћани „украли” од Египћана”, што је Бруно на неки начин и признао, позивајући се на Марсела Фићина. (3) Тврдио је такође да постоје црна и бела магија, као и да је Мојсије био велики маг.

Зато Франсис Јејтс наглашава да Бруно и Галилеј, иако су се обојица нашла пред судом инквизиције, немају много тога заједничког: „Галилејеви погледи били су утемељени на аутентичној математици и механици; он је живео у интелектуалном свету сасвим другачијем но што је Брунов, у свету у коме „питагорејске намере” и „херметички печати” нису играли никакву улогу, и где је научник закључке изводио на суштински научним основама. Брунова философија се не може раздвајати од његове религије.” (3)

Уосталом, каже Јејтсова, за Ђордана Бруна „коперниканство је било симбол новог открићења, које је требало да означава повратак египатској религији природе и њеној магији, за које је он, што је крајње необично, сматрао да се уклапа у католичке оквире. Из те перспективе легенда о томе да је Бруно гоњен као филозоф и спаљен због својих смелих схватања о безбројним световима или о кретању Земље не може се више одржати.” (3)

ДИЛЕТАНТ - РЕВИЗИОНИСТА И МИ ДАНАС

Али, ето, епископ – ревизиониста је одржава (наводно, у шали), као што је својевремено тврдио да су Степинчевог брата убиле усташе, исто као и брата патријарха Павла: „Но, ништа није једноставно: замислите да су и Степинцу и патријарху Павлу усташе убиле брата – Павлов брат Душан погинуо је у партизанима у Сирачу 1942, а Степинчевог брата Мију одвели су и убили наредне, 1943. године”. (4)

А истина је да су Степинчеву родбину побили Черкези у служби Немаца, о чему пише Алексеј Тимофејев у књизи о Русима у Другом светском рату на простору окупиране и подељене Краљевине Југославије: „Хорстенау је забележио краћу карактеристику коју је тим поводом дао својим војницима О. Нидермејер: „Неке политичке идеале, разуме се, не можемо да им пружимо. Они осећају лојалност само према свом команданту. Они су плаћеници који хоће добро да једу и пију и много им је стало до жена. Када им човек заповеда, мора те три ствари да им обећа. Тек тада они крећу у борбу.” Нидермејер је одабрао, од 40 хиљада људи пристиглих у Нојхамер, 10 хиљада најлојалнијих, а старешинска места у дивизији заузели су Немци. Према Хорстенауу, приступ антипартизанским операцијама у 162. дивизији је био једноставан. „Села која они освоје немачка команда им препусти да их слободно опљачкају. Када уђу у освојено село мушкарце побију, а жене силују, а целокупна имовина припада њима.” Будући „светац из НДХ” надбискуп Степинац био је шокиран овим приступом а Хорстенау бележи његово виђење понашања припадника 162. дивизије: „био је очајан: припадници турских народа који стоје под командом Нидермајера опустошили су његово родно село Крашић и одвукли са собом три стотине ‘потпуно невиних, добрих људи’. Питао ме је да ли ја могу макар толико да учиним да не буду убијени. Такође је споменуо могућност да се међу киднапованим људима вероватно налазе и неки његови рођаци...” (5)

Степинчевог брата, понављамо, нису убиле усташе, него Немци, то јест Черкези у служби Хитлерове солдатеке. Али, за епископа – ревизионисту важи оно што рече Ђордано Бруно: „Non e vero, a ben trovato”. Било је потребно упоредити Степинчевог брата са братом патријарха Павла. Јер, „ништа није једноставно”.

После овога може да се каже само једно – вратите се, дилетанти, све вам је опроштено.

О ЧЕМУ ЈЕ РЕЧ?

Све је ово велика брука и срамота.

Али, истина ће победити, јер је Христос Истина. И у Христу су наше жртве страдале у Јасеновцу.

Да би један народ опстао као хришћански, он мора да чува литургијски спомен на своје мученике за Христа и правду Његову.

То је био завет Владике Николаја. А који су ови, што се наслањају на хрватску „љевичарску опорбу” и причају своје ревизионистичке бајке, ми ствар-

но не знамо. Само им ревизионизам неће и не може проћи.

То је оно што знамо и за шта ћемо се, док нас, Срба православних, има, борити. Јер сви смо ми Јасеновац.

УПУТНИЦЕ (13.10.2023.године)

1. <https://stanjestvari.com/2023/10/10/episkop-slavonski-jovan-u-toku-pobuna-diletanata-posle-saopstenja-sinoda-osjecam-se-kao-djordano-bruno/#comments>
2. <https://pdfcoffee.com/qdownload/djordano-bruno-kabala-konja-pegazovskogpdf-pdf-free.html>
3. <https://tarothermeneutics.com/classes/waite-trinick/books/Francis-a-Yates-Giordano-Bruno-and-the-Hermetic-Tradition.pdf>
4. <https://www.kurir.rs/vesti/drustvo/1909041/episkop-slavonski-jovan-culibrk-srbi-dobro-vagajte-svaku-rec-o-stepincu>
https://www.inisbgd.co.rs/celo/Rusi_i_WII_rat_u_Jugoslaviji.pdf

НАПРЕДЊАЧКИ РЕВИЗИОНИЗАМ И КРАЈ „СТАРОРАДИКАЛСТВА”: ДЕЈАН РИСТИЋ И МАРКО АТЛАГИЋ ПРЕД ИСТИНОМ О ЈАСЕНОВЦУ

ДЕЈАН РИСТИЋ КАО ЗНАМЕЊЕ ВРЕМЕНА

Једна од кључних вести наших дана је да напредњачка власт (Вучић – Брнабић власт) непосредно стоји иза кроатоумне ревизије броја српских жртава у концлогору Јасеновац. Она је, наиме, на треће место напредњачке листе за предстојеће изборе у децембру 2023. ставила ревизионисту – дилетанта Дејана Ристића, писца неколико књижуљака, човека који се, никад и нигде, није бавио геноцидом, али који је дошао на чело Музеја жртава геноцида у Београду.

О стратегији и тактици Вучић – Брнабић режима кад је порицање Јасеновца у питању писао је Милош Ковић: „Може ли се замислити како би израелска јавност реаговала на премијера који би усред Тел Авива пружио јавну подршку институцији која се бави умањивањем броја жртава Аушвица? Да подсетим, број жртава Јасеновца се са прихваћених 500.000-700.000 своди на 80.000-120.000 зато што за сада имамо око 80.000 имена жртава, док званична (и законом заштићена) процена броја жртава Аушвица износи око 1.100.000, при чему постоји списак од само 445.163 имена, и то не убијених, него оних за које се зна да су били заточеници овог логора. Добро је да потомци жртава геноцида у НДХ који данас живе у Србији знају шта финансирају. Веома је корисно и то да се зна за шта се гласа на овим изборима – да Српска напредна странка на изборе излази са јавним ставом да би, уз тесну сарадњу са хрватским колегама, број жртава Јасеновца требало готово десетоструко умањити. Коначно, Александар Вучић, Ана Брнабић и њихови сарадници послали су српским историчарима јасну и недвосмислену поруку о томе колико држе до знања и стручности.” (2)

И не само историчарима, наравно.

БРНАБИЋ СКУП И РЕВИЗИОНИЗАМ

Слободан Рељић, у свом тексту о убијању новомученика јасеновачких, пише да је обрачун са истином о Јасеновцу чудовишни подухват ове и овакве власти: „Тако се ових дана (8–9. новембар) у медијима појављује међународна научна конференција „80 година појма геноцид – студија случаја: геноцид над Србима, Јеврејима и Ромима у Независној Држави Хрватској”. Јавља се „неколико десетина стручњака из Србије, Босне и Херцеговине, Хрватске, Словеније, Мађарске, Пољске, Израела, Ватикана...”. Иза те импозантне најаве – ниједног имена. Безимени експерти о изузетној теми. Једино се истакла Ана Брнабић. Геноцидоексперт над експертима огласи да се „заиста запрепастила када је прочитала колико је у претходних неколико деценија на универзитетима у Србији и на читавом постјугословенском простору одбрањено доктората у вези с Јасеновцем”. Као да најављује да би могла да засуче рукаве и докторира. Што да не? У комисији би јој могли бити епископ Јован и директор Музеја геноцида, па да заврше оно на чему одавно раде.” (2)

Рељић је подсетио да је циљ да се тако коначно зада ударац *Позиву СПЦ и Влади Србије: Разрешите епископа славонског Јована свих дужности везаних за Јасеновац и геноцид над Србима у НДХ* (88 потписника, 12. септембар, 2023).

АРМИЈА ИДИОТА И КОНТРОЛИСАНИ ХАОС

Изругивање истини о Јасеновцу спроводи се методом што ју је описао Умберто Еко, јер се „право говора глупацима који су иначе говорили искључиво у кафанама и то тек кад би попили чашу вина, али њихов говор није имао никакве штетне последице по друштвену заједницу и они би увек били брзо ућуткани. Међутим, они сада имају право говорити као да су нобеловци. То је права инвазија идиота”. (2)

Наравно, ови идиоти су нечија војска, и то војска контролисаног хаоса. Рељић нас подсећа: „Пола века смо живели у друштву где је било неморално, и недопустиво, да се стравични изливи нечовештва, на чијем врху је био Јасеновац, ниподаштавају и банализују. Било је „и стида и срама”.

Распад људског става према злочинима из Другог светског рата и Јасеновцу, подсетимо, постаје преовлађујућа друштвена чињеница појавом књиге *Беспућа повијесне зблиности* Фрање Туђмана (1989/1990). Отад се то шири као канцер.

Парадокс „случаја Јасеновац” је да у ред коловођа свлачења великог историјско-националног симбола у блато стаје и Музеј жртава геноцида (основан јануара 1995), установа коју је српска држава за потребе српског народа основала „ради трајног сећања на жртве геноцида над Србима, прикупљања, обраде и коришћења података”. (2)

Вучић – Брнабић режим очито пристаје да смањује број јасеновачких жртава да би угоднио садашњој НАТО Хрватској. То што на челу ревизиониста из Музеја жртава геноцида у престоници Србије налази један епископ СПЦ ставља

најстарију установу овог народа у улогу „више од случајног саучесништва”, тврди Рељић. И додаје: „Колико год покушавали да разумемо СПЦ, остаје да такво играње са „званично канонизованим Јасеновачким Новомученицима од стране наше свете Цркве, представља неку врсту поновног убиства тих мученика”. Најјача чињеница у одговору СПЦ на помињано писмо 88 интелектуалца је – да је Синод „званично одузео право председнику Одбора за Јасеновац СА Сабора СПЦ, епископу Јовану, да се јавно оглашава о броју јасеновачких жртава”. (...) Даље: „Свети архијерејски Синод” у саопштењу од 14. септембра 2023. објави да „чим је преосвећени епископ славонски Јован пре више година изнео своју приватну – по нама произвољну, историјски неутемељену – процену о броју јасеновачких жртава (Синод) му је званично, својом одлуком, одузео право да се у јавности оглашава о том питању” (14. септембар 2023). Откуд човек који тако „приватно” мисли на кључној функцији? И шта сад: или је Јован славонски утицајнији од Синода или Синод није озбиљно мислио?” (2)

На то питање још не знамо одговор.

НЕСМЕНЉИВИ РЕВИЗИОНИСТИ

Вучић – Брнабић режим, да поновимо, подстиче бестидне домаће ревизионисте, што се, како је свима јасно, види баш из случаја Дејана Ристића, челника кратковидих кроатоумаца у области изучавања Србоцида у 20. веку. Зато је, вели Рељић, одмах после стручног апела да се заустави ревизионистичка помама, Ана Брнабић (13. септембра 2023) подржала Ристића и његов рад, па је „током дужег, срдачног и конструктивног разговора анализирани су активности Музеја... разматрана је и динамика реализације музејских активности у наредном периоду. Председница Владе је и истакла пуну и безрезервну подршку Владе целокупном тиму Музеја жртава геноцида и још једном упутила честитке на постигнутим бројним резултатима.”(2)

Онда, по Рељићу, „5. листопада (2023) у загребачком Јутарњем листу / Глобусу појављује велики интервју с владиком Јованом (обавезаним на ћутање?): „Јасеновцем се нитко озбиљан није бавио па су простор заузели збуњени дилетанти”, јавља храбри антијасеновачки ратник. Интервју је дат „на лицу места”, у манастиру Јасеновац. Није рекао да се „јавно воли са Хрватском”, али јесте подсетио: „Ја сам од државе (Србије, прим. аут.), по стручној основи, постављен на мјесто председника Управног одбора државне институције која се бави питањем жртава Другог свјетског рата, па и њиховим бројем.”” (2)

И овог стручњака (такође полудилетанта, аутора само једне стручне библиографије) подржава Вучић – Брнабић режим.

И још каже Рељић: „У „случају Јасеновац” Св. Синод не показује никакву одлучност, а од државе која на највишем месту има фаустовско чељаде (Ана Брнабић је из Трилатералне комисије послана да преузме Владу Србије) ништа се друго не може ни очекивати. Ниједна окупациона власт се не би овако неодговорно играла јасеновачким симболом.” (2)

НАТО окупација нашег културног и идентитетског простора, скривена од очију јавности квазипатриотским напредњаштвом, страшница је од свега.

СЛУЧАЈ ДР АТЛАГИЋА

Једна од споредних, али важних, чињеница које смо, у наше политичке дане, сазнали, јесте и ова: у „еклектичкој” (catch them all) Српској напредној странци коначно је наступио слом „старорадикалског” духа, који је, плаћајући данак примитивизму кафанског типа што је негован да би се било патриота на линији Карловац – Карлобаг - Вировитица, јасно стајао на становишту о српском народу као жртви усташког геноцида.

Такви „старорадикали” су, до скоро, имали своје место међу напредњацима: ако хвалиш Надврховног, све може. Довољно је сетити се агресивног напредњачког посланика, др Марка Атлагића, о коме са Википедије сазнајемо: „Марко Атлагић (Островица, код Бенковца, 30. април 1949) српски је историчар, политичар и универзитетски професор. Атлагић је доктор историјских наука, народни посланик Народне скупштине Републике Србије, пензионисани професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини, некадашњи заступник у Хрватском сабору и министар без портфеља Владе Републике Српске Крајине.”

Он је, такорећи недавно, 2020, у научном(?) часопису Српске напредне странке, „Напредак”, објавио текст под насловом „Хрватски научници и државници фалсификатори броја жртава концентрационог логора Јасеновац из времена НДХ 1941–1945. године”. (3)

Атлагић је у свом чланку доказивао да је минимизирање броја јасеновачких жртава производ произвољних, ненаучних и неутемељених тврдњи, које се не заснивају на ваљаним историјским изворима и чињеницама. Тврдио је да је циљ фалсификовања броја жртава у Концентрационом логору Јасеновац заташкавање истине, како би Хрватска избегла одговорност за почињени злочин геноцида, што јој је дало основа да после 75 година изврши још један злочин геноцида над Србима у тзв. домовинском рату (1991–1995), када је етнички очистила преко петсто хиљада Срба из Хрватске.

Атлагић је повезао Павелића и Туђмана, НДХ и „демократску” Хрватску данас. Посебну пажњу је, вели, посветио кривотворењу броја жртава и карактера Концентрационог логора Јасеновац од стране хрватских научника и државника: академика Јосипа Печарића, академика Ивана Супека, др Фрање Туђмана, Стјепана Месића, Игора Вукића, проф. др Стјепана Разума, Друштва за истраживање троструког логора Јасеновац и других.

По Атлагићу, Концентрациони логор Јасеновац највећа је људска кланица на Балкану и једна од највећих у Европи у току Другог светског рата, у којем је на најчудовишнији начин убијено око 1.000.000 Срба, више од 40.000 Јевреја, 60.000 Рома, 4.000 Хрвата, 2.000 Словенаца и 1.800 Муслимана. Такође, напредњачки „старорадикал” се заложио да се Хрватска суочи са злочинима геноцида над Србима како би могла да гради своју будућност заједно са „остатком остатака закланог српског народа” у Хрватској без терета прошлости.

НЕОСПОРНА СВЕДОЧЕЊА

Атлагић је у свом чланку цитирао писмо немачког генерала Ернеста Фика Химлеру, од 16. марта 1944. године, у којем се каже: „[...] да су усташе одвеле у концентрациони логор Јасеновац 600.000–700.000 Срба и тамо их заклале на балкански начин”. (3)

Хитлеров специјални изасланик задужен за Румунију, Грчку и југоисток Европе (1941–1945) Херман Нојбахер пише: „Рецепт усташког вође и поглавника Анте Павелића, у односу на православце, подсећа на крваве верске ратове у прошлости: једна трећина мора да се покатоличи, једна трећина мора да напусти земљу, а једна трећина мора да умре. Ова последња програмска тачка је испуњена. Када водеће усташе тврде да је око 1.000.000 православних Срба (закључно са одојчадима, децом, женама и старцима) поклато, мишљења сам да је то хвалисање претеривање. На основу извештаја које сам ја добио, ценим да се број беспомоћних и покланих креће око 750.000 људи”. (3)

Ту је, вели Атлагић, и сведок др Никола Николић, Хрват из Босне, логораш који је сасвим сагледао истину о усташкој фабрици смрти, који каже „да је у Концентрационом логору Јасеновац убијено преко 700.000 људи”. (3)

Мирослав Филиповић, усташки кољач из самостана Петрићевац код Бањалуке, на послератном саслушању је рекао: „Према наводима Макса Лубурића, који је вјероватно водио евиденцију о побијеним Србима, у четири године овде је убијено око 500.000 Срба”. (3)

Бивши заточеник Концентрационог логора Јасеновац и дугогодишњи председник Удружења бивших логораша Јасеноваца, правник К. Хубер, потврдио је да је само у логору Градина побијено око 400.000 људи. Хубер је, вели Атлагић, изјавио: „Свако ко је био у Јасеновцу зна да је капацитет убистава у Градини био између 1.000 и 1.500 људи за једну ноћ, а и више, ако би усташама стигло појачање... У Градини су откривене масовне гробнице са између 300.000 и 400.000 лешева. А где су лешеве оних, који су бачени у Саву? Или оних који су побијени у околним пољима”. (3)

Милан Дуземлић, Хрват, нотар општине Јасеновац до краја 1943. године, коме су о погубљенима у Концентрационом логору Јасеновац достављани (по један препис) извештаји, казао је: „Ја сам намјештен као опћински биљежник у Јасеновцу, те сам дана 21. децембра 1943. био ухапшен и одмах стрпан у логор... До дана мог ухапшења тј. 21. децембра 1943. било је код опћине Јасеновац таквих записника око 900.000. односно по списку пријава случајева смрти било је 900.000. таквих жртава. Пошто сам ја био опћински биљежник имао сам прилике да посматрам те спискове и ово сам видио својим очима, што сам исказао.” (3)

Земаљска комисија Хрватске за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача 15. новембра 1945. године писмено је потврдила Нирнбершком трибуналу „да број жртава Концентрационог логора Јасеновац, износи између 500.000 и 600.000”. Покрајинска комисија Војводине за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача, по истој методологији, врши утврђивање злочина и наводи цифру за „Јасеновац 800.000 убијених”, а Савезна државна ко-

мисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача саопштила је „да је у Концентрационом логору Јасеновац побијено преко 600.000 жртава”.

По Атлагићу, „Тито је зауставио даље истраживање броја убијених у Концентрационом логору Јасеновац, поново под изговором да нећемо будуће генерације одгајати на злочинима Хрвата.” (3)

Тако је писао напредњак из Бенковца, страдалног српског завичаја који је остао да изумире у данашњој НДХ, Марко Атлагић.

РЕЖИМ У СЛУЖБИ ПОРИЦАЊА СРБОЦИДА

Вучићев режим се до сада, нарочито у Војводини, ослањао, између осталих, и на бирачко тело Срба избелица из Туђманове Хрватске, који су веровали (неки можда и сада верују) да је Иписимус „онај стари”, из Шешелјевог шињела, и да о србофобној Хрватској мисли исто што и они. Представник таквих горљивих „старорадикала” међу напредњацима био је, како видесмо, и Марко Атлагић. Али, авај, под НАТО притиском да се „брже, јаче, боље” почини свака врста издаје српских интереса, од Косова до Јадовна, епоха претварања је завршена, и Вучић – Брнабић режим је јасно стао на страну порицатеља србоцида. Не заборавимо: Хрватска је у НАТО пакту, а НАТО, из сенке, надзире власти у Београду. Зато Јасеновац мора постати „логорчић”, а затим и заувек нестати у маглама историје. Срби су, увек и свагда, само злочинци. Они нису и не могу бити жртве.

Све је било јасно још у доба једнопартијске СНС скупштине, о чему је писао академик Василије Крестић: „Ако истински хоћемо да разјаснимо питање: шта се данас дешава у Србији кад је реч о геноциду над Србима у НДХ, поред већ саопштених чињеница морамо додати још неколико података о томе како се понаша наша држава. Као драстичан пример може да послужи дешавање у Народној скупштини Србије, када је на дневном реду било постављено питање прихватања „Резолуције о усташком геноциду над Србима, Јеврејима и Ромима у Независној Држави Хрватске (1941–1945) и проглашења 28. априла за Дан геноцида над Србима у 20. веку”. Тај захтев и предлог групе посланика, на велико и непријатно изненађење јавности, Скупштина није прихватила. Госпођа Смиља Тишма, најстарија посланица Скупштине, у младости заточеница Јасеновачког логора, пуна грозних виђења и сећања из тог пакла на земљи, доживела је френетичне аплаузе после излагања и залагања да Скупштина изгласа поменути Резолуцију. Међутим, већина посланика приликом гласања није се изјаснила за њен предлог, иза којег је стала мања група посланика. Симптоматично је то да је госпођа Тишма после свог излагања добила френетичне аплаузе већине посланика, а онда су јој ти исти представници народа ускратили поверење и нису гласали за њен предлог. Поставља се питање шта стоји иза тог и таквог двојаког односа представника нашег народа у Скупштини Србије. Шта их и ко их спутава да се приликом гласања понашају као и приликом френетичног аплаудирања? Да ли се они некога или нечега боје? Да ли се таквим понашањем некоме удварају? Да ли мисле да ће одлуком да не гласају за Резолуцију и за проглашавање Дана геноцида над Србима у 20. веку од некога сте-

ћи симпатије и поштовање? Да ли је могуће да немају храбрости да попу кажу поп, а бобу боб? Да ли је могуће да нису спремни, да се не осећају обавезним да као људи и представници народа, као хришћани изгласавањем Резолуције и Дана геноцида над Србима у 20. веку искажу поштовање недужним жртвама? Каква је то „велика политика” Србије којој је циљ да се занемаре и забораве недужне српске жртве пострадале у геноциду 1941–1945. године?” (4)

Режим у Београду је спреман да грми против усташтва у Загребу и пролива родољубачке сузице кад прича о геноциду над Србима у Јасеновцу – али, све је то само за унутрашњу употребу. Права истина о режиму се види кад Дејан Ристић постане трећи на напредњачкој посланичкој листи. И, наравно, кад Ипсисмусови посланици, који увек гласају по наређењу, а не по савести (питање је – да ли им је национална свест и савест трајно спаљена) одбију да озваниче истину о србоциду у Скупштини Србије.

Тако је у свакој области нашег народног и државног живота: СНСрбија Вучић – Брнабић режима је као дрвена колиба коју су појели термити. Споља све изгледа нормално, чак и квалитетно, али је довољно наслонити се, и оде маст у пропаст.

Зато је на нама да неодустајно сведочимо истину о Србима и србоциду, а да кроатоумним западопклоницима на власти, маскираним у патриоте, кажемо: НЕ, НЕ и НЕ!

Јасеновац је истина које се нећемо и не можемо одрећи. Јер је Христова.

УПУТНИЦЕ (17.11. 2023.)

1. Милош Ковић: Јасеновац на изборима – Ко пориче геноцид над Србима у НДХ, <https://pokretzaodbranukosovaimetohije.rs/?p=52847>
2. Слободан Рељић: Убијање Светих Српских Новомученика Јасеновачких, <https://www.pecat.co.rs/2023/11/ili-ili-i-posle-toga-ubijanje-svetih-srpskih-novomucenika-jasenovackih/>
3. Хрватски научници и државници фалсификатори броја жртава концентрационог логора Јасеновац из времена НДХ 1941–1945. године”. https://fondacijasn.d.rs/wp-content/uploads/2020/02/Napredak-br-2_article-5_M-P-Atlagic.pdf
4. Василије Крестић: О фалсификовању историје и фалсификаторима (други део), <https://www.pecat.co.rs/2023/09/o-falsifikovanju-istorije-i-falsifikatorima-2-deo/>

10.

СРПСКА КУЛТУРА СЕЋАЊА
И ЈАСЕНОВАЦ

УМЕСТО УВОДА

С обзиром на чињеницу да се тема система јасеновачких логора и броја жртва у њима не тиче само појединих Срба, него целине нашег народа, и да је приликом обраде исте, веома важно имати у виду дијалошку природу истраје за истином, обрадили смо се, са два питања (Какво је место Јасеноваца у нашем историјском памћењу? Шта мислише о најновијим полемикама око броја жртва у јасеновачком систему логора?) низу интелектуалаца са молбом да на њих одговоре. На основу тога, настала је књига „Јасеновац и ми“, у издању новосадског „Прометеја“. У историјском догађају „Новости“. који преносимо у овој књизи, шекспирови аутори су скраћени и ирриђени. (Владимир Димитријевић)

**НИКОЛА ЖИВКОВИЋ: УГЛЕДАЈМО СЕ НА ДРУГЕ
НАРОДЕ КАД ПАМТИМО СВОЈА СТРАДАЊА**

Јасеновац је симбол нашег страдања. Како сам већ пре споменуо, титоистички режим је уништио трагове злочина не само у Јасеновцу, већ се то исто односи и на друга места: Јадовно, Глина, острво Паг, Јастребарско, Вировитица, Рума, Шид, село Дракулићи, село Пребиловци у Херцеговини, Брод на Дрини, Ливно... Листа оваквих места српске голготе јесте, на жалост, дуга, засташујућа, непрегледна.

Угледајмо се на народе, који су претрпели слична страдања као наш народ. Овде пре свега мислим на Јермене, Русе и Јевреје. Учимо се на њиховим примерима. Преузмимо добре стране из њиховог искуства, а ваља да избегнемо лоше.

Убеђен сам да ће једнога дана и Србија имати достојан Меморијални центар, који би на најбољи начин нама и свету показао трагедију страдања једног малог народа на Балкану. Он ће се изградити, јер то осећа и жели српски народ.

СТЕФАН КАРГАНОВИЋ: ЈАСЕНОВАЦ КАО УПОЗОРЕЊЕ

У српском историјском памћењу Јасеновац је опомена садашњим и будућим нараштајима да је српски народ на сталном нишану до истребљења (то и јесте смисао појма геноцид). Али не зато што је неке из баналних разлога антипатичан, нити из разлога који би се још горљивијим самопорицањем и посвећенијим самопонижавањем икада дали изгладити. То је зато што је управо он, а не варвари који му држе морална предавања, носилац универзалних вредности, укореењених у Православљу и утканих у дубинску психу и културу Срба. Јасеновац је симболичко и трагичко упозорење поколењима да су Срби нациљани не због нечега што чине, него због онога што јесу. И да се то односи на свакога од њих, без обзира на појединачне ставове и опортунистичке компромисе, или на личну блискост или удаљеност од узвишених вредности које обликују саборни, метафизички лик српског народа.

ДРАГИША БОЈОВИЋ: ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ БОЛА

Несумњиво је да припадамо народу који не негује културу сећања, што је добрим делом производ историјских дисконтинуитета у којима смо се често одрицали имена, идентитета, сећања. И садашње политичке елите грчевито се боре и својски су предане одрицању прошлости, без обзира шта је садржај те прошлости: историја радости или историја бола. Мало је народа који имају такву историју бола какву имају Срби. У њој кључно место заузима Јасеновац, симбол космичке трагедије, место тријумфа зла, дворана јаука, поднебесје туге, земља опрана крвљу мученика. Према таквом Јасеновцу треба изграђивати пијетет у коме неће бити места за мржњу према злочинцима, јер свака нова мржња узима нешто од трагике којој се ништа не сме одузети. Она мора бити сачувана, бити део свеукупног памћења, које не чини само историја бола већ и историја радости. Без обзира колико парадоксално звучало, трагедија Јасеновца нас чини узвишеним јер нисмо припадали злочинцима већ мноштву мученика. То, истовремено, треба да буде императив да се никада више не дозволи овакав злочин над Србима. Предуслов за то је неговање сећања кроз загрљај садашњости и прошлости, кроз живи поглед у очи које су остале без погледа.

МИЛАН РУЖИЋ: ПОСЛЕ КОЛИКО ЗЛОЧИНА СЕ ПОСТАЈЕ УБИЦА?

Имамо угледне историчаре који тврде да је број убијених Срба у Јасеновцу 700.000, а и горепоменутог Гидеона Грајфа који је после тврдње да би тај број могао доћи и до 1.400.000 убијених Срба добио претње смрћу, што сигурно говори да је на добром трагу. Са друге стране, Хрвати тврде да број убијених Срба достиже највише 40.000, али су спремни лицитирати када иза њих стану и остали саучесници из Другог светског рата. Жао ми је неколицине Срба који

живе у Хрватској, јер морају учити да трпе ову фалсификовану историју у којој их убеђују да су Срби сами себе са свог бившег огњишта протерали, а затим и заклали.

Иначе, ми смо врло попустљиви у тумачењу тих бројева, јер смо у Титово време похађали школе у којима су нам предавања о вери држали неверници, о милосрђу убице, о толеранцији прогонитељи, о поштењу лопови и о невиности кривци.

Није се још српска крв честито ни осушила на камама, Сава још увек није однела све лешеве, нити је сво српско месо састругано са зидова Циглане, а већ су почели да нас убеђују да нисмо у праву што се тиче нашег страдања.

Не треба нама нико из Хрватске да броји жртве, јер да су бројали док су убијали, схватили би да је превише. Сви су сад упослени да смање тај наш несрећан број још несрећније браће и сестара, који су дивљачки убијани у Јасеновцу, јер им је стало да тај број буде што минималнији. То је велика глупост, јер колико то уопште Срба неко треба да убије да би се сматрао убицом?

ВЛАДИМИР УМЕЉИЋ: ИЗВЕШТАЈ ИЗ ЈЕРУСАЛИМА

Мој став гласи, уз сво дужно поштовање према статистици, да број жртава Јасеновца ни до данас није дефинитивно утврђен, али да свеукупност историјских извора дозвољава поставку о стотинама хиљада (математичка теорија вероватноће). Треба исто тако нагласити да српски статистичари по правилу (а што је за жаљење) клеветају, дифамирају и дисквалификују ову другу групу, денунцирају је као „ненаучну, аматерску, штетну”, врло спремно заборављајући при томе да је већ свака тврдња о „ненаучности математичке теорије вероватноће” *sui generis* ненаучна.

За разлику од њих, тешко да би се нашао један једини јеврејски историчар или било који други профил, који би изашао у јавност тврдњом: „Како се усуђујете да тврдите да број јеврејских жртава Холокауста износи 6.000.000, када је и (с правом неприкосновени) Јад Вашем (до 2017.) статистички, поименце утврдио број од 4.000.000! Ваше делање је ненаучно, аматерско, штетно! Заборавите све уверљиве исказе свеукупности историјских извора!” Стога дозвољавам себи три врло добронамерне препоруке дотичним српским историчарима/статистичарима, иако мислим да знам како ће изгледати њихова следствена реакција у јавности:

- Да почну да уче, тј. да се барем иницијално упознају са научно-математичким постулатима Андреја Колмогорова о три аксиома теорије вероватноће, који важе од тридесетих година прошлог века.

- Да почну да уче културу дијалога.

- И као најважније, да почну да уче од Јевреја о односу према историјској, националној и социјалној одговорности, као и међусобној солидарности када се ради о (не само физичком, већ и *достојанственом*) преживљавању једног тј. свог народа.

СРЂАН ВОЛАРЕВИЋ: БРОЗОВ БЕТОН И ИСТИНА О ЖРТВИ

У играним филмовима, нарочито оним с краја шездесетих и почетком седамдесетих, Јасеновац никад, нигде ни по словцу помињан није био. За штампу је то исто важило, као и радио, а посебно када се појавила телевизија.

Истине ради морам поменути документарни филм Крсте Шканате „Јасеновац”, приказан на Фестивалу кратког и документарног филма у Београду, 71. или 72. године. Али о том филму се нигде и ништа није говорило.

Десетак година пре тог филма догодило се да се у Србији појавила достојна вест о Јасеновцу. *Полиџика* је тада преко целе своје стране објавила текст о једној гробници из склопа тог хрватског логора за уништавање Срба, Јевреја и Цигана. Садржаја текста се не сећам, само памтим фотографију која је заузимала скоро половину доње стране тих дневних новина, тада најчитанијих новина у Југославији, као што ми је у свести урезана и тада наведена чињеница од откривених отприлике 30.000 лешева. Откриће те гробнице је уследило на савезној радној акцији „Сава”, како се званично звао на том месту омладински добровољни рад. Овде је требало да се насипом регулише ток реке Саве, а та смена рада дешавала се почетком шездесетих година, са омладинцима из целе тадање државе.

То што је ту било изнесено на видело дана, никад више није се ни на какав начин ма где одразило у штампи у Србији, као што је и *Полиџика* заувек затворила своје странице за ма какву вест о Јасеновцу.

Али то не значи да су Срби заборавили Јасеновац. Једини властодршци, комунисти, у Србији, у комунистичким међама, служили су Јосипу Брозу, па тако и његовом братству и јединству. И мислили су, веровали и томе тежили, да владају народним памћењем.

Народ је памтио и помињао Јасеновац, и од самих послератних казивања о њему наводио је цифру од 700.000 поморених Срба.

ПРОТОЈЕРЕЈ – СТАВРОФОР ДР СТОЈИЉКО Н. КАЈЕВИЋ: САМО ЖРТВЕ МОГУ ДА ОПРОСТЕ

Чак ни тачан број није толико битан када неко коље једно или неколико деце. Зна се да су усташе и њихови безбожни братри клали све што су могли. Трагедија је што такозвани цивилизовани Запад покушава да грозну истину о злоделима усташа-Хрвата или избрише или смањи што више може. Не може Католичка црква да буде хришћанска установа док не осуди, јасно и гласно усташки-католички злочин, и изјави искрено покајање и затражи молитве за помиловање. Али, нико од нас, па ни блаженоупокојени патријарх Павле, не може да опрости зло усташа до само они којима је зло учињено, како каже Достојевски. То значи да само на Страшном суду васкрсли мученици могу да опросте злочинцима.

ДЕЈАН МИРОВИЋ: НА ШТА НАС ПОДСЕЋА ЈАСЕНОВАЦ?

Јасеновац нас подсећа на то каква је грешка била Југославија и колико су наше српске елите биле неодговорне када нису узеле у обзир упозорење руског царског министра Сазонова који им је говорио да не треба правити државу са католичким Словенцима и Хрватима јер ће они увек слушати папу. Сазонов је био амбасадор у Ватикану, знао је о чему говори и знао је какво искуство има Руска империја са католичким Пољацима. Међутим, наше елите су слушале Енглезе и Ситона–Вотсона и похрилиле су у државу која се завршила паклом Јасеновца само двадесет година касније. Јасеновац нас подсећа и да је друг Тито деценијама амнестирао своје Хрвате за усташка злодела и да је то била званична политика друге Југославије или лажна симетрија између усташа и антифашистичке Југословенске војске у отаџбини.

ЈОВАН ПЕЈИН: ЈАСЕНОВАЦ У СРПСКОЈ ИСТОРИЈИ

Скривање злочина био је део програма „братства–јединства” свих народа и народности јединствене КПЈ/СКЈ а основа је у кукумавачкој халуцинацији кроатокомуниста блиских франковцима о славној хрватској прошлости која је одузела памет Хрвата револуционара почев од генсека КП Хрватске Андрије Хебранга, његовог наследника од 1944. године Владимира Бакарића, Ива Крајачића Стеве који је заузео став да сваки помен злочина Хрвата над Србима представља увреду за хрватски народ, до генсека КП Југославије Јосипа Броза Тита и послушних анационалних српских комуниста који су прихватили национални програм Партије без резерве, онако како је срочен на Дрезденском конгресу новембра 1928. године.

Због прикривања злочина над српским народом у 20. веку централно место дешавања, Јасеновац, је остао по страни.

МАРИНКО ВУЧИНИЋ: ДВЕ ИЗЛОЖБЕ

Изложба слика Влахе Буковца је имала изузетно велику медијску покривеност и готово да нема медија који није донео приказе и посебне прилоге о животном путу и уметничком значају овог сликара. Тако је галерија САНУ у Београду, недељама незаобилазна станица свих љубитеља уметности, јер је тамо у току изложба „Влахо Буковац – сликарство непролазне лепоте”, како се може видети у једном од новинских написа.

У исто време изложба *Концентрациони логор Јасеновац 1941–1945. године*, осим што је забележено њено отварање, није имала никаквог већег одјека у нашим медијима и јавности. Прошла је сасвим незапажено, иако се ради о изузетно документованој и веома добро осмишљеној изложби о најстравичнијем усташком логору, у коме је спроведен геноцид над Србима, Ромима и Јеврејима. У њему су страдали и припадници хрватског народа, који су били против-

ници усташког режима. Ова изложба била је јединствена прилика за грађане Београда да виде ову потресну, целовиту и јединствену поставку која иначе не постоји у музеју у самом Јасеновцу, а у којој се не може видети сва монструозност овог усташког логора, насталог у НДХ. Изложба је праћена изузетно студивно урађеним каталогом у коме су садржане све релевантне информације о настанку и начину функционисања овог губилишта. Она је настала поводом 75 година од пробоја последње групе логораша из концентрационог логора Јасеновац, 22. априла 1945. године, а у организацији Јавне установе „Спомен подручје Доња Градина” из Републике Српске, а под покровитељством Министарства културе и информисања и Министарства одбране Републике Србије.

У каталогу ове изложбе се може наћи и следећи запис: „Независна држава Хрватска основана је 10. априла 1941. године и обухватала је територију данашње Хрватске (без дела Далмације), Босне и Херцеговине и Срема. Усташе су, по плану створеном у емиграцији, започеле хапшење и депортовање Срба, Јевреја и Рома у прве логоре, са циљем стварања етнички чисте државе. Највећи и најмонструознији био је концентрациони логор Јасеновац, основан средином августа 1941. године. Ликвидације логораша, појединачне или масовне, дешавале су се свакодневно. Логораша су били убијани камама, секирама, ножевима, специјално израђеним „србосјеком”, вешањем, давлeњем, паљењем у пећи. Поштеђени нису били ни старци, жене, нити деца! Немачки капетан Артур Хефнер рекао је већ 18. новембра 1942. године: „Без обзира на пропаганду логора, ту се ради о логору најгоре врсте, који се може поредити са Дантеовим паклом!” Највећи број јасеновачких логораша убијен је у Доњој Градини, највећем страстишту концентрационог логора Јасеновац, њих 366.000.”

Овакав начин, пре свега, медијске маргинализације ове изузетно потресне изложбе много говори о нашем неодговорном односу према култури сећања и нашем националном идентитету.

ПРОТИВ ИГРАЊА БРОЈКАМА

ДРАГАН ХАМОВИЋ: ДА ЛИ СУ УСТАШЕ „УРЕДНО ПОПИСИВАЛЕ” ЖРТВЕ?

Међу очевим књигама историјске тематике, нашао се и задуго једини мој извор непосредних факата о Јасеновцу. Поратно фототипско издање ратне латиничке брошуре „пропагандног отсјека НОВЈ”, с насловом „Јасеновачки логор” и поднасловом „искази заточеника који су побјегли из логора”. Уврх корица био је крупан наднаслов „Документи о злочинима окупатора и њихових усташких и четничких помагача” – премда унутра нема готово ни помена о Немцима, ни о четницима – осим у причи о заточеним краљевским официрима којима су усташе чупали нарасле браде (стр. 23–24). Брошура је датована 1942. године, свакако у њену другу половину, јер се осврће на козарачку изгибију у лето исте године, на огромне транспорте народа приспеле у Јасеновац и

стратиште на Градини: „Неколико дана долазило је козарско робље из Млаке и Уштица, возом пјешке и колима. Већином, жене, дјеца и старци” (стр. 52).

Зар можемо сумњати да су их ушташки евиденцијари пописали, од првој до последњеј у козарачкој џоворци нејачи, и оставили нам на увид? Ући примерка...

У уводним напоменама ове књижице од четири штампарска табака истиче се гола чињенична вредност приређених исказа, иако можемо рећи да је њихов редактор био вешт у обликовању грађе. Даваоци исказа су петоро поменутих бегунаца „и два сељака”. Махом јеврејска имена и презимена, једно српско, мимо оне двојице сељака. Редакторска рука осећа се и у томе да се у текстовима књижице „Јасеновачки логор” појединачни примери, нпр. хрватских и муслиманских жртава редовно народносно маркирају, неретко и поименце, дотле се Срби, углавном, помињу као етнички неозначена, али подразумевана већина страдалаца с разних страна Павелићеве антидржаве. Тако, након описа изрежиране посете међународне комисије логору један од бегунаца сведочи и следећи епilog посете: „Послије ’комисије’ стизали су транспорти народа из околине Пакраца, Липика, Сиска, одсвакуда, из читаве НДХ... Све је то побијено! Сви преостали стари заточеници добро памте еру Пакрац–Липик” (стр. 15).

Претходно остављамо да су и сва имена из транспорта током „ере Пакрац–Липик” уписана и побројана! Уредно сложена у рејстаре, иакође, досијуйна науци и правосуђу...

У опису уређења простора пред речену инспекцију што је имала да потврди радни карактер логора, каже се и следеће: „Радило се дан и ноћ. Усташе су биле тотално пијане. Љубо Милош и неки Модрић јашили су пијани на коњу, обилазили радове по логору и ко им се није свиђао тога су на мјесту убијали.” (стр. 10).

Савим је реално да су Милош и Модрић, сагласно процедурама, водили и шрезној пописивача ликвидираних нерадника. И да се за њих зна, именом и презименом.

Исто важи и за опис пећи у старој циглани: „Два дана послје ’комисије’ дошао је у логор инг. Љубомир Пићили, заповједник радне службе, ушташки сатник. Он је у логор увео крематориј. Зато су га заточеници звали: инг. Пећели! У згради старе циглане сазидао је у великој фуруни двије специјалне пећи за „керамику”. Пећи су радиле на смјену. Умјесто фигурица од глине ту су печени људи, жене, дјеца... Бацани су у пећи живи и полуживи... Пећи инг. Пећелија радиле су дан и ноћ, непрестано. Кроз три до четири мјесеца!” (стр. 14).

Уздамо се у инжењерску прецизност Пићилија, или Пићелија, у бележењу рада његове службе, те да су остале сачуване генералије сваке шаке џејела коју је произвео!

Издајам фрагмент приче о градњи савског насипа: „Градили су га Срби и Јевреји из логора II, који се налазио иза жељезничке пруге у шуми према Новској [...] Како на путу за насип тако и на самом насипу, ко би застао на раду или пао, њега би претукли и утукли, у насипу затрпали или негдје другдје покопали. Љешеви су остајали на путу за логор и на насипу, свакога дана по педесет, шездесет и више” (стр. 18).

Свакако да је људски растур настао при градњи насипа унећ у дневник радова, зар може бити друкчије?

Напокон, Градина, с босанске стране Саве, завршна тачка многих логораша, као и оних транспорта што су кроз логор само прошли: „У Градини под обалом постоји као нека тераса гдје искрцавају људе, жене, дјецу. Онда их у мањим групама одводе нешто даље од ископаних јама. Један усташа држи жртву а други удара маљем по глави. Тројица чувају позади да ко не би побјегао. Усташа код клања буде више или мање, већ према томе ради ли се о 'ликвидацији' људи или жена и дјеце. Тако је то ишло из дана у дан, из ноћи у ноћ. Јаме за усмрћене копали су све даље. [...] Видио сам напола пуне рупе у којима су љешеви уредно сложени као на катове. Гдје стане цијели човјек метали су и по двоје дјеце. Љешеви сложени као цјепанице” (стр. 26).

Сведок не ђомиње – веровајно стоја што се то ђодразумева – да је све време тиросменској, даноноћној ђуњења искојаних руйа на Градини, ујисано свако нејокрејно шело онамо наслајано! Пре свега да би истјоричари, и након више деценија, моли да ђошкреје своју научну истјину!

Приређивачи у књизици „Јасеновачки логор” оцртавају главне актере логорских збивања, међу њима и овај: „Пудић, име му знамо. Висок, сув, мршав, живчано болестан, у усташком радном одијелу од цајга, без икаквих ознака, са револвером под капутом. Шеф масовних убијања. Заточеници који су га знали кажу да је ликвидирао логор у Јадовном у Лици (око 30.000 људи). Живе бацао у провалије. Био је у логору Крапље. Тамо је приредио масовно клање једне ноћи” (стр. 43).

Јамачно да је иза Пудића остоа ноћес са убележеним учинцима, од Јадовна, ђреко Крајља, до самој Јасеноваца! Зарад ђрофесионалне евиденције.

Поред многих појединачних сцена, у брошури с краја 1942. године ишчитавамо и описе логорских прилика: „Масовно убијање – то је свакодневна и сваконоћна појава у јасеновачком логору. Стотине и хиљаде иду у смрт без престанка. А постоје и нарочита убијања из нарочитих побуда. Усташки крволоци посебно кољу, да тако кажемо, за свој рачун; кољу на своје и поглавникове крваве имендане и рођендане, на поједине свеце, на Божиће и Ђурђевдане” (стр. 47).

Напокон, редактор партизанског „пропагандног отсјека”, не могавши после свега изнесеног задржати посве неутралан тон, драматизовано пита: „Гдје су гробнице толиког народа? У самом јасеновачком логору између језера, централне кухиње и барака. Ниже логора према Коштарици. По шуми око ранијег логора II. У Крапљу. У Млаци. У Уштицама, по сељачким баштама, на православном гробљу. По Градини. Највише по Градини. Свукуда... Рачуна се да су у Крапљу и Уштицама затрпане десетине хиљада љешева. А у Градини, црној Градини, и до двјеста хиљада. Подивљала Сава подривала је земљу и подизала љешеве, а када се смиривала у своје корито, остављала је иза себе улегнућа над јамама-гробницама, одакле су вириле људске цјеванице и лубање” (стр. 50). Ево, толико је процењено, негде на пола радног века логора Јасеновац. А радило се, несмањено, до самог краја.

Али, не можемо ништа мимо затечене документације, јер коме је у интересу да такве податке скрива или уништава? Прах из Пећелијевих крематоријума одавно је расут, кости улегле на све речене локације, или отпловиле до Београда и до Црног Мора. Ево, насеље на Бежанијској коси, у којем боравим, окружује скровиту Белановића рупу, у којој је покопано више неизбројаних

хиљада савских лешева, Козарчана и мртвих са Сајмишта. Јасеновац није само у Јасеновцу, пловио је низ Саву до Београда окађеног страшним задахом, а толики су ликвидирани по крашким провалијама у име пројекта Јасеновац, од Јадовна до Пребиловаца.

НИКОЛА МИЛОВАНЧЕВ: ПРОТИВ УМАЊИВАЊА БРОЈА ЖРТАВА – НАША НЕЧИЊЕЊА

На Србији и Српској је да обаве попис жртава из ратова 1941-1945. и 1991-1995. Пример Словеније, која је, пре само петнаестак година, политичком вољом обезбедила средства за рад историчарима, показује да је то још могуће. А резултати у Словенији су запањујући: уместо броја од 40.000 жртава обухваћених крњим савезним пописом жртава Југославије из 1966, дошло се поименично на преко 99.000 жртава, два и по пута више. Несумњиво би чак и веће одступање било код српских жртава односно код укупног броја жртава Другог светског рата у Југославији, којим је, по крњем попису из шездесетих година прошлог века, било обухваћено 657.000 страдалих. Тада би нестале и бројне дилеме око броја јасеновачких жртава. Подсетићемо само Д. Ристића и И. Голдштајна, као и ширу јавност, да је врхунски хрватски статистичар др Јаков Гело, у свом докторском раду „Демографске промјене у Хрватској”, записао о броју жртава: „само Јасеновац преко 700.000... С. Градишка 75.000” (Загреб, 1987, стр. 153). А Ј. Гело је затим, у независној Хрватској, постао директор Државног завода за статистику. Не заборавимо: кости јасеновачких мученика се распростиру на површини од 210 квадратних километара!

Можда би, за почетак, могли кренути од једне напомене А. Милетића у интервјуу, који је објавила *Полишика* 19. августа 1991. („Историја никада неће опростити Титу што се није поклониле јасеновачким жртвама”): да се пронађе картотека коју спомиње Државна комисија за утврђивање ратних злочина из 1945, у извештају број 16.093. Картотека убијених, несталих и интернираних Срба у Независној Држави Хрватској, која је тада постојала.

ИСТРАЖИВАЊА У ЈАСЕНОВЦУ: УСПОМЕНЕ СЕСТРЕ ДР ВИДЕ БРОДАР

У Архиву Југославије налази се изјава, коју је јуна 2020. написала др. Марија Елизабета Милетић, сестра словеначког антрополога др. Виде Бродар, која је 1964. водила истраживања на месту јасеновачког логора. Ауторица записа била је супруга пок. београдског адвоката и православног публицисте Милана Милетића, а потакнута историјским фалсификатима, којима се умањују страдања у логору Јасеновац, одлучила се да напише сећање на сестру и на њено истраживање у Јасеновцу 1964. Текст доносимо у целини, у преводу на српски језик: „Моја покојна сестра, др. Вида Бродар (1925-2014), неколико година пре смрти ми је предала на чување свој оригинални истраживачки рад „Резулта-

ти антрополошких истраживања логора у Јасеновцу” (15 страница, текст је на српском) из 1964. године, и оригинал свог истраживачког рада „Извештај екипе антрополога о налазима при ископавању гробница на Градини код Јасеновца” (25 страница), састављен у Јасеновцу 27. јуна 1964. Као антрополог и стручни сарадник на Институту за биологију при Филозофском факултету Универзитета у Љубљани, била је носилац горе наведеног истраживања, а чланови истраживачког тима су били још двојица антрополога, из Новог Сада и Љубљане; учествовао је још један професор из Сарајева.

Сестра је добила задатак на свом радном месту, али детаљи и захтеви поруџбине и поручиоца остали су углавном у тајности, пошто су истраживање затражили највиши органи Југославије и да о томе није пожељно говорити. Стога моја сестра до своје смрти никада није дала никакву јавну изјаву и увек је одбијала да разговара са новинарима, иако није било непосредних претњи или забрана. У вези овога је осећала одређену нелагоду, можда чак и страх.

Прво истраживање – ископавање и сондирање неких масовних гробница 1964. године било је пилотско, а према добијеним резултатима требало би се наставити на другим познатим и обележеним гробницама. До наставка ископавања никада није дошло, а резултати датог истраживања брзо су утихнули. Сестра никада није добила никакву повратну информацију о употребљивости спроведеног истраживања, иако је годинама, па и деценијама, чекала наставак истраживања.

Сестра ми је рекла да су се поред гробница које су истраживачи пилотски „отворили” у околини Јасеновца и Градине, у близини налазиле и многе обележене масовне гробнице, које су требали касније да истраже. **Околни становници су их још упозорили и показали им још многе, потпуно необележене гробнице**, које су се у то време још увек могла препознати по облицима и удубљењима у земљишту, упркос томе што су била зарасла у усеве. Сестра је рекла да је на неким гробницама нарастао хрен величине подлактице какав никада још у животу није видела. Овај хрен је откупљивала *Подравка* из Копривнице за прераду – зато моја сестра у животу никада више није купила ниједан Подравкин производ!

Сестра је целог свог живота била оптерећена Јасеновцем, не само због стравичних налаза или тежине самих радова на ископавању, већ првенствено због недостатка било каквог званичног деловања у вези са овим масовним покољима. Не само да жртве нису пребројане, нити је процењен број жртава у обележеним гробницама, **него ни све гробнице нису биле означене као такве**. Већ тада – 1964. године – све је указивало **на намеру највиших власти Југославије да се ратни злочини прикрију и забораве, те да се недужним жртвама ускрате достојна сахрана и спомен**. Моју сестру је посебно болела чињеница да је међу жртвама било много жена и деце. У теренским истраживањима 1964. године је установила да **многа људи уопште није ни доспело у логор у Јасеновцу, јер је пуно жртва погубљено одмах по доласку транспорта** и сахрањено у масовним гробницама у околини Јасеновца.

Када су 80-их и 90-их година прошлог века почеле да се појављују процене које су број убијених у логору Јасеновац и у његовој околини смањивале на 40.000 до 80.000 лица, моја сестра, др. Вида Бродар, ове је оцене прихватила

са огорчењем. Она их је доживљавала као намерно смањивање и прикривање стварних размера злочина, јер је сматрала да је стварни број жртава много-струко већи.”

Чињеница је да су кости јасеновачких жртава разасуте на површини од 210 квадратних километара. А по истраживањима др. Виде Бродар и других чланова Комисије 1964, на подручју јасеновачког логора, на местима интензивног покапања су резултати били стравични. Само у једној сонди, просечно је нађено 22 убијених људи на једном кубичном метру (Извештај од 27. јуна 1964, стр. 15).

ИСТИНА О ХРВАТСКОМ РЕВИЗИОНИСТИ ИВИ ГОЛДШТАЈНУ

СЛАВИЦА ГАРОЊА РАДОВАНАЦ: ИЗ ОДГОВОРА ИВИ ГОЛДШТАЈНУ

Иво Голдштајн није навео основну чињеницу да је Јасеновац био „проточни логор”, тј. колико је становништва дотерано, толико је истог дана логораша побијено, рачуна се да је 300–400 сваког дана одвожено на Градину, или чак побијено испред улаза у логор, „јер није било места”, а врхунац је представљао Божић 1942, када је побијено више од хиљаду заточеника (неки и не ушавши у логор).

Треба прочитати књиге Николе Николића, Душана Јеринића, Дане Павлице (тек недавно обелодањена сведочења и документа), па спознати све размере тих страдања српског народа на територији Славоније, Поткозарја и босанске Посавине, али и из читаве НДХ. По тој простој, али страшној рачуници, када се зна да су читава села западне Славоније и босанске Крајине на тај начин збрисана са карте (само после козарачке офанзиве страдало је око 80.000 њених становника, цивила, који су углавном завршили у Јасеновцу), могу се замислити размере страдања, која сада „позитивистичка наука” (нема имена, нема жртве), и овом књигом уводи као једину релевантну чињеницу и истину. Да је реч о минималним разликама, не би било спорно, али је реч о озбиљном размимоилажењу, које се разликује скоро десет пута од, нажалост, реалног стања ствари. Човек из публике је додао, а и сама се с њим потпуно слажем, да је после рата било довољно (политичке) воље да се упореде спискови становника српских села по попису из Краљевине Југославије пре 1941, и након рата 1945/46, могло је да се види која су све села збрисана и колико је њиховог становништва нестало у рату.

Да се од тог броја и половина односила на остала усташка стратишта широм НДХ, цифра страдалих само у логору Јасеновац вишеструко би премашила овај број, који, нажалост, протежира и нова књига о Јасеновцу др Иве Голдштајна. И да се подвуче, уз част и поштовање за све жртве – Јевреје, хрватске антифашисте и Роме – да је логор Јасеновац био, пре свега, логор за уништење

Срба, у којем је 95 одсто жртава било из редова српског народа преко Дрине, односно с обе стране Саве и из Срема, а у духу доктрине о етнички чистом хрватском и католичком простору – геополитици старој више од сто педесет година, која се некажњено спроводила и након Другог светског рата, може се рећи све до краја 20. века.

ЗОРАН КОЛУНЦИЈА: ДА ЛИ ЈЕ ЈАСЕНОВАЦ БИО ТАБУ ТЕМА?

Каже господин Голдштајн да „Јасеновац никад није био табу тема“?! Потом даје податак да је објављено укупно око 2.500 књига и мемоарских записа и студијских чланака и 108 зборника докумената. Једноставном претрагом на библиотечком систему види се да Војноисторијски институт и Војни архив, кључне државне институције НИСУ НИКАД објавиле књигу о Јасеновцу, а код њих је најважнија грађа. У поговору свог тротомног дела Антун Милетић каже: „Моје књиге су плод приватне иницијативе, а рађене су из пијетета према стотинама хиљада невиних жртава које су усташе побиле на најзверскији начин.“ Ето, најпотпуније дело објављено је „приватном иницијативом“! Нико није забранио Милетићу и *Народној књижи* да га објаве, по томе ово није била табу тема, али за оне који су водили државу богме – била је!

Записници комисија за утврђивање ратних злочина 1941-1944 на територији данашње Војводине, а вероватно и сви остали у послератној Југославији, били су под ембаргом 50 година. Управо смо пре неки дан (Архив Војводине и *Прометјеј*) објавили две књиге које су објављене 1946. и одмах по изласку повучене и уништене, а радило се о попису злочина на територији Бачке и Барање и Срема. Ембарго на поменуту грађу скинут је 1995. али она се већ 15 година, до 2020., објављује искључиво личном иницијативом. Толико о непостојећем табуу.

Додајмо још да о нашој бризи према жртвама у ратовима довољно говори чињеница да смо после 101 године тек лане дочекали *Појис војних и цивилних губитија Краљевине Србије у људству у Првом светском рату : архивска грађа Војног архива* у издању Медија центра Одбрана.

ФАШИСТИ ИЛИ ХРВАТИ

МИЛОШ КОВИЋ: РАЗУМЕТИ ЗЛО

Како разумети геноцид у Хрватској? Реч је о процесима много ширим и дубљим од историје односа између Хрвата и Срба у 20. веку. За почетак, мора се поставити неколико питања. Како је могуће да Европска унија дозвољава својој чланици Хрватској да прославља тзв. „Олују“, злочин у коме је протерала више од 250.000 и убила преко 1.800 својих грађана?

Хрватски геноцид над Србима није био инцидент у историји Европе. Као суштински верски рат против шизматика, предвођен Римокатоличком црквом, у типологији геноцида понајвише је упоредив са крсташким уништавањима

муслимана и јеретика. Такви су били, рецимо, крсташки походи француских и угарских краљева, уз благослов папа, на француске катаре и српске богумиле у Босни. У добу верских ратова 16. и 17. века, такво је било постепено истребљење, протеривање и асимилација француских хугенота или шпанских Арапа и Мориска. Хабзбуршка монархија је на такав начин систематски уништавала панонске муслимане, пошто је у рату са Османским царством 1683-1699. ушла на територије Угарске и Хрватске. У кратком времену, од 1878. до 1914, она ће успети да босанске и херцеговачке муслимане учини сарадницима Хрвата и да посеје зло семе које ће проклијати 1914, 1941. и 1991.

По својој методичности, дугом трајању и некажњености, али и по својим верским и расистичким коренима, хрватски геноцид над Србима подсећа на уништавање староседелаца америчког континента од стране протестантске Енглеске и римокатоличке Шпаније. Тим геноцидом, вероватно највећим у историји човечанства, почела је, не заборавимо, историја САД. Он и данас траје, судећи по резерватима и новооткривеним злочинима почињеним над остацима остатака уништених староседелачких народа.

Хрвати су, бар од почетка 19. века, претварани у средство Римске курије, Беча и Париза, потом и Лондона и Берлина, за потискивање Срба и Руса са подручја западно од Дрине. Због вере и језика, али и већ успостављених руско-српских веза, Срби су доживљавани као оруђе све моћније Руске империје. Ратоборна русофобија, укореењена у западноевропским културама бар од крсташких похода тевтонских витезова, потом Швеђана и Пољака на руске земље, обнављена је у инвазијама из 1812, 1854, 1914, 1941. и у најновијем походу НАТО ка истоку, започетом разарањем СФРЈ и уласком НАТО у Пољску, Чешку и Мађарску (1999). Сличности између историје и методологије уништавања Срба у Хрватској и уништавања Руса у Украјини нису случајне. Геноцид почињен туђим рукама у таквим околностима указује се као пожељно геополитичко средство.

Разумети природу зла значи спречити да се оно понови. Најопасније су илузије и лажи. Русија је то коначно схватила. У Србији се, како изгледа, још не разуме да са крсташима нема ни трговине ни компромиса.

СЛОБОДАН АНТОНИЋ: КО ЈЕ НАПРАВИО ЈАСЕНОВАЦ – ФАШИСТИ ИЛИ ХРВАТИ

Најпре, теза да су Јасеновац „створили фашисти, а не Хрвати” *исцрпљена је од сазнајној садржаја* и стога *неујошребљива* у разумевању стварности. Ако су *фашисти* из *Загреба* направили Јасеновац, остаје нејасно зашто фашисти из Рима не само да тако нешто нису уприличили код себе, већ су чак фашистима из Загреба забранили сличне подухвате на својој територији? И остаје нејасно зашто су се и *фашисти* из *Берлина* гнушали таквих достигнућа *фашиста* из *Загреба*?

Такође, ако су жртве Јасеновца били тек људи, а не „припадници различитих нација”, зашто су, онда, у њему завршила, рецимо, деца из Костајнице, Козарске Дубице или Новог Града, а не деца из Загреба, Вараждина или Валпова?

Не, Јасеновац се једноставно не може објаснити некаквим апстрактним фашизмом. Њега је могуће објаснити једино *хрватским национализмом* – тачније, столетно старом мешавином *хрватској шовинизма* и *клеро-католичкој њрозелицизму*.

Јасеновац, као *најстразишије место у људској историји* – то треба подвући и запамтити – није контингентни учинак доласка два камиона фашиста у Загреб (Крлежа: „усташе су били мала, сасвим незнатна чета плаћеника”). Јасеновац је плод *тјровековне њолишичке културе* Хрватске у чијем је језгру *верски, класно и етнички заснована мржња на Србе*, као и *њројекат њиховог истребљења*.

И што је најгоре, та мржња и тај пројекат – живи су и данас.

Масовни покољ Срба у НДХ, који је одмах затим отпочео, био је, гледано хронолошки, *њрви њеноцид у Друћом светском рату*. Он се десио пре почетка немачког геноцида над Јеврејима. Фабрика смрти Аушвиц II (Биркенау), отворена је октобра 1941, док је Јадовно почело с радом већ у мају, логор на Пагу у јуну, а Јасеновац у августу 1941. године. Покољ у Гудовцу (селу где је живео Мартин Чикош, секретар ХСС, а доцније истакнути усташа) уприличен је већ 28. априла 1941, покољ у Вељуну почео је 6. маја, а Глински покољи 13. маја 1941.

Током маја, јуна и јула 1941. у стотинама места Хрватске и БиХ одвијали су се масовни масакри ножевима, секирама, маљевима, кундацима, моткама и бацањем у крашке јаме. Покољ је био унапред планиран: „још пре настанка НДХ, усташе су уз помоћ велебитских сточара Хрвата сачиниле `радну карту` са преко стотину обележених јама, у које су планирали да бацају трупа мртвих”. Али, Покољ је био истовремено и спонтан: њега су у много случајева спороводиле „тзв. *дивље усташе* – локалне формације хрватских и муслиманских милиција” које су биле „прави подстрекачи и организатори погрома”.

Да је у питању пројекат *над-идеолошкој* карактера најбоља је илустрација, верујем, једна епизода из књиге Јована Душанића. Ту имамо сведочење његове стрине Драгице (Богојевић) Душанић, која је само чудом преживела покољ Срба с леве обале реке Босне, при ушћу у Саву, 7. децембра 1944. године.

Истребљење је уприличено по опробаном усташком обрасцу: најпре су поклани мушкарци – за шесторицу се чак, поименице, зна да су *живи ограни* и бачени у реку Босну; онда су на ред дошли жене и деца, који су убијени бомбама и ударцима секира; погром су извршиле локалне усташе, прве комшије; али, по наређењу које је дошло с врха.

Истребљење је било немилосрдно. Хрватицу Софију (Карловић), удату за Србина (Петра Илинчића), и њену двојицу синова (Танасија и Милана), убио је лично Софијин *рођени браћ*, згрожен „срамотом” да је његова сестра *српска њрофукњача*. Душанићеву стрину Драгицу, пак, која је тада имала 14 година, мајка је заштитила телом, те је добила тек два овлашна ударца секиром по стомаку; спасили су је комшије Хрвати; али, онда је уследило систематско претресање свих хрватских кућа, које је трајало данима, како би се спречило да *било ко* од Срба преживи; срећом, Драгица је пребачена даље, и тако се спасила.

Тога дана, само у два српска засеока Доње Дубице (Трњак и Центар), убијено је 650 људи (сва њихова имена су пописана). Од тога су 333 жртве имале мање од 15 година – док је 132 деце имало до *њети њодина старости*.

Застанимо овде. Говоримо о 132 деце до пет година – убијене само у јед-

ном селу. Преко пута зграде у којој станујем налази се обданиште. Често, у пролазу, видим како се малишани играју у дворишту. Никада оних до 5 година старости није било више од петнаестак. То значи да је само у једном селу и у једном дану, 7. децембра 1944. године, поклато *десети* мојих београдских обданишта. Када размишљам о размерама *Покоља* 1941-1945. заврти ми се у глави.

Друго, на шта хоћу да скренем пажњу, јесте да се све то дешавало *два месеца* пошто је пао Београд. Дакле, у време када је већ свима било јасно да је НДХ, као део нацистичке Европе, *изгубила рај*. На истоку су, у то доба, Руси стигли већ до Варшаве и Будимпеште; избили су на Балатон, а онда и на Драву – пошто су, претходно, на југу, ослободили Букурешт и Софију; на западном фронту, пак, англосаксонци су домарширали већ до Рајне; а у Италији, на њеном северу, доспели су и до Болоње; на источном Јадрану већ је и Сплит био пао.

У то време, дакле, било је очигледно да *нема шансе* да НДХ *не изгуби рај*. А ипак, та монструм-држава – чак и у тренуцима губитничког ропца, последњим атомима снаге, и свуда тамо где је то још могла – организовала је систематско истребљење Срба: од колевке, до стогодишњих старица.

Зашто? Зато што је пројекат истребљења Срба у Хрватској *над-идеолошког* карактера и тиче се описане *дубинске йолијичке културе*. Њега је у пуном замаху кренула да реализује НДХ 1.0. А онда је, пола века доцније, готово савим успела да заврши НДХ 2.0.

При томе, неважно је – са становишта Великог плана – што је прва еманација НДХ била *нацистичка*, а друга *еуройска* и *демократска*; оне су обе биле део истог пројекта – баш као и *социјалистичка* Хрватска (НДХ 1.5), у којој су се делови насељени Србима препознавали, рецимо, по томе што у њима није било асфалта (по „црној мрежи”, на ауто картама); дакле, као реализација столетне политике тихе *дискриминације*.

Али, тај Велики план, који се реализује, ево, већ стотинак година, живахан је, ваља знати, и данас. То се види и по *нейационистичком* односу становника НДХ 2.0 *спрам йрошних злочина*; као и по одсуству покајања – из чега произилази и колективна спремност на њихово *йонављање* и *настљављање*.

МИЛОМИР СТЕПИЋ: ЈАСЕНОВАЦ И СРПСКА СТРАТЕШКА КУЛТУРА

Јасеновац би требало да буде не само део српске културе сећања, већ и српске стратешке културе. Јер, Јасеновац јесте симбол српског историјског страдања, али и српског постојања у огромном простору западно од Дунава и Дрине. Ако је толико много Срба убијено у јасеновачком систему логора, то логично упућује на питање а колико је тек Срба живело унутар монструозне творевине НДХ? И колико их је убијено, покатоличено и протерано током геноцида у поврату 1991-1995. године из Републике Српске Крајине и ван ње? Морамо бити свесни да је опсесивни хрватски циљ борба за простор, тј. отимање *српских земаља*. Њима они желе да надокнаде сопствени хендикеп – геополитичку рањивост љуштурастог облика сопственог етничког простора. Зато настоје да Јасеновац релативизују и уклоне из српског историјског памћења. Зато партизани

под хрватским вођством никада нису ни покушали да га нападну и ослободе логораше. Зато се о њему недовољно говорило у послератном периоду. Зато се упорно смањује број његових жртава. Зато се Србима приписује измишљена савремена геноцидност како би се у други план потиснуо истински хрватски геноцид. Његово право име јесте србоцид (В. Умељић) због монструозности са којом је спроведен, а коју није могао да смисли појединачни хрватски ум, већ ум који баштини инквизицију. Само уграђивањем Јасеновца у српски национални (и геополитички) идентитет постојаће стална опомена шта од хрватских суседа, махом покатоличених, па кроатизованих и екстремним конвертитским антисрпством задојених некадашњих православних Срба, можемо и у будућности да очекујемо. И какву заједничку државу није требало, а ни у будућности не треба правити.

МИЛО ЛОМПАР: ГЕНОЦИД И СРПСКИ КУЛТУРНИ ОБРАЗАЦ

Код нас су веома снажна настојања да се – пошто је европска агенда доживела неутрализацију са европских адреса – српска политика уклопи у неки регионални конгломерат. Тај конгломерат треба да има улогу неутрализатора разумне, компромисне, опрезне, смотрене, али аутентично српске политике, чији највећи спектар могућности се управо налази у културном подручју. Без унутрашњег (српског) онемогућавања такве политике, свако спољашње настојање (хрватско, албанско, црногорско) суочава се са великим тешкоћама на два плана: у подручју историјских чињеница и у деловању сопствених пропагандних погона.

У том подручју ситуирано је релативизовање културних и симболичких значења Јасеновца. Да би то било могуће, претходно се мора минимализовати историјски садржај геноцида чији је симбол – а никако садржај – Јасеновац. (Савршено је јасно да када се унутар српске јавне свести тај процес оконча, неминовно следи поновна хрватска релативизација оног садржаја који је наизглед прихваћен. И тако све до поништења сваког обавезујућег значења у култури сећања.) Поново се показује да историографија није – као што никад није ни била, као што то није ниједна духовна наука – политички неутрална дисциплина. Наноси идеолошких и политичких предубеђења, садржаји времена у којем живи, неуклоњиво натапају свест историчара, као што друштвени налог остварује спољашњи притисак на њихово разумевање прошлости. (То, наравно, не значи да су сви резултати историјске науке – као и других духовних наука – истоветно засновани и мотивисани, и истоветних домета, већ да је неопходно пажљиво издвајање елемената који их чине.) Отуд је политички смисао садашњих историографских расправа у вези са Јасеновцем у сагласности са основним кретањем хрватске културне политике, у сагласности са непостојањем јавне свести о значењима Јасеновца и у сагласности са регионалним настојањима садашње владајуће политике.

*Шира верзија историјској годашњи „Вечерњих новостии”,
објављеној 20. фебруара 2022. године*

ПИСМО 105 СРПСКИХ ИНТЕЛЕКТУАЛАЦА:

Протест против порицања геноцида над српским народом

У *Прошестном писму* поводом обнове и одбране усташких злочина и идеја, објављеном 29. јула 2020, изражено је огорчење двадесет шест академика, професора универзитета, научних радника, уметника светског значаја, због изјава редовних професора Одељења за историју Филозофског факултета у Београду Николе Самарцића и Дубравке Стојановић. Да подсетимо, Дубравка Стојановић прогласила је атентат на Анту Павелића „насиљем” и „крвном осветом”, а Благоја Јововића назвала је „убицом и насилником”. Никола Самарцић је, на друштвеној мрежи „Твитер” јавно подржао анонимну проушашку објаву у којој се вулгарно вређа српски народ, а геноцид почињен у Јасеновцу назива „одговором на владавину” Карађорђевића. У *Прошестном писму* је речено и да су ове изјаве двоје професора Универзитета у Београду део шире обнове проушашких идеја у Хрватској, Босни и Херцеговини и Црној Гори, као и упорног порицања нацистичких и усташких злочина, видљивог у земљама ЕУ и у САД.

Реакције на *Прошестно писмо* показале су да је оно погодило у мету. Као да су хтеле да поткрепе тврдње које су у њему изнете, иза изјава и објава Самарцића и Стојановићеве стале су истакнуте личности из јавног живота Хрватске, Босне и Херцеговине, Црне Горе, земаља ЕУ, али и Србије (Латинка Перовић, Иво Голдштајн, Твртко Јаковина, Хуснија Камберовић, Динко Грухоњић, Радина Вучетић, Живко Андријашевић, Марко Атила Хор, Флоријан Бибер, и други). Мора се напоменути да је већина ових људи недавно заједнички иступила и у „Апелу 88”, када су, предвођени Стјепаном Месићем, Харисом Силајџићем, Миланом Кучаном, Аземом Власијем, изразили јавну подршку намерама режима Мила Ђукановића да Српској православној цркви преотме цркве и манастире и да, по угледу на НДХ, успостави своју, нову православну цркву.

Вероватно охрабрена овом подршком, Дубравка Стојановић је у новим изјавама, потврдила своја становишта (*Н1, 20. јул 2020, Данас, 1. август 2020*). Никола Самарцић је отишао и корак даље па је, на дан обележавања годишњице „Олује”, геноцида над српским народом у Републици Српској Крајини, 4. августа 2020, на „Твитеру” јавно подржао објаву извесног Драгана Суботића у којој дословно пише: „Шта коме није јасно па се просеравају цео дан... Море МАРШ српска БАГРО од народа...!!!!”

Последњих дана ова интересна група води праву кампању не само порицања геноцида, него, због тона којим се то чини, и поруге жртвама геноцида. Повод је одлука Министарства културе Републике Србије и његове Комисије за откуп књига да српским библиотекама не предложи куповину књиге *Јасеновац* Ива Голдштајна, у којој се број српских жртава овог логора смрти вишеструко умањује. Њен аутор је, поред осталог, не само један од потписника петиције подршке изјавама Самарцића и Стојановићеве, него и „Апела 88”. Рецензенткиње његове књиге су Латинка Перовић и Дубравка Стојановић. Никола Самарцић се у кампању укључио текстом у коме критичарима Голдштајнове књиге поручује да је „Јасеновац поново зона комфора сваке јавно или тајно ангажоване хуље и менталног прописвета” (*Данас, 14. август 2020*).

Прошестино њисмо прећутано је, са једним изузетком, у свим великим „опозиционим” и „режимским” медијима. Главне „опозиционе” телевизије и новине марљиво су преносиле све одговоре и изјаве Самарџића, Стојановићеве и њихових пријатеља. „Најстарији дневни лист на Балкану”, који је прећутао *Прошестино њисмо*, позвао је Латинку Перовић да читаоцима објасни о чему је реч у Голдштајновој књизи.

Све указује на то да се српској култури и данас, 40 година после смрти Јосипа Броза Тита и 60 година од смрти Анте Павелића, намеће хрватско старатељство, прикривено иза западњачких, титоистичких, југословенских фраза. Сарадња између комуниста и хрватских шовиниста одавно је утврђена историјска чињеница. Оно што је већ у болшевичкој Русији уочио Станислав Винавер, удруживање хрватских франковаца и комуниста, остварено је у титоистичкој Југославији, распарчавањем српског народа и његовим претапањем у нове, синтетичке нације, уједињењем Хрватске и ширењем њеног утицаја на све југословенске републике. Очигледно је да је ова коалиција преживела распад друге Југославије.

Позивамо етичке комисије Филозофског факултета и Универзитета у Београду да се огласе поводом изјава Николе Самарџића и Дубравке Стојановић. Подсећамо да се умањивање броја жртава у низу европских земаља сматра порицањем Холокауста. Позивамо Србију и Републику Српску да спрече недостојно, јавно лицитирање бројем жртава Јасеновца и да се угледају на примере шеснаест европских земаља и Израела, у којима је порицање Холокауста законом забрањено. Захтевамо, по угледу на Русију, Израел и Јерменију, укидање било какве толеранције према свим видовима порицања геноцида над српским народом. Исто тако, захтевамо да проучавање геноцида постане приоритет наше науке, тако што ће Република Србија и Република Српска за то коначно обезбедити све институционалне услове. То дугујемо милионима наших светих мученика, који су страдали три пута у 20. веку, у два светска рата, у „Бљеску” и „Олуји”, од исте, злочиначке руке. То дугујемо својим потомцима, који морају да буду сачувани и одбрањени од овог зла.

Београд, на Преображење Господње 2020.

1. Епископ умировљени захумско-херцеговачки **Атанасије (Јевтић)**
2. Проф. др **Слободан Антонић**
3. Проф. др **Зоран Арсовић**
4. **Душан Басташић**, удружење *Јадовно 1941*
5. **Комнен Бећировић**, књижевник
6. **Матија Бећковић**, академик САНУ
7. **Љиљана Богдановић**, новинар
8. **Светислав Божић**, композитор, дописни члан САНУ
9. Проф. др **Синиша Боровић**, генерал
10. Проф. др **Весна Брагић**
11. Проф. др **Вељко Брборић**
12. Проф. др **Ђорђе Бубало**
13. Проф. др **Слободан Владушић**
14. Проф. др **Драган Војводић**, дописни члан САНУ

15. **Срђан Воларевих**, књижевник
16. **Александар Вујових**, уредник *Новой Стандарда*
17. Проф. др **Игор Вуковић**
18. **Бранко Вучинић**, политиколог
19. **Маринко Вучинић**, публициста
20. **Ранко Гојковић**, писац и преводилац
21. Проф. др **Василије Гвозденовић**
22. Проф. др **Јован Делић**, дописни члан САНУ
23. Др **Владимир Димитријевић**, професор
24. Др **Душан Достанић**
25. Проф. др **Јован Душанић**
26. Проф. др **Александар Ђикић**
27. **Вељко Ђиновић**, Удружење *Јадовно 1941*
28. Проф. др **Дарко Ристов Ђого**, протојереј-ставрофор
29. Др **Александар Живковић**
30. Проф. др **Наташа Вујисић Живковић**
31. **Никола Н. Живковић**, публициста
32. Др **Мирослав Здравковић**
33. **Игор Ивановић**, публициста
34. Др **Слободан Јанковић**
35. Доц. др **Јован Јањић**
36. Проф. др **Александар Јовановић**
37. Проф. др **Бојан Јовановић**
38. **Миодраг Д. Јовановић**, првак Опере НП у Београду
39. Академик **Данило Баста**, члан САНУ
40. **Весна Капор**, књижевник
41. **Владимир Кецмановић**, књижевник
42. Проф. др **Ненад Кецмановић**
43. Проф. др **Милош Ковачевић**
44. Проф. др **Милош Ковић**
45. Проф. др **Леон Којен**
46. **Горан Комар**, историчар и лекар
47. **Добрана Комненић**, новинар
48. Проф. др **Часлав Копривица**
49. **Милан Корићанац**, политиколог
50. Академик **Василије Крестић**, члан САНУ
51. Мр **Драган Крсмановић**, пуковник, виши архивиста
52. Доц. др **Душан Крцуновић**
53. **Емир Кустурица**, редитељ
54. **Александар Лазић**, *Сћање ствари*
55. **Стево Лапчевић**, новинар
56. Проф. др **Горан Латиновић**
57. Проф. др **Александар Липковски**
58. **Небојша Малић**, историчар и новинар
59. **Никола Маловић**, књижевник
60. Проф. др **Марко Маловић**

61. Проф. др Драга Мاستиловић
62. Проф. др Александар Милановић
63. Никола Милованчев, публициста
64. Милош Милојевић, историчар и новинар
65. Др Борис Милосављевић
66. Проф. др Јован Мирић
67. Иван Негришорац, песник
68. Бранимир Нешић, издавач
69. Желидраг Никчевић, књижевни критичар
70. Никола Ожеговић, историчар и теолог
71. Никола Пејаковић, амбасадор
72. Проф. др Петар Пијановић
73. Проф. др Валентина Питулић
74. Јован Пјешчић, правник
75. Проф. др Јован Попов
76. Др Душан Пророковић
77. Др Мирјана Радојичић
78. Гојко Раичевић, ИНАС
79. Проф. др Слободан Рељић
80. Мр Радојка Цицмил Реметић, професор
81. Проф. др Слободан Реметић, потпредседник АНУРС
82. Проф. др Бранислав Ристивојевић
83. Милан Ружић, књижевник
84. Проф. др Митра Рељић
85. Филип Родић, новинар
86. Проф. др Слободан Самарцић
87. Ана Селић, преводилац
88. Момчило Селић, књижевник
89. Проф. др Миломир Степић
90. Проф. др Рада Стијовић
91. Павле Ратковић, *Ђурилица* Требиње
92. Проф. др Срето Танасић, дописни члан АНУРС
93. Марко Танасковић, књижевник и публициста
94. Др Славенко Терзић, дописни члан САНУ
95. Др Драган Хамовић
96. Проф. др Ђорђе Чантрак
97. Проф. др Зоран Чворовић
98. Проф. др Љиљана Чолић
99. Др Светлана Шеатовић
100. Проф. др Богољуб Шијаковић
101. Никола Шијан, *Хелмкаст*
102. Проф. др Марица Шљукић
103. Проф. др Срђан Шљукић
104. Проф. др Михаило Шћепановић
105. Др Небојша Шулетић

ПРОТИВ РЕВИЗИЈЕ БРОЈА ЖРТАВА: ЗАШТО СМО ПОТПИСАЛИ ЈЕДАН АПЕЛ?

СТВАРНО: ЗАШТО СМО ПОТПИСАЛИ?

Потписници ових редова потписали су један апел против ревизионистичких тенденција кад је број јасеновачких жртава у питању. (1)

Те тенденције су сасвим јасне: тврди се, од стране „одговорног лица”, да досадашњи број жртава „балканског Аушвица” ничим не може да се оправда, и да ће будуће енциклопедијске одреднице о Јасеновцу бити знатно „умереније”. (2)

Иако у тексту апела има извесних ставова које потписници ових редова не деле (рецимо, ми уважавамо рад Музеја жртава геноцида у Београду, и искрено поштујемо допринос др Вељка Ђурића нашој науци, коју је обогатио низом значајних студија, пре свега из историје СПЦ), сматрали смо да је неопходно обратити се епископату Светосавске Цркве, као чувару црквено – народног предања и литургијског спомена Новомученика Јасеновачких, подсећајући на опасност најновијих ревизионистичких тенденција, које су бремените великим опасностима по садашњост и будућност наше верске и историјске свести.

О чему је реч?

ЗАБОРАВ ЖРТАВА

Скоро осам деценија после почетка Другог светског рата, у коме су државе чланице Тројног пакта а посебно њихови домаћи југословенски савезници – Хрвати, муслимани, Мађари и Албанци, убили толико наши сународника, из историјске свести потомака убијених највећим делом је избрисан и овај рат и његове жртве. У уџбеницима историје реформисаног српског образовања своје место није нашао ни један од најмонструознијих покоља Срба који је крајем јула и почетком августа извршен у храму Рођења Пресвете Богородице у Глини. У цркви у Глини усташе су побиле 1.564 Срба. Један од кољача, Хилмија Берберовић описао је детаље овог злочина: „У цркви је могло стати 1.000 људи. Ту је командир одређивао 15 људи који има да изврше клање. (...) Убијање је вршено на тај начин што смо негде ударали ножем где стигнемо. (...) За време овог клања није горјела свјетлост у цркви, већ су били одређени специјални војници који су у рукама држали батеријске електричне лампе и тиме нам освјетљавали простор...” Оваква историјска амнезија постаје схватљивија ако се посматра из перспективе новопројектоване ревидиране историјске свести „Уједињене Европе” о Другом светском рату, која у евроунијатским српским круговима има тежину вредносног аксиома. Циник би приметио да данашњи поборници српске интеграције у нови светски поредак морају да имају историјско разумевање за интеграцију Балкана у нови поредак југоисточне Европе из 1941. године. Ипак кључ за потпуно разумевање овог проблема даје српска политичка стварност последње деценије 20. века.

ЖРТВЕ У НДХ

Главни разлог за побуну у западним српским крајевима 1941. године, како с правом примећује Милорад Екмечић, јесте „покушај католичке цркве да на реци Дрини учврсти границу своје цивилизације”. Зато су, додаје он, „синови 1941. наставили тамо где су очеви били 1914, као што су и они били у истом положају према дедовима из 1882”. Расним уредбама НДХ из априла 1941. легализује се погром над православним Србима, који се одвија под покровитељством Ватикана и немачких представника у НДХ, генерала Хорстенауа и посланика Кашеа. Бестијање усташа почело је већ у априлу 1941. године. Тако је 17. априла у Старом Петровом Селу убијено 25 Срба. У ноћи између 27. и 28. априла убијено 184 Срба код Бјеловара, а око 180 бачено је у Дунав код Вуковара. До септембра 1941. на подручју Лике, Баније, Кордуна и Далмације убијене су десетине хиљада Срба. На покоље српски народ реагује спонтаним егзистенцијалним отпором, који на Банији отпочиње 24. јула, на Кордуну 26. јула, док у Лици и северној Далмацији спорадичне борбе са усташама почињу још у мају 1941. године. Стравични злочини захватили су у мају и јуну Херцеговину и Бањалучку крајину. Тако је, примера ради, од 8.000 мостарских Срба, протерано или побијено њих 7.700. У мученичким Пребиловцима је од 950 становника убијено 830, у Босанској Дубици је убијено 17.591, у Босанској Градишци 11.163, у Босанској Крупи око 15.000, а у Босанском Новом 4.650 Срба. Само до јуна 1941. године на подручју НДХ убијено је око 120.000 Срба. САМО ДО ЈУНА!

После масовних покоља Срби подижу општенационални устанак против усташа и Немаца, најпре 3. јуна у Херцеговини, а потом 27. јула у Бањалучкој крајини и на Тromeђи. Припадници римокатоличког клера на челу са надбискупом Степинцем – војним викаром усташа – били су духовни подстрекачи, али и непосредни извршиоци ових покоља. Тако је 10. августа 1941. фратар Срећко Перић у Ливну покренуо једнодневну ликвидацију 5.600 Срба, речима: „Убијте све Србе. Прво убите моју сестру која је удата за Србина. Када завршите свој посао, ја ћу вас исповједити и ослободити гријеха”. На подручју НДХ у римокатоличком крсташком походу страдало је укупно 223 српска свештеника, три епископа су зверски убијена, док су два епископа умрла у Србији од последица усташког мучења.

ТИТО И УСТАШЕ

Братоубилачки рат између четника и партизана, који је покренуо Јосип Броз, имао је за циљ да физички десеткује српски народ и потпуно уништи његову националну елиту и тиме дугорочно онемогући стварање српске националне државе. Истовремено, пред крај рата, уз британску и ватиканску подршку, Броз обезбеђује амнестију верним Хитлеровим савезницима Хрватима, омогућујући да се у оквирима федералне Југославије сачува у НДХ зачета клица хрватске државности. Свој прелазак из нацистичког табора у табор победника Хрвати су спроводили кроз насилну пропагандну југославизацију парти-

занског покрета, у коме је број Срба, чак и 1944. износио од 75-80 одсто. Крајем рата усташко-домобрански хрватски пребег у партизански покрет послужио је, речју Веселина Ђуретића, као „последњи чин франковачког луцифера” да се обрачуна са српским националним трупима генерала Михаиловића, али и са национално свесним Србима у Брозовој војсци. Како је крајем рата изгледало у Брозовој верзији ругање српској, али и руској антифашистичкој борби, показало је именовање потпуковника Марка Месића – усташког часника који се под немачком командом борио под Стаљинградом – за „хероја” ослобођеног Чачка, у коме ће бити побијене стотине најугледнијих Срба. Док су бројни српски национални интелектуалци, неки од најчувенијих професора Београдског универзитета, били побијени или утамничени од „ослободилаца”, највећи део хрватске интелектуалне елите усташки ангажман безболно мења за Брозов. О сачуваном континуитету хрватске елите најбоље сведоче иста имена уредника и сарадника која се појављују у Хрватској енциклопедији штампаној у НДХ и у послератној Енциклопедији лексикографског завода.

НАСИЛНО БРИСАЊЕ ПАМЋЕЊА

Током 45 година трајања социјалистичке Југославије, Срби су, зарад лажног „братства и јединства” са дојучерашњим домаћим целатима пристајали да своје антифашистичке жртве убијене само зато што су били Срби преименују у Југословене. Тако су и жртве и убице у званичној југословенској историји изгубиле свој национални идентитет. Потомци убијених Срба, чија се историјска свест формирала на оваквој „безименој” историји, били су затечени и историјски недорасли времену у коме су потомци некадашњих убица – Хитлерових савезника – почели да руше „социјалистичку заједницу братских народа”. Срби су делимично избегли нови Јасеновац само захваљујући томе што се истина о Другом светском рату сачувала у предању недокланог народа. Из овакве националне историјске свести потекли су народни прваци којима се данас суди у Хагу. Ново жртвовање српске историјске свести о Другом светском рату, зарад „братства и јединства” са старим европским крсташима створило би генерације Срба са потпуном историјском амнезијом. Истовремено, заборављајући јасеновачку истину, Срби лако могу да поверују у сребреничку лаж. У оквирима европског једноумља, спроведеног у условима софистицираног информационог надзора, не би постојали услови да епска традиција, као у време ранијих окупација, сачува неидеологизовану српску историјску свест. У таквом стању неки нови антивизантијски крсташки поход могао би да буде и историјски крај српског народа. Зато је борба за истину о Другом светском рату јемство историјског опстанка Срба, али и пут српског отрежњења од евроунијатских заблуда.

АКО СВЕ ОВО ИМАМО У ВИДУ

Морамо устати против сваког прекрајања броја жртава нашег народа на територији НДХ, а нарочито ревидирања истине о деловању монструозног ло-

гора смрти Јасеновац. Читава НДХ је била један Јасеновац, огромна фабрика смрти и уништења, и хрватски протектори, Немци, су то добро знали.

Шеф Управног штаба Главнокомандујућег у Србији, СС-групенфирер, др Харалд Турнер, извештава 3. септембра 1941. године: „Ови људи (Срби), који су небројено пута сами били сведоци зверског убијања својих фамилија, нису више имали шта да изгубе а пошто је њихово протеривање (у Србију) уследило без икакве претходне најаве, нису нигде могли бити смештени и отишли су комунистима у шуме и брда (...) Према извештајима, којима располажемо, само у Хрватској је побијено око 200.000 Срба. Ова убиства су овде опште позната и, с обзиром на чињеницу да су хрватске области задобиле самосталност под окриљем Немачког рајха, као и да наше трупе у Хрватској нису спречиле ова ужасна недела, одговорност за њих се приписује Немцима...”

У једном извештају за СС-рајхсфирера Химлера, објашњава шеф Службе безбедности и СД, 17. фебруара 1942. године: „Као најважнији узрок распламсавања активности банди, морају се навести ужасна недела која су усташке трупе починиле над православцима у хрватском простору. Усташке трупе су починиле та страшна недела не само над мушкарцима, способним за војску, већ су то починили – нарочито и на најзверскији начин – над немоћним старцима, женама и децом. Број православаца, који су од стране Хрвата масакрирани и применом најсавршенијих метода све до смрти мучени, мора се проценити на 300.000 жртава. Услед ових ужасних недела су бројни православци пребегли преко границе, у Србију, и њихови извештаји су довели српско становништво овде у стање највећег узнемирења...”

Феликс Бенцлер јавља министарству иностраних послова у Берлину, 16. септембра 1942. године: „Од оснивања ове државе па до данашњег дана, нису престали прогони Срба и коштали су живота до сада – при врло опрезним проценама – више стотина хиљада Срба. При томе су, од стране неодговорних, почињена тако страшна недела, која би се само од перверзних болшевика могла очекивати...”

Главнокомандујући за југоисток, генерал-пуковник Александер Лер, пише 27. септембра 1943. године: „Хрвати у овом тренутку неспособни да управљају самима собом (...) полиција (...) је само посматрач при терористичким чиновима усташа наспрам православног становништва, од којих је – према усташким наводима – око 400.000 побијено...”

При крају рата, 16. марта 1944. године, пише СС генерал-мајор Ернст Фик Хајнриху Химлеру: „Хрватска партијска групација усташа је католичка, недисциплинована, лоше обучена, у борбеном смислу делимично непоуздана и позната по томе, да је између 600.000 и 700.000 професионалних и политичких другомишљеника, на балкански начин, поклала (...) они себе називају „хрватска СС”.”

Специјални опуномоћеник за југоисточну Европу, Херман Нојбахер, сведочи: „Рецепт усташког вође и поглавника Хрватске Анте Павелића, у односу на православце, подсећа на крваве верске ратове из прошлости: „Једна трећина мора да се покатоличи, једна трећина мора да напусти земљу а једна трећина мора да умре.“ Ова последња програматска тачка је испуњена. Када водеће усташе тврде, да је око милион православних Срба (закључно са одојчадима,

децом, женама и старцима) поклано, мишљења сам да је то хвалисаво претеривање. На основу извештаја, које сам ја добио, ценим да се број беспомоћних и покланих креће око 750.000 људи...”

СВЕДОЧЕЊЕ УСТАШКОГ ЖУПНИКА

Жупник у Јасеновцу за време Другог светског рата, у чину усташког сатника, био је Јосип Паршић, за кога Фрањо Туђман тврди да је подржавао НДХ, али је био против усташких злодела. Он је имао поверење највиших власти, јер је пред погубљење исповедио тобожње заверенике против Павелића, Лорковића и Вокића, а редовно се дружио са једним од најважнијих јасеновачких крволока, Ивицом Матковићем. Пред Земаљском комисијом за утврђивање ратних злочина окупатора и њихових помагача у Загребу рекао је, јуна 1945, између осталог и следеће: „К мени је долазио усташа Маријан Гела, који ме је често обавјештавао о догађајима у логору: тако нпр. како су убијани заточеници у логору, у почетку већином стројницом, а касније да су заточеници убијани неким тупим предметом. Мени је једном згодом у болници у Јасеновцу приповиједао усташки сатник Марин Јурчев, који је касније био објешен од усташа у логору, у присуству заточеника логораша др Шпицера и др Клајна, да је до год 1943. мјесеца коловоза у логору убијено око 500.000 људи, тј. у логору Крапје и у логору Јасеновац.” Најважнији Паршићев исказ је следећи: „Ја сам више пута, кад би долазио у Загреб, информирао у догађајима у логору Јасеновац равнатеља писарне надбискупског стола др Борића. Знао да ми је он одговорио да су представници католичке Цркве протестирали против злочина, али да ти протести нису имали успјеха”. Рекао је и ово: „Канцеларија Ватикана је путем Католичке акције из Загреба обраћала се на Жупни уред у Јасеновцу, да се пропитам за имена неких заточеника, већином Жидова. (...) Попис сам ја дао Католичкој акцији.” То значи да су о злочинима усташа у Јасеновцу знали и Каптол и Ватикан. А значи и да су усташе сведочиле да су до 1943. године побиле ПОЛА МИЛИОНА ЉУДИ!

ШТА КАЖУ ЈЕВРЕЈСКЕ ЖРТВЕ?

Садо Коен-Давко бележи: „Сваку вечер су долазили у просторије и прозивали су по 25-30 људи. Одводили су их у неповрат”. „На радилиште нас је пратила усташка стража” – сећа се Данон. – „Ишло нас је на рад око 500 заточеника, стално трчећи тамо и назад. Путем до радилишта усташе су често пуцале у колону из чиста мира, па је сваки дан понеко остајао на путу убијен. И на самом радилишту су убијали свакодневно без икаквог разлога... По завршетку рада формирала се увијек колона и тако смо се враћали у логор. Најгоре и најопасније је било онима, који су били на крају колоне (а неко је морао бити и на зачељу!). Њих су усташе највише тукле и тјерале. Обично би задњих 5-6 из колоне задржавали и убијали на путу. Никада се нисмо комплетни враћали у логор”.

Јаков Атијас даје најузбудљивији опис рада на савском насипу: „Најтежи и најгори посао у Јасеновцу је ипак био „Насип”. Усташе су хтјеле, да заточеници изграде насип на лијевој обали Саве не само земљом или каменом, него и лешевима заточеника, које су усташе иначе намеравале ликвидирати. Од измрцварених изнемоглих људских костура се тражило немогуће. Ако се расквашена земља није могла превозити циварама, или преносити корпама и сандуцима, тражили су од заточеника да носе то благо лопатама. Ако се заточеник, онако слаб, спотакне или оклизне у блату са лопатом, ударали су га тако немилосрдно, да се није више ни дигао на ноге, па су га тако премлаћеног оставили у Насипу. Вјерујем, јер је то сваки могао видјети, да је на насипима било сваки дан побијено двеста до триста заточеника”.

Према приликама или зависно од извршиоца злочина, примењивани су разни начини убиства. Јерухам Гаон наводи убијање маљем, ватреним оружјем, клањем, кундачењем и жељезном шипком којом су жртве пробадали кроз уста. Пред крај рата, сећа се Адолф Фридрих, „све нове, као и старе заточенике одводили су сваки дан по 5-600 и више, свезане зарђалом жицом преко, у Градину, гдје су их дању и ноћу клали, или убијали маљем, а онда још и полуживе бацали на хрпе, полијевали нафтом и палили скупа са каменим угљем у јамама по више метара у дубину ископаним и непрестано су долијевали нафту”.

Шта кажу јеврејски сведоци? Коен – Давко вели да су свако вече одводили, само из једне баракe, по 25-30 људи и убијали их, а Јаков Атијас да их је по двеста – триста убијали на насипу, а Адолф Фридрих да су сваки дан одводили по 500 – 600 на Градину и тамо убијали.

Ако се свему томе дода исказ човека који је најдубље и најпотресније описао логор, др Николе Николића, број убијених мора бити још јаснији: „Сваке секунде, сваке десетине секунде јаукне смртно рањено дијете, мајка, и она мајка што под срцем носи чедо своје. Сваке секунде врисне смртно рањен младић, старац, сваке секунде прсну десетине лубања, сјевају сјекире, ножеви, брадве. Сваке секунде прскају мозгови стотина људи, дјеце, мајки, сваке секунде шикне крв из артерија, бризне из вена. Сваке секунде замиру рефлексни исколачених, избежумљених очију, сваке секунде шило смртог страха прободе стотине срдаца. Сваке секунде грцају и гуше се у крви стотине и стотине! Сваке секунде...”

Изрчунајмо број убијених на основу Николићевог исказа.

И ШТА САД? ГОЛДШТАЈН И КОРБ

А сад иде ревизија. Жртве у Јасеновцу треба навести поименце, и не сме их бити више од сто хиљада, кажу ревизионисти. Тако пише и Иво Голдштајн, у својој књизи „Јасеновац”, коју је код нас објавила „Академска књига”. Он се усудио да каже да је у Јасеновцу страдало педесетак хиљада Срба. И он у својој, у неким сегментима озбиљно писаној синтези, тврди да сад не би вредело ни ископати терен логора зарад бројања преосталих посмртних остатака, јер, где чуда, лешеве су потпуно уништени (иако знамо да кости не могу нестати тако лако као мека ткива, и ако знамо да су очувани скелети пећинских људи, а камоли Новомученика Јасеновачких).

Сетимо се и ревизионистичких тврдњи Немца Александра Корба, о којима говори Владимир Умељић, наводећи „урадке” његовог ревизионистичког поступка: „1. У тадашњој хрватској држави 1941-1945. „није се догодио геноцид над Србима”(…). 2. Клерикална компонента (хрватски католички клир и Ватикан) „није играла никакву битну улогу при масивном насиљу над Србима у хрватској држави 1941-1945. Усташки покрет је следио првенствено секуларним циљевима, тако је на пр. и насилно покатоличавање Срба имало „секуларни карактер” а све што говори против тога је „антиклерикална, антикатоличка парадигма, која је у деведесетим годинама прошлог века без много труда преведена у српско-националистичку парадигму”(…). 3. Корб обзнањује врло брзо, да за његову студију, „хрватски извори представљају централни фондус у односу на научно истраживање усташке политике”(…). 4. српски извори су или „националистички”(…) или „комунистички, јер састављени у стаљинистичком дуктусу”. 5. Сведочења преживелих српских жртава „изгледају проблематично и садрже само поједине исказе, који не изгледају фалсификовано, јер их је српска влада из националистичких разлога изманипулисала”(…) 6. Сва сведочења немачких нациста и италијанских фашиста са лица места су безвредна, јер су они пак „све информације и податке преузели од српских националиста(…)” и „од српског православног свештенства”.”

Умељић указује на квалитет Корбове анализе: „Овај крајње селективни тј. елиминаторни, једностран и тенденциозни начин вредновања историјских збивања нема, то почиње да учи студент историје вероватно већ у првом семестру студија, никакву научно-историјску основу и компатибилан је једино и искључиво са великим делом непредвидиво изполитизоване хрватске историографије и њиховим порицањем Србоцида, њиховом „Лажи о Јасеновцу”, („Балканска верзија „Лажи о Аушвицу”, „порицање Холокауста”).”

Умељић указује на то да Александар Корб никад не би смео да тако пише о страдању Јевреја: „Погледајмо како би изгледао овај Корбов прилаз дотичној материји, да се он случајно одважио да на исти начин третира Холокауст. Шта би било, када би неко у научну и општу јавност изнео апсолутно аналогну тврдњу, наиме: да „извори порицатеља Холокауста представљају централни фондус у односу на научно истраживање нацистичке политике; да су дотични јеврејски извори или националистички или радикални, јер састављени у ционистичком дуктусу; да сведочења преживелих јеврејских жртава изгледају проблематично и садрже само поједине исказе, који не изгледају фалсификовано, јер их је израелска влада из националистичких разлога изманипулисала; да сва сведочења немачких нациста и италијанских фашиста са лица места су безвредна, јер су они пак све информације и податке преузели од јеврејских националиста и од јеврејских ортодоксних рабина”? Одговор је као ретко кад у овој научној области врло једноставан: У том случају Холокауст не био никакав геноцид, што би довело до крајње апсурдне ситуације да управо овај најмасовнији геноцид у историји човечанства, који је био и повод да се овај злочин међународно-правно санкционише, више није геноцид. О (не-)моралној и (анти-)етичкој конотацији једне овакве тврдње непотребно је говорити.”

Голдштајну и Корбу придружују се и ревизионисти из редова српског народа. Ми више верујемо творцу јасеновачке „творнице смрти”, Максу Лубу-

рићу, који се хвалио да су усташе у Јасеновцу за најкраће време побиле више Срба него Турци за пола миленијума своје владавине.

ЗАШТО РЕВИЗИОНИСТИ НЕ ТРАЖЕ ПОИМЕНЦЕ СВЕ ЈЕВРЕЈСКЕ ЖРТВЕ?

У августу 2013, у израелском листу „Хаарец”, појавио се текст о томе да Јевреји немају поименце имена свих шест милиона жртава, али се тог броја не одричу: „Сам Јад Вашем има своју Базу имена, текући пројекат у коме покушава да прикупи име сваке нацистичке јеврејске жртве. Ослања се на сведочанства породица и пријатеља оних који су ишчезли, званичне архиве из тог времена и локалне комеморативне пројекте. До 2012. године, Јад Вашем је проценио да база података обухвата имена нешто преко четири милиона различитих особа (тачан број још увек није могуће дати зато што се верује да се неколико стотина хиљада људи појављује у више различитих записа). (...) „Шест милиона” није, и никада није ни намеравано да буде, прецизан прорачун. Али број, који је сада део јавне свести већ више од педесет година, не би континуирано био навођен да не одражава истраживачке резултате који су уследили у наредним деценијама, и потврдили ту грубу процену.”(2)

Зашто домаћи ревизионисти не траже од светске јеврејске заједнице да објави имена свих жртава холокауста?

Нека пробају, па да виде како ће се провести.

Они су кренули да ревидирају само број побијених Срба.

Знајући све ово, решили смо да потпишемо апел епископату СПЦ са молбом да се зауставе ревизионистичке тенденције које ударају на саме темеље наше духовне и историјске свести.

АЛЕКСАНДАР ЛАЗИЋ, ЗОРАН ЧВОРОВИЋ,
ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ

УПУТНИЦЕ

1. <https://stanjestvari.com/2019/10/18/apel-spc-za-odbranu-svetih-srpskih-novomucenika-jasenovackih/>
2. <https://stanjestvari.com/2019/04/20/harec-otkuda-broj-zrtava-holokausta-od-sest-miliona/>

11.

РАЗГОВОРИ
ПРЕД СВЕТИМ ХУМКАМА

НАДЕЖДА ВИНАВЕР: ЈАСЕНОВАЧКО ЗАШТО

Наш саговорник је др Надежда Винавер, професор Универзитета у Пензији. Предавала је историју француског језика (језик средњег века и ренесансе); лексикологију са семантиком; француски као језик техничких наука. Преводилац и теоретичар превођења, есејиста, уредник библиотеке превода Станислава Винавера (Графички ашеље „Дреша“)... Међутим, са њом нећемо причати о племенистој већини превођења него о нечем другом, засушњем од засушног у доба када покушавају да нас лише памћења. Разговарамо, наиме, о жртвама уграђеним у шеме националне идентичности, без чега нема оцшанка ниједном народу, па ни српском.

Недавно се у нас појавила капитална књига др Николе Николића о Јасеновцу. Овај „човек с Балкана” (С. Краков) робијао је под Аустријом као младобосанац, био у усташком логору смрти као комуниста, да би га Тито 1949. бацио на Голи оток јер је дигао глас у одбрану невино гоњених. За књигу сте писали упутни поговор. Зашто се оволико чекало на њено ново издање, ако се зна да је дело светлост дана угледало 1948?

Питање које сте поставили отвара кључни проблем за све што је у вези са усташким логором Јасеновац, са његовим слободним и неометаним постојањем током четири и по године и са његовом целокупном послератном историјом – све до данашњег дана.

Ова ретка књига заиста је пала у заборав, иако она представља сјајан историјски документ, аутентичан, веродостојан, писан у хронолошком следу, са именима многих жртава, са подацима о животу и „уморству” истакнутијих заточеника, са детаљима масовних убистава, као што је, на пример, уништавање Козараца, о начинима мучења и убијања. Кад су пре неку годину Срби оптужени за геноцид, ужаснути нисмо могли поверовати да је то могуће, можда још и више због тога што смо схватили да Срби за себе нису ништа учинили. Људи који памте усташе и који се сећају да је после рата у њиховим срединама са захвалношћу читана Николићева књига о Јасеновцу, нису је заборавили. Када

је поменут геноцид, мени се наметнула потреба да покренем истину и успомене, и да се то драгоцено сведочанство стави свима на увид. Објављена књига, са поговором (непотребно измењеног наслова) на којем сам истрајно радила, изазвала је, као што видимо, много интересовања. Штета што је овај сјајни историјски доказ пропустио недавни важан историјски тренутак, национално врло значајан, јер је, спреман, чекао две године да буде објављен.

Делове ове књиге преноси лист *Полишика* као подлистак. Неки читаоци кажу да им се чини да читају странице невероватне, иако трагичне, читанке, толико уверљиве да се они чуде што о њој нису знали ништа.

Корисно је напоменути да су на првој промоцији ове књиге (13. јул 2015.) неки слушаоци озбиљно замерили садржају извесних реченица из предговора Николићевог текста.

То се најпре односи на поређење и изједначавање усташа и четника (странице 6 и 7), а нарочито на тврдњу да је и у Србији било више „логора уништења”. Ако узмемо у обзир Николићево поштено и храбро описивање страхаота Јасеновца, али и његову добру обавештеност о политичкој стварности у Србији за време рата, можемо поверовати да је неко из уредништва издавачке куће, по „партијској савести”, дописао ове „информације”.

У Предговору Николић захваљује „славној Народноослободилачкој војсци Југославије и Партизанским одредима” што су га ослободили и спасли од сигурне смрти. Пошто Николић није ту казао да је он, са једном малом групом логораша, размењен за немачког официра, читалац, ако то не зна, закључи да Николић говори о партизанском ослобађању логора Јасеновац, а познато је да партизанске снаге нису никада ни покушале да ослободе Јасеновац, јер Врховни штаб за то никад није дао сагласност.

Наша напомена уз сам текст је изостала, мада је све то у Поговору на крају књиге објашњено.

Сада да се вратимо на наше питање – Зашто се оволико чекало на ново издање књиге?

Није једноставно дати одговор који очекујете. Биће то дуга прича.

Садржај Вашег питања упућује такође на озбиљне разлоге за проверу наше свести и нашег понашања према Јасеновцу током пуних седам деценија (од 1945. године), а одмах затим и наше спремности за трансформацију – да о Јасеновцу више не говоримо као о некој апстрактној неминовности попут средњовековних апокалиптичких несрећа (у синтагматском односу са бројем од седамсто хиљада) већ као о апсолутно неразлучивом чињеничном алгоритму чији први скуп покрива период од 20 година које претходе оснивању логора и његов страшни независнохрватски активни рад, а чији други део, постјасеновачки, сажима скуп оштрих, унапред планираних комунистичких забрана а тиме и постепеног занемаривања Јасеновца од стране Срба. Видеће се да је и предјасеновачко време у чврстој вези са Комунистичком партијом.

У Хрватској је било много логора и стратишта, али је Јасеновац постао опште име за сва места где су убијани Срби на територији НДХ. У себе је упио прве „сабирне” логоре: Госпић, море око острва Пага, беспућа Велебита и друге дубоке јаме, воде више река а нарочито Дрине, Саве, Дунава, сеоске бунаре,

запаљене цркве пуне српског народа, безимене утрине...

На великој територији коју су усташе прогласиле својом независном државом, масовна убиства Срба почела су одмах по њеном оснивању, 10. априла 1941. Потпуно синхронизовани, на међусобно врло удаљеним местима (без савремених средстава обавештавања), потпуно су исти начини убијања (од опкољавања села до похода на школе са православном децом...), исти методи мучења са таквим детаљима да је свима одувек морало бити јасно да је учење за таква дела било добро организовано, да су припреме биле систематичне, да ниједан крај НДХ није прескочен, да су „радне” групе спремно чекале да покажу свој науk. Њихов радни учинак је био високопродуктиван, ниједан метод није казао, ниједна справа за мучење и убијање није подбацила, ниједна жеља убица није остала неиспуњена. То је реалност коју нико не може оспорити.

Очито, то руши чувену хрватску тезу о једном камиону усташа који су дошли из емиграције, наметнули се као власт у Загребу и почели да кољу. Иза свега је стајала снажна организација, зар не?

Ко је све учествовао у стварању услова за такву суровост? Ко је до тог степена подигао мржњу према Србима да су Хрвати свој опстанак видели не само у елиминацији Срба, у неумољивом истребљењу породица и целих насеља већ у потврди себе самих путем системских изопачености убијања? Исконска мржња према Православљу се свеукупно повећавала и претварала у лудило, и потврђивала болну истину да зло има неизмерну дубину.

Одмах по оснивању Југославије (1918) почеле су тешкоће са Католичком црквом, која је дотле, у крајевима под окупацијом Италије, Аустрије, Мађарске била једина утицајна црква.

Католичка црква није могла прихватити државу у којој она није била на челу државне верске администрације. Није могла да прихвати да са Православном црквом дели иста права у одлучивању о верским правима грађана, односно да са Православном црквом мора делити објективну смисаону повезаност. Одговор Католичке цркве на све увек је био: не прихватити.

За време усташа она је спремно прихватила да Србе покрштава, што највећи број њих ипак није спасло од смрти. Таква моћна установа, једна од најмоћнијих сила света, света и несвета кад испред ње стану суманути људи, данас као и раније, дејствује на мишљење и догађаје, слободно и смело износи своје разлоге.

Усташе, припадници хрватске сепаратистичке, екстремно-шовинистичке, терористичке организације, са програмским концептом стварања такве хрватске државе у којој би живели само Хрвати и у којој се не би смео наћи ниједан Србин, ни Јеврејин нити Циганин, прихватили су „свети” задатак да свугде, у сваком тренутку, у свакој прилици убијају Србе, не кријући, не фалсификујући ништа. Они су се тиме поносили и хвалили.

У тој опседнутости за апсолутном слободом да убијају колико хоће и да уживају у томе колико хоће, дошло се до стварне духовне дегенерације, до ступња махнитости, што их чини јединственим, најгорим злочинцима у Европи.

Половином XX века, у срцу Европе, решили су да побију цео један хришћански народ! Сви темељи европског мишљења, сви обичаји, манири грађени вековима, милиони књига – чему?

А кад Николић описује како је цела једна планина осуђена на смрт – колективни консензус омразе – и кад пише ону загрцнуту тужбалицу над мртвим Козарцима – свакако није могао претпоставити да ће на Брионима будући шеф државе Југославије, Јосип Броз, срдечно гостити бившег Хитлеровог официра, КУРТА ВАЛДХАЈМА, одликованог од стране НДХ због заслуга на убијању шездесет или седамдесет хиљада Срба на Козари.

Иако све то знамо, не можемо да поверујемо како је мржња збрисала сваки обзир у понашању. Шеф хрватске државе, представник државе у односима са другим државама, са гостима из других држава држи на свом радном столу корпу пуну ископаних људских очију и показује је странцима. Павелић победнички показује ту пихтијасту масу, а неки други Хрват поносно шета са венцем нанизаних језика српских жртава око врата.

Падоше на испиту стари антрополози са својим далеким, у океанима загуљеним острвима – шта су њихови описи ритуала победе!

Геноцид се збио, а одмах после рата дошло је до прикривања геноцида, и то под влашћу оних који су себе представљали као „апсолутне антифашисте”. Који је механизам порицања примењен?

Антисрпство усташко, антиправославље католика добро су познати. Али мање је позната улога трећег крака тростране антисрпске конструкције у Хрватској, односно Југославији од 1919. године, а то је делатност Комунистичке партије. То је трећа упорна сила која се свом снагом, од свог оснивања, трудила да подбуди народе у Југославији и да их посвађа. Зашто? Вође партија су знале да на власт могу доћи само ако наступе страшни поремећаји у држави. Узор су имали у рушењу велике Русије у којој су победили нови окрутни властодршци, вешти да искористе тешки историјски тренутак у којем се нашла њихова отаџбина. Партија је 1929. године основала лист „Пролетер” који илегално излази до 1942. године. Садржај овог листа, као органа Централног комитета КП, врло је значајан за историју партије, за упознавање њеног рада и њених реакција на друштвено-политички живот у Југославији током дужег времена.

Праћење написа у овом листу је учествовање у датом времену, синхрон праћење једне раскорене логике о праву групе појединаца жељних власти да годинама објашњавају како је зло добробит и да нас уверавају како је мржња плодотворна... не заборавимо да је реч о органу Централног комитета.

Пратила сам непрестане нападе на Србе у „Пролетеру”, већ од првог броја 1929. године и описала их у Поговору Николићеве књиге. На тим страницама се систематично, упорно гради појмовник раздора, осуда, увреда, клевета, маштовитих обмана, болесне пропаганде, раструбљује се презир према жр-

твама српског народа у Првом светском рату, руши се сваки саосећај за њих, уништава се сваки праг трпељивости... Изграђен је дуги низ епитета: велико-српска буржоазија, војнофашистичка диктатура (тако често коришћена фраза у говорима политичара после завршетка рата), крвава србијанска монархија, београдски људождери, насилнички београдски тирани, и томе слично. Али, остаје једна врло важна чињеница која се мало помиње, а то је одлука Партије да Срби не могу да организују своју, српску КП.

Национални непомирљиви детерминизам КП је одређивао, не само вид сопствене партијске ангажованости, већ је себи дао много већу улогу да у свим крајевима Југославије, код свих чланова или симпатизера, нарочито међу Србима, почне да намеће своја идеолошка мерила и да од њих захтева да однос према сопственој историји и традицији, вери, стварају према моделу и циљу, важним за хрватски национализам. То, нажалост, тешко наслеђе, дуго се одражавало на живот Србије, а има га и данас, нарочито у домену културе.

Колико је Јосип Броз био спреман да фаворизује Коминтернину идеју да Срби, хегемони старе Југославије морају стално бити под партијском паском?

Када говорите о ставу Јосипа Броза према Коминтерни у времену после завршеног рата, морамо се сетити да КПЈ, када је дошла на власт није много бринула о Коминтерни јер је за њу та међународна организација била само учитељ револуционарних покрета и изазивач нереда међу народима, а њена важност за партију била је посебна када је у предјасеновачко време, то значи 20 година пре почетка рата, требало од Југославије направити интернационални проблем.

Није нека апстрактна Коминтерна успоставила фронт против Срба: Комунисти из Југославије (са хрватским националним предзнаком) стално су тражили да се на свим састанцима Коминтерне поставља питање националних односа у Југославији. Стално су се жалили како су угрожени, тражили су не равноправност већ национална надправа, верску премоћ и надмоћ, и жестоко су замерали Коминтерни ако би случајно заборавила да на својим састанцима кука и жали се заједно с њима на неправду у односима југословенских нација. (Конкордат је требало да потврди те захтеве).

Кад су на Великом конгресу комуниста, одржаном у Москви 1924. дефинисани ставови о југословенском националном питању, који нису били по вољи Југословена, они су се побунили и против саме Коминтерне и донели изричито закључак. „Комунистичка партија истакла је паролу права на самоодређење хрватског народа до отцјељења и оснивања самосталне државе као једно од главних паролa у борби против великосрпске војнофашистичке диктатуре и та паролa постаје сваким даном све популарнија”, јасно ће пренети „Пролетер”, почетком 1923. године.

Много би било важније знати ко је постао толико моћан да током неколико деценија контролише српске оцене усташтва и ко фаворизује небригу за Јасеновац.

„Случај Јасеновац” пун је противречја – од чињенице да нико и не покушава да га ослободи до последњег тренутка рата, маја 1945. иако су трупе Црвене армије на територији Југославије, преко уништавања остатака логора, до данашњег покушаја да се Јасеновац потисне Сребреницом. Пажљиво сте пратили начин прикривања трагова овог логора... Шта се, и како се дешавало?

Кад немачки речник Дуден (Политика, 10. мај 2015.) објашњава појам „усташа” као „хрватски националистички покрет који се у Другом светском рату борио против српског централизма”, то није ништа друго до понављање речи Јосипа Броза из његовог чланка објављеног у децембарском броју Пролетера 1942. Јосип Броз се присећа предратне намере Срба да „србизују Хрвате и Словенце”, а да су Хрвати „као најснажнија индивидуалност међу осталим угњетеним народима Југославије, давали најжешћи отпор против такве великосрпске националне политике”. Ова реченица, као и цео чланак, којим се резимира незадовољство Комунистичке партије Србима, јесте као нека овера разложног постојања логора Јасеновац. То је у ствари безгласна сагласност уредништва са активношћу те фабрике смрти и са геноцидом над српским народом на целој територији НДХ.

Како онда очекивати да Врховни штаб на челу са Јосипом Брозом (и Андријом Хебрангом као секретаром Партије) ослобађа Јасеновац где су заточеници чекали, чекали, организовали се како су могли да помогну у нападу за ослобођење и сањали свој трагични сан. Уместо тога, Партија је наређивала да се уклоне омиљени партизански команданти који су тражили дозволу да покушају са ослобађањем логора или бар да прекрате муке заточеника. Партизанске снаге на челу са Јосипом Брозом никада нису покушале да ослободе логор Јасеновац.

Трагичност логораша је трострука: зато што су се нашли у логору, најгорем од свих концлогора; зато што су их изневерили они у које су полагали наду; зато што су по директиви комунистичких власти морали остати без белега, без знакова који подсећају на њихове патње и без трага поштовања и захвалности.

КАКО СУ СРБИ ПОСТАЛИ ХРВАТИ: РАЗГОВОР СА ДР ВЛАДИМИРОМ УМЕЉИЋЕМ, ГЕНОЦИДОЛОГОМ

Србофобија је основ хрватској идентитету. То видимо сваки пут кад се Хрватска показује у свом правом светлу: од дочека фудбалера после Мондијала 2018, преко неоусташкој оријентацији у Книну поводом „Олује” све до забране фестивала ојкања у Пећини. Чињеница је да је ова мржња често плод конвергентној синдрома: огроман број данашњих Хрвата су потомци покољених Срба. Руски научник и историчар, Александар Хилфердин, који је средином 19. века боравио у Босни, записао је: „Србин православни иде од живео: у Босни, Херцеговини, Далмацији, Угарској, Српској кнежевини, има поред Цркве једну велику ошацину: Српску земљу, која је, истина, подељена међу многим владавинама, но

која ипак постоји идеално као земља једној истој православној народа. Он има своје предање, зна за српској светишеља Саву, за српској цара Душана, за српској мученика Лазара, за српској вишеза Марка Краљевића. Његов садашњи животи је повезан са народним шлом и са пређашњим животиом. Србин католик одриче све српско, поштио је православно, и не зна за српску ошацибину и српску прошлости. Код њега постоји само ужа провинцијална домовина; он себе назива Босанцем, Херцеговцем, Далмајинцем, Славонцем, према области где се родио. Он свој језик не зове српским, него босанским, далмајинским, славонским, итд. Ако он жели уопштиити појам о шом језику, назива га нашким језиком. Но који је то „нашки“ језик, он то не уме да каже. Он зашто не зна да шад језик назове својим правим именом, јер он сам нема општиу ошацибину, општие народно име. Ван своје уже области у њега је само једна ошацибина: Римокатоличка црква“. Зашто је Ватикану касније било иако лако да од Срба католика начини Хрватие. Најкрњи уштиашки злочинци из Друтој свейској рати (од Павелића, преко Аршковића, до Лубурића) били су поштомци покатоличених Срба, прешворених у Хрватие. То је био повод да разговарамо са нашим уледним теноцидолојом, др Владимиром Умељићем, чија се нова књиа бави управо овом шемом.

ИЛИРИ КОЈИ СУ СРБИ

Поштовани господине Умељићу, Ваша нова књига, „Балкански гамбит Ватикана“, бави се управо овом битном историјском темом – како су Срби католици постали Хрвати. Које су Ваше основне тезе?

Научно образложење ове студије проистиче из анализе верификованих, примарних историјских извора, који су представљени, и базира се на њиховом сведочанству, да се само у периоду између 1846. и 1941. српско становништво западно од Дрине, са довољним степеном математичке вероватноће, смањило за приближно 2.000.000 људи а хрватско повећало за приближно исти број.

У првој линији ова *коинциденција* пробија сваки статистички оквир и води ad absurdum сваки иоле нормални однос наталитета и морталитета у оквиру ове две популације, а ни историја није оставила никакве показатеље о енормним емиграцијама (куда би требало да су између 1846-1941. отишли они, у 1846. години далеко многобројнији Срби?) и још невероватнијим имиграцијама (одакле би требало да је заправо дошла толика маса Хрвата и од 1846-1941. тако значајно појачала своју убедљиво малобројнију популацију, у 1846. години по могућству око 3,5 пута мању од српске и то без касније придошле – прво окупиране и потом анектиране – Босне и Херцеговине а после тога око четири пута мању?).

Међусобна веза, једна врста „повратне спреге“ између ових бројки је не-превидива, радило се дакле о *једномједином*, јединственом процесу.

Није наравно тешко закључити, да је – независно од биолошких фактора – дошло до масовног, врло специфичног и само једносмерног преливања једне популације у другу, следећи, метафорички речено, до одређеног тренутка принципу „спојених судова“ (до изједначења укупног броја Хрвата и Срба) а потом принципу „стрме равни“ (у даљу хрватску корист).

Детаљна етнографска карта Аустријске царевине из 1846. броји укупно 813.300 Хрвата и 2.624.000 Срба на својој државној територији, као и 5.183.000 „Италијана и романизованих Срба”, који насељавају – поред северног дела данашње Италије, тада у саставу хабзбуршке државе – читаву обалу Истре и Далмацију, где Хрвата иначе уопште нема. Чак и Словенци су тада са 1.167.300 људи били знатно бројнији од својих источних хрватских суседа.

Карта даље јасно разликује између Хрватске, Славоније и Далмације, што се одражавало и у званичној титули аустријског цара Франца Јозефа Првог у односу на ове хабзбуршке покрајине (краљ Далмације, Хрватске и Славоније) а хрватска станишта су груписана око Загреба, ограничена између Вараждина на северу и Госпића на југу, словеначких области на западу и Славоније на истоку. И у Славонији су, иначе, Срби 1790. били већина, тако да је ту на пр. била основана Краљевина Славонија (1745.), која је 1849-1868. била апсолутно независна од Угарске и Хрватске.

Закључно, како Хрвати тако и Словенци су ту класификовани као подгрупа Илиро-Срба. То је иначе сасвим одговарало ставу немачке науке у 18. и 19. веку (Бартенштајн, фон Таубе, Ј. Шникер, итд.), која је „појам илирства везивала за српски народ (...) писало се о многобројном илирском „расцијанском” српском народу расејаном по читавом Балкану” а само успут су се помињали „Хрвати, унијати (што по природи ствари значи да су дотични поунијаћени православци, који се већ рачунају као похраћени) и неунијати.”

Истовремено се да констатовати да је с друге стране тадашњег разграничења Балканског полуострва, у Босни и Херцеговини као делу Османског царства, број Хрвата био по свему судећи незнатан, занемарљив док убедљиву већину становништва чине Срби. Као „Турска Хрватска” („Türkisch Croatien”) означава се на овој другој етнографској карти Аустријског царства из 1847., наиме, омањи северозападни гранични простор БиХ и то само на потезу Каменица-Островица-Стари Мајдан-Јајце, мада и ту етнографска структура говори о апсолутној српској већини.

КАКО СУ СРБИ ПОКАТОЛИЧЕНИ?

Зар није било Хрвата у Босни и Херцеговини?

О извесном хрватском присуству на пр. у Травнику, Ливну, Горњем Вакуфу, итд. могао би теоретски да говори – теоретски, јер су католици били и Словенци, Мађари, Италијани, итд. – податак да је „ту било католика”, без националног тј. етничког предзнака дотичних.

Овде се нуди и ставља на дискусију следећи модел размишљања: По овим аустријским подацима се, дакле, у хабзбуршкој царевини 1846. налазило 2.624.000 несумњивих Срба и ако (врло минималистички) пођемо од тога да се у оквиру популације од 5.183.000 „Италијана и романизованих Срба” налазило само на пр. око 10% покатоличених Срба и томе додамо неоспорну српску већину у тада османској Босни и Херцеговини, онда се са довољном вероватноћом може поћи од тога да је тадашњи однос бројчаног састава Хрвата и Срба западно од Дрине могао износити (око +/-) 850.000 према (око +/-) 4.000.000.

Начин реализације циља (одлучујуће промене првобитне демографске слике), значи, водио је од радикалне промене конфесионалне до дијаметралне промене националне структуре и спроводио се континуираним покатоличавањем и хрватизацијом (= асимилацијом) Срба. Ултимативни доказ масовног покатоличавања Срба западно од Дрине је, иначе, лако доступан, тражи се и налази у фонду најкомпетентнијег сведока историје у овом случају, у архиву ватиканске Конгрегације за пропаганду вере (Congregazione de Propaganda Fide), јер то није никада била некаква тајна, већ званична и отворена политика Ватикана. Како је, међутим, долазило до следствене хрватизације? Тај процес „ишчезавања” Срба западно од Дрине (и шире), као што се у даљем излагању исто тако показало, континуирано се наставио и после светских ратова, прво у кратковечној Краљевини СХС, потом у Краљевини Југославији, као и у Титовој комунистичкој држави, од којих ниједна није била отворено папофилна, напротив.

ОД СРЕДЊЕГ ВЕКА НАОВАМО

Како је изгледало покатоличавање Срба?

У мојој студији је тај процес подробно тематизован и обрађен у Славонији, Далмацији, Босни и Херцеговини, Дубровнику и Хрватској од Велике шизме па до данашњег дана. Покатоличавање се вршило агресивним „мисионарењем” а најефикаснија метода је била превести владара у римокатоличку конфесију јер се потом сматрало да су и сви његови поданици аутоматски конвертирали, од бана Босне Стефана II Котроманића (1314-1353.), преко Твртка I па до Стефана Вукчића Косаче. Њих хрватска историографија одмах после покатоличавања проглашава Хрватима. То би свакако било исто толико научно тачно, као кад би Мађари прогласили Косачиног сина војводу Војислава Херцеговића Мађаром, јер се крајем XV века под притиском Турака преселио у (тада мађарску) Славонију и још 1514. био забележен као заштитник српско-православне цркве Свете Богородице код села Глоговница испод Калника, или пак кад би Турци прогласили једног другог Косачиног сина Стефана Херцеговића „чистокрвним” Турчином, јер је прешао у ислам, тиме означио почетак масовне исламизације српског живља у Босни и Херцеговини и ушао у историју као велики везир и велики адмирал Османске империје, под именом Херсекоглу Ахмед-паша (српски: Ахмед Херцеговић). Или кад би пак Срби прогласили византијског цара Константина Великог Србином, јер је он ето био рођен у (данашњем) Нишу, односно Хрвати Марка Пола својим сународником, јер је исти потицао са (тада италијанског, данас хрватског) острва Корчуле, односно кад би било ко прогласио Мојсија Египћанином, јер је био рођен у египатској метрополи Тебе (данас Луксор).

Шта се дешавало касније? Којим правцем се ишло на конверзију православних у римокатолике?

Главни временски период, који се међутим овде анализира, почиње од 1846. Историјска ситуација у овом временском периоду (до Првог светског рата),

значи квалитативни и квантитативни однос снага између политички доминантних, државно организованих Аустријанаца и Мађара с једне и њима (у различитој мери) потчињених Хрвата и Срба с друге стране, говори врло изричито против претпоставке да су Хрвати уопште били у стању, имали могућности и капацитет да самостално реализују тако велики пројекат. Они су се, наиме, од нестанка своје средњевековне државе 1102. грчевито борили за голи опстанак већ и свог народоносног предзнака „хрватски”. Шта више и сама егзистенција дотичне државе изазива научну скепсу, јер – да ли су познати било када и било где некакви владари, кнежеви, краљеви који нису ковали сопствени новац? И да ли је икада пронађен један једини новчић дотичних хрватских краљева?

Није дакле чудо да 1842. Славонац Мато Топаловић, римокатолички свештеник, професор филозофије и књижевник писао: „Неј! vi visokomudri Horvati, koji nećete ništa da čujete o imenu ilirskom! Kojim pravom možete vi i pomisliti samo, da se naš narod južni, naš jezik, naša literatura imenom horvatskim ovjenča? Kažite mi molim vas, odkad vam se računa glavni vaš grad Zagreb da spada na Horvatsku? Ja u starini samo slavonsko ime tamo nalazim. „Bani totius Slavoniae,” imadiahu oblast od mora jadranskoga tia do Dunava. Gdi je tad Horvatska bila? ... A de pokažite vi monetu, ili novac kraljevstva Horvatskog! Vidite ako ćete na to, imamo i mi dokazah za naše ime, i čim nekoji naši nesudjeni rođaci i krasni prijatelji nastoje toga nas imena lišiti, tim nam to ime naše dražje i milije postaje...”

Испоставља се, значи, да је хрватизација покатоличених Срба првенствено следила аустријском односно аустро-угарском државном резону у другој половини XIX века. Омиљена флоскула хрватских водећих елита, дакле, да је овај развој догађаја само „доказ културне надмоћи Хрвата над Србима” нема реалну основу тј. иоле снагу аргумента, јер њихов допринос овом процесу је далеко испод ватиканског и аустријског односно аустро-угарског.

Каква је била улога хрватског свештенства у свему томе?

Улога хрватског римокатоличког клира, као једне врсте „ватиканске пешадије” на лицу места не сме се наравно потценити, мора се одговарајуће вредновати. Потребно је узети у обзир и изузетно потенцирану, и социјално-психолошки интересантну чежњу њихових водећих елита – политичке, интелектуалне и клерикалне – да на буквално сваки начин ускладе стварност са сопственом представом стварности о „енормном значају” своје „тисућегодишње нације и државности” („wishfull thinking”). Ову метаморфозу могао је, дакле, остварити само неко ко је располагао енормном вољом и могућностима, логистиком и искуством, стручним и високо мотивисаним кадром, преобилним финансијским средствима, миленијумски осведоченом консеквентношћу при слеђењу својим циљевима и, што је од есенцијалне важности, безрезервном подршком световних владара, надлежних за дотичну област. Од свих тих предуслова, Хрвати су тада поседовали само жељу/вољу/мотивацију. Одговор на горње питање у суштини је врло једноставан, то је само могао да буде Ватикан, свакако уз здушну помоћ тадашње аустријске државе, која је до самог свог краја, свог одласка у историју (као Аустро-Угарска) била строго римокатолички, изразито папофилно оријентисана.

КАКО ЈЕ ДУБРОВНИК ПОХРВАЋЕН?

Једно од најважнијих поглавља ове сурове и тешке књиге наше историје тиче се Дубровника. Хрват Гулисав у Држићевом „Дунду Мароју” није „нашијенац”, он је из далека, језик докумената Дубровачке републике је латински и српски, а дубровачки госпари су се, у 19. веку, сви изјашњавали као Срби римокатолици. Шта се ту дешавало и где смо данас?

Одговорићу Вам са неколико цитата из студије (где су наведени одговарајући историјски извори): „Српска обележја у Дубровачкој републици могу се пронаћи свуда: у песмама Срба Дубровчана, у штампи која је објављена у Дубровнику у XIX веку и почетком XX века, у друштвима која су основана, у језику и књижевности старих Дубровчана (...) Срби католици били су носиоци српске народне мисли у Дубровнику у XIX веку и значајан чинилац српског народа. Сматрали су себе огранком растрзаног словенског народа који је говорио српско-дубровачки језик. Отворено су се борили против порицања о постојању Српства у Дубровнику, сматрајући да је једно вера а друго народност (...)” „Дубровачки бискуп Мато Водипић у свом роману *Марија Конавоска*, објављеном у Загребу 1893. пише на пр. да је слава диван обичај и да се „уз весеље пије у славу Божју као код свих Срба, а напија се обично до пете чаше. Оне крсне здравице, како их је и Вук забележио, и данас се обавезно изговарају уз весеље, нарочито на славском гошћењу. Уз живу српску традицију везану за православну веру и прошлост чувала се и херцеговачка ношња па је дубровачки надбискуп морао да предузима посебне мере против свештених лица која нису хтела да одбаце познату херцеговачку капу” (...) На самом почетку XX века, Дум Иван Стојановић, угледни католички свештеник, писао је: „Србин сам по поријеклу и по чувству, католичка ми црква то не брани, јер је она универзална; кршћанство ме учи, да љубим ближњега, па ко је ближи од српског народа? Звало би се не бити кршћанином, кад би се вјере ради од свога народа одбио и његовијем непријатељем постао.” (...)” „У складу са саставом становништва, које се великим делом насељавало из херцеговачког залеђа, али и са општим историјским кретањима на овом подручју, у средњем веку на територији Дубровника поред службе на латинском језику служила се служба и на словенском језику. Те свештенике су често, према писму којим су се служили, називали „ћирилица” или „ћирилица”. Из тих периода сачуван је и велики број ћириличних натписа на споменицима (...) Најстарије дубровачке средњовековне књиге су писане ћирилицом – *Дубровачки зборник* из 1520, и такође штампане ћирилицом – 1512. *Служба блажене дјеве Марије*. Ћирилицом су писане две редакције *Александриде* и друго (...)” Те чињеница не говоре, дакле, за иоле хрватски карактер дубровачке културе.

Зар то није помало необично кад знамо да се Хрвати данас поносе дубровачким наслеђем?

То није чудно, Људевит Гај је тек је 1835. објавио проглас о напуштању кајкавског дијалекта и старог правописа, дакле дотадашњег хрватског народног

и књижевног језика, и о прихватању штокавштине, значи стандарда српског језика, који је дефинитивно у лингвистици утемељио Вук Караџић, и новог правописа. А много пре тога су у Дубровнику већ стварали Цријевић, Комнен, Ветрановић, Мавро Орбин, Гундулић, Џоно Палмотић, Андро Паули, итд. Да је он знао шта ради, шта прихвата и усваја, и коме дугује ову врло значајну реформу хрватског језика – условно речено, у извесном и само позитивном смислу посрбљивања, дакле обогаћивања, зближавања и синергичког прожимања две културе – сведочи и његов следећи исказ: „Kako da se prepiremo što je kod Srbljah narodno, što li nije, kod Srbljah, u kojih od oltara do čobana ništa biti ne može što ne bi narodno bilo: kod Srbljah, *od kojih mi jezik u svojoj mudrosti i u svom bogatstvu, i običaje u svojoj izvrsnosti i svojoj čistoći učiti moramo* ako hoćemo da ilirski život obnovimo; kod Srbljah koji su u svetinji svoga srpstva onaj narodni duh i ono rodoljubstvo uzdržali, koji smo i mi u novije doba, radi sloge, pod prostranim imenom ilirstva novim životom uskrsnuli: kod Srbljah, *koji su nama od starine sve sačuvali, a kojim mi malo ali sasvim ništa glede samoga narodnoga dati ne možemo* (подвучено од стране аутора)?”

ВАТИКАН И ПАВЕЛИЋ ЗАУВЕК ЗАЈЕДНО

Иако неки покушавају да Ватикан „растерете” од усташког наслеђа (зарад добрих „екуменских” односа), ми и данас видимо да се хрватски НДХ идентитет заснива на снажном поистовећењу Павелићеве монструм-државе са борбеним римокатолицизмом. Има ли излаза из тог лавиринта?

Уска симбиоза клерофашистичког режима Анте Павелића и хрватског католичког клера на челу са Алојзијем Степинцом а уз несумњиво знање Ватикана поводом тога, која је видљива и при Србоциду тадашње хрватске државе 1941-1945, као и при геноциду над Јеврејима и Ромима, може се релативизовати или порицати само у оквиру тзв. контрафактичке историје и из изузетно неморалних, идеолошких мотива. Томе се наука, наравно, мора перманентно и аргументовано супротстављати.

Прва консеквенца, која произилази из овог историјског развоја, несумњиво гласи да је поништавање вере тј. одустајање од светосавског православља најсигурнији начин „расрбљивања”, денационализације, јер тада очигледно (искуствено) ступа на снагу аутоматизам губљења и националног обележја. Верски стожер се испоставља као неопходни елемент индивидуалне и социјалне свести у Срба.

То се дешавало као резултат масивног и концертираног спољног притиска, како од стране свог римокатоличког – државног и социјалног – окружења, тако сигурно и од стране својих и даље православних сународника, који су их не ретко титулирали као „Латине” (или „потурице” у случају исламизације) и шта више као „издајнике”, али и као резултат човеку својствене тежње да себе идентификује и појми као – за себе и друге – препознатљиво индивидуално и социјално биће. То се, емпиријски, ретко дешавало у раним генерацијама конвертита, али пролазиле су године и – стотине година. Јер покатоличавање је

почело већ од Велике шизме 1054. а српска национална свест се код погођених, као што смо видели, великим делом одржала све до половине XIX века. Тада је тај процес постао неповратан, тада је ступила на снагу, исто тако емпиријски позната, „сопствена динамика догађаја”, самоидентификација са новом стварношћу је постала императив егзистенције.

Данас за Србе постоје заправо само две алтернативе, прва је одустати од себе, сопствене историје и културе, помирити се са чињеницом врло изгледног нестанка свог духовног бића, свог имена и језика, свог сопственог народа.

Да је ова могућност и после Другог светског рата остала реална алтернатива показује упечатљиво и један документ, порука коју је језуитски ученик, папа Павле VI, упутио у другој половини XX века у Црну Гору, а која истовремено потврђује **а.** да се прозелитска активност римокатоличке цркве и после Другог светског рата наставила несмањеним интензитетом, овде на примеру Црне Горе и **б.** да се од тада практикује једна, условно речено нова, „екуменска тактика”.

Овде само кратки извод из писма папског личног изасланика Франческа Паловинетија од 28.12.1969, упућено српско-православном Митрополиту црногорско-приморском Данилу (Дајковићу), са циљем уклањања Његошевих моштију из српско-православне капеле на Ловћену и њеног претварања у римокатолички споменик и место поклоништва, као део покатоличавања Црне Горе:

„Носим Вам специјалну поруку Светог Оца Папе и његову поруку треба лично да уручим, па сам радо прихватио овај напоран труд да се уз Његов благослов обезбеди Ваша сагласност и саучешће што се изричита жеља Светог Оца Папе, па сам пошао на овај историјски пут који треба да овјековечи Вас (...) Много се постигло и Свети Отац Папа је веома задовољан и предложио је да би било најбоље да се скине она мала капела (на Ловћену) и смјести у музеј или у Његуше где би одговарало намени, где историја тог времена изумрлог старог народа још једино може да се види. Свима је јасно да садашњи народ нема више ништа заједничко са некадашњим народом оријентисаним велико-српском идеологијом која је злоупотребила овај народ који ето, може се рећи, потпуно изумире (...) Св. Отац Папа је вољан да даде 500 милиона лира као помоћ за изградњу Маузолеја који ти храбри људи тако упорно траже, па ће и Папина помоћ много допринијети, па ће се само тражити да у Маузолеј буду смјештене кости Луције Црногорке (Озане Которске)”

Како изгледа друга алтернатива?

Она гласи, просветити се и схватити да у диахроном светском пројекту Ватикана, као делу диахроног сукоба две велике културолошке традиције у Европи, једноставно нема места за православне Србе, да су и све новотарске приче о екуменизму и јединству само нововремски називи за остваривање врло старих циљева, који су – још једном – српски народни корпус већ коштали још увек неизбројане милионе душа.

На Србима је, значи, да ли ће допустити да се оствари жеља Виктора Гутиха од 28. маја 1941: „Ја хоћу да служим Божијој и народној вољи! Ови непожељни елементи ће у нашим областима у најкраће време бити уништени без

иједног трага! Једино што ће остати, то ће бити зло сећање на њих (...)” и папског изасланика Франческа Паловинетија из 1969. или ће размислити о речима свог академика Косте Чавошког:

„Сваки народ, ако хоће да опстане на ветрометинама историје, мора знати шта је од самог почетка био, шта јесте и шта треба и даље да буде у деценијама и вековима који су пред њим. Све је то садржано у појму националне самосвести.”

Шира верзија разговора објављеној у „Печашу”

ЕКОНОМИЈА ГЕНОЦИДА ИЛИ КАКО ЈЕ ВАТИКАН ПРОФИТИРАО ОД УСТАША И НАЦИСТА: РАЗГОВОР СА ДР ВЛАДИМИРОМ УМЕЉИЋЕМ

Ове године навршило се 75 година од формирања по врсти злочина најмонструознијег логора у Европи – Јасеноваца. Ова трагична годишњица била нам је повод за разговор са др Владимиром Умељићем. Владимир Умељић рођен је 1951. године у Београду. Стоматологију, историју и теологију студирао је у Београду и Франкфурту на Мајни. Бави се истраживањима историје, социјалне психологије, политикологије, теологије и филозофије језика. Објављује на српском, енглеском и немачком језику. Творац је језичко-филозофске теорије дефиниционизма, која указује на узурпацију власти над дефиницијама (стварности) као кључну методу за освајање и задржавање власти у друштву. Ноам Чомски, један од највећих живих корифеја филозофије језика, коментаришао је да он сам „никад није дошао на тако интересантне идеје” и да ће ледати „да у будућности ради и на тај начин”. Глава тема овог разговора је – како је злочин усташа постао повод за бојање Ватикана. Повода за интервју има два: најновија књига Владимира Умељића („Окцидентално – европска културолошка традиција, велики геноциди у Европи средином и балкански ратови крајем 20. века/ Континуитет историје у призми теорије дефиниционизма”, Гамбиј, Јагодина, 2016.), као и скуп „Канонизација Алојзија Стейнца: изазови и одговори”, одржан у организацији руског Фонда савремене културе у Београду 5. маја ове године (на скупу су, поред ње, Умељића, учествовали и Ана Филимонова, Мило Ломбар, Никола Жујић, Ранко Гојковић, Вељко Ђурић, итд.)

ЛОВЦИ НА ГЕНОЦИДНИ ПЛЕН ИЛИ ВАТИКАН БРАНИ ПАВЕЛИЋА

Господине Умељићу, Ваша мултидисциплинарно конципирана научна студија „ОКЦИДЕНТАЛНО-ЕВРОПСКА КУЛТУРОЛОШКА ТРАДИЦИЈА, ВЕЛИКИ ГЕНОЦИДИ У ЕВРОПИ СРЕДИНОМ И БАЛКАНСКИ РАТОВИ КРАЈЕМ XX ВЕКА (Континуитет историје у призми теорије

дефиниционизма)”, која је управо изашла из штампе, тематизује, поред осталог, и једно изузетно интересантно питање, наиме, да ли је Ватикан по могућству директно финансијски профитирао од великих геноцида у Европи у XX веку, извршених над Јеврејима, Ромима и Србима?

Да, постоје у међувремену не само значајне индиције, већ и историјски извори енормне тежине, који потврђују могућност, тј. скоро извесност да је Ватикан директно партиципирао у геноцидном плену немачких нациста и хрватских усташа. Узмимо за пример бекство шефа геноцидне хрватске државе Анте Павелића по завршетку Другог светског рата у Јужну Америку, натовареног иметком геноцидних жртава хрватске државе 1941-1945, и улогу хрватског католичког клира, као и ватиканске (високе) хијерархије при томе:

Један од најближих Павелићевих сарадника, Љубо Милош, потврдио је при свом саслушању, да је Павелић уз помоћ фрањевца и преобучен у католичког свештеника побегао из земље, а да је то бекство иницијално организовао хрватски римокатолички свештеник Крунослав Драгановић, из „Института Св. Јеронима” у Риму. Врло значајну улогу у организовању ових ватиканских „Пацовских канала” играо је и аустријски бискуп Алојз Худал.

Британска контраобаштајна служба је опсервирала ову установу и у једном извештају из 1947. стоји поред осталог: „Циљ ове организације је заштита особа, које су одане усташкој ствари и пружање помоћи тим особама при бекству (...) такође слање терориста у Југославију (...) срж ове организације, око које су се развиле и развијају се усташке активности чини хрватска групација у „Институту Св. Јеронима” у Риму...”

У односу на Павелића констатује пак америчка војна контраобавештајна служба СИС исте године следеће: „Павелићеве везе су толико високо пласиране и његова тренутна позиција је толико компромитујућа по Ватикан, да би његово изручење представљало један уништавајући ударац за Ватикан...”

У јануару 2006. извештава израелски лист „Haaretz” о једном суђењу, при коме од 1999. на оптуженичкој клупи суда у Сан Франциску седе представници Ватиканске банке, Фрањевачког реда и Швајцарске националне банке. Тужитељи су потомци јеврејских и српских жртава геноцида у „Независној Држави Хрватској” 1941-1945, који захтевају одштету тј. повраћај украдене имовине својих уморених предака, коју су тадашњи хрватски властодршци отели и депоновали код ових институција. Један сведок оптужбе и тадашњи очевидац, Вилијам Говен, радио је одмах после рата за америчку контраобавештајну службу у Риму:

„Говеново сведочење доводи тадашњег кардинала Монтинија и потоњег папу Павла VI у везу са скривањем и помоћи при бекству хрватских ратних злочинаца, као што је био Анте Павелић. То је био део део једне разгранате мреже, познате под именом „Пацовски канали”. Сведок је потврдио и да су британске и америчке тајне службе тада откриле Павелићево место боравка, али да су одбиле да га ухапсе.”

Mark Aarons и John Loftus, међутим, наводе сведочења свештених лица из Ватикана, која тешко оптерећују и самог „ратног папу” Пија XII и означавају га као директног наредбодавца организације ових „Пацовских канала”.

УСТАШКИ ПАЦОВИ И ЊИХОВИ КАНАЛИ

„Институт Св. Јеронима” (San Girolamo) и хрватски католички свештеник Крунослав Драгановић нису, дакле, радили ни самосвојно, ни у апсолутној тајности. Имали су подршку из самог врха Ватикана. Постоје ли још неки подаци о томе? Колико је усташких злочинаца умакло руци правде?

Амерички обавештајни официр, који је водио ту посматрачку „Операцију San Girolamo”, известио је 1947. следеће: „Драгановићева подршка хрватским колаборационистима уклапа се у план Ватикана, који предвиђа заштиту ових усташких националиста, све док они не добију погодне документе и иселе се у Јужну Америку (...) Ватикан (...) покреће све могуће полуге, да би те људе прокриумчарио тамо, у Јужну Америку...”

Убрзо по примању овог извештаја, шест високих хрватских функционера и окривљених ратних (геноцидних) злочинаца напушта овај римокатолички институт у Риму, и одлази у Аргентину. То су били Вјекослав Вранчић, Миле Старчевић, Ловро Сушић, Јосип Марковић, Драгутин Рупчић и Винко Печникар. Следећа једанаесторица усташких главешина доказано су избегли извођење пред лице правде, захваљујући посредству хрватског огранка ватиканске милосрдне организације „Каритас”: Еуген Кватерник, Динко Билановић Шакић, др Јосип Берковић, Иван Челан, Данијел Црљен, Мирко Етеровић, Анте Елез, Радован Латковић, др Иван Корски, др Фрањо Невестић и др Винко Николић (у тој групи налазио се и један немачки припадник елитне нацистичке СС-организације, по имену Фридрих Јозеф Раух). Исти пут за Аргентину су следили како један од најзлоглашенијих команданата концентрационог логора смрти Јасеновац, Вјекослав Макс Лубурић, тако и усташке главешине Анте Вркљан, Тирило Чудина, Бранко Бензон, Марко Синовчић, итд.

Те године је и Иво Ројница стигао у Аргентину. За подсећање, он је у време НДХ представљао врховну хрватску власт у Дубровнику, када су усташе – како је један очевидац, Американка Рут Мичел посведочила – „силазили у град Дубровник, окићени огрлицама од нанизаних српских језика и са пуним корпама српских очију”. То, очигледно, није сметало да Ројница „... захваљујући помоћи „Свете столице” и аргентинске владе, као слепи путник на броду „Марија”, 2. априла 1947. ступи на тло Аргентине”. То, следствено, очигледно није сметало ни хрватском председнику Фрањи Туђману, да после хрватске сецесије од Југославије у последњој деценији XX века, одреди Ројницу за новог хрватског амбасадора управо у Аргентини. Када је потом дошло до протеста од стране Визентал-Института, Ројница је дао изјаву за јавност: „Све што сам чинио 1941., поново бих чинио.” Један од његових наследника на функцији градоначелника Дубровника, Иво Обуљан, прима потом Ива Ројницу 1996. чак у једну званичну аудијенцију у том истом граду.

Већ само у тој једној години (1947.) несумњиво је идентификовано укупно 115 највиших, за ратне и геноцидне злочине осумњичених носилаца власти хрватске државе из 1941-1945, који су тим „Пацовским каналима” безбедно сти-

гли и то само у Аргентину (процена укупног броја дотичних хрватских ратних званичника и послератних бегунаца од руке закона у Јужну Америку варира, и креће се између 5.000 – 35.000 лица).

О БЕКСТВУ ВРХОВНОГ ПАЦОВА И ЊЕГОВОМ ДИЛУ С ВАТИКАНОМ

А шта се збивало са Антом Павелићем? Каква је његова злочиначка путања?

Хрватски поглавник Анте Павелић бежи 1945. године првобитно у Аустрију, у британску окупациону зону и носи са собом око 350 кг отетог злата, разне девизе и брилијанте у вредности од око 1.100 карата. Он тамо препушта Британцима један део тог плена у вредности од око 150.000.000 швајцарских франака (укупна вредност се цени на око 400.000.000 швајцарских франака) и бежи у априлу 1946. у Рим.

Своје прво уточиште налази у Collegio Pio Pontificio (Via Gioacchino Belli 3), у папском Латиноамеричком институту, са екстратериторијалним статусом и „... вероватно му је за то била потребна дозвола самог папе, јер то је једини ватикански институт у Риму, који је био директно подређен папи...”

Већ у мају исте године он прелази у папинску летњу резиденцију Castel Gandolfo, где се „често среће са монсињором Монтинијем”; 9. новембра Павелић прелази у папски Оријентални институт унутар (црквених и државних) зидина Ватикана и потом борави у Институту Св. Јеронима (San Girolamo, Via Tomacelli 132). Следеће боравиште му је доминикански манастир Санта Сабина (Lungo Tevere Aventino), следи скровиште у ватиканској својини, у Via Giacomo Veneziano 17-С и 11. октобра 1948. Павелић се са пасошем Црвеног крста бр. 74369 укрцава у једну кабину 1. класе на броду „Сестриере”, који ће га одвести у Аргентину.

Америчка тајна служба, која је Павелића иначе све време опсервирала, овако је проценила ову ситуацију: „Павелић је у очима Ватикана један милитантни католик, који је додуше и лутао (био повремено у заблуди – преводилачка примедба аутора) али та његова лутања су се дешавала, док се борио за католичку цркву (...) Павелићеви контакти с Ватиканом су познати; Ватикан, дакле, у њему види једног милитантног католика, који се јуче борио против православне цркве а данас се бори против атеистичког комунизма...”

Да (привремено) резимирамо:

– Шеф тадашње хрватске државе, Анте Павелић, предао је званични архив пре свог бекства загребачком римокатоличком надбискупу и председнику Хрватске бискупске конференције Алоизију Степинцу, који га је потом *највећим делом ипроследио у Вашикан* (Архив Републичког секретаријата унутрашњих послова Хрватске, Загреб. Овде се под бројем 001050-31 чувао налаз, откривен у зиду подрума Степинчеве резиденције: један мањи део званичне документације Независне Државе Хрватске, Степинчеви дневници, грамофонске плоче са снимљеним Павелићевим говорима, као и *део злата из државних трезора, ирвас-*

ходно златних зубних нагоднага, њовађених из уста њобијених жрџава бројних концентрационих логора и друћих стрављивих, подвучено од стране аутора).

– Анте Павелић бежи дакле 1945. првобитно у Аустрију, у британску окупациону зону и носи са собом свој геноцидни плен. Он тамо препушта Британцима један део истог и бежи у априлу 1946. у Рим тј. у Ватикан. Будући да Павелић потом није стигао у Аргентину са стотинама милиона швајцарских франака, може се логично претпоставити где је та имовина остала.

– Ту претпоставку је потврдио и већ једном цитирани амерички контраобавештајни агент William Gowen. Он је, дакле, у Риму 1947. истраживао делатности хрватског клерикалног „Института Св. Јеронима” у оквиру те ватиканске операције „Пацовски канали” и дошао до закључка, да је „усташко благо завршило у трезорима Ватиканске банке”. Његово сведочење је од важности за дотични – ретки тј. за сада јединствени – судски процес у Сан Франциску, при коме још од 1999. на оптуженичкој клупи седе профитери геноцида хрватске државе 1941-1945, Ватиканска банка (IOR), Фрањевачки ред и Швајцарска национална банка. Ватикан, међутим до данашњег дана одбија да сарађује са међународним правним инстанцама и – не ретко ужива (ин)директну подршку држава Запада, закључно са ЕУ.

– Значај истог питања (да ли је Ватикан и материјално профитирао од отетог иметка жртава великих геноцида у европском XX веку) актуелизовао је и амерички историчар Michael Phayer 2007. године, који је захваљујући скидању ембарга са ратних и поратних докумената у САД (одлуком америчког председника Била Клинтона 1997.), успео да дође до много оригиналних докумената из америчког Националног архива (US National Archives), Holocaust Memorial Museum, из дипломатске кореспонденције и америчке шпијунаже, до описа и коментара одговарајућих немачких докумената, до новообјављених докумената аргентинске владе и британског Министарства иностраних послова (British Foreign Office), као и до дневника америчког бискупа Joseph Patrick Hurley. Документи аргентинске владе су драгоцени, јер је ова земља била крајња дестинација „Пацовских канала” за хиљаде хрватских и немачких ратних и геноцидних злочинаца. Овај римокатолички бискуп је пак био изузетно вредан сведок времена, јер је он у служби ватиканске дипломатије боравио 1945-1949. у послератној, комунистичкој Југославији као регент adinterim, као једна врста привременог папског нунција и истовремено радио за америчку тајну службу.

КАКО ЈЕ ФИНАНСИРАН ПОКРЕТ „СОЛИДАРНОСТ”?

Постоје ли још неке, како Ви кажете, „не само значајне индиције, већ и историјски извори енормне тежине, који потврђују могућност, скоро извесност да је Ватикан директно партиципирао у геноцидном плену немачких нациста и хрватских усташа”?

Из резултата истраживања архива са преко 4.000 интерних тајних докумената Ватиканске банке (IOR), које је од 1974. па до краја деведесетих година XX века марљиво скупљао један од најупућенијих „инсајдера” Ватиканске

банке, Монсињоре Ренато Дардоци (1922-2003.), произилази не само да су велика материјална средства побијених жртава геноцида у Хрватској 1941-1945. (али заобилазним путем – преко САД и на основу америчке послератне заплене нацистичког плена – и још много већа имовина јеврејских жртава геноцида у зони утицаја нацистичке Немачке) завршила у Ватикану, већ се указује и на њихову каснију сврху, где су те бесправно тј. изузетно *криминално/геноцидно* отуђене вредности нашле своју примену. Та средства су, по овом интерном извештају из архива Ватикана, у време папе Јована Павла II – барем делимично, тј. у висини од око 100.000.000 US \$ – била најиме употребљена за финансирање активности синдиката „Солидарност” у папиној пољској постојбини, као почетка успешног разбијања Варшавског пакта и Совјетског Савеза.

Монсињоре Ренато Дардоци је био врло високо рангирани прелат, који је дакле преко двадесет година био у најужем кругу управе IOR, присуствовао свим седницама и учествовао у доношењу одлука. Он је имао изузетно интересантну биографију. Студирао је математику, технику, филозофију и теологију, говорио је пет језика и постао је тек у својој педесетпрвој години свештено лице, под утицајем језуите Rene Arnou-a, професора на папском универзитету Gregoriana. Одлуком кардинала Agostino Casaroli-a, који је под папом Јованом Павлом II, као Кардинал-државни секретар водио ватиканско Министарство спољних послова, Дардоци је од 1974. припадао најужој управи Ватиканске банке. Поред тога, водио је паралелно као директор (од 1985.) и као канцелар (од 1996.) Папску Академију наука и био лични пријатељ Јована Павла II. Истовремено је и даље обављао финансијске и контролне функције, чак је био и заступник Ватикана у „Билатералној истражној комисији”, основаној од стране италијанске државе, која је испитавала рад Ватиканске банке.

И – све време је потајно скупљао дотичне документе.

Ради се значи, у односу на његов архив, о примарним историјским изворима од прворазредног значаја. А да се не ради о некаквим новим сензационалистичким шпекулацијама у смислу једне нове „светске завере”, говоре и следствени историјски подаци о развојним фазама финансијско-економског сектора у Ватикану у модерно време, о Ватиканској банци (IOR), као и о улози дотичних папа при томе.

„СВЕТО” БАНКАРСТВО КРОЗ ВЕКОВЕ

Има ли ово икакве везе са историјом ватиканског банкарства? Погледајмо материјалну тј. материјалистичку димензију римокатолицизма кроз векове.

Ватикан је своју економско-финансијску моћ вековима градио не само на порезима, дажбинама и донацијама, већ и запленом иметка „вештица и јеретика”, Јевреја, итд. као и на пр. једном промишљеном трговином „опроштајница грехова”, и потврђивања разних државних и црквених функција, титула и положаја (симонија), и сл. Тако је остало забележено да је на пр. већ папа Јован XXII (1316-1344) продао 65.000 ових „вредносних папира” („опроштајница

грехова”) а његов наследник Клемент VI (1344-1352) га је надмашио бројем од око 90.000 папира. Папа Лав X (1513-1521) је број службених места и положаја, која су потенцијалним купцима стајали на располагању, подигао на укупно 2.200, итд.”

Горе наведене чињенице потврђују дакле практикујуће приоритете „наследника Светог Апостола Петра”, јер

а. трговачка комерцијализација једног хришћанског сакраманта безнадежно профанизује и поништава Христово учење, које је и овај његов следбеник проповедао и

б. Симонија обезвређује аксиоматичну обавезу пастирског старања о верницима, јер тада је сваки добро ситуирани лихвар, корумпирани утеривач пореза или теоретски и успешан гусар могао да постане бискуп или кардинал.

Истовремено, Ватикан је себе (и врло успешно) дефинисао као узор и највишу инстанцу морала и етике, као једини духовни ауторитет, са управном, контролном и арбитрарном функцијом у односу на појединце, социјалне групе и државе. Непотребно је посебно наглашавати, у којој мери су ова „правила игре”, како је овај и овакав узор морао да делује на световне моћнике и обичне људе тог времена, који шта више нису били у стегама конститутивног црквеног оквира.

КОМЕРЦИЈАЛИЗАЦИЈА ВЕРЕ И ДОЛАЗАК МАРКИНКУСА

Да, али то је био Средњи век, да ли се међутим и шта од тада променило у овом ставу, да ли је у модерно доба извршена било каква корекција овог само комерцијалног императива и видљиво враћање основним постулатима хришћанске религије?

Папа Лав XIII, који је 1887. године утемељио Amministrazione per le Opere di religione („Администрацију за религиозне послове”), из кога је пак проистекла данашња Ватиканска банка, IOR, отворио је још 1899. у Banco di Roma први лични конто са улогом од тадашњих 3.000.000 лира.

Ватикан је већ тада контролисао ту Римску банку са 50% сопственог капитала а шеф банке је био Ернесто Пачели, који је са својим нећацима Карлом, Маркантонијом и Ђулијом све до шездесетих година XX века заступао финансијске интересе Ватикана, првенствено при преговорима са италијанском државом, а нарочито о висини финансијске одштете, на коју је Ватикан полагао право на основу Латеранских уговора.

Један од нећака Ернеста Пачелија је, тада већ као „ратни папа” Пије XII званично основао 1942. Ватиканску банку, IOR.

Прекретница у раду IOR почела у десетим годинама XX века, када је у Ватикан дошао свештеник из Чикага, Paul Kazimir Marcinkus. Остало је забележено, да је он страсно и предано пушио дебеле кубанске цигаре, радије играо голф него што је присуствовао Богослужењима и гласно објављивао: „Са Аве Марија се црква не може водити... Новац, новац, новац...”

Тада се још тешко могло претпоставити, да ће и овај егзотични Американац литванског порекла за релативно кратко време постати римокатолички бискуп и председник Ватиканске банке, IOR. Мада, постојали су већ одређени показатељи.

Као прво, он је био штићеник њујоршког кардинала Fransisa J. Spelmana, фанатичног конзервативца, који је за борбу против комунизма мобилисао огромне своте новаца. Један велики део тих финансијских средстава је пошлица од побијених Јевреја (и, по природи ствари, једним делом, од побијених Срба у Хрватској 1941-1945), које су им њихове јеноцидне убице – немачки нацисти (и хрватске усташе) – ошеле и пошом дејеновале у ватиканским институцијама (подвучено од стране аутора), као и (по природи ствари – највећим делом) од јеврејских жртава нацистичког Холокауста, заобилазним путем преко САД, које су после победоносног рата врло самовољно „заплениле нацистички плен” и задржале га.

То је Спелмана учинило блиским пријатељем и драгоценим савезником тадашњег папе Пија XII, који је, као што је познато, одмах после Другог светског рата колективно екскомуницирао све комунисте света из католичке цркве.

Други разлог брзог успона Marcinkusa у ватиканској хијерархији је, свакако, било његово рано пријатељство са десном руком „ратног папе” Пија XII, са миланским надбискупом Ђованијем Батистом Монтинијем, сином једног успешног банкара, који је потом 1963. под именом Павле VI и сам постао папа. Кардинал Монтини је, још једном, по свему судећи био тај, који је организовао оне чувене послератне „Пацовске канале”, којима су хиљаде немачких нациста и хиљаде хрватских усташа безбедно стигли у Јужну Америку, и избегли правне консеквенце свог злочиначког делања у Другом светском рату.

ДЕЛА И ДАНИ ПАВЛА ШЕСТОГ

Каква је била улога папе Павла Шестог, без кога се не би могао замислити Други ватикански концил? Да ли се и он, син банкара, бавио банкарством?

Павле VI се крајем шездесетих година, нашао у врло неугодној ситуацији. Италијанска влада је, наиме, одлучила да стави ван снаге одлуку фашистичког шефа тадашње италијанске државе Бенита Мусолинија из 1942. године, којом је Ватикан био ослобођен сваког пореза на дивиденде.

Претила је, дакле, опасност плаћања тј. утеривања заосталих пореза Ватикана у висини од око данашњих 1.500.000.000 US \$ и Павле VI је дао налог двојици својих повереника да хитно трансферишу новац и вредносне папире Ватикана у иностранство. Та двојица повереника су били једно свештено лице, Paul Kazimir Marcinkus, секретар Ватиканске банке IOR и једно световно лице, Mikele Sindona, шеф Banca Privata Italiana.

Синдона је био стари познаник папе Павла VI, још из времена док је овај био надбискуп у Милану, када му је Монтини својим утицајем (и финансијским средствима у висини од 400.000 US \$) помогао да купи једно вредно зе-

мљиште и сагради комерцијални старачки дом Casa della Madonnina. Ускоро је овај пословни човек постао финансијски саветник ватиканске Курије.

Сицилијанац Синдона је, међутим, био много више него шеф једне банке.

Он је био и главни финансијски саветник Џое Адониса, главешине великог и значајног мафијашког клана Дон Вито Ђеновезе, истовремено истакнути члан масонске ложе P2 (Propaganda Due) Личија Ђелија, којој је иначе припадало и преко 120 кардинала, бискупа и свештеника ватиканске хијерархије, и један од главних финансијера деценијама владајуће (строго римокатолички оријентисане) политичке партије у Италији, Democrazia Christiana, коју је исто тако деценијама водио Ђулио Андреоти (*GiulioAndreotti*).

То поред осталог значи, да дотични функционери Ватикана нису поштовали ни сопствено канонско право. Већ папа Клемент XII је наике 1738. увео законско правило, по коме ко год постане члан неке масонске организације, мора аутоматски да буде екскомунициран из римокатоличке цркве. То правило је тек накнадно, после обелодањивања ове листе црквених чланова масонске ложе П2 изменио тј. укинуо папа Јован Павле II. Може се поћи од тога, да му губитак толиког броја високих функционера намах нипошто не би био добродошао.

Личио Ђели, бивши члан подмлатка Мусолинијевих фашиста, успео је да у тој ложи окупи и преко 50 италијанских генерала и адмирала, 44 члана италијанског парламента и скоро све високе официре италијанских тајних служби, као и државне полиције.

Синдона је потом од Ватиканске банке одмах откупио Швајцарску Финбанку и ушао са 50% капитала у ватиканску Swiss Bank. Прљави новац мафије је тиме нашао улаз у ватиканско банкарство и – заједно са ватиканским капиталом – пут изласка из Италије.

Једна од његових првих акција је била и преусмеравање ватиканског капитала, уложеног у италијански концерн Societa Generale Immobiliare, са поседом некретнина у вредности од пола милијарде долара, у један финансијски институт у Луксембургу, као и трансфер 250.000.000 US \$ из италијанске Banca Unione у циришку Amincog Bank.

Капитал Ватикана и италијанске мафије је, дакле, био порески утајен, подвргнут „прању” у великом стилу и одлазио је у иностранство. Томе је поговаро и Синдонин успех, када је купио двадесету банку по величини у САД, Franklin National Bank.

„Times” га је потом прогласио „најуспешнијим Италијаном од Мусолинија до данас”.

ВАТИКАН И МАФИЈА: НЕИЗМИШЉЕНА ПРИЧА

Дакле, приче о вези Ватикана и мафије нису измишљене?

Будимо прецизни: све ово једноставно значи, да је преко Ватиканске банке IOR дуги низ година вршено и „прање” дословце најпрљавијег новца, који човек себи може представити (осим отимања имовине геноцидно убијених жртава), наике, од продаје дрога и оружја, трговине људима, присилне проститу-

ције жена и деце, отмица, пљачки, уцена, итд.

Може се сасвим сигурно поћи од тога, да је IOR и за тај новац – у минималном случају – узимао нормалне камате и по правилу високе банкарске провизије за (илегални) трансфер у иностранство, да је дакле знатно финансијски профитирао и од тог тешког криминала.

Седмоструки италијански премијер Ђулио Андреоти, први човек најјаче и најутицајније италијанске политичке партије после Другог светског рата, католичке Democrazia Christiana, и по наводима из тајног архива Монсињора Дардоција вероватно најуспешнији политичар-мафијаш свих времена, прогласио је 1973. Синдону „спасиоцем италијанске националне валуте”.

Када је Андреоти много касније и сам стајао пред судом, оптужен да је био вишедеценијски члан и сарадник сицилијанске Коза Ностре, постављено му је и питање – како објашњава чињеницу, да је он као световно лице поседовао један конто код Ватиканске банке, IOR, преко кога је у току неколико кратких година прешло око (данашњих) € 60.000.000? Он је наравно одговорио „Не, тога се заиста не сећам...” Био је у првој инстанци осуђен због подстицаја на убиство, веза са мафијом и прања новца а потом, у другој инстанци, ослобођен кривице „због недостатка доказа” и „застаревања кривичних дела”. Овај „најкатоличкији од свих послератних италијанских политичара”, чији (световни) животни мото је гласио „Политичка моћ нагриса само онога, који је не поседује” а духовни „Више волим цркву и од Господа Бога”, добио је потом за свој 85. рођендан од папског Латеранског универзитета титулу почасног доктора наука.

Мора се сигурно поћи од тога, да је овај угледни ватикански универзитет имао ваљане разлоге за то.

БАНКАР ПОСТАЈЕ БИСКУП

А шта бива с човеком који је веровао да новац, а не молитва, управљају пословима римокатолицизма? Где се нашао Маркинкус?

Marcinkus постаје бискуп и папа Павле VI га 1971. поставља и званично на место председника Ватиканске банке, IOR. Дует Marcinkus-а и Синдоне постаје трио, када им се те године придружује Roberto Calvi, шеф Banco Ambrosiano, који је иначе такође (од 1958) био пријатељ са миланским бискупом Монтинијем, тј. сада актуелним папом Павлом VI. Та три моћника, која су управљала трима банкама (Ватиканска банка IOR, Banca Privata Italiana и Banco Ambrosiano) су, служећи се ватиканским сопственим фирмама, на пр. у раним седамдесетим годинама успели да изманипулишу читаву Миланску берзу и остваре енормне финансијске добитке.

А онда се ситуација, како у светским, тако и у италијанским сразмерама променила.

У САД је избила Вотергејт-афера, арапске земље су после Јом Кипур-рата смањиле производњу и извоз нафте, 1973. је избила светска економска криза, Democrazia Christiana је слабила и 1975. чак изгубила локалне изборе.

Ватиканска финансијска пирамида је почела да се љуља.

У касно лето 1974. обзнањено је да Синдонина америчка Franklin National Bank има губитке од 2.000.000.000 US \$, његова италијанска Banca Privata Italiana 300.000.000 US \$ а швајцарска Finabank око 82.000.000 US \$. У САД и у Италији је издат налог за хапшење Синдоне, који је побегао и крио се у трећим земљама. У Италији је одмах ухапшен банкар Менини, један врло високи (световни) функционер Ватиканске банке IOR.

Маркинкус је лаконски обзнанио, да у Ватикану нико није знао за ову Синдонину криминалну активност и одбио да истражним органима италијанске државе да било какву даљу изјаву. Он је, наиме, био заштићен апсолутним имунитетом ватиканских функционера, који је проистицао из Латеранских уговора и наставио је своју интензивну сарадњу са Robertom Calvijem.

У међувремену, 6. августа 1978. умро је највиши заштитник ових „Божјих Банкара”, папа Павле VI. Синдона, који се у међувремену вратио у Њујорк, постало је јасно да га његови компањони остављају на цедилу и почео је да говори. Прва последица његовог иницијалног исказа је била истрага и провера Калвијеве Banco Ambrosiano, и скандал је почео да добија неслућене размере.

ПАПА ОД МЕСЕЦ ДАНА И ПАПА ПОЉАК

Занимљиво је да је наследник папе Павла Шестог на трону био само месец дана, а онда је дошао Карол Војтила, који је, као и понтифекс Монтини, од стране Ватикана проглашен за „блаженог”.

Нови папа, Јован Павле I. је 28. септембра 1978. увече поверио свом Кардиналу-државном секретару Вилоту, да намерава да „темељно очисти трулеж” у Ватиканској банци IOR, да отпусти Marcinkusa, као и све његове блиске сараднике (de Bonis, Menini, de Strobel). Следећег јутра је откривено његово беживотно тело у постељи и званични извештај ватиканских лекара је гласио „смрт услед застоја и престанка рада срца”. То је иначе био најкраћи понтификат једног папе у историји Ватикана (33 дана). Јавност је, додуше, одмах захтевала обдукцију од стране независних медицинара, јер лаконска дијагноза узрока пресељења овог папе на други свет звучи прилично чудно – постоји ли уопште смрт без застоја и престанка рада срца? Ватикан је тај захтев јавности међутим одмах и врло енергично одбио.

На „Свету столицу Светог Петра” се потом попео Пољак Карол Војтила, као папа Јован Павле II. и одмах обелоданио Marcinkusu своју намеру, да следи став Павла VI и да му даје одрешене руке за даље банкарско пословање.

Синдонини искази, међутим, довели су дотле да је Roberto Calvi био ухапшен и у јулу 1981. осуђен на четири године затвора. Иако је он одмах потом, уз полагање кауције, био привремено пуштен на слободу, његова Banco Ambrosiano се налазила на ивици пропасти и то је представљало нову опасност по Ватиканску банку IOR, и по Paula Kazimira Marcinkusa.

Већ у августу срећу се Marcinkus и Calvi у Ватикану, и постижу један договор: Marcinkus предаје Калвију гаранције Ватиканске банке IOR у односу на дугове Banco Ambrosiano, све до 30. јуна 1982. а тек после тог рока, Кал-

ви се обавезује да за ту гаранцију Ватиканској банци IOR исплати суму од 300.000.000 лира. У замену за то, Калви потписује један папир, у коме лично преузима одговорност за све финансијске трансакције из прошлости и у будућности, чиме – накнадно и профилактички – растерећује Ватиканску банку IOR, бискупа Marcinkusa и Ватикан. Очекивало се, дакле, да ће Калви и даље ћутати и да ће један такав, несумњиво врхунски банкар у року од тих годину дана успети да „доведе ствари у ред”...

Већ 31. маја 1982. године, међутим, Калвију стиже званични захтев да изравна дугове своје банке у висини од 1,3 милијарди US \$ и он бежи у Лондон, где га 18. јуна 1982. године проналазе обешеног испод Блекрајерс Брица (у преводу, „Моста црних монаха”). Његови џепови су били напуњени одломцима тешких цигли (тежина: 10 кг) и полази се од разложне претпоставке, да је био убијен. Кратко пре своје смрти Калви је иначе пред сведоцима изјавио: „Ако се мени нешто деси, папа ће морати да напусти свој положај, да абдицира.” Он се, међутим, и у овом погледу врло очигледно варао. Истог дана је и његова секретарица Graziella Corrocher „нашла смрт падом са прозора његове банке у Милану”.

Потом се захтева од Ватиканске банке IOR, да покрије свој удео у овим губицима. Marcinkus то глатко одбија и позива се на ватикански имунитет. Папа Јован Павле II стоји иза њега, поред осталог и јер је Marcinkus био тај, који је ставио пољском синдикату „Солидарност” суму од 100 милиона US \$ на располагање, као подршку у борби против комунистичког режима у папиној домовини. Marcinkus је, дакле, консеквентно настављао дело њујоршког бискупа Спелмана.

Од 29. августа 1983. па до 25. маја 1984. трајала су саветовања у Ватикану, како решити ову проблематику. На крају је постигнут споразум, да Ватиканска банка IOR „добровољно и без признавања било какве одговорности или чак кривице” исплати потражиоцима суму у висини од 242 милиона US \$, „чиме сва потраживања престају да важе”. Овај документ је у Женеви потписао председник Ватиканске банке IOR, надбискуп Paul Marcinkus.

Један есенцијални проблем Ватикана и његове банке у односу на сва ова збивања је потом нестао 20-22. марта 1986. године. Микеле Синдона, који је управо од стране САД био изручен Италији, попио је у затвору Vogera свој јутарњи еспресо, не знајући да је у њему овог пута било више цијанкалија него кафе и умро после коме, која је трајала 53 сата.

КУДА НАС ВОДЕ ПУТЕВИ КРВАВОГ НОВЦА?

Какви су закључци Ваше студије у односу на овде изложени историјски материјал?

Горе размотрено чињенично стање експлицира – у односу на основну тематику ове студије, примарно на феномен геноцида (специјална историја народоубиства, социјална психологија, социологија, политикологија, филозофија језика), као и секундарно на специфични историјски и социјални феномен

Ватикан (општа и црквена историја, историја религије, социјална психологија, социологија, политикологија, филозофија језика) – следећу разложну поставку:

У оквиру истраживања великих геноцида у европском XX веку, појавили су се врло озбиљни показатељи, да Ватикан припада материјалним профитерима ових злочина и да је противправно дошао у посед опљачкане имовине убијених жртава геноцида, која је потом трошио у сопствене политичко-идеолошке сврхе, у борби против комунизма.

То поседује научно-историјски значај, али и несумњиву правно-кривичну тежину. Ватикански финансијски сектор у модерно време – а тај еминентно важни сектор подразумева и активно, водеће учешће самог врха римокатоличке цркве (актуелног папе и његових најближих сарадника), без кога се у овој аутократској и строго хијерархијској структури ништа не догађа – дакле не искључује, већ непревидиво подразумева спрегу црквених финансијских институција са мафијом, високом (римокатолички прожетом) политиком, тајним службама, полицијским и војним ауторитетима, али по потреби и са масонима и (само десничарским) екстремистима.

При томе се крши како световно, тако и сопствено канонско право. Шта би могли да буду одлучујући критеријуми овог – на први поглед врло некритичног – избора „савезника и сапутника” на путу ка очигледном циљу што веће финансијске снаге и што делотворнијег политичког утицаја? Као прво, несумњиво је да сви горе побројани „савезници и сапутници” Ватикана припадају

а. истој – од стране папства есенцијално детерминисаној – културолошкој традицији, која је васпоставила и однос према материјалним вредностима и правилима пословања (и скрупулима, дакле и према „дозвољеном” степену криминалне енергије), као и

б. у принципу пастви римокатоличке цркве.

Једини очигледни изузетак у односу (само) на ову другу тачку представљају масони, који по правилу следе својој „строго тајној” псеудо-религији, али као што се горе могло видети, нити масонски велики мајстори, нити римокатолички кардинали беже од (тајних) блиских контаката и сарадње на заједничким пројектима, уколико је резултат обострана корист.

СЛИЧНО СЕ СЛИЧНОМ РАДУЈЕ

Има ли још неких закључака које бисмо могли да извучемо из Ваших истраживања?

Као друго, несумњиво је да су све горе набројане организационе структуре, исто тако, аутократски и строго хијерархијски утемељене. Стога је само консеквентно и легитимно поставити питање – важи ли и у овом случају стара латинска мудрост – *similis simili gaudet* (слично се сличном радује)? Јер искуствено се аутократе (десничарске провенијенције) међусобно много боље

слажу и брже договарају, јер имају сличну идеолошку базу и више/мање заједнички (смислено/садржајно идентични, у форми до извесне мере варијабилни) вокабулар, него што је то случај при њиховим односима са демократским партнерима (или са својим панданима са супротног, левичарског политичког пола, што у обрнутом случају важи и за дотичне).

За узурпаторе власти над дефиницијама у Ватикану се стварност до данашњег дана базира и већ састоји у принципу – ја сам изнад свих иначе важећих закона, јер ја дефинишем *највише* законе, ја сам изнад свих иначе договорно установљених етичко-моралних норми и конвенција, јер ја дефинишем *највише* етичко-моралне норме и конвенције, ја значи дефинишем *стварности*.

Тај принцип, додуше, непревидиво важи и за мафију, често за политичаре (нарочито са екстремних – десничарских и левичарских – полова политичког спектра), по правилу за тајне службе и организације, као и начелно за војне, паравојне и полицијске врхушке.

Примедба: Ово последње – војне, паравојне и полицијске врхушке – важи без задршке за све отворено и бесоговорно аутократски/ауторитативно и диктаторски утемељене државне организације, али условно и за данашње правно-демократске државе, које формално поседују контролне механизме тих својих одбрамбено/нападачких тј. превентивно/репресивних инструмената. Условно, јер ти механизми понекад функционишу а понекад се испостављају као макулатура.

Ниједна од горе набројаних структура – мафија и сл. – међутим, не поседује такву организационо-логистичку мрежу широм света (2.945 диоцепа/епархија), толики број непосредних носилаца исте (2011. је у име Ватикана резидирало 5.132 бискупа, радило 413.418 свештеника и монаха, и студирало 117.978 теолошких полазника) и толики број стално запослених намештеника (1,2 милиона), као и масу од 1,214 милијарди чланова (17,5% светског становништва), и тиме људског потенцијала, међусобно социјално-психолошки повезаног заједничком религиозно-црквеном детерминантом, из кога се регрутују сви могући профили подршке и помоћи Ватикану. Тиме значај ове глобалне организације и њена (глобална) одговорност експоненцијално расту.

Ватикан врло очигледно има више прегнантних фасета, више лица, која су условљена државно-политичким, црквено-политичким, црквено-идеолошким и религиозно-теолошким факторима. Овде се томе може придодати и лице једног глобалистичког финансијског конгломерата, једног мултинационалног концерна, који поступа по класичним правилима безобзирног капитализма и не искључује ни крајња, криминална средства при слеђењу својим циљевима.

Закључци (не само) ове студије дакле гласе, да је Ватикан одавно пао и непрестано пада на испиту етике и морала, хуманизма, историје и права, као и наравно на испиту основних постулата хришћанске вере.

ВАТИКАН, ХРВАТИ И СРБИ У 20. ВЕКУ: РАЗГОВОР СА МР АЊОМ ФИЛИМОНОВОМ – ПОВОДОМ СТЕПИНЦА, АЛИ МНОГО ШИРЕ

Петој маја 2016, у просторијама Удружења књижевника Србије, Фонд сирашешке културе из Москве организовао је округли сто на тему „Канонизација Алојзија Стейнца: изазови и одговори”. На њој су учествовали, између осталих, др Мило Ломбар, др Никола Жушић, др Вељко Ђурић, др Владимир Умељић, Ранко Гојковић, као и мр Ања Филимонова, уредница српске сиране Фонда сирашешке културе и историчарка која се подробно бави деловањем Ватикана на просторима бивше Југославије од почетка прошлог столећа до данас. С обзиром да је ишање Стейнцеве канонизације само „врх леденог брега”, а да је проблем рата Ватикана против Срба на Балкану у 20. веку многа сложенија, замолили смо Ању Филимонову да нам осветли што више значајних аспеката овог ишања, с обзиром на то да нас извесни у последње време убеђују како су наши односи с понифексом све бољи, и како би он, ето, требало што пре да нас посети.

КАКО СУ ПОХРВАЋЕНИ КАТОЛИЦИ БАЛКАНА?

Некада је, као што знамо, било и Срба католика, нарочито у Дубровнику. Великани српске културе, од Меда Пуцића, преко Валтазара Богшића, до браће Војновић били су Срби католици. Данас их више нема. Хрватство је, у потпуности, изједначено с римокатолицизмом. Када је почео овај процес проглашавања свих словенских католика Балкана Хрватима?

Први свехрватски католички конгрес (3-5. септембра 1900. године) постао је полазна тачка у организационо – идеолошком обликовању хрватског католицизма и добио је како међу савременицима, тако и међу потоњим истраживачима, сакраменталну карактеристику стварања «клерикалног програма за читав 20. век». Заседања првог свехрватског католичког конгреса отворена су 3. септембра 1900. године у Загребу у згради хрватског друштва „Соко” са неуобичајеном помпом и на репрезентативан начин. Првом свечаном заседању конгреса присуствовало је 5000 људи.

Нарочиту улогу на конгресу имао је сарајевски надбискуп Јосип Штадлер. На заседању прве секције другог дана рада конгреса главни догађај је био иступ босанског надбискупа Јосипа Штадлера, кога је публика дочекала бурним и дуготрајним аплаузима. У њему су биле две основне поставке: неопходност заштите вере и дома. Заснивајући своју позицију, Штадлер је, пре свега, уочио континуитет задатака: савремени Хрвати – католици су наследници „старе Хрватске”, у којој су преци Хрвата, са беспримерним самопожртвовањем, храбро и неустрашиво, лицем у лице сретали освајаче, и у тој борби њихова вера у Бога и своју исправност само је јачала и калила се”. Штадлер је тврдио: „Наша оба-

веза је да, ради потомака, сачувамо светиње отаџбине и вере, тако да Хрватска, коју је међу осталим народима увек одликовала љубав према отаџбини и вери, и даље остала таква... Ми смо – Хрвати и католици, и хоћемо то да будемо... Сада, приликом овог сусрета, пред целим светом изјављујемо: ми смо – Хрвати, ми смо (колико год би неко то хтео да нам одузме) – католици. Ми смо и једно и друго. Сада је наш задатак да своја права и дужности поставимо на чврсте, јасне основе.” Штадлер се позивао на историјско наслеђе „старе Хрватске”, у којој је „вера отаца била за Хрвате свети штит и најузвишенији задатак. Када су Хрвати првог Хабзбурга изабрали себи за императора, указали су да га узимају ради заштите своје свете вере.” На тај начин, један од главних закључака Првог хрватског католичког конгреса било је усвајање формуле „Хрвати – то су католици”.

ВАТИКАН ПРОТИВ КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Како се ова акција наставила у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца? Шта је Ватикан, који је у Првом светском рату, хушкао балканске католике против Срба, предузео против државе која није одговарала његовим интересима?

Ослонац католичке акције у Краљевини СХС постала су омладинска друштва под називом „Соко”. Иван Мерц, идеолог „Сокола”, прогласио је за циљ католичке акције његово претварање у „суштину националног живота хрватског народа”. (Мерца је папа Иван Павао Други 2003. у самостану Петрићевац, одакле је био кољач Мирослав Филиповић – Мајсторовић, беатификовао, нап. В.Д.). Као резултат, „Соко” се развио у најмногобројнији и најутицајнији покрет на хрватским територијама, који је обухватао око 40 000 људи. Међутим, након што је 6. јануара 1929. г. увео лични режим, краљ Александар Карађорђевић забранио је „Соко” упоредо са другим, како хрватским, тако и српским организацијама које су имале национални или религиозни карактер.

После 1929. г. у Југославију су почели да пристижу подаци о тежњама Ватикана да промени постојећу политичку ситуацију у Средњој Европи. Римска курија је још 1918. г. иступила с иницијативом за стварање Подунавске конфедерације на темељима Хабзбуршке монархије. Касније се у Ватикану појавио план издавања Хрватске и Словеније као две засебне републике. Почев од 1929. г. Св. Столица је планирала да припреми тло за предстојеће геополитичке промене на територији Југославије (а такође и у Румунији и Чехословачкој), уз помоћ моћних католичких партија и покрета. Крајем 1936. и почетком 1937. г. на хрватским територијама, а такође у оквирима католичке акције, створено је спортско гимнастичарско друштво „Хрватски јунак” које је представљало део општег хрватског националног покрета и у којем су се објединили циљеви Католичке акције, Хрватске сељачке странке и блока франковаца. Истовремено је И. Протулипац, један од лидера „Сокола”, препородио своју организацију под другима називом – ”Крижари” („Крсташи”). У 1938. г. постојало је 580 мушких друштава „крижара” (са 30 000 чланова), као и 452 женска друштва (са 19 000 чланица). Од тог времена, „крижари” су почели да спроводе политику снажно израженог хрватског ексклузивизма.

НДХ У ЕВРОПСКОМ КАТОЛИЧКОМ КОНТЕКСТУ

НДХ је, од почетка, себе прогласила за римокатоличку „државу Божију”. Како се њено постојање уклапало у шире планове Ватикана у Европи и свету? Каква је у свему била улога Степинца?

У Независној Држави Хрватској, која је створена након окупације Југославије, на чудан начин сјединили су се усташка идеологија и католички политички кругови. Циркулар загребачког надбискупа Степинца од 27. априла 1941. г. указивао је: „Наступило је време када језик треба да заћути а да проговори крв својом мистичном везом са земљом... Не говорим вам само као син хрватског народа, него и као представник свете цркве. Говорим вам као представник цркве и као пастир душа, молим вас и позивам да свим снагама тежите ка томе да наша Хрватска постане Божија земља, јер ћемо само тако моћи да извршимо наша два велика задатка... и хрватски народ биће народ Божији...”. Усташки вођа Анте Павелић упутио је писмо Пију XII у којем је, позивајући се на „дубину католичког осећања” и „оданост папи”, изјавио да управо папи припада част стварања НДХ. Значајан део вишег католичког клера и религиозних организација на територији НДХ сарађивао је са усташама.

СУКОБ СТЕПИНЦА И ПАВЕЛИЋА?

Међутим, Степинчеви апологети кажу да се он сукобљавао с Павелићем и био против усташког расизма. Шта је историјска истина?

После пораза немачке војске код Стаљинграда, дипломатски напори Свете Столице били су усмерени ка формирању антикомунистичког фронта. У политици Ватикана појачале су се пацифистичке тенденције. Тежња ка успостављању мира одјекнула је у божићном радијском обраћању Пија XII који је наглашавао да ниједна нација или раса не само да не би требало да буду потпуно уништене, него не би требало ни да се осећају пониженима и без могућности за пуновредан развој. Мотиви Римске курије, међутим, нису били узроковани само бригом за судбину народа: у нову концепцију Ватикана о праведном миру није била укључена беспоговорна капитулација Немачке, коју су захтевали савезници. Због тога је Ватикан 1943. појачао своју посредничку делатност у склапању сепаратног мира. Совјетски Савез је ту делатност проценио као ништа друго до покушај Ватикана да за Немачку постигне такав мир који ће јој омогућити да сачува освојене територије и позицију моћне државе, способне да спречи продирање Совјетског Савеза на Запад.

Степинац је од 1943, очито под утицајем Ватикана, почео да се дистанцира од компромитованог Павелића, али од НДХ никад није одустао, и бранио ју је све до краја рата.

Ипак, не сме се заборавити да је Ватикан усташе суштински сматрао својима. У периоду постојања комунистичке Југославије и са почетком „хладног рата”, Римска курија је подржавала делатност усташке емиграције и гледала

на њу као на саставни део антикомунистичког покрета Запада. Анте Павелић, један од најмонструознијих злочинаца из времена Другог светског рата, заједно са још петсто свештеника побегао је из Хрватске и доспео у Рим, где му је у Ватикану пружено прво уточиште. Павелић је умро 26. децембра 1954. г. у Мадриду, примивши причешће и папин лични благослов.

ВАТИКАН ПОСТАЈЕ СВЕТСКИ ИГРАЧ

Иако је Ватикан имао одличне односе и са Хитлером и са Мусолинијем, из Другог светског рата изашли су по начелу „ни лук јели, ни лук мирисали”. Како је дошло до тога да Ватикан и даље игра битну улогу у креирању светских процеса?

По завршетку Другог светског рата, Света Столица почела је активније да учествује у друштвено-политичком животу католичких земаља; као резултат предузетих напора, Ватикан се почетком осамдесетих година XX века претворио у један од признатих центара светске политике. У послератном периоду, Пије XII је настојао да консолидује католичку Европу као противтежу комунистичком систему, а чинио је то путем уједињења земаља-агресора са другим европским земљама у различите савезе. Није случајно што је споразум о Европској економској унији потписан у Риму 25. марта 1957. године уз благослов папе Пија XII. Осим тога, понтифекс је у Ватикану окупио низ чувених економиста, који су разрадили програм економског развоја чија је главна тачка била широка експанзија економија католичких земаља. Папина иницијатива наишла је на подршку САД: председник Труман и две најауторитативније фигуре америчке политике – Џон Фостер Далс и Дејвид Рокфелер изразили су спремност да учествују у финансирању наведеног пројекта и одобрили су идеју комбиновања религије и политике.

САВЕЗ ВАШИНГТОНА И ВАТИКАНА

А онда је дошло до зближавања Вашингтона и Ватикана. Какве је то последице имало по светски распоред снага?

Основни правац политике Јована Павла II, који је изабран 1978. г, постало је проширење дипломатских и политичких веза Ватикана, и то не у традиционално католичким земљама, као што су, на пример, Шпанија или Аустрија, него углавном у САД. Понтифекс је био у многим посетама, проширујући дијалог с протестантским земљама северне Европе и с представницима других вероисповести, па међу њима и са Израелом и са исламским светом.

Током 1981-82. г, правац дипломатских односа између Ватикана и САД био је најпре одређен разменом амбасадора понтифекса и председника САД Реџина, а затим и личним сусретом, којем нису присуствовали чак ни преводиоци. Без обзира на то што су алијансу Свете Столице и Беле куће припремили ватрени католици – Бжежински, Кејси и Волтерс, које је подржао министар иностраних послова, Александер Хејг, такође католик (његов рођени брат био је

бискуп), администрација САД, на челу са министром одбране Х. Вајнбергом, видела је у Римокатоличкој цркви само утицајну наднационалну институцију, постављену у контекст „реалне политике”. Реган се редовно саветовао са високим католичким круговима, истовремено проширујући помоћ дисидентима у источноевропским земљама. Први амбасадор САД у Ватикану постао је председник лични пријатељ, калифорнијски милионер В. Вилсон, који је прешао у католичку веру. После пада Берлинског зида, уследило је успостављање дипломатских веза Ватикана са бившим социјалистичким земљама: 1989. са Пољском и СССР-ом, 1990 – с Мађарском, Чехословачком, Румунијом и Бугарском, а 1991 – с Албанијом.

ПОСЛЕ ПАДА БЕРЛИНСКОГ ЗИДА

А шта се десило са нама, Србима? Како се то одразило по наш положај на Балкану?

У католичкој Пољској, Мађарској, Словенији и Хрватској, католичке организације извршиле су пресудан утицај на догађаје из периода 1990-1991. г. Од првих дана почетка кризе у Југославији, Света Столица је била увучена у друштвено-политичке процесе на њеној територији. Римска курија је активно учествовала у формирању јавног мњења посредством средстава масовног информисања.

На почетку балканске кризе, положај Ватикана није подразумевао промену постојећег политичког система, него намеру да земља буде доведена до распада и да се обезбеди независност католичких република – Словеније и Хрватске. Занимљиво је да су се задаци Св. Столице подударали са задацима словеначких и хрватских комунистичких лидера, односно, ови други су их само спровели у живот.

Почетком 90-тих година XX века, у католичким средствима масовног информисања дошло је до новог заокрета. Радио Ватикан је по читавом свету преносио посланице хрватских бискупа о „прогонима” и угњетавању цркве у Хрватској. Загребачки надбискуп Фрањо Кухарић био је у низу посета земљама Европе и Америке и посредством америчког огранка организације „OpusDei” успоставио је везу с утицајним политичким структурама САД.

ХРВАТСКИ БИСКУПИ ОЦРЊУЈУ СРБЕ

Зашто се данас заборавља да је Ватикан први признао сецесионистичке републике бивше СФРЈ у авнојевским границама, а да су хрватски бискупи имали веома значајну улогу у томе?

Крајем 1991, на саветовању ОЕБС-а у Бечу, а поводом догађаја у Хрватској, представник Свете Столице изјавио је да се безбедност и сарадња у Европи не заснивају само на принципу неповредивости граница и да се они преваходно заснивају на „признавању човекових права и права народа”.

У фебруару 1991. г, у време када су у Југославији још увек вођени пре-

говори у вези с мирним разрешењем конфликта, хрватски бискупи, на челу са Ф. Кухарићем (загребачки надбискуп) А. Јурићем (сплитски надбискуп), и В. Пуљићем (сарајевски надбискуп), које су подржавали и други југословенски католички прелати, обратили су се светској јавности с посланицом у којој су изложили своје виђење разлога међунационалног конфликта и именовали кривца. У посланици се, између осталог, указује и на следеће: „Хрватска нација и хрватска католичка црква налазили су се у угњетеном положају под доминацијом српске династије: први пут у нашој историји, нашли смо се под влашћу династије која је Српску Православну Цркву прогласила за државну цркву... Приликом покушаја да заштите националну и културну самобитност, Хрвати су били изложени интензивним прогонима... Други светски рат уништио је Краљевину Југославију... Све несрпске нације, које су Краљевину доживљавале као тамницу народа, подржале су њен пад и прихватиле рат који је тада почео као своје ослобођење... Хрвати су били изложени нападима наоружаних група српских четника... Локални комунистички партизански одреди контролисали су или маргинализовали све остале, активне или пасивне, демократске силе отпора... Католичка црква и хрватски народ су и у послератном периоду страдали од насиља комунистичке власти... Догађала су се политичка убиства, концентрациони логори и насилна емиграција... Црква је надахнула народ да се ослободи страха и апатије... После сажаљења достојног искуства Прве (1918-1941) и Друге Југославије (1945-1990), црква подржава нови политички план, заснован на независности народа... Нама се, међутим, супротставља други политички план који подржава социјализам комунистичког типа, усмерен ка очувању централистичке Југославије... Иза овог плана стоје српски политичари, официрски кадар војске (у већини случајева српски) и, на жалост, многи представници Српске Православне Цркве... У случају да се у Србији и Црној Гори одржи комунистички режим (замаскиран у социјалистички), нама прети опасност косовизације, односно ликвидација националних права, слично као што је учињено с албанским становништвом Косова током последње две године...”

ВОЈТИЛА ПРОТИВ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Можемо ли заборавити да је папа Војтила, кога је Ватикан прогласио „блажеником”, имао битну улогу у разбијању Југославије?

Хрватски председник Фрањо Туђман и словеначки председник Милан Кучан успоставили су тесне и сталне контакте са Св. Столицом, док је, истовремено, ватиканска штампа обезбеђивала широку информативну подршку процесу издвајања Словеније и Хрватске из Југославије. На дан 21. априла 1991. папа Јован Павле Други иступио је са говором у којем је изнео тврдњу о нужности политичких промена у Југославији, наглашавајући тезу о културној, историјској, религиозној и лингвистичкој разлици међу њеним народима.

Проглашење независности Словеније и Хрватске поздравила је целокупна виша римо-католичка јерархија у Југославији. На дан 28. јуна (Видовдан, зар не?) понтифекс је упутио поздравне посланице С. Месићу, Ф. Туђману и М. Кучану, да би 29. јуна папа изјавио да „гушење легитимних права и тежњи

народа значе насиље”, при чему је за појаву прогона српског становништва поглавар римокатоличке цркве оптужио... саме Србе, пошто они спроводе „микронационализам”.

Непосредно укључење Римске курије у конфликт на територији Југославије довело је до заоштравања ситуације, да би папа 17. августа, током своје посете Мађарској, подржао националне циљеве Хрватске. На ванредној седници ОЕБС-а у Прагу делегат Св. Столице изложио је став Римске курије у вези с могућим геополитичким променама у Европи а које су подразумевале „стварање нове Европе као природне последице хелсиншког процеса”. Сагласно плану Ватикана, унутрашње границе међу југословенским републикама „нису искључиво административне”, оне су „у подједнакој мери историјске и међународно признате и загарантоване постојећим Уставом”.

ПАПА ЈЕ СРБЕ ПРОГЛАСИО АГРЕСОРИМА

Шта је хрватски бискупат предузимао да би за главне кривце у рату на територији бивше Југославије свет прогласио Србе?

У септембру 1991. кардинал Кухарић прогласио је Србију кривцем за агресију, усмерену на проширење сопствене територије. Крајем 1991. г. католичка црква мобилисала је све своје информативне ресурсе. И док се Француска колебала поводом дефинисања своје позиције у балканској кризи, сплитски надбискуп Јурић упутио је посланицу француским бискупима, обавештавајући их о „чудовишном рату” последњег бастиона комунизма у Европи – федералне армије, чији је циљ „истребљење хрватског народа”. На дан 22. септембра папа је изјавио да „дели бол Хрватске”, а 18. маја 1992. г. на саветовању Билдербершке групе, папа је потврдио право међународне заједнице на интервенцију у име заштите „људских права”. После проглашења независности Словеније и Хрватске, Св. Столица је развила дипломатску активност без преседана, а са циљем да републике које су се отцепиле добију међународно признање. Папа је при том указивао на „неправедан рат” који је покренут против хрватског народа и на „чинове агресије, који се нужно морају окончати”. У том периоду, ни ОУН, ни ОЕБС, ни Европска унија, нису догађаје у Југославији тумачили као „агресију”, а још су мање били склони да административне границе разматрају као међународне или, пак, да акције незаконитих војних формација третирају као „праведан рат”.

У периоду распламсавања конфликта и његовог прерастања у етничко-грађански рат широких димензија, Ватикан је, на дан 13. јануара 1992. г. једнострано признао Хрватску и Словенију.

У меморандуму Св. Столице, упућеном Европској унији поводом ситуације у Босни и Херцеговини (15. априла 1992), Ватикан је затражио организовање отпора „интервенцији наоружаних банди југословенске федералне армије”; на дан 6. децембра 1994. г. приликом сусрета шефова држава и влада-чланица ОЕБС-а у Будимпешти, кардинал Содано затражио је од међународне заједнице да се установе јаснији критеријуми „жртва” и „агресора”, подразумевајући под „агресорима” Србе. У жеку босанског сукоба, папа је изразио жељу да по-

сети Загреб, Београд и Сарајево. Православна црква је уложила протест против понтифексове посете Београду, пошто је поглавар Римокатоличке цркве осудио чин геноцида над Јерменима, Ромима и Јеврејима и оштро критиковао тоталитаристичке режиме стаљинистичког типа у Кини и Камбоџи, али извињење због саучествовања римокатоличких свештеника у злочину геноцида над српским становништвом у периоду Другог светског рата није уследило.

Папа је 10-11. септембра 1994. допутовао у посету Хрватској, током које је позивао на „културу мира” и на одустајање од усконационалистичких ставова.

ПАПИНО БИХ ЛИЦЕМЕРЈЕ

А какав је био став Ватикана према рату у Босни и Херцеговини?

С једне стране, ватиканска дипломатија је званично уложила велики напор у тражењу решења за регулисање конфликта у Босни и Херцеговини, док је, с друге стране, папа подржао бомбардовање српских положаја од стране НАТО снага, током којег су углавном пострадали цивили.

У јулу 1995. г. влада Републике Српске у Босни и Херцеговини прихватила је предлог Св. Столице да се изврше консултације с представницима ватиканског Института за политичка и економска истраживања у области сарадње и развоја. У саставу српске делегације налазила су се два члана владе – Мирослав Тохол и Драган Калинић, као и два стручњака – академик Милорад Екмечић и Жика Ракић. До дијалога, међутим, није дошло. У време боравка српске делегације, Ватикан је у својим средствима јавног информисања наставио да развија кампању осуђивања српских дејстава у Сребреници и Жепи. Истовремено су хрватске операција „Бљесак” и „Олуја” именоване као „враћање територија”. На дан 19. октобра 1995. г. папа је коначно дефинисао своју позицију, подржавајући принцип хуманитарне интервенције.

КОСОВСКА ПОЛИТИКА ВАТИКАНА: ОНО ШТО СМО ЗАБОРАВИЛИ

Наши екуменски делатници истичу како папа није признао независно Косово. Међутим, како је Ватикан деловао од почетка косовске кризе деведесетих година прошлог века?

У случају косовског конфликта, Св. Столица ће применити већ разрађену тактику. Загребачки надбискуп Кухарић, љубљански надбискуп Шустер, католичка штампа – како у самој Југославији, тако и у Ватикану – одобрили су поступке сецесионистичких снага. У априлу 1994. г. папа је посетио Албанију и подржао захтеве албанских сепаратиста на Косову. Понтифекс је био један од првих светских лидера који су 1998. г. затражили да се спроведе енергична акција против Србије. Тако је 30. марта 1999. г. сазвао савет амбасадора земаља НАТО-а и земаља-чланица Савета безбедности ОУН-а, акредитованих при Св. Столици, с циљем да се прекину војна дејства против Србије... У време ускршњих празника.

ПОЛИТИЧКИ „СВЕТАЦ” АЛОЈЗИЈЕ

Вратимо се Степинцу. Овде се заборавља да га је папа Иван Павао Други већ канонизовао, 1998. у Марији Бистрици. Он је проглашен „блаженим”. Сад се само чека да се прогласи од локалног за универзалног свеца римокатолицизма. Шта стоји иза свега?

Једно од усмерења папске политике на преласку из XX у XXI век било је и проглашење низа хрватских религиозно-политичких посленика за светитеље. Друга посета Јована Павла II Загребу била је повезана са беатификацијом загребачког надбискупа Алојзија Степинца, због чега је дошло до заоштравања односа између Римокатоличке и Православне цркве. Представници Православне Цркве указивали су на насилно преобраћање 255.000 православних Срба у католицизам и на геноцид према српском, јеврејском и циганском народу у време Другог светског рата. Међутим, без обзира на навођење вапијућих чињеница о учешћу римокатоличког клера у злочинима хрватских усташа, Пије XII је после слома НДХ именовано надбискупа Степинца за кардинала и члана курије. Степинац је 1960. г. био сахрањен на најсветијем месту на хрватској земљи – у загребачкој катедрали а што је, у суштини, значило рехабилитацију његове политике. Чин насилног покатоличавања Срба Св. Столица није прогласила поништеним.

ЕКУМЕНИСТИЧКО ПРИЖЕЉКИВАЊЕ И ИСТОРИЈСКА СТВАРНОСТ

По Вама, каква је суштина папске политике према Србима у распаду бивше Југославије?

Изводећи одређени закључак, можемо рећи да се учешће Ватикана у етничко-религиозном сукобу на територији бивше Југославије испољило у једностраној подршци хрватском и словеначком сепаратизму, у развијању антисрпске кампање у средствима масовног информисања, у подржавању антисрпских акција које су западне земље спроводиле на територији Хрватске, Босне и Херцеговине, Косова и Метохије. Света Столица је нарушила како чланове Латеранског споразума – који је обавезују да остане неутрална и да своју делатност ограничи искључиво на религиозну сферу, тако и резолуцију Другог ватиканског концила, којом се карактер мисионарске делатности свештенства одређује као наглашено религиозни (а не политички) по својој природи.

Шири верзија разговора објављена у „Печашу” 13. маја 2016.

12.

ПИЛСЕЛОВ ПОЗИВ НА ДИЈАЛОГ: ДОЗИВИ И ОДЗИВИ

ЛИЦИТИРАЊЕ БРОЈЕМ ЈАСЕНОВАЧКИХ ЖРТАВА

Недавни насљуй на српској државној телевизији хрвајској полиитичкој теолога и екуменској делатника Драга Пилсела, ученика арентинској кардинала Бертоља, садашњеј римској поитице, привукао је пажњу српске јавности. Пажња је изазвана како Пилселовом сиремношћу на дијалогу о спорним питањима српско-хрвајских односа, тако и извесном самоувереношћу која га је подстикла да говори не само у своје име, сасвим самозвано, и у име врха Српске Православне Цркве. Тим поводом „Печат” доноси ставове Часлава Д. Којривице, Николе Милованчева, Николе Живковића и Зорана Чворовића о Пилселовим виђењима.

ЗОРАН ЧВОРОВИЋ: КОСОВО, ЈАСЕНОВАЦ, СРБИ

Хрватски теолог и некадашњи „драговољац” Драго Пилсел је јасан: српска „митоманија” с бројем убијених Срба у Јасеновцу представља главну баријеру да се на Балкану реализује прошлогодишња програмска енциклика папе Франциска – *Fratelli tutti*.

Морамо признати да је Пилсел у праву. Све док се у свести православних Срба чува предањем кодификована представа о криминалној јединствености, па и у погледу броја жртава, злочина геноцида извршеног у систему логора Јасеновац, на Балкану се не може реализовати слободнозидарска идеја свеопштег братства чију је промицбу папа Франциско извршио на почетку пандемије, а која у ватиканској изведби није ништа друго него наставак вишевековног римског прозелитизма на простору сакралног лимеса од Балтика до Јадрана. Уосталом, зар нам није Св. владика Николај (Велимировић) јасно поручио да ће квазирелигијски пројекат *una sancta*, као део мондијалистичког *novus ordo saeculorum*, бити побеђен управо од Св. јасеновачких новомученика: „Ој, страдалци нови под хумкама влажним, победа је ваша над Хришћанством лажним!”

Јасеновац је, уз Косово, кључни свештени топос српске националне свести који не дозвољава Србима да се утопе у глобалну лаж прихватајући Зло као Добро. С тим у вези, очигледно је да нас сећање на јединственост јасеновачког геноцида брани од сједињења с лажном римском црквом, пошто се у српској свести чува непомућном истина да јасеновачки целати, по речима Св. владике Николаја, „за ревност у злу, већ познату свима, похвале добише из пакла и Рима”. Мање је, међутим, очигледно да нас јасеновачки новомученици бране и од, примера ради, легализације геј бракава, као једне од најважнијих тачака у програму садашњег понтификата.

Пилсел је на РТС-у изразио очекивање да ће се СПЦ у наредне две до три године ослободити националних атрибута, које јој је утиснуо још Свети Сава, како би могла да се, национално обезличена, уклопи у „Свеопште братство”. За остварење овог мондијалистичког наума од пресудног је значаја национално обезличавање жртава јасеновачког злочина у свештеном сећању Српске цркве. Зато у псеудохуманистичкој представи Јасеновца за коју се залаже Пилсел, а за коју имају, нажалост, разумевање и поједини српски архијереји, жртве и целати немају националност и вероисповест. Анонимни злочин који је престао да буде уникум, а лишен историјске и историософске контекстуализације, неминовно пада у заборав. Због тога је Пилсел на РТС-у довео у везу мондернизацију и денационализацију СПЦ, енциклику *Fratelli tutti* папе и потребу ревизије српског „мита” о Јасеновцу.

Међутим, у најновијој „кампањи Пилсел” не изненађује његово виђење Јасеновца и карактера наше помесне цркве већ то што се у српским медијима он представља као својеврсни пуномоћник патријарха Порфирија, те у том својству говори о кадровској политици у српском епископату најављујући нова времена у духу *Fratelli tutti*. И ако је од кршћанског либерала Драга Пилсела много је, зато ширење опасне заблуде о мандату који је наводно добио чини преко потребним деманти властодавца на кога се Пилсел позива.

ЧАСЛАВ Д. КОПРИВИЦА: ЗЛОЧИНАЧКИ МРТВОЗОР ИСТИНЕ

У раду мјешовите православно-римокатоличке Комисије која треба да утврди истину о Алојзију Степинцу, уочено је кључно методолошко разилажење. Док њен православно дио настоји на установљавању укупне фактуалности релевантне за процјену Степинчевог моралног лика, њен римокатолички (хрватски) дио жели да свјетлост усмјери претежно на вријеме послје 1945. Слично Ешдауновом „декрету” о истини о Сребреници, којим је забрањено узимање у обзир догађаја прије 11. јула 1995, и овдје друга страна избјегава суочавање с цјелином, да би само једним дијелом, апологетски претумаченог Степинчевог животописа потиснули кључну моралну чињеницу његовог живота: активну колаборацију с усташким геноцидним апаратом. Да није било надбискуповог очигледног саучесништва с усташама, не би било ни изумијевања његовог „мучеништва” под комунистима. Неистина је измишљена да би се заметнула истина.

Већ сама околност да је Римокатоличка црква (РКЦ) код Хрвата покренула канонизовање особе-оваплоћења духовног саучесништва РКЦ у усташком велезлочину свједочи о намјери да се не само избјегне признање моралне одговорности хрватског римокатоличког клира, те колективне кривице његове пастве од 1941–1945. за почињено него и да се спријечи покајање за велезлочин. Окончањем поступка посвећења сазлочинца Степинца би, макар за хрватску страну, била завршена било каква даља расправа о РКЦ у НДХ. Тобоже духовни чин канонизовања има врло „земаљске”, безмало демонске намјере. То је најбољи доказ да приповијест о активном саучесништву РКЦ (макар код Хрвата) у НДХ злочину и даље траје – конструисањем националног непокајничког, тј. продуженог злочиначког сјећања.

Нажалост, тај пројект има своје саучеснике и на српској страни. Иако је у заједничкој Пожешкој изјави поменуто Комисије (17. 1. 2019) позвано на „престанак лицитирања с бројем страдалих”, хрватском теологу Драгу Пилселу је како, с одобравањем свједочи, „у два медијска наступа епископ пакрачко-славонски Јован Ђулибрк рекао [...] [да је] српска бројка од 700 хиљада убијених у Јасеновцу [...] неморална бројка”. Користећи се ауторитетом ријечи православног српског владике, Пилсел поентира: „Прошло је вријеме митоманије. Прошло је [...] вријеме напухавања жртава.” Али истина о броју уморених душа не може бити „неморална”, већ су моралне консеквенције почињеног велезлочина везане и за њу. Додуше, не треба чекати да се установи тачан број да би наступило хрватско-римокатоличко покајање за злочин звани „НДХ”; но од тога све до данас нема ни трага у хрватској јавној свијести. Пилсел и остали признаваоци хрватских грешака, пропуста, па и појединачних злочина, који управо тиме желе предупредити установљавање пуне истине, унапријед „забрањују” могући ред величине од преко пола милиона жртава Јасеновца. И поново, истина не смије бити цјелина, да не би постала „неморална” – за народ-починилац који је и даље колективно шћућурен иза лажи о Јасеновцу. Зато, не смију бити избројане све жртве – да би се одбранила априорна и заједничка хрватска теза – и Пилсела и Степинчевих беатификатора – да хрватског велезлочина над Србима у Другом свјетском рату није било.

У том свјетлу треба посматрати и Пилселов позив на трорелигијски „разговор о Сребреници, или о Вуковару, или о Ахмићима или Приједору, или о Јасеновцу”, чиме се усташка творница смрти своди на један у низу злочина. Порицање морално-виктимолошке, те нумеричко-виктимолошке јединствености Јасеновца – у који би, иначе, „стало” много, много Сребреница или Приједора – перфидни је начин ревизије историјске истине и спречавања повратка достојанства незапамћених, неизбројаних жртава.

НИКОЛА МИЛОВАНЧЕВ: И Г. ПИЛСЕЛ МОЖЕ ЈОШ ДА СПОЗНА ИСТИНУ О СТЕПИНЦУ И ЈАСЕНОВЦУ

На интернет-страни Радио-телевизије Србије (РТС) објављен је чланак г. Драга Пилсела о дијалогу Католичке и Српске православне цркве поводом предложене канонизације Алојзија Степинца. Иако г. Пилсел покушава да објек-

тивно сагледа улогу тадашњег загребачког надбискупа у време Независне Државе Хрватске 1941–1945, промакло му је неколико чињеница, на које желим да укажем:

– Мешовита историјска комисија СПЦ и Католичке цркве је јалово губила време. Да би се дошло до истине о Степинчевој улози у прогонима Срба и СПЦ у НДХ, било је довољно двоје: да се отвори преписка Ватикана са опатом Марконеом, ватиканским представником у НДХ, и да се стави на увид Степинчев дневник, који је у сефу на Каптолу. Тај дневник је 1990. Здравко Мустаћ, ондашњи шеф савезних обавештајаца СФРЈ украо, и из Београда пренео у Загреб, да би га следеће године Ф. Туђман свечано предао кардиналу Кухарићу – и од тада је закључан иза шеснаест брава. О чему да причамо када Католичка црква сакрива кључне доказе?

– Г. Пилсел пише „Срби сматрају”. А да ли је нпр. читао књигу књижевника Ђуре Виловића (из Макарске родом) „Крвава црква”, писану илегално у Сплиту 1942–3? Па Виловић је барем, као католички свештеник у младости, а касније протестантски, одлично познавао политику Католичке цркве према Србима (оставимо по страни што је он сматрао да је мала разлика између политике Броза и Павелића према Србима у НДХ). А шта је нпр. Степинцу писао Милан Добровољац, најпопуларнији кајкавски песник између два светска рата, родом из Дугог Села крај Загреба (1879 – Београд, 1966)? И он је у младости био католички свештеник, касније посланик у Краљевини Југославији и посланик АВНОЈ-а 1945, затим старокатолички бискуп.

Само кратак цитат из Добровољчеве песме упућене Степинцу крајем 1943, коју је краљевска обавештајна служба илегално ширила и по Хрватској:

Је л' се пречасни Метрополита
Слободно јошће некај Вас пита?
Как то да Пенић чрленог паса
Усташе славил из сега гласа?
А Шарић се је в Босни распевал
Док Гутић српску крв је пролевал?
Док исти рекел фамозни Гутић:
„Србов пожелел друм бу и путић
Ал Србов не бу више ту најти
Вништили бумо све их ми кајти.”
Как то да многи з Вашег клера
Усташки посел на велко тера?
Ем логорници – прем то не патри –
Ваши су многи попи и фратри.
„Љубав” то за њих појам је темни
Њихов је мото: „За дом смо спремни.
Ван з Срби, места ни њима,
Ту живет море кај Папу штима
И онај кај се Алаху клања,
А кај је српско све се прегања.”
Све сте Ви ово Пречасни знали,

Али протеста нисте Ви дали.
 И кад су српски рушени храми
 – О чем сте мамце дознали сами –
 Прем сака цирква место је свето
 Ви нисте онда здигли свој вето.
 Ах Ваша шутња пуно је крива
 Кај многа српска глава ни жива,
 Кај многе Србе гробек сад скрива.

Истина о Степинцу знала се дакле и 1943. Знали су је сви они који су то желели – не само православни Срби.

НИКОЛА ЖИВКОВИЋ **СЛАТКОРЕЧИВА ПРИЧА И/ИЛИ ПРОЗИРНА ПРЕВАРА**

Иза волшебне, слаткоречиве приче крије се, како ја видим, једна прозирна и подла превара коју би да подметну Србима. Можда ће неки наивни, добродушни и неупућени поздравити овај „разуман позив за помирење”. Но ми, верујем, који смо упознати с комплексним проблемом веома добро знамо да је суштина тих „хуманистичких апела” веома проста: да се гурну у страну, па и у заборав, невероватне жртве које је српски народ доживео током Другог светског рата, а истовремено да се умањи кривица целата српског народа, а то су пре свега Хрвати и титоисти-комунисти.

Нарочито увредљиво и дрско делује лаж аутора, када тврди следеће: „Прошло је вријеме митоманије. Прошло је, рецимо, вријеме о напухавању жртава. Како је у два медијска наступа рекао епископ пакрачко-славонски Јован Ћулибрк: и српска бројка од 700 хиљада убијених у Јасеновцу и бројка од једва хиљаду и нешто убијених, хрватска бројка (католичког тједника загребачке надбискупије 'Гласа Концила' и других) јесу неморалне бројке. А наступило је вријеме озбиљног повијесног рада и темељитог екуменског напредовања.”

Која митоманија? Ко говори о „напухавању жртава”? Титоистички режим учинио је све да се буквално избришу трагови хрватских злочина почињеним током Другог светског рата над невиним српским цивилним становништвом. Уместо да хрватски народ прође кроз процес денацификације, како је то било случај с Немцима после 1945, Србима је било забрањено да говоре о хрватским злочинима, како не би увредили „врховног команданта” и „маршала”. Непрестано се говори о „усташама”, ретко када се каже „хрватске усташе”. При томе се намерно прећуткује чињеница да се такав монструозни злочин не би могао да изведе, без помоћи целокупног државног апарата НДХ.

Друго. Титоизам је непрестано говорио о „такозваној НДХ”. То уопште није била „такозвана” већ је то била држава са свим њеним атрибутима и обележјима: поседовала је војску, полицију, управни апарат, римокатоличку цркву, те је имала дипломатске представнике у многим европским државама. Ову лаж до данас понављају и многи српски историчари и публицисти.

Трећа увреда за српски народ долази из редова наших аутора. Нарочито бо-

ли да су ову подвалу, намерно или ненамерно, из незнања или личне користи, прихватили и неки угледни јерарси СПЦ. Ту се, на пример, критикују Срби, што нису „на време” направили спискове убијених Срба. Одлучно устајем у одбрану мога народа и одбацујем ове неистините и управо гнусне оптужбе на рачун Срба. Чињеница јесте да је титоистички режим од 1945. урадио све да истина о српским жртвама буде заборављена. Зато треба одати признање оним Србима који су, тајно и уз велики ризик, пописали имена српских мученика, и то од Срема, Лике и Кордуна, па до Херцеговине, Црне Горе, Босне, Централне Србије, Косова и Метохије. Тим истинским херојима треба одати признања јер су ипак пописали српске жртве и то пре свега свога завичаја.

Надаље. Велики грех чине неки јерарси СПЦ када говоре: „Не можемо заборавити, а морамо опростити!” Моје питање: Ко је вама дао право да кажете да морате опростити? То не може да у име жртава учини нико, па макар он био и патријарх! Да ли сте чули глас српских родитеља, чија деца су заклана уз Јасеновцу, Јастребарском, Јадовну, Пребиловацима, Ливну, Дракулићима, Броду на Дрини...? Сем тога, да ли ти јерарси уопште знају шта то значи „опростити”? Нека прочитају, рецимо, сјајан филозофски есеј на ту тему од Жарка Видовића. Чин прашатања јесте чин лични, и он може да се догоди ако злочинац затражи опроштај од жртве, односно од најближе родбине убијених Срба. Многе наше владике и патријарси имали су сусрете с римокатоличким бискупима из Хрватске. Да ли су ти бискупи икада замолили Србе да им опросте за злочине? Колико ми је познато, то се никада није догодило.

Када хрватски аутор тврди, „... наступило је вријеме озбиљног повијесног рада”, онда то може да буде урађено само овако, како сам малопре споменуо.

Врхунац цинизма аутора овог чланка налази се на крају текста: „... у веселијем и кршћанскијем расположењу.”

Остаје још једна историјска тема, а о којој се до сада тек почело говорити. Реч је о злочинима титоиста-комуниста које су починили над српским народом и то од 1941. па до децембра 1946. године. Чињеница јесте да је током Другог светског рата највећи број Срба убијен од стране Хрвата. После тога убедљиво најбројније злочине починили су титоисти-комунисти. О тој теми није се до данас готово ништа урадило. У медијима у Србији, на телевизији гледамо и данас „партизанске филмове”, и даље се славе као „народни хероји” патолошке убице који су извршили монструозне злочине над Србима и то у свим српским земљама. Имена улица у Београду и осталим српским градовима и данас носе имена „титоиста-комуниста”, који су, уз ретке изузетке, играли исту улогу као у турска времена – „потурице”.

Заслугу овог хрватског аутора видим у томе да је покренуо многе Србе да сагледају сву дубину хрватских нечасних намера, а које покушавају да сакрију иза заводљивих речи као што су „у име хуманизма”, „разумевање међу народима” или „потрага за истином и помирењем”.

Приредио: Владимир Димитријевић,
Печат бр. 685/2021.

13.

**РАСТАНАК СА ЧИТАОЦЕМ,
САСТАНАК СА ПАМТИОЦЕМ****УМЕСТО ЗАКЉУЧКА
ИЛИ КАКВА СЕ ИГРА ИГРА****ПОНАВЉАЊЕ ГРАДИВА: ШТА ЈЕ ГЕНОЦИД**

У свом огледу о феноменологији највећег злочина, оног усташког, антрополог Бојан Јовановић истиче: „Највећи злочин је геноцид заснован на планском и систематичном уништавању једног народа. За одређење геноцида битна је намера, односно план да се потпуно уништи једна популација или значајан њен део на одређеној територији. Геноцид је последица агресије припадника једне над припадницима неке друге нације. Иако су током историје многи народи доживели масовно страдање, попут Индијанаца у Северној и Јужној Америци и Аборицина у Аустралији, геноциди које су Турци извршили над Јерменима, Немци над Јеврејима и Хрвати над Србима обележили су 20. век. Главни организатори и извршиоци тих злочина су били политички обојени, али су у највећим злоделима учествовали и припадници народа који нису били чланови екстремних политичких партија. Добровољни Хитлерови или Павелићеви целати, као немачки и хрватски цивили, давали су масовност злочину над Јеврејима и Србима. Зато је Боб Дилан у праву када вели да трауматизовани припадници народа над којима је извршен геноцид, попут Јевреја и Срба, могу осетити по њуху Немце и Хрвате.” (1)

Што је сасвим нормално. Како рече Његош: „Трагови им смрде нечовјештвом”.

ИСТИНА О ЈАСЕНОВЦУ

По Бојану Јовановићу, Јасеновац је кључно чвориште усташких злочина у НДХ: „Будући да је у њему је погубљено, према Енциклопедији Британика, око 800.000 Срба, већ овај податак одређује геноцидне размере овог злочина. У литератури и уџбеницима историје некадашње СФРЈ најчешће је навођено да је број страдалих у Јасеновцу преко 700.000, док је у Енциклопедији Југо-

славије, на основу извештаја Земаљске комисије Хрватске за утврђивање овог злочина и упућеног 15. новембра 1945. Међународном војном суду за суђење ратним злочинцима у Другом светском рату у Нирнбергу, наведено да је тај број између 500.000 и 600.000. Центар „Симон Визентал” процењује да се ради о укупно 600.000 страдалих Срба, Рома и Јевреја.” (1)

Домаћи ревизионисти, на трагу хрватских порицатеља Србоцида, кажу – немамо ни сто хиљада имена. Као да су усташе водиле уредну евиденцију о погубљењима, и извинили се, на крају сваког извештаја о смрти логораша.

ИМЕНОВАТИ ЗЛО

Када Фауст пита Мефиста како се зове, он каже да његово име није битно. А демони које Христос из човека истерује у свиње веле да се зову легион, јер их је много.

Ђаво не воли да га именују.

Зато зло мора бити именовано: оно се не сме скривати иза језичких доскочица.

И зато је Жарко Видовић рекао да историјске свести нема без свести о злу.

Али, власт у држави Србији одбија да именује зло, да би могла да настави ЕУ интеграције, иако је ово латинично У све србофобније, па се приближава ономе У које се дало видети на капама Павелићевог „здруга”.

Јовановић нас опомиње да релативизација зла води злу релативизације: „Нешто од те помирљиве релативизације је исказано и у одлуци Народне скупштине Србије 2021. године да одбије Предлог резолуције о усташком геноциду над Србима и прогласи 28. април, када је 1941. извршеним масакром над српским народом у Гудовцу код Бјеловара започело усташко коначно решење, за Дан геноцида над Србима. Овај предлог групе посланика, међу којима и најстаријег посланика Смиље Тишма, која је као преживело дете логораш Јасеновца и оснивач удружења преживелих из овог логора, одбијен је, уз касније незванично образложење да би то шкодило регионалној сарадњи и стабилности, односно да се њиме не би евентуално увредили Хрвати.” (1)

А ко сме да увреди ЕУ Хрвате? Нарочито ово У, латиницом.

РЕДУКОВАЊЕМ БРОЈА СРПСКИХ ЖРТАВА ДО РЕДУКОВАЊА СРБА

Јовановић упозорава: „Том неславном покушају обележавања највећег страдања српског народа претходи прихватање српског Музеја жртава геноцида да се на основу поименичног пописа ових жртава приближно одреди број страдалих у геноциду, јер су према ревизионистичким схватањима председника Управног одбора овог Музеја, епископа Јована Ђулибрка, тврдње о 700.000 убијених Срба неморалне и да у том контексту треба преиспитати и званични српски став о Алојзију Степинцу.

Редуковање броја убијених Срба на 90.000 до 130.000 у складу је с хрватским ставом, јер Славко Голдштајн говори о нешто преко 90.000 убијених, док

Фрањо Туђман тај број своди на око 40.000, па су се на заједничком послу о деконструкцији јасеновачког мита и смањењу „преувеличаног” броја српских жртава од више стотина хиљада нашли актуелни представници српских институција и потомци српских целата. Овим одбијањем спречено је да се хрватски геноцид над Србима у НДХ осуди и адекватно обележи најпре у Србији а потом и представи светској јавности као најстрашнији злочин који би требало да има своје место у колективној меморији човечанства. Уколико би се дефинисао тај циљ, онда је неопходно успоставити адекватан однос према историјским чињеницама везаним за највеће страдање српског народа у НДХ и према систему логора Јасеновац као средишту тоталног геноцида над Србима и најстрашнијем логору у људској историји. О тешкоћама утврђивања таквог односа говори не само тенденција драстичног умањивања српских жртава већ и тежња за негирањем досадашњих реалних процена о приближном броју убијених Срба на подручју НДХ и игнорисањем релевантности научних метода примењиваних у утврђивању величине овог злочина.” (1)

Наука, изгледа, може и мора бити на страни Фрање Туђмана и његових *повијесничарских* ишчадија, који сматрају да су Хрвати у Другом светском рату били жртве Срба, и најневинији народ на свету.

ТИТО INCOGNITO

Кад све ово знамо, јасно нам је зашто је на челу Музеја геноцида писац популарних чланчића који, наводно, демитологизују нашу историјску „митоманију”, Дејан Ристић. Дотични се никад научно није бавио Србоцидом, због чега му је примарни историјски извор о томе како је Тито посетио Јасеновац, и то два пута, incognito, српска комуњара из Хрватске, Душан Драгосавац, из чијег сведочења сазнајемо: „Договорено је да се о његовој посјети не извјештава како га новинари не би салијетали и тражили да се изјашњава о броју јасеновачких жртава” (2, 275)

Ристић нам и овим цитирањем Драгосавца (који је, у заносу, начинио „фројдовску омашку”, признајући да самозвани маршал није хтео да новинарима саопшти колико је људи убијено у Јасеновцу) сведочи о томе ко је стајао иза прикривања броја јасеновачких жртава, и ко је наредио да се јасеновачки логорски комплекс сруши, и ко је спречио ископавања жртава и форензичко – антрополошка истраживања надужасних ужаса српског страдања.

Да, у праву си, читаоче: био је то Дебели Мртвац Гроз (израз владике будимског Данила), који је усташку политику наставио комунистичким средствима. И који је због тога „достојан” да заувек буде уклоњен из Београда и премештен на територију Croatia Sacra, коју је, на свој, привидно секуларни, начин сакрализовао заједно са Алојзијем Степинцем.

ТИТО RECOGNITO

Био је један Србин, Станко Опачић Ћаница, организатор устанка на Кордуну, командант батаљона, члан Председништва ЗАВНОХ-а, члан Председни-

штва АВНОЈ-а, Главног штаба Хрватске. Отворио је Прво заседање АВНОЈ-а, први проговорио о усташким злочинима на Кордуну, Банији и Лици. Био је министар у влади Хрватске и члан ЦК Југославије. Године 1950. оптужен је и ухапшен заједно са Радом Жигићем и Душком Бркићем као ИБ-овац. Под истрагом и казном на Голом Отоку провео је укупно три године и два месеца.

Године 1989, дао је интервју часопису „Студент”, и подсетио нас како су Тито и његови хрватски поузданици, типа Владимира Бакарића, бринули о Србима и српским жртвама у Хрватској: „Требало је прикрити усташке злочине. И данас се то ради. Ево, скоро сам нашао у једном босанском листу како су у обрачуну на Петровој Гори учествовали и италијански војници. То уопште није тачно. Пса италијанског није било у обрачуну. Само усташе. Новинар је то напросто измислио. Данас се слуша надбискуп Фрањо Кухарић који каже да је у Јасеновцу побијено 40.000 људи, и то већином Хрвата. Тај исти Кухарић јасно и гласно каже да ко истражује Јасеновац ради против хрватског народа. Историја то мора исправити јер наука не сме бити обучена у идеологију. Историја и истина морају бити синоними. Све је ишло у том правцу да се злочини геноцида прикрију. Оно дете у колевци или оно које је вађено из мајчине утробе не може бити ничији присталица, па ни НОП-а. Али је и оно било заклано.” (3)

Тако је правашко – усташко Хрватство проценило: чак и бебе, ако су Срби, јесу „накот за сјекиру”.

СРБИ ИЗ ХРВАТСКЕ ПОД БРОЗОМ

И понављао је Опачић како је било Србима у Титовој Хрватској, под влашћу његовог поузданика Владимира Бакарића: „За време Аустро-Угарске Срби су имали 20 својих листова, што недељних, што месечних. То смо имали кад смо били неравноправни – у тој „тамници народа”. Сад, кад смо равноправни, немамо ни једнога. За време рата кад нас је требало, Бакарић је (наћи ћеш то у књизи др Ђуре Затезала „Народна власт на Кордуну”, ту имаш Бакарићев говор на конференцији НОО пред 500 делегата у Војнићу 1944. год.) као нико до тада одржао такве хвалоспеве како Срби требају своју културу неговати, своје обичаје, ћирилично писмо и остало.

Тада је основао Српско просветно друштво „Просвјета”, тада је основан „Обилић”, Одбор Срба у Хрватској, тада је издана „Српска ријеч”. Тада су српске институције почеле пуном паром радити. „Српска ријеч” је дочекана тако од српског народа да су људи вадиле разне слике из рамова, па су „Српску ријеч” стављали у те исте рамове.

И тај Бакарић, који је све то омогућио, који нас је у звезде ковао док је требало ратовати и гинути, кад је рат завршен, тај исти Бакарић удавио је једну по једну све те установе. Данас не постоји нити једна. Најпре *Обилић*, па онда *Српску ријеч*, па *Просвјету*, па Музеј Срба у Хрватској... Ми смо били похапшени да би се то могло урадити јер смо били угледни у народу и имали највише утицаја међу Србима у Хрватској.

Нас су склонили да би на наша места довели послушне људе. На моје место, за министра шума и руда, дошао је Божо Ркман, који ништа није значио,

који се 70-их година уписао у Матицу Хрватску када је Матица Хрватска била антикомунистичка, антијугословенска и антисрпска, онда разни Драгосавци, разни Балтићи... то су све бивши „ратници” позадинци тако да ни један борац Србин није остао у влади СР Хрватске.” (3)

За то време, напредњачки кандидат за народног посланика, трећи на листи СНС-а, Дејан Ристић, прича о Титу који, по сведочењу биолошког Србина и моралне ништарије, званог Душан Драгосавац, посећује Јасеновац (а нико то не зна).

ДЕЈАН РИСТИЋ КАО ТИТОИСТИЧКИ ТУМАЧ

Вредно је запазити да је Ристићевим ставом одушевљен другосрбијански лумен, Златоје Мартинов, па га зато обилато цитира код полемише са нашим научником Владиславом Сотировићем: „О тобожњем ћутању „комунистичких власти” (као се изражава г. Сотировић) о српским жртвама у Јасеновцу наш познати историчар др Дејан Ристић у својој књизи „Заблуде српске историје” каже: „Након великог страдања у Другом светском рату, народи који су чинили Југославију су и поред зверстава која су се догодила, одлучили да покушају из почетка. За то је било потребно истаћи идеју братства и јединства и ослободилачки карактер Другог светског рата. Сходно томе, најпре се приступа обележавању бојишта и организованој јавној меморијализацији ратника. Тако су изгледале послератне године и тек онда када и у остатку Европе почињу да се обележавају страстишта недужних. Чекало се јер је било психолошки неопходно да се савлада једна таква траума. Прво да се сазна шта се заправо догађало у логорима, а затим и да се траума превлада. Да је Тито имао било шта против, у том тренутку када је био најјачи, не би дозволио да се било шта ради. Држава је меморијализовала Јасеновац, држава га је и подигла и та прва поставка је била одлична”. И то је цела истина.” (4)

Тако каже Златоје Мартинов.

Зато је Ристић и доведен на место управника Музеја жртава геноцида – он је, кад је став о Србоциду у питању, СНС титоиста, који, на малом простору своје „демитологизаторске” брошурице, изриче низ домислица, чиме је заслужио свој садашњи положај.

СНС: Самоубилачка Несувислост Србије.

ОДГОВОРИ НА НЕСУВИСЛОСТИ

Ристићевим титопоклонствима ипак треба одговорити.

Пре свега, нису народи Југославије одлучили да живе заједно, него су их САД, Велика Британија и СССР, са све совјетским тенковима у Београду и Србији (не у Загребу, не у Хрватској), приморали да живе заједно са србоубицама и србофобима, и то без преуређења државе у складу са последицама Другог светског рата, у коме су управо Срби највише страдали због своје верности савезницима и антинацизму.

Титоистичка идеја *братштва и јединства* није се заснивала на религиозним или хуманистичким традицијама Европе и Балкана, него на большевичкој причи о пролетерском интернационализму и праву народа на самоопредељење, укључујући и отцепљење, што је и „одрађено” почетком деведесетих година 20. века.

Као и Руси, које је Лењин оптужио за великоруски шовинизам и сурово гонио сваког ко је показивао да је руски патриота, тако су и Срби оптужени за великосрпску хегемонију и *монархофашистичке* тенденције, а њихов удео у стварању прве Југославије обесмишљен је ругањем ослободилачким традицијама Првог светског рата и, нарочито титоистички острашћено, краљевим *солунашима*.

Партизански ратници су *меморијализовани* пре свега као ратници комунистичке револуције, која је значила суштински раскид са ослободилачком и демократском традицијом српског народа. Зато српске жртве нису ни меморијализоване непосредно после почињеног Србоцида. Нису случајно партизански комесари, пуцачи, у име стаљинистичке идеологије, у сто Срба за једног Немца, говорили, док су окупаторове одмазде трајале: „Ако не буде Срба, населићемо Кинезе”. Битна је победа међународне „револуције”, што рече Дебели Мртвац Гроз.

КО ЈЕ „ДЕТРАУМАТИЗОВАН”: СРБИ ИЛИ ХРВАТИ?

Ристићева тврдња да се са меморијализацијом чекало док се не стиша траума Србоцида је самоволно претумачивање чињеница; чак и кад је меморијализација обављена, српским жртвама усташлука је, на гробовима и споменицима, одузимана њихова вера и народност, иако су од усташа и других убијани управо као православни Срби. На местима њихових страдања писало је да су „жртве фашизма”, као да су их клали Мусолинијеви војници, а не звери Павелићеве и Лубурићеве, и то уз одобравање великог дела, пре свега сеоског, али и градског, НДХ *йучанства* римокатоличке и исламске вере. (Наравно да је било дивних и часних изузетака; наравно да је било југословенски оријентисаних Хрвата и српски оријентисаних мухамеданаца; наравно да многи и многи нису били звери; наравно да све што је било човечно мора да се зна и памти, и преноси онима који ће доћи; али, симпатизера Павелићеве банде и римокатоличких „благословитеља” усташког ножа и крижа било је тако много да се ни то не сме и не може заборављати – како се не би поновило, наравно.)

Како је прецртавање идентитета невино побијених могло да умири родбину и потомке српских жртава? Да ли је титоистичко решење – бетонирање јама препуних лешева у Хрватској, Босни и Херцеговини, забрана часног сахрањивања мученика (не целата!) могло да „детрауматизује” Србе? Или је, у суштини, циљ био „детрауматизација” Хрвата, који је требало да забораве какво се звериње накотило међу њима на основу идеологије Старчевића и Франка?

А одмах после рата се знало шта се дешавало у логорима. Одмах. Али истина није смела да „процури” – јер би се видело како цури крв. Наша, наша крв...

ОПЕТ И ОПЕТ: КО СТОЈИ ИЗА РЕВИЗИОНИЗМА

У овом тренутку, иза чланкописца Ристића, маскираног у геноцидолога, стоји Вучић - Брнабић режим, а Срби све то трпе, и ћуте, и у ћутању нестају, док их се преци, умучени у Јасеновцу, стиде (а, како рече Дучић, „велику правду извојују мртви”, и тај стид је наша огромна осуда пред Богом).

Да је заиста тако, каже и историчар, редовни професор Универзитета у Београду, др Милош Ковић (кога, по свему судећи, самозвани српски Ђордано Бруно, на месту „стручњака за Јасеновац” и црквеног чувара сећања на Новомученике, самопроглашени научник са једном књигом, и то библиографијом, сматра „дилетантом”, јер он све који се не слажу с његовом „бројидбеном” методологијом сматра дилетантима).

Ковић нас подсећа да је Ристића, који нема ниједну књигу из историје Србоцида, подржала лично Ана Брнабић, у име СНС режима: „Може ли се замислити како би израелска јавност реаговала на премијера који би усред Тел Авива пружио јавну подршку институцији која се бави умањивањем броја жртава Аушвица? Да подсетим, број жртава Јасеновца се са прихваћених 500.000-700.000 своди на 80.000-120.000 зато што за сада имамо око 80.000 имена жртава, док званична (и законом заштићена) процена броја жртава Аушвица износи око 1.100.000, при чему постоји списак од само 445.163 имена, и то не убијених, него оних за које се зна да су били заточеници овог логора.” (5)

Јасеновац ће нас се одрећи ако будемо ћутали док самозвани Бруно (који једино себе види као Недилетанта Премудрог и Величанственог) и његов Вучић – Брнабић музејски геноцидолог у покушају, плус иже с њима, буду лагали у име некакве науке, чије критеријуме знају само они, али која се одлично уклапа у хрватски ревизионизам, од Туђмана до Лоза, оног који је, после свега, устврдио да су Срби починили геноцид над Хрватима.

ОПОМЕНА

Бојан Јовановић опомиње: „Иако је Холокауст постао симбол људског страдања у Другом светском рату, геноцид над Србима који су извршили Хрвати у оквиру своје Независне Државе Хрватске добио је значење јединственог злочина у људској историји. На овом подручју су страдали и Јевреји и Роми, али је број страдалих Срба највећи. Разбукталом мржњом према Србима, Хрвати су покренули механизам њиховог систематског и масовног уништавања. Геноцидни план усташе су оствариле уз учешће хрватског народа и муслимана у Босни и Херцеговини уз подршку Католичке цркве у Хрватској са кардиналом Алојзијем Степинцем на њеном челу. О том страдању недовољно се зна у свету, а у домаћој јавности повремено се јављају тежње за ревизијом броја убијених Срба и релативизацијом хрватских злодела.” (1)

Али, као што је питао јеврејски геноцидолог Гидеон Грајф, како је могуће да у томе учествују Срби? Који су то Срби? И шта је српско у нама, ако све то мирно гледамо, не оглашавајући се?

О НЕПРЕБОЛУ

Велики руски тумач књижевности, Сергеј Аверинцев, каже о схватању бола у Старом Завету: „Стари Завет је књига у којој се нико не стиди што пати и виче од бола. У грчкој трагедији никакав плач не зна за такве телесне, из утробе извучене слике и метафоре страдања: код човека срце се топи у грудима и излива се у утробу, кости су његове уздрмане и тело се лепи за кости. То је најконкретнија телесност порођајних мука и смртних патњи што заудару на крв, зној и сузе, телесност увреда пониженог тела; сетимо се ‘нагости стида’ заробљеника и будућих робова о којима говори Михеј. Уопште, у Библији испољено схватање човека није нимало мање телесно од античког, само што по њему тело није достојанствени став, већ бол, није гест већ трепет, нити је просторна пластика мишића, но рањиве ‘скривености утробе’; то тело није сагледано споља, но доживљено изнутра, и његова слика се не формира из утиска очију, већ од вибрација људске ‘нутрине’. То је слика мученог, растрзаног тела у коме, ипак, живи таква ‘крвна’, ‘унутарња’, ‘срчана’ топлина интимности, која је непозната телу хеленског атлете, статуарно изложеном за углед.” (6)

И у Старом и у Новом Завету патња тела, патња душе, патња човекова – пут је ка познању.

А каква је била патња јасеновачких Новомученика, патња њихових тела и душа, то једино Бог зна. Слободан Антонић пише: „Човек, људско биће, то средиште света и мера свих ствари, у стању је да свирепо мучи дете, пред његовим родитељима. Николић наводи случај колеге, др Милана Сора, чију су десетогодишњу ћеркицу мучили пред оцем и мајком. Најпре су мајци усијаним жарачем пржили брадавице – „мала је врискала ужасним вриском – Мама, мама! Моја мама!” Онда су детету стргнули хаљиницу и жарачем јој на грудима утиснули УО (Ustaška obrana). Затим су јој то урадили на челу. На крају су девојчици усијаним жарачем спалили очи.” (7)

Баш тако. Баш тако. Баш тако.

ПУНИ ВАГОНЧИЋИ И РЕВИЗИОНИСТИЧКА „БРОЈИДБА”

Опет Никола Николић: „Пуни вагончићи довозили су поклану дјецу, дјевојчице с плетеницама и прекланим вратовима као у малог закланог јагњета, дјечаци као преклана телад. Висјеле су им кржаве главе једва се држећи на још преосталом танком ткиву врата, дрмајући се при љуљању вагончића као с мессарских кола преклана стока. Гурали су их ниједи заточеници, који су ради тог посла били ниједи. Касније су и они били заклани и спаљени, да би заувјек занијемели” (8)

Ево сведочења Егона Бергера: „Преносимо циглу пред Управном писарском и видимо три жене са дјечицом на рукама како чекају своју судбину... Свећеничко лице фра Мајсторовића, ... нашминканог... рече мајкама да ће сада бити крштење њихове дјеце. Одузели су мајкама дјецу, а дијете које је носио фра Мајсторовић у својој дјечјој невиности миловало је нашминкано лице сво-

га убојице... Двоје дјеце су метнули на земљу, док је треће бачено као лопта у зрак, а фра Мајсторовић, држећи у руци бодеж окренут према горе,... дијете [је] остало натакнуто на бодеж. Мајке [су] се бацале по земљи чупајући косе,... све троје дјеце тако [је] ... страдало.” (9)

Или Ладислав Гринбаум: „У јануару 1943. била је страшна зима... усташе су довеле много жена [у Јабланац] и ми смо могли видети... Камама, железним шипкама и маљевима навалили су на ту беспомоћну масу, и уз ужасни врисак жена и деце, све су њих редом побили и поклали... С бандере на којој сам радио, ја сам видео својим очима како су ми заклали жену и децу. Од ужаса бих пао са бандере да нисам био везан.” (9)

Може ли то да се преброји? Шта ви мислите?

БРОЈ ГОСТИЈУ УСТАШКОГ „ХОТЕЛА”

Ту је и *хошел* „Гагро”, о коме Јован Мирић пише: „Логор Стара Градишка састојао се од неколико посебних зграда, опасаних високим зидом саграђеним од цигала срушене српске цркве. Једна од тих зграда била је усташка болница, али су у њој, у приземљу, становали и неки припадници усташке бојне, као и неки масони. У једном делу приземља те зграде било је седам самица, у које су заточеници доспевали по казни, неретко и за најмању ситницу. Још две самице биле су у подруму. У самици број 7, мало издвојеној од осталих, вршено је саслушавање затвореника, са батинањем и разним другим мучењима. У свим самицама изгладњавање до смрти било је такође један од начина мучења. Самице су биле мале, два метра са три. Чувар тог дела зграде био је неписмени Херцеговац Никола Гагро, који је најпре био водник, па заставник и на крају поручник. По њему је подрум и добио име „Хотел Гагро”. Никола је био познат по изузетној свирепости. Последњих недељу дана пред наилазак партизанске војске Гагро је убрзано довршавао клање великог броја преосталих мушкараца и жена. Степенице које воде у подрум нађене су попрскане крвљу и мозгом убијених, док су се испред зграде нашла кола којима је поручник Гагро одвозио убијене људе у реку Саву.” (10)

Тако је било, господо ревизионисти. Па бројте, по имену и презимену, ако можете!

ПРАВО НА СВОЈУ ИСТОРИЈУ

Историчар Ричард Еванс је, у својој књизи „У одбрану историје”, устао против постмодернистичког конструктивизма, ставивши до знања да је историјску истину могуће спознати, макар и несавршено, озбиљним изучавањем извора, који нису пуки текстови што их свако тумачи по својој вољи. Јасно се морају разликовати примарни и секундарни извори, то јест документи и, рецимо, мемоари, који су блиски књижевности. Треба се, сматра Еванс, вратити и историјским синтезама, јер смо у доба комадања знања добили много ситних истина, а више не сагледавамо целину прошлих збивања. Мноштвеност „исти-

на”, коју заговарају постмодернисти, води ка ирационализму и кривотворењу прошлих догађаја, чиме се отвара широко поље за идеолошке манипулације прошлошћу. Ипак, историчари попут Еванса не поричу мултиперспективност историјског увида. Свако има право на своје схватање прошлих догађаја, Уосталом, то је знао и „руски Ниче” (за разлику од Ничеа, искрен хришћанин, који је умро као монах Климент), Константин Леонтјев, који, у својој студији „Византизам и Словенство”, тврди: „И школа, и стихови и мноштво чланака и романа научили су нас све да од раног детињства с дрхтајем усхићења читамо о Маратону, Саламини и Платеји и да, свим срцем саосећајући са својим јелинским републиканцима, гледамо на Персијанце скоро с мржњом и презиром. Сећам се како сам случајно прочитао (и то код кога? - код Херцена!) о томе да су персијски племићи сами скакали у море да би олакшали лађу и спасли Ксеркса, да су, један по један, долазили цару и клањали му се, пре но што скоче с палубе... Сећам се, кад сам то прочитао, да сам се замислио и рекао себи: Херцен то с правом зове персијским Термопилима. То је страшније и много величанственије од Термопила! То доказује силу идеје, силу уверења већу него код Леонидиних сабораца, јер је лакше положити свој живот у жару битке, него промишљено и хладнокрвно, без икакве принуде, одлучити се на самоубиство због религиозно-државних циљева! Од тог часа, сећам се, почео сам да Персију гледам другачије од начина на који ме је учила поезија, школа и већина историјских списа”. (11)

Тако нас је опоменуо Леонтјев: историја је вишестрана. И ми имамо СВОЈУ историју.

КАКО СМО ТУМАЧЕНИ У ХАГУ?

Имамо право на своју историју. Зато смо против ревизионизма. Зато желимо своје појмове. Иначе ће нас, као у Хагу, оптуживати да смо управо ми злочинци који су причу о Јасеновцу и Ватикану користили да правимо „Велику Србију”: „Убрзо након почетка рата у Хрватској, реагујући на подршку коју су Хрватској исказали неки делови међународне заједнице, Телевизија Београд ће често узимати на нишан Ватикан и Немачку, сматране историјским савезницима Хрватске. Тако ће бити емитован извештај о једној уличној демонстрацији на којој је Ватикан оптужен да подржава „усташки фашистички режим”. Једна старија жена, машући транспарентом на којем је исписана парола „Ватикан – сатана”, узвикује: „У Јасеновац да иде папа! Папа – усташа!”. У истом извештају емитује се снимак историчара Ратка Петровића како, са мегафоном у руци, демонстранте подстиче овим речима: „Геноцид над српским народом одвијао се под окриљем Католичке цркве, односно под окриљем Ватикана. Неће више!...” (12)

Дакле, ако се не изборимо за своју историју, туђин ће нам писати уџбенике – и у њима ће, рецимо, стајати да смо ми клали Хрвате, и да смо ми подигли Јасеновац да их што више побијемо.

ВИ НЕ ВЕРУЈЕТЕ? ЧИТАЈТЕ!

Циљ наших непријатеља је да од Срба учине народ робова. О томе је Јасна Поповић писала: „ДАНАК У КРВИ је омогућавао дечацима да напредују на друштвеној лествици, а они су заузврат били потпуно одани султану. Тако су многи од њих постали чланови важне и утицајне елите (повлашћених слојева у друштву) Османског царства.”

Иако се просечном читаоцу може учинити да је ово извод из неког квазиисторијског текста објављеног одмах поред текстова о Адаму као Србину или аутохтоности хиљадугодишње бошњачке нације, ово је нажалост цитат из уџбеника *Историје за седми разред основне школе* (БИГЗ школство, 2019) који се користи у српском образовном систему. Уџбеника из кога би требало да учи моје дете. Из кога уче сви, или велики број српске деце у узрасту у коме су њихове далеке претке одводили, заувек отимали из родитељског дома и претварали у послушне машине за убијање свог народа. Данас је „тренд” да млади Срби прихвате да је то било „cool”, да је, замислите, *Данак у крви* био прилика за напредак!

А ко уводи такве трендове у српски образовни систем? Ко је оваквој историјској истини научио госпође Александру Петровић, Весну Лучић и Перунику Петровић, које су аутори овог уџбеника? Ко су ове госпође? Који научни резултати су их квалификовали за нешто тако важно као што је писање уџбеника који ће формирати националну свест будућих генерација? Ко је, ако је уопште ико, проверио тачност навода у овом уџбенику? Знате ли да на крају ове лекције стоји питање: „Наведите позитивне и негативне стране Данка у крви.” Замислите, у злочину који превазилази људски ум, деца од 13 година би требало да виде нешто добро, позитивно!

Пошто живимо у време када се из школске лектире тенденциозно избацују националне теме и замењују Харијем Потером и сличним садржајима, борба против митова у српској историји и књижевности, на којима се градио слободарски дух, у време када смо окружени онима који упорно измишљају своје митове, јер су премлади да би их имали – онда није чудо што, рецимо, 21. октобар у школама више не почиње Великим школским часом и што је филм састављен од аутентичних исповести преживеле деце из система јасеновачких логора „Завештање” остао готово незапажен док је један други филм, хрватски, прихваћен као коначно решење те стравичне историје српског страдања.” (13)

Ако већ сада извесни писци „наших” уџбеника тврде да је „данак у крви” био нешто „позитивно”, немојмо се чудити ако у, поново окупираној, Србији буде писало да је Јасеновац био *Јасеновчић*, а Сребреница – *Сребреничићина*. И Срби монструми, наравно.

КЉУЧНИ РАЗЛОГ ЈЕ ИПАК ОВАЈ

Ипак, постоји други, много озбиљнији разлог због кога се не можемо мирити са лажима ревизионизма.

Једнога дана, сви ћемо стати пред Бога и Небеску Србију. И сви ћемо одговарати за начин на који смо се односили према Богу и Небеској Србији. Не знам како ће они што поричу наше жртве моћи да им објасне – није вас било толико колико вас, сада и овде, на Суду Господњем, има. Превише вас је. Склоните се негде, нестаните, треба нам суживота и толеранције!

Јер о броју, пуном броју жртава, већ је писао Гидеон Грајф: „Никада се неће сазнати прецизан број брутално убијених јасеновачких жртава јер никада нећемо сазнати имена оних: који су нестали у дубинама Саве, а било их је толико да су тела динамитом дизана у ваздух како би се прокрчио пловидбени пут нацистичким ратним мониторима; који су спаљени у Пићилијевој пећи; који се никада нису родили јер су извађени из утроби својих мајки; који су скувани за сапун у казанима; који су разапети и ексерима заковани на тополу ужаса у Доњој Градини да полако умру и да им тела комадају животиње; којима су усташе 1945. ископали гробове, те бензином спалили посмртне остатке да би уклонили трагове свог злочина; којима су кречом уништени посмртни остаци у масовним гробницама” (14)

То не значи да ће се они што се боре за истину о Српској Жртви имати „попуст” на Суду Који је Љубав и Истина, јер је Христос, али то значи да се крв проливена за то да ми, потомци Светих Саве и Лазара останемо оно што јесмо, не може заборавити ни у једном човеку који је свестан свог српског имена и вере православне. Грешни смо, али смо и мученици; недостојни смо, али крв наша пролила се Христове крви ради; биће нам суђено, али ће нас Првоваскрсли и погледати, јер смо, на међи Истока и Запада, давали своје животе Његове правде ради, и зауставили папство у походу на Исток.

ПАМТИМО И ПАМТИЋЕМО

Као и увек, свако може да бира у шта ће веровати и за шта ће се, у јавном простору, залагати. Али, као што рече један анонимни коментатор на Интернету: „Ја ипак мислим да већина нашег народа о Јасеновцу зна оно што треба да зна – 1.) Да је убијено више стотина хиљада људи; 2.) Да су убијани зверски, клањем, ломљењем костију, садистичким иживљавањем, да није пуно метака потрошено тамо; 3.) Да су мала деца на исти начин убијана; 4.) Да су усташе чиниле један значајан део хрватског народа и да су у ширим хрватским масама имале значајну подршку за оно што раде, нажалост тако је и дан данас. Као и то да је Римо-Католичка црква инспиратор свега. Последице тога су евидентне, Срби су на подручју Хрватске чинили трећину становништва а данас су сведени на пар процената, усташки злочини су такође део одговора зашто у БиХ сада нема 70% Срба као пре осамдесет год. него 30%”. (15)

А то је, паметном, побожном и осећајном више него доста.

Памтимо, Срби. У Памћењу Божјем су наше жртве, којих је препун Небески Јерусалим; ако их и ми будемо памтили, овде и сада, биће светлости и на нашем мрачном обзору.

Свети Новомученици Јасеновачки, молите Бога за нас!

УПУТНИЦЕ (17.11.2023.)

1. Бојан Јовановић; Феноменологија највећег зла 1, <https://www.pecat.co.rs/2023/11/fenomenologija-najveceg-zlocina/>
2. Дејан Ристић: Заблуде српке историје, Вукотић Медија, Београд, 2020.
3. Станко Опачић: Ја сам пасторче комунизма, <https://ssr.org.rs/stanko-opacic-canica-ja-sam-pastorce-komunizma/>
4. Златоје Мартинов: Тито је двапут био у Јасеновцу, <https://www.politika.rs/scc/clanak/473281/Tito-je-dvaput-bio-u-Jasenovcu>
5. Милош Ковић, Јасеновац на изборима: Ко пориче геноцид над Србима у НДХ, https://iskra.co/kolumne/jasenovac-na-izborima-ko-porice-genocid-nad-srbima-u-ndh/?fbclid=IwAR0tR8YkZJGjjNHekq2iORFOPY3lgsEFN_LoOi9Lfeu-vl4ersx6XUAfWz0
6. БОЛНИК И ВИЧАН БОЛЕСТИМА: О БОЛУ НА ВЕЛИКУ СУБОТУ, СА ПРИЧОМ ХРИШЋАНИНА КОЈИ ЈЕ ПРЕЖИВЕО КОРОНУ, <https://iskra.co/reagovanja/bolnik-i-vican-bolestima-o-bolu-na-veliku-subotu-sa-pricom-hriscanina-koji-je-preziveo-koronu/>
7. Слободан Антонић: Траума Јасеновца, <https://scindeks-clanci.seon.rs/data/pdf/0023-5164/2021/0023-51642172083A.pdf>
8. Василије Ђ. Крестић, Мира Радојевић ЈАСЕНОВАЦ ...sanu. ac.rs. https://dais.sanu.ac.rs/bitstream_38413
9. Александар Логос, Јасеновац у Хрватској, или кратка прича о рату и масовним убиствима у њему, https://www.academia.edu/83102584/Jasenovac_in_Croatia_or_a_short_story_about_a_war_and_mass_killing_in_it_2022_
10. Јован Мирић: Јасеновачки лексикон, <https://stanjestvari.com/2022/10/27/jasenovacki-leksikon/>
11. Константин Леонтјев: Византизам и Словенство, превели Марија Марковић, Бранислав Марковић, <https://www.zbor.rs/wp-content/uploads/2021/01/konstantin-leontjev-vizantizam-i-slovenstvo.pdf>
12. Политичка пропаганда и пројект „Svi Srbi u jednoj državi”: posledice instrumentalizacije medija za ultranacionalističke svrhe, izveštaj sastavio Renaud de La Brosse, redovni profesor na Univerzitetu Reims Champagne-Ardenne (Francuska), https://www.icty.org/x/cases/slobodan_milosevic/prosexp/bcs/rep-srb-b.htm,
13. Јасна Поповић: О „позитивним” странама Данка у крви у уџбенику Историје за седми разред, <https://stanjestvari.com/2019/11/30/jasna-popovic-o-pozitivnim-stranama-danka-u-krvi/>
14. Гидеон Грајф, Зашто се никада неће сазнати прецизан број брутално убијених јасеновачких жртава, <https://stanjestvari.com/2022/04/02/grajf-zasto-se-nece-saznati-broj-zrtava-jasenovca/>
15. <https://stanjestvari.com/tag/%D1%98%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86/page/2/>

**Крај дела
и Богу слава!**

КЊИГА О КРВИ ПРОЛИВЕНОЈ ЗА ХРИСТА

Морам признати да сам ову књигу читао у једном даху, не могавши до самог краја да се одвојим од ње – зато што је сва и написана надахнуто, као одваљена од срца, као изливак душе. Јер Димитријевић овде не живи у неким давним временима, он није заточник мучних људских сећања и сведоџби, већ трепетни исповедник оног свештеног предања које – по патријарху Павлу – силази „одозго“, из вечности од Оца небеског, и које као такво не може бити засновано на људском злопамћењу и осветништву, већ на божанској мудрости и доброту, на љубави која све интензивно доживљава и све бескрајно памти, желећи свима једнако спасење: Хрватима и Србима, Папи и Ћулибрку, Пилселу и Дубравки, Голдштајну и Ристићу, сваком ко у прелести сопственог или колективног егоманијаштва и месијанства, мекуштва и полтронства, закривљује јасеновачку историју у правцу сопствених или колективних илузија, статуса и одржања.

Јасеновачки новомученици су живо присутни у надвременој литургијској стварности Владимира Димитријевића, он их доживљава као своје најмилије рођаке и дирљиве свеце, они су у његовим молитвама, тугама и радостима, чак и у његовим сновима. Из таквог органског заједништва и духовног суживота, проистекла су и ова јединствена философска ткања и дубока научна трагања, за крајњим смислом и пуном истином о Јасеновцу – која до темеља руше све бесмислене, површне и лажне конструкције српских и хрватских југоносталгичара и евроутописта, подривајући истовремено и њихово површно и лажно, час балканско час глобалистичко „братство и јединство“, засновано на политичко-декретистичкој ликвидацији већег броја јасеновачких новомученика као неподобних, са циљем да заувек нестану из српске науке и културе, из народних енциклопедија, из дечијих уџбеника историје.

Зато, када би ме неко сада упитао шта је најважније прочитати о Јасеновцу, истог трена бих му препоручио и даривао ову књигу, као најкомплетнију и најнадахнутију јасеновачку читанку – непожељну и забрањену у окупираним српским образовним установама, школама и факултетима, „националним“ медијима под суптилном врховном управом и контролом изразито антихришћанских и србофобичних светских центара моћи. Рекао бих му и да „Кућу у нашој крви“ треба пажљиво изучавати и чувати, памтити и преносити са колена на колена, као породични завет и Јасеновачко јеванђеље – до ослобођења које ће засигурно доћи, ако ми своје народне завете одржимо, ако останемо Христови и Савини, Лазареви и Вукашинови, чак и као мањина у већ расхристовљеној и разбаштињеној народној маси, што је случај какав смо већ имали у недавној историји, за време владавине развратног опсенара и манипуланта, лажног месије Броза. Јер истина која је изложена у овој заветној књизи није саткана тек само од љубави и усрђа, од темељног рада самог аутора и многих еминентних српских научника, врских интелектуалаца и експерата са којима Димитријевић овде нашироко разговара и расправља – она је првенствено саздана од крви причешћених православних Срба који су као јагањци невинно страдали у бројним логорима комплекса Јасеновац, од Крви Христове која је жуборила њиховим венама – и која је вечни Огањ што пече и сажиже сваку лаж и свако лицемерје, док народу Божјем осветљава пут доброту и правде, до победе и васкрсења.

ЖЕЉКО ПЕРОВИЋ

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-83

ДИМИТРИЈЕВИЋ, Владимир, 1969-

Кућа у нашој крви : Јасеновац и српски логорашки завет / Владимир
Димитријевић. - Чачак : В. Димитријевић, 2024 (Пирот : Пи Прес). -
231 стр. ; 20 cm

Тираж 500. - Стр. [233]: Књига о крви проливној за Христа / Жељко
Перовић.

ISBN 978-86-904566-4-2

а) Јасеновац (концентрациони логор) -- Независна Држава Хрватска --
1941-1945

COBISS.SR-ID 135210761